

Dvoletno izmikanje se končuje

Z osamosvojitvijo stanovanjskega gospodarstva se odpirajo kolektivu Stanovanjsko-komunalnega podjetja Ribnica nove naloge

Vse kaže, da bistvo problema, ki naj ga sedaj rešijo v Stanovanjsko-komunalnem podjetju (SKP) Ribnica, še vedno ni dovolj znano javnosti in samoupravnim organom SKP. Po pregledu financiranja in kreditiranja stanovanjske izgradnje ter uporabe sredstev od prodanih zgradb in poslovnih prostorov je podružnica SDK Kočevje izdala odločbo, da mora SKP odpraviti naslednje nezakonitosti:

■ S splošnim aktom določiti višino in delitev sredstev za stroške upravljanja

MAGISTRALNA PROGA
ELEKTRIFICIRANA!

Jutri poseben vlak številka EV 403 a

Velika delovna zmaga kraši napore Združenega železniškega transportnega podjetja Ljubljana, ki bo jutri izročilo v promet elektrificirano progo Zidani most-Dobova; s tem pa bo zaključilo tudi elektrifikacijo celotne magistralne proge Jesenice-Dobova na svojem področju. Zato bo jutri dopoldne ob 10. uri na postaji Zidani most veliko slavje. Gostje se bodo pripeljali nanj s posebnim vlakom št. EV 403 a iz Ljubljane (odhod ob 9. uri), ob 10.45 pa bo vlak nadaljeval pot skozi okrašene postaje Breg, Sevnica, Blanca, Brestanica, Videm-Krško, Brežice in Dobova, kamor bo prispel ob 11.41. Ob 12.40 se bo poseben vlak št. EV 403 a vračal v Ljubljano.

Za celotno Spodnje Posavje pomeni jutrišnji dan velik praznik, saj je elektrificirana železnica pomemben korak naprej pri vsestranskem razvoju gospodarstva, turizma in vseh drugih panog. Kolektivu ZZTP Ljubljana zato tudi naše prirske čestitke!

za določene kategorije stanovanjskih hiš glede na organizacijo in delitev dela v zvezi z upravljanjem;

■ prenesti z žiro računa na račun 720-5 pri SDK sredstva amortizacije stanovanjskih hiš in redno do 25. v mesecu za pretekli mesec vplačati na ta račun amortizacijo stanovanjskih hiš;

■ prenesti z žiro računa na račun 720-5 pri SDK sredstva od prodanih stanovanjskih hiš;

■ prenesti z žiro računa na račun 720-5 pri SDK del najemnine za poslovne prostore, ki se mora po 40 čl. temeljnega zakona vložiti v sklad stanovanjskih hiš;

■ prenehati z zbiranjem sredstev delovnih organizacij, ki se oblikujejo iz 4-odstotnega stanovanjskega prispevka itd.

Za popolnejšo obveščenost javnosti o tem dolgoletnem problemu se mi zdi potrebno, da razložim nekaj stališč občinske skupščine (OS) Ribnica, izraženih v nekaterih aktih, ki sta jih sporazumno sprejela OS in SKP v februarju 1968 in aprila letos.

OS si prizadeva že drugo leto uvesti zakonitost pri poslovanju s sredstvi stanovanjskega gospodarstva in poslovnih lokalov, ki so njena last in last nekaterih podjetij. To pomeni: s statutom

(Nadaljevanje na 5. str.)

Mladi čestitajo vojakom

Za dan armade bodo, kot je že večletni običaj, ribniški šolarji obiskali domačo vojaško enoto in vojakom ter njihovim starešinam čestitali za njihov praznik. Ob tej priložnosti jim bodo izvedli p. o. n. in mladinci krajši kulturni program. Na ta dan bodo tudi učitelji v šoli govorili učencem o naši armadi.

ZIMSKE SLUŽBE NI PRESENETIL PRVI SNEG

270 ton soli na dolenjskih cestah

Dolenjski cestarji so v rekordnem času usposobili vse ceste na Dolenjskem - Vozniki naj bi v slabem vremenu raje ostali doma! - Na ceste so posuli tokrat kar 270 ton soli

Po vsej Sloveniji je snežilo. Tudi Dolenjski ni prizaneslo. Snega je za ta letni čas nametalo precej. Vendar zimске službe pri novomeškem Cestnem podjetju ni presenetilo, bila je pripravljena. Ta

koj je nastopila in v rekordnem času usposobila vse ceste, tako da so celo tovornjaki bili na stranskem tiru samo nekaj ur. Več o letoš-

nji »generalki« te službe pa smo zvedeli iz razgovora z direktorjem novomeškega Cestnega podjetja inž. Ladom Kolnikom.

— Kateri dan je bil najhujši?

»Najtežji je bil petek, ker je povsod snežilo. Vendar nam je tokrat veliko pomagal novi parkirni prostor na Otočcu, kamor smo lahko začasno preusmerili vse težke tovornjake. Ker ni bilo teh, smo lahko nemoteno čistili avtomobilsko cesto. Če pa bi bili tovornjaki predpisno opremljeni, bi lahko celo vo-

zili. Ze precej časa ugotavljamo, da so najbolj skrbno opremljeni italijanski tovornjaki, ki imajo gume za sneg in najboljše verige.«

— Kakšna pa je bila slika vzdolž glavne ceste?

»Ob cesti so stali samo ne-

(Nadaljevanje na 5. str.)

Vlomilec v 15 stanovanj prijet

Včeraj kmalu po polnoči so delavci novomeške UJV prijeli moškega, osumljenega, da je v zadnjem času petnajstkrat vlomil v stanovanja v Novem mestu. V času, ko to poročamo, še nismo mogli zvedeti za ime prijetelega. Več o tem dogodku bomo poročali prihodnjič.

PO ŠESTI SEJI PREDSESTVA ZKJ

Sporočanje resnice

Tisk v ogledalu uresničevanja družbene reforme - Nenadomestljiva vloga SZDL v demokratiziranju sistema javnega obveščanja

Gradivo prvega vprašanja, ki so ga obravnavali na nedavni šesti seji predsedstva ZKJ — ocena je tekla o aktualnih problemih družbenega položaja in vloge informativnih dejavnosti — daje bogato podlago za priložnost, da se »sistem informiranja v tve v politični sistem samoupravljanja nasploh in da bodo vsa sredstva obveščanja še naprej kar najbolj odprta proti vsem samoupravljavcem«, kot je to bilo med drugim rečeno na tej seji.

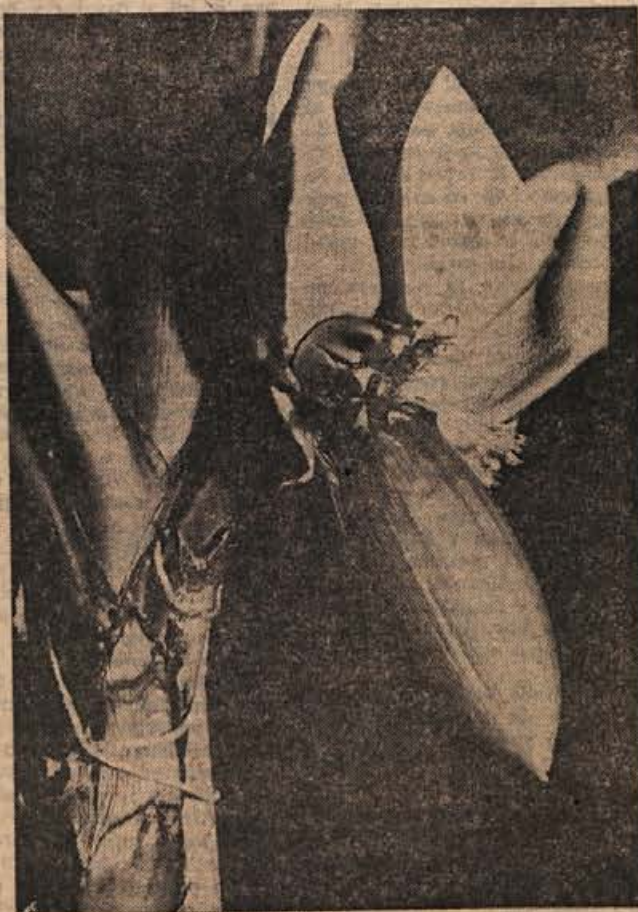
O družbenem položaju in vlogi obveščevalne dejavnosti se zadnje čase mnogo govori na različnih krajih. »Informiranje javnosti je politična aktivnost in normalno je, da ljudje, ki na tem področju delajo, odgovarjajo pred družbo prav tako, kot je odgovoren vsak naš političen človek pred delavskim razredom, pred našo revolucijo in pred osnovnimi revolucionarnimi težnjami naše družbe« — je dejal Edvard Kardelj v zelo živahni razpravi o svobodi tiska in odgovornosti ljudi, ki delajo pri sredstvih obveščanja.

(Nadaljevanje na 5. str.)

OD 11. DO 21. DEC.

Okrog 17. decembra padavine z ohladitvijo in snegom do nižin, v ostalem suho oziroma lepo, vendar večkrat megla. Do 17. decembra postopno topleje do odjuge, po 17. decembru pa bo zopet mraz. Dr. V. M.

Učenci kočevske osnovne šole, ki so člani biološkega krožka, lepo skrbijo za rastline, ki krasijo šolsko avlo. Vzgojili so tudi banano, na kateri se je razvil storž. Ko se je razpil, se je pokazal cvet, ki so ga fotografirali, sliko pa so poslali nam. (Foto-kino klub Kočevje)

Takšnih prizorov je bilo v minulih dneh najbrž precej: potniki so morali nemalokrat iz avtobusa in pomagati, da je z roba ceste, kamor se je umaknil nasproti prihajajočemu vozilu, prišel zopet nazaj na cesto (Foto: M. Jakopec)

Predsednik Nixon je obdaril guvernerje vseh petdesetih ameriških zveznih držav s koščki Lune, ki so jih prinesli astronauti na Zemljo. Dejal je, da je s tem uresničil sanje politikov. Oni so samo obljubljali Luno, on pa... Atenska vojaška vlada, ki je pravkar nadela nagobnik sredstvom za javno obveščanje z novim zakonom o tisku, je dala uničiti vseh 70.000 plošč skladatelja Mikisa Teodorakisa, ki živi v konfinaciji v oddaljeni vasi. Da ne bi ta ukrep ostal polovičarski, so Teodorakisa spet vtaknili v zapor... Neki kritik je ob primeru Solženicin zapisal, da so ruski voditelji in njihovi birokrati zmeraj imeli stene poslušne za najboljša dela v ruski oziroma sovjetski literaturi. Preganjali so njihove tvorce... Poročajo, da so Dubčka namerali poslati kot veleposlanika ČSSR v Turčijo. Toda stalisti s tem niso zadovoljni: Dubčka bi radi videli na zatožni klopi, ne v Istanbulu. Dubček pa je baje dejal, da je po poliču ključavničar in naj mu dajo ustrezno zaporniško... Predhodni pogovori o omejitvi strateškega oboroževanja med ZDA in ZSSR v Helsinkih očitno potekajo ugodno, ker je tako malo slišati o tem, kaj se pogovarjajo. Če pogovori ne bi potekali ugodno, menijo politični opazovalci, bi se verjetno Rusi in Američani že zmerjali in »kovali propagando«... Predsednik rasistične rodezijske vlade Ian Smith je ogorčeno zavrnil trditve, da nova rodezijska ustava razločuje med državljani prvega in drugega reda. »Vsi rodezijski državljani so enaki,« je dejal. Misli pa si je, da so belci bolj enaki kakor črnci... Argentinski predsednik Onganía je posvetil delo devici Mariji. Večina argentinskih škofov se te slovesnosti ni udeležila. Eden izmed škofov je dejal, da bi bilo bolje, če bi se Onganía posvetil socialnemu in gospodarskemu napredku Argentine...

PRED ZANIMIVO REŠITVIJO

Stanovanjsko reformo speljimo do kraja!

Ali naj bi prihodnje leto stanarine zamrznili? S tem bi koristili predvsem občanom z višjimi osebnimi dohodki, zato bi verjetno bilo pravičnejše, da uresničimo že znana načela o stanovanjski reformi

V razpravi o okvirih ekonomske politike v prihodnjem letu so v republiški skupščini sprožili tudi vprašanje, kako bo s stanarinami v prihodnjem letu. V javnosti se namreč precej razpravlja o tako imenovani zamrznitvi stanarin, kar naj bi pomenilo, da prihodnje leto ne bi do kraja izvedli stanovanjske reforme. Po njej bi morale stanarine prihodnje leto zadnjič tako povečati, da bi se približale ekonomskim.

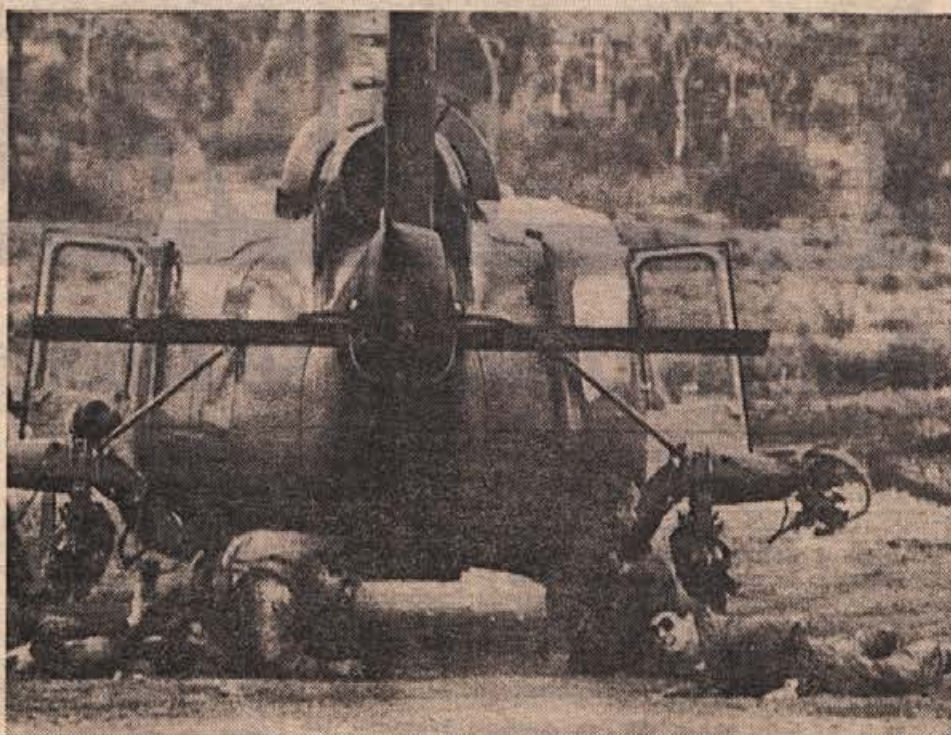
Glede tega pa so mnenja za zdaj še močno različna. Nekateri se zavzemajo za zamrznitev, se pravi za to, da jih ne bi povečali. To pravijo, bi prizadelo zlasti tiste z nižjimi osebnimi dohodki, ki si svojega stanovanja niso mogli kupiti in žive v stano-

vanjih, ki so družbena last. Vsaka sprememba stanarine bi potemtakem prizadela predvsem te sloje delovnih ljudi.

Drugi pa pravijo, da stvar vendarle ni taka in da bi zamrznitev stanarin koristila premožnejšim, torej tistim z višjimi osebnimi dohodki. Po njihovih ocenah so prav ti sloji dobili družbena stanovanja, vtem ko si mora stanovanje zdaj v glavnem vsak kupiti. To pa so predvsem mladi, ki so si ustvarili družine zadnja leta in ne pridejo do stanovanja drugače kot s sorazmerno visoko udeležbo ali pa si ga morajo sami zgraditi. Tisti, ki pa stanovanja že imajo, ne bi plačevali višjih stanarin.

Vsekakor kaže o tem dobro premisliti. Položaj je namreč res tak, da zdaj do stanovanja ne prideš drugače kot z visoko soudeležbo, če ga ne plačaš v celoti. Zamrznitev stanarin bi torej koristila predvsem tistim, ki stanovanja že imajo. Kaj pa s tistimi, ki ga nimajo?

Tesno s tem je namreč povezano vprašanje, ali naj bi tudi v prihodnjem letu plačevali po 4 odstotke stanovanjskega prispevka, ali pa bi s tem prenehali. Sredstva, ki so se doslej nabirala iz teh prispevkov, so služila za subvencioniranje stanarin in za nove gradnje. Če bi ta prispevek ukinili, bi se gradnja ustavila, kar pa bi povzročilo hude posledice in bi tisti, ki stanovanj nimajo, ostali brez perspektive, da bi do njega prišli v določenem času. Precej močne pa so zahteve, naj bi iz tega prispev-

POD HELIKOPTERJEM — Južnovietnamsko oporišče »posebnih sil« v Bu Prangu v bližini kamboške meje je že nekaj časa izpostavljeno topniškemu in raketnemu obstreljevanju osvobodilnih sil. Na sliki: trije ameriški vojaki so se stisnili pod helikopter, da bi se obvarovali raket, ki švigajo iz džungle. Telefoto: UPI

tedenski zunanjepolitični pregled

Se pred nekaj meseci bi si malokdo upal napovedati, da bo Francija naposled pustila in načelno privolila v začetek pogajanj za sprejem Velike Britanije v evropsko gospodarsko skupnost (EGS) oziroma skupni trg. To se je zgodilo prejšnji teden v Hagu na sestanku šefov držav in predsednikov vlad šestih članic EGS — Francije, ZR Nemčije, Belgije, Nizozemske in Luksemburga. Toda ne prvega dne sestanka v ponedeljek. »Prelomilo« se je šele naslednjega dne, v torek.

Francoski predsednik Pompidou je v ponedeljek govoril zelo previdno, ker še ni vedel, kako se bo položaj zasukal. Razočaral je vseh pet drugih članic EGS, ki so več ali manj vztrajno zahtevale, naj že Francija naposled privoli v pogajanja z Veliko Britanijo. Zahodnonemški kancler Willy Brandt je v ponedeljek svareče izjavil, da zahodnonemška javnost pričakuje od njega, da se bo vrnil s konkretnimi rezultati. Skratka, da pričakuje francosko privolitve.

Naslednjega dne je prišel »zgodovinski« trenutek dvanaest let po ustanovitvi EGS in šest let po prizadevanjih, da bi Britanija postala članica »sesterice«.

Predsednik Pompidou je načelno privolil v začetek pogajanj. Uradno sporočilo sicer ne omenja nobenega datuma — in to je nekoliko razočaralo Britance in tudi Nizozemce, ki se najbolj potegujejo za sprejem Britanije — toda iz ustnih izjav udeležencev je razvidno, da se bodo dolga in naporna pogajanja vendarle začela sredi prihodnjega leta.

Francoski predsednik je seveda zahteval ceno za svojo privolitve. Njegovi kolegi so mu obljubili, da bodo do konca leta uredili vprašanje plačanja subvencij za kmetijstvo, od katerih ima največ koristi Francija. Največji kamen spotike v EGS je prav kmetijska politika in njen ustrejni finančni sistem, od katerega prejema drago francosko kmetijstvo na stotine milijonov dolarjev pomoči na leto.

Navzlic številnim težavam, ki so jih imeli vsaj Francozi še do nedavnega za nepremostljive, je bilo prejšnji teden

slišati v zahodnoevropskem taboru vzdih olajšanja. Med največje težave vsekakor sodi usklajitev cen kmetijskih pridelkov, ko bo Britanija postala članica, saj je znano, da so ti pridelki v Britaniji znatno cenejši od kmetijskih proizvodov v Franciji. Pompidou je tudi opozoril na to, da bo morala EGS uskladiti svojo denarno politiko, sicer jo bodo še naprej pretresale krize, kakršna je bila ob revalvaciji marke.

Z vstopom Britanije in še nekaj drugih manjših držav v EGS bi zahodnoevropska skupnost štela 260 milijonov ljudi in bi lahko s gospodarsko močjo tekmovala s Sovjetsko zvezo in ZDA. Zato je razumljivo, da sta tako Moskva kakor Washington razumela daljnosežni pomen haškega sestanka na vrhu.

Francoski „da“

Takoj za konferenco v Hagu je bil v Bruslju v četrtek in petek sestanek zunanjih in obrambnih ministrov 15 članic severnoatlantskega pakta — NATO. (Samo nekaj dni prej je bil v Moskvi vrhunski sestanek voditeljev članic varšavske pogodbe, na katerem so določili politiko glede sklicanja konference o evropski varnosti in bomskega »odpiranja na Vzhod«.)

»Natovci« so načelno privolili v sklicanje evropske konference, toda postavili so številne pogoje za udeležbo. Zahtevali so nadzorstvo nad razorožitvijo in obojestransko uravnoteženo zmanjšanje vojaških sil v Evropi, okrepitev varnosti v Berlinu in okrog njega, zboljšanje odnosov med obema Nemčijama, napredek ne samo v sodelovanju med blokoma, ampak tudi »svobodnejše prihajanje ljudi, idej in informacij«, a tudi to, da se morajo konference udeležiti tudi ZDA in Kanada.

Skratka v Bruslju so bili zelo previdni. To previdnost je še podčrtal ameriški zunanji minister William, ki je predvsem govoril o težavah na poti do evropske konference. Zoga je bila zdaj »vržena« na vzhodno stran. Kmalu lahko pričakujemo, da bo priletela nazaj na zahodno. Vsekakor bo še nekaj kratki priletela sem in tja, preden se bo začela konferenca o evropski varnosti.

TELEGRAMI

ATENE — Predstavnik grškega zunanjega ministrstva je izjavil, da je dokument, ki ga je objavil londonski »Observer«, češ da je premier Papadopoulos pripravil državni udar v Italiji, ponarejen.

NAIROBI — Kenijski volilci so na volitvah jasno pokazali, da niso posebno zadovoljni s sedanjiimi ljudmi v deželi. Zaupanje volilcev je zgubilo pet dosedanjih ministrov in nad dve tretjini poslancev.

PARIZ — Tuje časopisne agencije poročajo, da so v nacionalnem inštitutu za zdravstvo v Bethesda v ZDA prvi izolirali virus, ki povzroča sarkom, vrsto raka. Možnosti za uspešnejše zdravljenje raka so se s tem močno povečale.

NEW YORK — Skupina ameriških advokatov je zahtevala od predsednika Nixona, naj sestavi civilno komisijo, ki bo preiskovala ameriške zločine v Vietnamu.

DUNAJ — V avstrijskem glavnem mestu so ugodno sprejeli novice, da je italijanski parlament sklenil sprejeti več ukrepov, ki naj bi ublažili napetost v Južnem Tirolu.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

STANE KAVČIC O KMETIJSKI POLITIKI — Prejšnji četrtek je bilo v republiški skupščini drugo zasedanje delegatov občin, na katerem so podprli predlog resolucije o okvirih ekonomske politike v Sloveniji v prihodnjem letu. V razpravi je delegat iz Trebnjega predlagal, naj bi v resoluciji predvideli, da bi v prihodnjem letu preučili možnosti za vključitev zasebnih kmetov v invalidsko-pokojninsko zavarovanje. Resolucijo naj bi tudi dopolnili v tem smislu, da je treba v gospodarskem sistemu postaviti kmetijsko proizvodnjo v boljši položaj.

Predsednik republiškega izvršnega sveta Stane Kavčič je v svojem odgovoru poudaril tri področja urejanja kmetijske problematike. Prvi del obsega dopolnitev zakona o gozdovih tako, da bodo imeli lastniki gozdov, na podlagi svojega dela v gozdovih, ne na podlagi lastnine, večje pravice in možnosti pri urejanju zadev. Naslednja zadeva je politika cen v živinoreji oziroma režim zajamčenih cen, ker ne smemo več prepuščati cen takšnim nihanjem kot zdaj. Naslednje vprašanje so krediti, ki naj bi jih dobili za izboljšanje gospodarjenja kmetje, ki pridelujejo za trg. Potrebne so tudi nove rešitve v združni politiki, podobno kot v gospodarjenju z gozdovi. Pri sedanji nizki produktivnosti kmetje komaj zmagujejo prispevke za zdravstveno zaščito, ob tem pa se že postavlja tudi vprašanje pokojninskega zavarovanja. Vsega tega ob sedanji zmogljivosti ni moč urediti na račun samih kmetov, ampak na račun družbe, to pa bi pomenilo dodatno obremenitev gospodarstva.

Zato je predvsem treba okrepiti razvoj kmetijstva, prav temu pa naj bi služili prej omenjeni koraki kmetijske politike.

SEDANJA OBDAVCITEV NE USTREZA — V razpravi o politiki prispevkov in davkov v letu 1970 so poslanci v republiški skupščini poudarili, da sedanji sistem obdavčenja v zasebnem kmetijstvu po katastrskem dohodku ne ustreza ter da bi bilo treba preiti na obdavčenje po dejanskem dohodku. V ta namen pa bi bilo treba urediti sposobnejšo davčno službo.

Kako naprej v kmetijstvu

PROSLAVA 50-LETNICE UNIVERZE — V ponedeljek so v Ljubljani odkrili spomenika velikima slovenskima matematikoma, Juriju Vegi in Josipu Plemlju, prvemu rektorju univerze. S tem so se začele slovesnosti v proslavo 50-letnice univerze v Ljubljani.

V BANJALUKI POVRH VSEGA SE GRIPA — Od kakih 17.000 banjaluških družin ima kolikor toliko primerna stanovanja kakšnih 12.500 družin. Nekaj družin je še vedno pod šotori, čeprav je prejšnji teden zapadlo precej snega in je pritisnil hud mraz. V četrtek je bil v hudo prizadetem mestu spet potres pete stopnje, pojavila pa se je tudi gripa, za katero je zbolelo kakih 1000 ljudi.

TISOČ DOLARJEV NARODNEGA DOHODKA — Predsednik zvezne skupščine Milentije Popović je v svojem govoru ob otvoritvi doma tehnikov in inženirjev v Beogradu poudaril, da moramo v prihodnjih petih letih doseči tisoč dolarjev narodnega dohodka na prebivalca. To pa bo možno le, če bomo hitreje razvijali znanstveno delo in najširše uvajali moderno tehniko.

L. 1970 KAKŠNIH 120.000 NOVIH DELAVCEV — Prihodnje leto naj bi se industrijska proizvodnja v naši državi povečala za 9 do 10 odstotkov, zaposlenost pa za 3 odstotke, torej za kakih 120.000 novih delavcev.

NEKVALIFICIRAN SO V BEOGRADU NEZAZELENI — Samo v prvih devetih mesecih letošnjega leta se je v Beograd priselilo 23.680 ljudi, ki iščejo zaposlitev, toda med njimi je bilo 70 odstotkov nekvalificiranih. Leti povzročajo mestu velike socialne težave. Zato želi glavno mesto v prihodnje preprečiti velik dotok nekvalificiranih. V Beogradu se bodo lahko zaposlili samo ljudje z visoko strokovno izobrazbo, dalje tisti, ki so najmanj tri leta njegovi prebivalci ali taki, ki so bili v mestu že zaposleni v zadnjih dveh letih, a so dobili odpoved.

SODELOVANJE HRVATSKE IN SLOVENIJE — Družbenopolitični krogi in strokovnjaki Hrvatske in Slovenije začinjajo tesno sodelovati pri pripravi projekta »Sloveni Jadrana«, ki naj bi pripomogel k turistični ureditvi severnega dela jadranske obale in njenega zalidja.

Prihranki za posojila

Kreditni za kmete bodo odvisni od varčevanja. Ustanovitelj hranilno kreditne službe bo smel porabiti za lastno proizvodnjo le eno tretjino hranilnih vlog - Posojila bo odobral organ vlagatelj

Kmetje tožijo, da ne dobijo kreditov za svojo proizvodnjo in druge potrebe. V primerjavi z delavci se čutijo zapostavljene. To se bo moralo kmalu spremeniti. Banke jim sicer ne bodo raje dajale posojil kot doslej. Po republiškem zakonu, ki je bil sprejet pred meseci, pa se lahko okrepi hranilno kreditna služba pri kmetijskih in gozdarskih organizacijah v korist kmetov. Predpise tega zakona bodo morali začeti izvajati s pričetkom prihodnjega leta.

Doslej so z denarjem, ki so ga hranilno kreditni odseki pri kmetijskih in gozdarskih organizacijah zbrali od vlagateljev, gospodarstvenikov, ustanovitelja. Od začetka prihodnjega leta pa bo morala imeti hranilno kreditna služba pri takih gospodarskih organizacijah lastne samoupravne organe, ki jih bodo volili tudi vlagatelji denarja. Imeti bo morala tudi lastni tekoči račun pri banki, da se njena sredstva ne bodo mešala s sredstvi gospodarske organizacije in da bo lahko nemoteno poslovala naprej, četudi bo tekoči račun gospodarske organizacije blokiran. Doslej so nekatere kmetijske organizacije uporabljale vsa sredstva, ki so jih zbrali hranilno kreditni odseki, za lastne potrebe. Po novih predpisih pa bodo lahko dobile kot kredit le eno tretjino vseh vlog. Dve tretjini vlog bo namenjeno za posojila kmetom. Če bi ustanovitelj želel ali potreboval več denarja, bodo o vsakem primeru morali posebej razpravljati samoupravni organi sprejeti ustrezn sklep.

■ Za poslovanje hranilno kreditne službe bo poleg ustanovitelja — kmetijske ali gozdne organizacije — jamčila tudi republika. Hranilne vloge bodo enako varne kot v bankah. Kako bo to koristilo kmetom? Ali bo hranilno kreditna služba lahko zbrala dovolj sredstev, da bi ugodila vsem, ki bodo iskali posojila?

V nekaterih kmetijskih organizacijah še vedno trdijo, da bi denar morale dati banke, češ da ga kmetje nimajo za hranilne vloge. Ko pogledamo, kako so poslovali njihovi hranilno kreditni odseki pa ugotovimo, da doslej kmetom sploh niso dajali posojil. Izgovarjajo se, da niso mogli, ker je bilo premalo vlog. Hranilnih vlog pa je bilo malo tudi zaradi tega, ker so kmetje raje vložili svoje prihranke v banko ali pošto hranilnico kot v njihov hranilno kreditni odsek! Denar so vlagali tja,

kjer so lažje dobili posojila, kadar so ga potrebovali. Ko bo dve tretjini vseh hranilnih vlog hranilcev kreditne službe pri kmetijski ali gozdni organizaciji moralo služiti za posojila kmetom, pa bodo gotovo raje vlagali svoje prihranke v svojo »hranilnico«.

Hranilno kreditni odseki pri kmetijskih in gozdarskih organizacijah v vsej Sloveniji imajo zdaj okrog 70 milijonov din (sedem milijard starih din) hranilnih vlog. Okrog četrtno teh vlog je pri kmetijskem kombinatu Zalec. Pa ne le zaradi tega, ker imajo hmeljarji več denarja, ampak ker je ta organizacija namenila precejšen del vlog za posojila kmetom. O tem se lahko prepričamo tudi pri nekaterih drugih kmetijskih organizacijah, na katerih območjih živijo revnejši kmetje. Skupni znesek je sicer veliko manjši kot v Zalcu — toda veliko višji kot tam, kjer najbolj tarnajo. Kmetje dobro vedo, da morajo tudi sami varčevati, če hočejo dobiti kredit, sicer se bodo zadolžili čez glavo. Odprto je bilo vprašanje, kje naj hranijo svoj denar.

Jože Petek

Višji življenjski stroški kot drugod

Skoku cen v proizvodnji in v trgovini na debelo so po podatkih republiškega zavoda za statistiko sledili tudi povečani življenjski stroški v Sloveniji. Tako so se v oktobru cene mnogih življenjskih potrebščin povečale v primerjavi s septembrom za 2,8 odst. Podatki hkrati povedo, da so bili življenjski stroški v oktobru za 13 odst. nad lanskim v enakem času, hkrati pa so bili za 12 odst. nad lanskim celoletnim povprečjem.

V primerjavi s septembrom so se v oktobru zvišali izdatki za hrano za 3,8 odst., izdatki za izobrazbo, razvedrilo in oddih za 7 odst. ter za obutev in obleko za 3,2 odstotka.

— Vidiš, to je pa tisti, ki je toliko kritiziral v podjetju!

(Karikatura iz Jela)

MNENJA O DELOVNEM OSNUTKU ZAKONA O ZDRAVSTVU

Oglasimo se s pripombami in predlogi!

Občani in zavarovanci, delovne organizacije, sindikati, organizacije Socialistične zveze in vodstva drugih organizacij naj prispevajo pripombe, mnenja, predloge ter kritične opazke, da bi bil novi zakon o zdravstvu res sodoben, prilagojen našim razmeram, potrebam in željam zavarovancev kot celotne družbe!

Iz osnutka zakona in iz obrazložitve je razvidno, da naj bi uresničili zlasti tala načela splošnega zakona o zdravstvu in splošnega zakona o zdravstvenem zavarovanju in o obveznih oblikah zdravstvenega prebivalstva:

1. Zdravstveno varstvo naj se organizira in izvaja v skladu s potrebami in z možnostmi družbe. Potrebe in možnosti naj se določijo vsako leto posebej v obliki družbenega dogovora, na podlagi programov zdravstvenega varstva.

2. Družbeno politične skupnosti naj ustvarjajo najugodnejše pogoje za zdrav-

stveno varstvo in s tem tudi za delo zdravstvenih zavodov.

3. Zdravstveni zavodi se lahko združujejo v skupnosti zdravstvenih zavodov.

4. Zdravstveni zavodi naj samostojno oblikujejo dohodek in določajo cene za zdravstvene storitve.

5. Vsem občanom so zagotovljene enake obvezne minimalne oblike zdravstvenega varstva, ne glede na to, ali so zavarovani v delavskem ali kmečkem zavarovanju, ali pa sploh niso zavarovani. Sredstva za to zavarovanje zagotove skupnosti zdravstvenega zavarovanja za svoje zavarovance, družbeno politične skupnosti pa vpletajo to zavarovanje za dosedaj nezavarovano prebivalstvo.

6. Za splošne preventivne ukrepe zagotavljajo sredstva občinske skupščine in skupnosti zdravstvenega zavarovanja.

Vsakoletni obseg ostalega zdravstvenega varstva izven obveznih oblik, vključno splošne preventivne ukrepe, se določi vsako leto posebej s sklepi zavarovalnih skupnosti in družbenim dogovorom.

Posebnost osnutka republiškega zakona o zdravstvu je, da vsebuje določila o obveznih oblikah zdravstvenega varstva, ki so v splošnem zakonu o zdravstvenem zavarovanju njegov sestavni del že v nazivu zakona in enako v vsebini ostale posebnosti pa je mogoče ugotoviti po temeljiti proučitvi vsebine osnutka.

Kaj vsebuje novi osnutek o zdravstvu? Zakon naj bi imel naslednja poglavja:

I. Uvodna določila
II. Zdravstveno varstvo
III. Obvezno zdravstveno varstvo
IV. Organizacija zdravstvene dejavnosti (zdravstveni zavodi)
V. Republiški medicinski svet
VI. Ustanavljanje, sprememba statusa, sanacija in prenehanje zdravstvenih zavodov
VII. Upravljanje zdravstvenih zavodov
VIII. Zdravstveni delavci v zasebni zdravstveni praksi
IX. Strokovno delo zdravstvenih zavodov
X. Zdravstveni delavci
XI. Osnove za financiranje zdravstvenega varstva
XII. Kazenske določbe
XIII. Predhodne in končne določbe

■ I. Uvodna določila — nastava vsebine zakona oziroma poglavij, vendar ne popolno.

■ II. Zdravstveno varstvo — 2. in 12. člen nam dajeta delno definicijo in vsebino zdravstvenega varstva. Skrb za razvoj zdravstvenega varstva si porazdelje družbeno politične skupnosti, skupnosti zdravstvenega zavarovanja, zdravstveni zavodi, delovne in druge organizacije ter občani, vsak v mejah

svojih pravic in dolžnosti. Ostali člani govore o dolžnostih naštetih dejavnikov, ki skrbijo za razvoj zdravstvenega varstva, vendar so dolžnosti in pravice le funkcionalno opredeljene, ne pa normativno urejene.

To vrzel naj nadomesti družbeni dogovor kot konkretna oblika sporazumevanja vseh faktorjev. Kljub temu pa obstajajo področja, ki jih družbeni dogovor ne more nadomestiti. Tako na primer drugi odstavek 4. čl. govori, da so zdravstveni zavodi in skupnosti zavarovalna dolžna opozarjati družbeno-politične skupnosti na vse probleme v zvezi z zdravstvenim varstvom in predlagati ukrepe za njihovo pravilno usmerjanje in razvoj, nikjer pa ni napisano kdo sprejema te ukrepe. Določila o programu zdravstvenega varstva in družbenem dogovoru puščajo enako veliko neurejenih stvari, katere naj bi verjetno sam dogovor o družbenem dogovoru rešil ali pa kdo drugi, kot je to predvideno z 10. členom. V dosedanjem zakonu je bilo namreč določeno, da program zdravstvenega varstva

izdelajo strokovnjaki-zdravstveni delavci, sprejmejo ga pa občinske skupščine. Kljub jasnim določilom programov zdravstvenega varstva še nikjer v republiki niti v regijah — nimamo. Napredek predstavlja 9. člen, ki predvideva, kaj vse zajema program zdravstvenega varstva.

Kako bo bolnik uveljavil svoje pravice?

V tem poglavju so tudi našete pravice do zdravstvenega varstva in pri uveljavljanju tega varstva (prostata izbira, pravica do ugovora, pravica, da vsakdo izve za svojo diagnozo, lastni pristane na posege, pravica do konzilijarnega pregleda in konsultacije), vseeno pa ostaja odprto vprašanje, kako bo bolnik prišel do zdravstvenega varstva, kar je zanj bistvena pomena. Ne da bi posploševali, so v večjem številu členov preveč poudarjene deklarativne določbe, ki pa v konkretnih primerih za bolnika bore malo pomenijo. Čeprav imamo posebno poglavje, ki govori o zdravstvenih delavcih, je tudi v tem poglavju kar 10 členov, ki govore o zdravstvenih delavcih, dva člena pa tudi o dolžnostih bolnikov. Zadnji člen govori o interni zakonodaji zdravstvenih zavodov (statuti, pravilniki in drugi splošni akti).

(Se nadaljuje)

Kmetijski nasveti

Prvetovanje krme

Človek poskuša vse mogoče načine, kako bi s kar najmanjšimi stroški pridelal dobro osnovno krmo za zimo in pri tem imel kar najmanjšo izgubo hranilnih snovi. Načinom, kako bi se izognil najenostavnejšemu, pa zato tudi najbolj razpisnem spravi — sušenju na tleh, se je pridružil še prvetovanje krme, kar so uvedli tudi že na prvih zasebnih kmetijah pri nas.

■ S prvetovanjem sušiti krmo pomeni, napol suho kldajo (s polovico vlage) dosušiti s pomočjo zračnih tokov, ki jih delajo močni ventilatorji v posebnih, za ta namen pripravljenih prostorih. Kot je to preprosto povedano, tako spravo s prvetovanjem zahteva veliko znanja, izkušnje in vestnosti. Praktični zgledi učijo, da so prav zaradi tega zelo velike razlike v uspeših.

V svetu, pa tudi pri nas, izdelujejo več različnih prvetovalnih naprav, osnovni namen vseh pa je: čimbolj enakomerno razporediti zrak, ki dosuše seno. Kdor namerava na ta način spravljati seno in biti tako mnogo manj odvisen od muhastega vremena, naj se prej temeljito seznanji z možnostmi, sicer se kaj lahko pripeti, da mu bo žal izdatkov. Prav stroški so tisto, kar zna zagreniti veselje do novosti.

■ Pri dosuševanju krme lahko samo enakomerna in primerna višina sloja krme ter pravilno razvrščeni zračniki zagotovi, da bo seno enakomerno posušeno in brez plesnivih gnez, ki kvarijo okus in hranilno vrednost. Prednost prezračevanja, ohranitev drobnih delcev rastlin se izkaže le, če kosimo mlado travo. Napak je dosuševati seno, ki ga je že napral dež.

Kakorkoli: dosuševanje sena je način spravlja, ki ga je potrebno še izpopolniti z novimi teoretičnimi izsledki in praktičnimi izkušnjami. V kmetijstvu je pogosto tako, da se različni sodobni postopki, ki dajejo odlične tehnološke rezultate, spro z ekonomiko, ki pozna samo številke.

Inž. M. L.

Predlog za zvišanje invalidskega dodatka

Komisija za vprašanja borcev NOV republiške skupščine je prejšnji teden obravnavala številna vprašanja s področja varstva predvojnih revolucionarjev in udeležencev NOV. Ugotovili so, da je sedarjni sistem tega varstva že dokaj izoblikovan, še vedno pa niso urejeni nekateri materialni problemi. Komisija bo zato pristojnim republiškim organom med drugim predlagala, naj bi čimprej sprejeli zakon o spremembah in dopolnitvah republiškega zakona o vojaških vojnih invalidih.

Po tem predlogu naj bi invalidski dodatek zvišali na 450 dinarjev mesečno, omejili pa bi tudi pogoje za pridobitev tega dodatka.

Komisija bo tudi predlagala, da bi proučili položaj tistih borcev, ki so vstopili v NOV po 9. 9. oz. 13. 10. 1943. Ti borci se že bližajo upokojitvi, nimajo pa ugodnosti (dodatek za borce, minimalna pokojnina), dasiravno so se mnogi izmed njih pridružili NOV kmalu po naštetih datumih. Komisija predlaga, da bi proučili možnost za povečanje minimalne pokoj-

niške osnove predvojnih revolucionarjev in udeležencev NOV na višino povprečnih osebnih dohodkov lani.

Komisija je tudi predlagala, da bi podaljšali veljavnost sedanega načina zbiranja sredstev za gradnjo borčevskih stanovanj do konca 1970. Med drugim komisija tudi meni, da bi pristojni organi proučili možnost za uvedbo varstvene pokojnine za borce ter revalorizacijo priznanih in pokojnin. Posebej je tudi znova opozorila na vprašanje zdravstvenega varstva tmetov-borcev.

50 LET SLOVENSKE UNIVERZE V LJUBLJANI

V podrobnem popisu vseh univerz sveta »The World of Learning«, ki ga vsako leto izdaja londonska založba Europa Publications, ali v zgoščenih podatkih o svetovnih univerzah, vključenih v Mednarodno združenje univerz, je pri ljubljanski univerzi napisano, da je bila ustanovljena leta 1595. V tem letu ali v letu 1597 se je namreč v Ljubljani začel visokošolski študij na jezuitskem kolegiju. Učni predmeti na takih kolegijih so bili: humanistična veda, logika, naravna in moralna filozofija, metafizika in teologija. Predstojnik kolegija je lahko podeljeval naslov doktorja teologije študentom, ki so končali predpisani študij. Jezuitski kolegij je bil od leta 1603 dalje v poslopu na Sentjakobskem trgu, leta 1658 pa so mu zgradili prav tam novo poslopje. Pozneje se je kolegij preimenoval v akademijo. Tako smo imeli v Ljubljani na koncu 17. in v začetku 18. stoletja filozofski in teološki študij, medtem ko se za pravni in medicinski študij jezuiti tako kakor drugod tudi v Ljubljani niso zanimali. Iz poznejše dobe je ohranjenih nekaj sporočil o visokoškolskem študiju prava in o izpopolnitvi filozofskega študija.

Po razpustu jezuitskega reda leta 1773 se je v Ljubljani glede visokošolskega študija marsikaj spremenilo in se je filozofska fakulteta morala boriti s hudimi težavami.

Napoleonova kratka okupacija naših dežel je 1810 dala Ljubljani centralno šolo (écoles centrales), na katero so se lahko vpisali kandidati, ki so končali filozofske razrede liceja, tj. tedanje gimnazije. Centralna šola je imela v študijskem načrtu med drugimi naslednje predmete: retoriko, metafiziko, zgodovino, pravne predmete, arhitekturo, matematiko, fiziko, kemijo, biologijo, medicinske in farmacevtske predmete. Šola je imela sedem oddelkov: medicino, kirurgijo, farmacijo, inženirstvo in arhitekturo, geometrijo, pravo, teologijo. V prvem letu je bilo vpisanih nad 300 študentov.

Po propadu francoskih Ilirskih provinc (1813) je Ljubljani sicer ostal filozofski študij, toda brez tretjega letnika. Prešeren ga je npr. dokončal na Dunaju, preden se je vpisal na tamkajšnjo pravno fakulteto.

Zakon o univerzi v Ljubljani je izšel 23. julija 1919

Akcija za popolno univerzo v Ljubljani se je začela v revolucionarnem letu 1848. Zahtevno so podprli vsi slovenski izobraženci in študentje, sprejelo pa jo je tudi ljudstvo. Dunajska vlada je zavlačevala in se spretno izmikala, izgovarjala se je seveda s finančnimi težavami. Vendar so v Ljubljani eno leto potekala predavanja iz nekaterih predmetov, ki so se nato nadaljevala na univerzi v Gradcu, toda le do leta 1854.

Po razsulu avstro-ogrške države je bila ena prvih želja slovenskih izobražencev vseh političnih barv in naziranj, da se v novi jugoslovanski državi ustanovi popolna slovenska univerza. Ze takoj v začetku decembra 1918 je bila ustanovljena visokošolska komisija, katere predsednik je postal Danilo Majaron, tajnik pa Fran Ramovš. Slovenska vlada je že februarja 1919 poročala v Beograd o potrebah visokega šolstva v Ljubljani. Centralna vlada je izdala zakon o univerzi v Ljubljani 23. julija 1919, konec avgusta pa so bili imenovani prvi profesorji nove univerze.

Slovenci smo imeli že v prejšnjih stoletjih precej znanstvenikov in učenjakov, ki so postali profesorji na tujih univerzah, med njimi so bili tudi rektorji. V 19. sto-

letju sta bila posebno znamenita jezikoslovec Fran Miklošič in fizik Jožef Stefan, v tujini je pozneje deloval slavist Matija Murko. Od začetka 20. stoletja pa so se sposobni in prizadevni mladi znanstveniki sistematično pripravljali, da prevzamejo poučevanje svoje stroke na slovenski univerzi. Za njihovo vzgojo je mnogo storil tudi vseučiliški odsek pri ljubljanskem mestnem svetu v letih 1902 do 1911, ki ga je vodil župan Ivan Hribar.

Tako je bilo leta 1918 veliko kandidatov, ki bi lahko takoj ali v kratkem postali redni ali izredni profesorji ljubljanske univerze.

Prvi rektor univerze je postal matematik Josip Plemelj.

Ze spomladi 1919 so se začela predavanja na tehniškem visokoškolskem tečaju, v jeseni pa na filozofski, medicinski in tehniški fakulteti, medtem ko je pravna fakulteta odprla svoja vrata leto dni pozneje. Razen navedenih štiri fakultet je imela ljubljanska univerza tudi teološko fakulteto.

Univerza se je borila z velikimi težavami: medicinska fakulteta je bila vse do leta 1940 nepopolna in so medicinci nadaljevali študij na drugih jugoslovanskih ali tujih univerzah, največ v Zagrebu; pravna fakulteta ni mogla pravočasno začeti s predavanji, ker so trije njeni profesorji sodelovali na

Najdoslednejši borci za popolno slovensko univerzo so bili komunisti

Skoraj vsa leta stare Jugoslavije so različni režimi grozili z ukinitvijo medicinske ali tehniške fakultete, o izpopolnjevanju univerze pa niso hoteli nič slišati. Posebno jezo buržoaznih diktatorskih vlad so zbužali svobodoljubni in demokratični študentje in profesorji. Najbolj agilni borci za popolno univerzo so bili komunisti, ki so zlasti v zadnjem desetletju monarhistične Jugoslavije bili odločilen politični dejavnik v študentskem gibanju. Tako so se vsi poskušali okrnitve ljubljanske univerze izjaloviti. Skupni akciji slovenskih progresivnih sil je uspelo celó, da je bilo zgrajeno mogočno poslopje univerzitetne knjižnice, da je medicinska fakulteta končno postala popolna in da se je ustanovila Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

Med fašistično in nacistično okupacijo so študentje in profesorji v veliki večini sodelovali v boju proti italijanskemu in nemškemu okupatorju. O njihovi borbenosti priča tudi spominski steber v avli glavnega univerzitetnega poslopja, v katerega so vklesana imena padlih. Ob stebru sta doprsna kipa Toneta Tomšiča in Borisa Kidriča, nekdanjih študentov ljubljanske univerze.

Po osvoboditvi se je univerza razmahnila, število njenih študentov in profesorjev je iz leta v leto naraščalo. Danes je število študentov štirikrat večje, kakor je bilo v letih stare Jugoslavije, ko je doseglo najvišjo točko.

Podoba slovenske univerze ob petdesetletnici

Po nekaj organizacijskih in reorganizacijskih spremembah in dopolnitvah ima ljubljanska univerza ob 50-letnici takole podobo:

Univerza združuje devet fakultet. Univerzo predstavlja rektor, upravlja pa jo univerzitetni svet in univerzitetni pedagoško-znanstveni svet. Pri univerzi so tudi štiri samostojni inštituti (za matematiko, fiziko in mehaniko, za geografijo, za sociologijo in filozofijo, za biologijo) in dve centralni knjižnici (narodna in univerzitetna knjižnica, centralna tehniška knjižnica).

Filozofska fakulteta ima 16 oddelkov in 1941 študentov, v prvem letniku jih je 911. Na teh oddelkih je mogoče študirati: filozofijo, sociologijo, pedagogiko, psihologijo, zgodovino, umetnostno zgodovino, arheologijo, etnografijo, geografijo, slavistiko, romanistiko, germanistiko, klasično filologijo, svetovno književnost in literarno teorijo, primerjalno jezikoslovje in orientalistiko ter muzikologijo.

Pravna fakulteta ima enoten študij, ki se v četrtem letniku deli v pravosodno, gospodarsko-pravno in upravno-politično usmeritev. Na fakulteti je 663 študentov, od teh v prvem letniku 333.

Ekonomska fakulteta pozna v svojem študiju ekonomsko, poslovno, podjetniško in zunanjetrgovinsko smer. Slušačev je 846, v prvem letniku 517.

Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo ima štiri oddelke: montanistični z geološkimi, rudarskim in metalurškim odsekom, kemijski s kemijskim, kemijsko-tehnološkim in farmacevtskim odsekom, tekstilnotehnološki in matematično-fizikalni. Na tej se heterogeni fakulteti je v vseh letnikih 1453 študentov, v prvem letniku 599.

Fakulteta za arhitekturo, gradbeništvo in geodézijo ima, kakor pove naslov, tri oddelke: arhitektonski, gradbeniški in geodetsko-komunalni. Fakulteta šteje 670 študentov, od teh prvi letnik 220. Na oddelku za arhitekturo je predpisan za sprejem preskusni izpit.

Fakulteta za elektrotehniko ima oddelke za elektroenergetiko, elektroniko in splošno elektrotehniko. Na fakulteti je 776 študentov, v prvem letniku 320.

Fakulteta za strojništvo ima energetske in tehnološke smeri. Na fakulteti študirajo 704 slušačev, od teh v prvem letniku 265.

Medicinska fakulteta ima dva oddelka: za splošno medicino in za stomatologijo. Na fakulteti je 830 študentov; v prvi letnik se po preskusnem izpitu zadnja leta praviloma vpisuje zaradi pomanjkanja prostorov 100 novincev na splošno medicinski in 50 na stomatološki oddelki. V preteklem študijskem letu so bili v prvem letniku 294 študenti.

Biotehniška fakulteta ima zelo pisano strukturo s 5 oddelki: agronomski, biološki, gozdarsko-lesarski, veterinarski in živilskotehnološki oddelki. Na vseh oddelkih je vpisanih 830 študentov, v prvem letniku 349.

O vpisu, študiju, diplomah in strukturi študentov

Na vseh fakultetah je bilo v študijskem letu 1968-69 vpisanih vse letniki 8713 rednih študentov, od teh v prvi letnik 3718. V tem številu niso obsežni izredni študentje, ki jih je skupaj bilo 701, v prvem letniku 428.

Vpis na vse fakultete je v načelu prost za vse kandidate, ki so končali ustrezno srednjo štiriletno šolo (gimnazijo ali srednjo strokovno šolo) z zaključnim (zrelostnim) izpitom ali maturi. Preskusni (sprejemni ali kvalifikacijski) izpit je le na medicinski fakulteti in na oddelkih za arhitekturo in muzikologijo.

S preskusnim izpitom se lahko vpišejo na univerzo tudi kandidati z neustrezno srednjo šolo ali brez ustrezne izobrazbe, toda zadnji samo v primeru, da imajo za seboj ustrezno štiriletno prakso. To določilo potrjuje demokratičnost univerzitetnega šolanja.

Študij na večini fakultet oziroma oddelkov traja 8 semestrov ali štiri leta, razen na medicinski fakulteti in na veterinarskem oddelku, kjer traja 5 let; na fakulteti za elektrotehniko, na fakulteti za strojništvo in na gradbeniškem ter geodetsko-komunalnem oddelku traja študij 9 semestrov, medtem ko je deset semestrov namenjen izdelavi diplomskega dela.

Ugotoviti je treba, da le zelo redki študentje končajo šolanje v predpisanem roku in da je osip v prvem letniku zelo močan, kar dokazujejo zgoraj navedene številke.

Na ljubljanski univerzi letno diplomira okoli 1000 študentov. Zanimiva je razdelitev študentov po spolu. Lani je bilo na univer-

zi 5207 moških in 3506 žensk. Največ žensk je na filozofski fakulteti (1398 žensk in 543 moških), najmanj pa strojniški (2:702) in na elektrotehniški (20:756).

Ze večkrat je bila proglašena kot velika slabost univerze struktura študentov po regionalni razdelitvi. Lani je bilo izmed vseh študentov s stalnim bivališčem v slovenski republiki 41,6% iz Ljubljane in bližnje okolice, 13,3% z Gorenjskega, 10,5% z Primorskega in Notranjskega, 14,6% s Štajerskega in Koroškega, 6,8% z Dolenjskega, 8,6% iz zasavsko-savinjskega rajona in 4,6% iz podravsko-pomurskega rajona.

Is drugih jugoslovanskih republik je 7,3% študentov (iz Slovenije 91,5%). Iz tujih držav je bilo 96 redno vpisanih študentov. Druga slabost univerze je struktura po socialnem poreklu, ker so otroci iz delavskih in kmečkih družin v nesorazmerni manjšini.

Obse slabosti poskušajo univerzitetni organi odpravljati s smotrnejšo štipendijsko, kreditno in

Prvi rektor univerze v Ljubljani veliki matematik prof. dr. Josip Plemelj

stanovanjsko politiko, vendar je na tem področju dobra volja premo. Zabeleženo bi bila izdatnejša pomoč celotne družbe z njenimi upravnimi in samoupravnimi faktorji.

Skrb za znanstveni naraščaj

Univerza skrbi za znanstveni naraščaj in za dohajanje dosežkov svetovne znanosti tudi s podiplomskim študijem. Ta študij organizirajo fakultete za pridobitev akademske stopnje magistra ali specialista na tistih področjih, na katerih razvijajo znanstvenoraziskovalno delo. Magistrski študij traja dve leti in ga uvede fakulteta, ki ima ustrezen kader in potrebna materialna sredstva. Organizira se v obliki predavanj in vaj ali pa kot mentorska oblika študija. Možna je tudi organizacija interakulturnega podiplomskega študija. Lani je bilo 29 tečajev s 24 študijskih področij, ki jih je obiskovalo okoli 200 podiplomcev.

Univerzitetni profesorji skrbijo za razvoj znanosti tudi s mentorskim delom pri izdelovanju doktorskih disertacij.

Najvažnejše delo univerzitetnega učitelja je poleg poučevanja svoje stroke in pisanja učbenikov ter skript znanstvenoraziskovalne dejavnosti, ki je lahko individualna ali skupinska (steamska). Ovdija se na fakulteti, v univerzitetnih in v izzuniverzitetnih inštitutih, materialno jo podpirajo različni skladi, republiški in zvezni, med njimi sklad Borisa Kidriča in republiška izobraževalna skupnost s pomočjo univerzitetne znanstveno-raziskovalne komisije.

Naša univerza ima sicer dolgo predzgodovino — če sprejmemo kot leto ustanovitve 1597 —, vendar deluje nespretrgoma šele 50 let. Ob ustanovitvi je imela primerno število profesorjev, posebno za tako imenovane nacionalne predmete, za druge predmete, zlasti za tehniške, biološke in medicinske, pa si jih je polagoma največ sama vgojila. Najbolj kritično obdobje v življenju univerze je bilo okoli leta 1950, ko se je stara garda znanstvenikov in učenjakov poslavljala in ko so zasedli njihova mesta mlajši in mladi kadri. Vendar je to preskušajo univerza dobro prestala in se je novi rod uveljavil v vseh znanstvenih disciplinah, o čemer pričata npr. tudi zvezka bibliografije znanstvenih del univerzitetnih delavcev (1957 in 1969) na 1100 straneh leksikonskega formata.

Svetovno znana imena učiteljev domače domače univerze

Med profesorji naše univerze so bili in so nekateri svetovno znani učenjaki. Po

imenih bi naštelj samo tiste znanstvenike ljubljanske univerze, ki so postali od ustanovitve leta 1938 doslej redni člani najvišje znanstvene ustanove slovenskega naroda — Slovenske akademije znanosti in umetnosti, čeprav je med drugim univerzitetnimi rednimi in izrednimi profesorji ter docenti mnogo takih, katerih znanstvena dela so doživela priznanje in bila v znanstvenem svetu lepo ocenjena.

Redni člani SAZU v razredu za zgodovinske in družbene vede: umetnostni zgodovinar Izidor Cankar, pravnik Metod Dolenc, pravnik Viktor Korošec, zgodovinar Milko Kos, pravnik Gregor Krek, pravnik Rado Kušej, pravnik Gorazd Kušej, pravnik Janko Polec, umetnostni zgodovinar Franc Stelč, pravnik Milan Škerj, pravnik Makso Šnuderl, pravnik Lado Vavpetič, sociolog Boris Zihert, zgodovinar Fran Zwitter; v razredu za filološke in literarne vede: jezikoslovec France Bezlaj, literarni zgodovinar France Kidrič, jezikoslovec Rajko Nahtigal, literarni zgodovinar Anton Ocvirk, jezikoslovec Franc Ramovš, literarni zgodovinar Anton Slodnjak, klasični filolog Anton Sovrè; v razredu za matematične, fizikalne in tehnične vede: elektrotehnik Venč Kozelj, Anton Kuhelj (mehanika), Feliks Lobe (mehanska tehnologija), fizik Anton Peterlin, matematik Josip Plemelj, matematik Ivan Vidar, elektrotehnik Milan Vidmar; v razredu za naravoslovne in medicinske vede: Bogdan Breclj (ortopedija), Srečo Brodar (prazgodovina človeka), zoolog Jovan Hadži, histolog in embriolog Aljja Košir, kirurg Božidar Lavrič, ginekolog Pavel Lunaček, geograf Anton Melik, fiziolog Robert Neubauer, geolog Ivan Rakovec, kemik Makso Samec, Igor Tavčar (interna medicina); v razredu za umetnosti: literarni zgodovinar in dramatik Bratko Kreft, arhitekt Jože Plečnik.

Rektorji ljubljanske univerze od ustanovitve doslej so bili: Josip Plemelj, Rihard Zupančič, Gregor Krek, Aleš Ušeničnik, France Kidrič, Karel Hinterlechner, Leonid Pitamic, Franc Lukman, Rajko Nahtigal, Milan Vidmar, Metod Dolenc, Alfred Serko, Matija Slavič, Fran Ramovš, Maks Samec, Rado Kušej, Milko Kos, Alojz Kral, Anton Melik, Gorazd Kušej, Fran Zwitter, Anton Kuhelj, Božidar Lavrič, Dolfe Vogelink, Makso Šnuderl in Ajbert Struna. Sedanjí rektor je kemik Roman Modic.

V letih 1950 in 1954 sta bili iz sklopa univerze ločeni medicinska in tehniška visoka šola. Na medicinski visoki šoli so bili tedaj rektorji Božidar Lavrič, Igor Tavčar in Pavel Lunaček, na tehniški visoki šoli pa Alojz Hrovat in Anton Kuhelj.

Ljubljanska univerza je doslej podelila 14 častnih doktoratov. Doctores honoris causa so med drugimi postali: Danilo Majaron, Ivan Hribar, Oton Zupančič, Matija Murko, Mirko Roš, Josip Plečnik, Milan Vidmar, Alojz Král, Franjo Kogoj, Josip Plemelj in Josip Vidmar.

Ob 50-letnici se bo pridružila univerzi dosedanja visoka šola za sociologijo, politične vede in novinarstvo.

MIROSLAV RAVBAR

UNIVERZA V LJUBLJANI POZIMI

STVO

- Pot do vašega uspeha, mojster?
- Odlična oprema!
- In pot do opreme?
- Namensko varčevanje pri

Dolenjski banki in hranilnici

v NOVEM MESTU ali v njenih enotah

v KRŠKEM, TREBNJEM IN METLIKI!

OBČANI!

Na hranilno knjižico DOLENJSKE BANKE IN HRANILNICE Novo mesto, ki jo dobite pri banki in pri vseh poštah na območju banke, lahko vlagate neomejene zneske pri vseh poslovnih bankah v Jugoslaviji in vseh poštah v Sloveniji.

S tako hranilno knjižico lahko dvigate dnevno do 3.000 din pri vseh poslovnih bankah v Jugoslaviji in poštah na območju Slovenije. Če želite dvigniti večjo vsoto, bo banka ali pošta sama vprašala za soglasje glede izplačila pri banki, ki vodi vaš račun. — Če vlagate samo pri eni pošti, lahko dvigate pri tej neomejene zneske.

DBH Novo mesto obrestuje navadne hranilne vloge po 6 odstotkov, vezane pa do 7,5 odstotka.

Dvoletno izmikavanje se končuje

(Nadaljevanje s 1. str.)

določiti enoti za gospodarjenje s stanovanjskimi hišami neodvisen položaj od ostalih enot SKP in uprave, z namenom, da se doseže zakonitost in neodvisnost poslovanja ter namensko trošenje sredstev stanovanjskega gospodarstva; vzpostaviti učinkovit nadzor med stanovanjskim gospodarstvom in izvajalci del pri investicij-

skem vzdrževanju družbenih stanovanj in lokalov; priznati upravi takšen dohodek iz stanovanjskega gospodarstva, ki je sorazmeren in upravičen glede na delo, ki je potrebno pri gospodarjenju s stanovanjskim skladišom itd.

Dosedanji in današnji odnos vodstva SKP do izvedbe sklepov OS in odločbe SDK pa kaže neverjetno za-
verovanost v svojo doseda-

njo prakso. Pred nekaj dnevi si je dovolilo na dveh listih papirja v rokopisu, brez podpisa in žiga dokumentirati SDK porabo 530.000 din sredstev stanovanjskega gospodarstva. Niti ni potrebnih aktov, s katerimi naj bi bilo določeno, da pokriva stanovanjski del podjetja polovico stroškov uprave in da gre okoli 34 odst. dohodka stanovanjskega gospodarstva za stroške upravljanja. Znano je, da pripada v take name-
ne sosednjim stanovanjskim podjetjem in enotam največ 10 do 20 odst. sredstev.

O teh in drugih problemih stanovanjsko — komunalnega gospodarstva, smo se v dveh letih večkrat pogovarjali s predstavniki podjetja. Zdaj je nastopil trenutek, ko je kolektiv dolžan oceniti dose-
danje delo vodstva podjetja in smisel zahtev občinske skupščine.

Dokumentirati je potrebno tudi, kje, koliko in zakaj so sredstva stanovanjskega gospodarstva in lokalov porabljena. O tem mora zadnji dati soglasje svet enote za gospodarjenje s stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini in odgovorna oseba te enote.

TONE GOSNIK

BOGO ABRAHAMSBERG

Sporočanje resnice

(Nadaljevanje s 1. str.)

Kaj je svoboda tiska v pogojih samoupravne družbe? »Pero je orožje v preobrazbi družbe, toda v naših pogojih ono ni poklicano, da samo ruši določene odnose, temveč je poklicano, da tudi ustvarja odnose, ki rastejo na samoupravljanju...« je med drugim podčrtal Veljko Vlahović, ko je na tej seji govoril o svobodi pisanja, ki ni absolutna, ni pa tudi posledica volje, milosti ali nasilja posameznika.

Vsak dan znova vidimo, da so nam odprta (skoraj že) vsa vrata informacij. V čedalje bolj demokratičnih odnosih, katere razvija družba, smo novinarji v stanju, da kot ustvarjalne osebnosti, ne čakaje na navodila in smernice, samostojno odkrivamo bistvo stvari, da spoznavamo in analiziramo različne smeri v družbeno ekonomskih, političnih ter idejnih tokovih in da se sproti, toda zelo določno, opredeljujemo glede vprašanj in dvomov, ki jih meče na površje silna razgibanost družbenega razvoja. Vsega tega se lahko lotevamo z vso svobodo, zaupanje družbe v naše delo pa nas spodbuja, da pri tem nelahkem delu vztrajamo.

Toda — ali smo vedno to, kar družba pričakuje od nas? Se vedno in povsod zavedamo osnovnega namena naše dejavnosti, glede katerega je zapisano:

»Osvetlitev in sporočanje resnice je smisel in cilj informiranja v naši samoupravni socialistični družbi. Objektivna informacija mora biti edina priznana oblika informiranja, za katero se prevzema popolna družbena odgovornost. Samo zanesljiva, resnična in vsestranska informacija je lahko v službi delovnega človeka, v njegovem boju za razčiščenje in kar najbolj uspešno razreševanje družbenih problemov, za krepitev samoupravnih in demokratičnih socialističnih družbenih odnosov.«

Gradivo šeste seje predsedstva ZKJ je sprožilo o teh vprašanjih široko zanimanje komunistov in tudi vseh drugih občanov. Tu-
di od kolektiva Dolenjskega lista, od izdajateljev pokrajinskega glasila SZDL in od članov njegovega izdajateljskega sveta terja odgovor: do kod smo razvili naše obveščanje, kaj od njega pričakujemo po-
slej? Pretehtan in skrben odgovor na ta pomembna vprašanja bomo skušali dati na straneh našega lista v prihodnjih tednih.

270 t soli na dolenjskih cestah

(Nadaljevanje s 1. str.)

kateri osamljeni avtomobili, ki so imeli občasne okvare. Nesreče pa so bile lažjega značaja. Sodelovanje med nami, milico in vozniki je teklo brez nerove, ni bilo treba dvigovati glasu. Tudi obveščanje je bilo dobro, tako da z naše strani lahko ocenim generalno v zimi 1969—1970 za zelo uspešno.

— Kako vam je uspelo tako hitro usposobiti vse ceste?

»Ker smo dobro pripravljene za zimo, nas ne morejo kar tako presenetiti obilne snežne padavine. Pomagali pa smo si tudi s soljo, ki smo je posuli kar 270 ton. Glavne ceste smo pluzili sproti, saj smo v teh dneh nekatere najvažnejše prepluzili tudi do desetkrat.«

— Ste zmožni avtomobilsko ceste obdržati kopno?

»Če bi imeli več denarja na voljo, bi bili sposobni opraviti tudi takšno nalogo. Razumljivo, da tedaj ne bi bilo nobenih zastojev, kar bi vsem veliko koristilo.«

— Kaj pa sol?

»Nekateri se zelo bojijo soli. Kdor ima avto po vožnji na prostem, mu ga ni treba prati, tistim pa, ki ga imajo v garažah, priporočamo pranje.«

— Kaj priporočate uporabnikom ceste?

»Kadar je glavno sneženje, naj vozniki ne silijo na ceste, če ni nujno! Za zimo se morajo vozniki pripraviti, ne pa voziti z izlizanimi letnimi gumami. Prosimo tudi za razumevanje in potrpežljivost, saj delamo, kolikor največ moremo.«

— Kaj nam lahko še pove-
ste?

»Sneg nas ne more presenetiti, mehanizacija in naši ljudje so vedno na prežili!«

SLAVKO DOKL

Sejmišča

Večji sejem v Novem mestu

8. decembra je bilo na novomeškem sejmišču naprodaj 751 prašičkov in 185 glav govedi. Odkupov za zakol ni bilo, prodali pa so 539 pui-
skov in 54 goved. Za prašičke so zahtevali 160 do 600 din, za vole 6 do 6.40 din, za krave 4 do 5 din in za mlado živino 5.60 do 6.20 din.

Sejem v Brežicah

6. decembra so pripeljali na brežiški sejem 578 pui-
skov, prodanih pa je bilo 394. Manjši so šli v promet po 11 do 12 din, za večje pa so zahtevali 7.50 do 8 din za ki-
logram žive teže.

ročna motorna žaga

ALPINA

moč: 6 KM (SAE), teža: 6 kg

dolžina meča: 55 — 65 — 75 cm

cena: 2542,50 din ali 102,40 dol. in 857,50 din

rezervni deli in servis zagotovljeni

COSMOS

zastopstvo tujih firm:

Alpina, Gibo, Same, Bertolini, Renault, Alfa romeo, Man...

LJUBLJANA, CELOVŠKA 32

s predstavništvi v Mariboru, Celju, Kopru

Leskovski cicibani, ki so za dan republike postali pionirji, so za ta praznik dobili od skupnosti dragoceno darilo: asfalt na šolskem igrišču in telovadnico v prosvetnem domu. (Foto: Jožica Teppey)

Ribe naj kosijo solato na Rinži

Ribiška družina Kočevje namerava vložiti v Rinžo bele amurje - Te ribe požro ogromno vodnega rastlinja - Košnja na Rihzi bi odpadla

Kočevska reka Rinža je močno zaraščena z vodnim rastlinjem, ki mu ribiči pravijo tudi »solata«. Rastlinje ne ovira samo ribiče pri ri-

bolovu, ampak tudi kazi podobo vode in mesta. Zraste namreč do vodne gladine in celo še malo nad njo. Rinža teče poleti, ko obišče mesto največ turistov, zelo počasi, na rastlinju pa se nabirajo in zaustavljajo papir, veje, steklenice, konzervne škatle, kosi lesa in druga nesnaga.

Občinska skupščina vsako leto odšteje nekaj tisočakov za košnjo te solate. To delo je mučno in niti ni preveč uspešno. Če po nekaj tednih se namreč solata spet razraste.

Ribiči se že dogovarjajo, da bodo v bližnji prihodnosti vložili v Rinžo 1000 belih amurjev. Te ribe namreč vsak dan pojedjo najmanj toliko vodnih rastlin, kolikor so težke, rastejo pa zelo hitro in že v nekaj letih dosežejo težo do 30 kg. Ribiči, ki sami nimajo dovolj denarja, da bi vložili več teh rib v Rinžo, bodo predlagali ob-

činski skupščini, naj tudi ona namenj nekaj tisočakov za nakup teh rib, saj potem ne bo imela stroškov z vsakoletnim čiščenjem Rinže oziroma košnjo »solate«. Bele amurje uporabljajo za čiščenje kanalov ob reki Donavi, kjer se vsi drugi načini čiščenja niso obnesli.

Ribe bodo kupili skupaj z ribiško družino Ribnica, ki jih namerava kupiti za čiščenje Bistrice. Slaba stran teh rib pa je, kot smo zvedeli, da se v naših vodah ne razmnožujejo, ker so netroliko premrzle.

Novi prispevki za Banjaluko

V zadnjih dveh tednih so v kočevski občini zbrali še nove prispevke za ponosredence v Banjaluki. V denarju, materialu, odpisu dolgov banjaluškim delovnim organizacijam so prispevali: Kemična tovarna 15.000 din, ZIDAR 10.000 din, občinsko sodišče 500 din, osnovna šola Zeljne (zbrali mladi člani RK) 217,50 din, SNEZNIK 10.000 din, KOMUNALA 1000 din, RK Banja Loka 367 din, RK Koprivnik 330 din, SDK 1.334 din, Vodna skupnost 978,30 din. Posebna osnovna šola 168 din, KOVINAR 1000 din in Stanovanjsko podjetje ZKGP 952 din.

Ne pokojnin ne časnikov

Letos, ko smo že 26-let praznovali dan ustanovitve nove Jugoslavije, smo upokojenci, ostali brez pokojnin, ki so bile prejšnja leta izplačane že pred praznikom. Manj bi bili razočarani, če bi bili o tej nameri prej vsaj obveščeni, saj se ne bi veselili, da bomo s prijatelji ali znanci malo bolje proslavili naš praznik.

Da je bilo razočaranje še večje, je bilo še dodatno poskrbljeno. Na območju pošte Studenec pri Sevnici, kjer sta Dolenjski list in Nedeljski dnevnik najbolj brana časnika, le-teh nismo dobili za praznike, čeprav sta oba izšla že v četrtek. Osebnost sem se v petek zglasil na pošti, da bi videl, kaj je, toda zvedel sem, da sta oba izostala iz neznanega vzroka. Tak je bil odgovor, sprašujem pa se, kdo je kriv, da pošiljke tako ne vem po čigavi krivdi, zamujajo.

K.ZORKO
Zavratac 32

IZREDEN NOVOLETNI POPUST!

NOVOTEHNA

vam nudi od 10. do 31. decembra v vseh svojih prodajalnah v Novem mestu, Trebnjem, Metliki in Krškem

izreden novoletni popust pri nakupu pralnega stroja GORENJE SUPERAVTOMAT PS-653.

Pri nakupu za gotovino je stroj cenejši 30.000 Sdin, pri nakupu na kredit pa je cenejši 20.000 Sdin.

SUPERAVTOMAT PS-653

- VISINA 89 CM, ŠIRINA 60 CM, GLOBINA 60 CM
- 10 PROGRAMOV S PREDPRANJEM IN SKROBLJENJEM
- ZMOGLJIVOST: 5 KG SUHEGA PERILA
- 3 TERMOSTATI
- TEŽA STROJA: 96 KG

NOVOTEHNA SPOROČA:

v našem glavnem skladišču v Bršlinu bo letna inventura od 22. decembra do 6. januarja, v vseh trgovinah na drobno pa od 3. do 6. januarja. Servisa v Novem mestu in Trebnjem bosta zaprta 3. in 4. januarja.

Ze sedaj obveščamo cenjene kupce, da bodo vse naše prodajalne zadnje tri dni starega leta odprte NONSTOP!

OBIŠČITE NAŠE PRODAJALNE!

Portret tega tedna

Pred poslopjem obrata Cestnega podjetja v Bučni vasi pri Novem mestu je pravkar pripeljal rumen tovornjak, iz katerega je stopil postaven mož.

— Vi ste...?

»Franc Zorman, šofer pri Cestnem podjetju.«

— Kje stanujete in na katerih progah vozite?

»Doma sem iz Kronovega, delam pa na relaciji Smednik — Karteljevo. Poleti vozim asfalt in gramoz, trenutno pa sol, ki jo sipljemo po cestah, ali pa čistim ceste z buldozerjem.«

— Ali je vaš poklic zelo naporen?

— Naporen je zato, ker sem v službi nepretrgano po 24 ur. Vendar mi je delo všeč. Tudi na ta red sem se navadil in bi mi bilo dolgčas, če bi moral živeti drugače. Tudi s plačo sem kar zadovoljen.«

— Katera zima vam je ostala najbolj v spominu?

»Šofer sem že 7 let in pol, vendar se najbolj spominjam zadnje zime, ko je bilo v februarju okrog en meter snega. Takrat je bilo res dosti dela!

— Ali imate kakšne posebne želje?

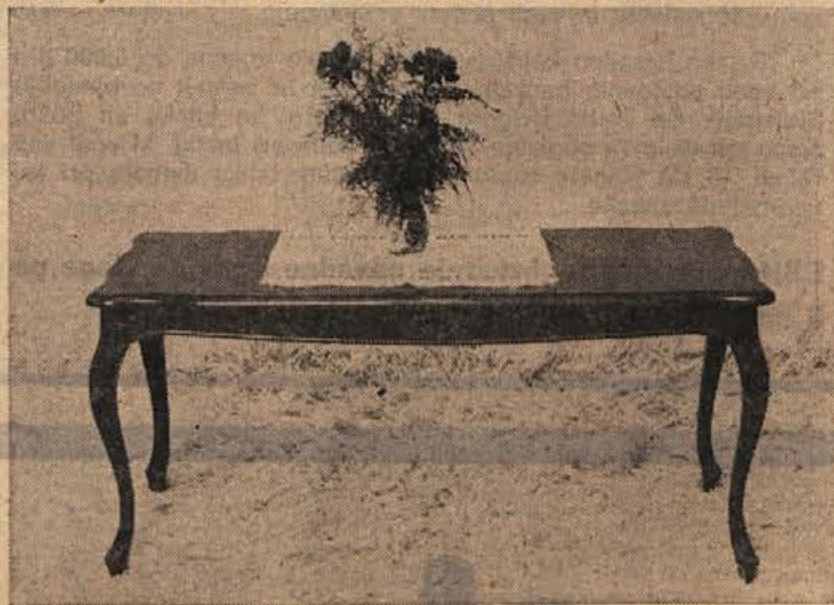
»Da bi letos padlo čim manj južnega snega in da bi bil za novo leto prost

in bi ga lahko preživel z družino v šmarjeških Toplicah.«

CESTNO PODJETJE
NOVO MESTO

Ze ga je čakal kamion, natovorjen s soljo, da jo bo odpeljal na avtomobilsko cesto.
A. V.

REKLAMNA NOVOLETNA PRODAJA

naslednjih izdelkov iz našega programa pohištva:

- COCTAIL MIZICE 165 din kos
- TELEVIZIJSKE MIZICE 190 din kos
- SERVIRNE MIZICE 195 din garnitura

Vabimo interesente, da se osebno, pisмено ali po telefonu obrnejo na naše podjetje v Straži (tel.: 84-530)

»NOVOLES«, NOVO MESTO

Impoljca, starčki in voz - še z druge strani

Piscu članka s podobnim naslovom — izšel je v Dolenjskem listu 20. novembra — je že uredništvo lista dalo primeren odgovor. Vendar naj mi bo dovoljeno, da še jaz kot zdravnik dodam nekaj misli.

Skoda, da slika tehnično ni uspela! Potem bi bralci najbrž sami lahko ugotovili, da tisti, ki vlečejo voz, niso ravno starčki. Nekaj številčnih podatkov: Dom oskrbovancev Impoljca ima 185 oskrbovancev; približno 30 jih je bolj ali manj navezanih na posteljo in so deležni nege, kot jo potrebuje bolnik. Upam, da nihče ne misli, da bi bili v domu zmožni te bolnike naganjati iz postelje na delo. Približno 120 oskrbovancev pa je duševno bolnih; morda se je res kateri od njih že tudi malo postaral, vendar pa so to le mlajši ljudje, pri katerih domača oskrba iz tega ali onega vzroka ni bila možna ali ni bila uspešna; je pa njihovo stanje takšno, da jim bivanje v duševni bolni-

ci ni več potrebno. Sodobno zdravljenje duševnih bolezni, tako v svetu kot pri nas, temelji v znanstveni meri na tako imenovani okupacijski (zaposlitveni) in delovni terapiji. Ni toliko važno, kaj duševni bolnik dela in kako dela, važno je, da dela. Delo ga približuje normalnemu načinu življenja, delo ga nujno dovaja v stik z drugimi ljudmi, in ravno odtujenost od sveta, od ljudi je eden od glavnih znakov duševne bolezni. Če pri takem bolniku opazimo, da se izmika delu, je to zanesljiv znak poslabšanja njegove bolezni. Kadar gre za telesne bolnike ali invalide, nihče ne dvomi o nujnosti rehabilitacije. Čemu bi bili pri duševnih bolnikih drugačnega mnenja?

Kako pa je s starčki? Gerontologija in geriatrija, sorodni veji medicine, ki se ukvarjata s starim človekom, nenehno poudarjata, kako važno je gibanje, zlasti tako na svežem zraku, za preprečevanje bolezni srca in ožilja, ki so danes povsod na prvem

mestu. Če pa ima gibanje še kak drug učinek, npr. ta, da staremu človeku prežene občutek nekoristnosti, ki ga zelo pogosto muči potem, ko je prekinil stike z bivšim delovnim ali morda celo družinskim okoljem, smo dosegli še neprimerno več: vrnilo smo mu življenjski smisel. Za nekoga bo dovolj že, če bo lahko kdaj pa kdaj nudil pomoč nepokretnemu bolniku, spet drugi si želi pospravljanja in čiščenja, tretji pa morda ne bo srečen, če mu ne bo dovoljeno, da bo malo lopatal po vrtu. Vsak po svojih možnostih in sposobnostih! Prepričana sem, da ima osebe v domu dovolj razsodnosti, srca in posluha za svoje oskrbovance, da tole načelo ne bo kršeno.

Ko mislim na »starčke in voze«, mi nehote prihaja na misel Prešernov verz: »Le čevlje sodi naj kopitar!« Pa naj mi bo oproščeno!

Dr. Vera Petrišič
nevropsihiatrični oddelek
VOJNIK, spl. bolnica Celje

Lubi muji brauci!

Na vem al se je res začela zimska veselje. Jest b reku de se je začelu jamrajne. U naš hiš to musko poslušamo še odker je muja Tina taku nesrečnu čez prag stopila. Reva je hotla zutrej lonc kuhane krampira z otrobem prašičem nest pa je glih ke stopila kamer je učeraj vodo zila. Voda je zmznila led je led ženska se pa na zna drsat pa tud piskr je mela u rok. Jest sm diu u vež pa sm slišou de je prou naglas zauriskala. Malu čudnu se mi je zdelu sej Tina nkul na uriska pa sm šu gledat. Reva je čudnu sedela na tleh pa usa je bla u krampiri lonc pa prazn pr neneh nogah. Bla je taku hecna de sem diu jest vs u solzah od smeha Tina pa še zdej jamra.

Kumej je reva od lunga prehlada zadnč mau h seb pršla pa jo je že spet doletelu. Po en stran je

res plava ampek zatu nab smela bt taku sitna. Zdej se kr naprej boji de bo sneg bajto zametau pa je men za Meklauža kupila tapravo lopato za sneg kidat. Zdej me pa kr naprej žre de morem okul in okul bajte sneg kidat pa kumej pridem okul morem spet ponovnu začet. Men tu kidajne nč na paše. Sam buh de nemam še kakšnega avtota pa garaže kuky lun Pepin Francl. Ta revež se je polet hvale de bo za trgatu že auto. mu. No zdej ga pa ma pa ga tud z garaže vn na mora dobt čeprou mu Pepsa s sujem jezikom pomaga.

Zdej se je pa nabu že malu zjasnilu pa tud sneg na pada več tako močnu. Za zdej bom nehau kidat pa se bom šu mau za peč pogret če me Tina nabo spet vn spodila.

Vas lepu pozdraula vaš
MARTINEK BREZSUL

S kruhom nismo zadovoljni!

Da je bilo s prvo peko kruha v novi pekarni v Ločni tik pred zadnjimi prazniki več kot preveč jeze med potrošniki v Novem mestu in v okolici mesta, je javna skrivnost: kruh smo dobili v prodajalnah sorazmerno trd, zlasti belji pa se je tako drobil, da ga res ni mogoče lepo rezati.

Zal se razmere zadnje dni niso kaj prida izboljšale. Medtem ko je črni oz. polčrni kruh še kar dobrega okusa in se tudi lepo reže, gospodinjne in družine z belim kruhom nismo zadovoljne! Tako se drobi, kot se ne bi smel, in človeku je kar hudo, da na Dolenjskem ne moremo kupiti odlično dišečega, lepo zapečenega kruha, ki bi bil tak, da človeku srce zaigra, ko ga pogleda in vzame v roke. Tak kruh pa lahko kupite marsikje v Ljubljani, pa tudi v Kopru in še kje.

Hvaležni bi bili podjetju ŽITO oz. njegovi enoti v Novem mestu, če bi na številne kritike ter pritožbe zaradi slabe kvalitete kruha v našem listu javno odgovorila oz. pojasnila, zakaj ne moremo dobiti kvalitetnejšega kruha. Menim, da imamo kot stalni kupci kruha do takega pojasnila vsa pravico.

M. K., gospodinja
iz Novega mesta

Preselitev pošte iz vasi Šmarjeta v Šmarješke Toplice

Ze nekaj časa predstavniki krajevne skupnosti in družbeno-političnih organizacij v Šmarjeti pri Novem mestu bojkotirajo vse zveze in odklanjajo vsako sodelovanje z upravnimi in družbenimi organi občine Novo mesto.

Spor se je začel, ker so nameravali preseliti pošto iz naravnega središča Šmarjete, in je dosegel vrhunec ob preselitvi pošte v novo zgradbo v Šmarješke Toplice, kar je bilo proti volji občanov, družbeno-političnih organizacij in krajevne skupnosti Šmarjete.

Razočarani občani ne vedo, kakšno je ozadje teh nedemokratskih odnosov do njih, zakaj niso upoštevani sklepi zborov volivcev, ki so bili 6. in 7. septembra v Zburah in Šmarjeti. Na teh zborih so sklenili, da pošte ne bodo preselili, vendar pa jo je podjetje PTT iz Novega mesta kljub temu preselilo.

Občani krajevne skupnosti Šmarjeta, ki šteje nekaj manj kot 2000 predvsem kmečkih prebivalcev, raztresenih po vaseh in zaselkih okrog Šmarjete, morajo sedaj hoditi na pošto v Šmarješke Toplice, ki je okrog 2 km daleč. Čeprav so imeli že sedaj iz nekaterih oddaljenih vasi do Šmarjete blizu 2 uri hoda, pomožna pošta, ki je ostala v Šmarjeti, ne more rešiti vseh zadev.

Svoje upravičene zahteve so občani skušali uresničiti na demokratičen način in prek odgovornih organov vendar nihče od teh ni mogel preprečiti podjetju PTT, da pošte ne bi preselilo. Zdej, ko je iz tega nastal političen problem, ki ga bo morala rešiti občinska skupščina Novo mesto, se moramo vprašati, kdo je za to kriv in zakaj je do te preselitve prišlo.

Podjetje PTT trdi, da so ob preselitvi pošte govorili na sestanku s predstavnicami družbeno-političnih organizacij Šmarjete, s predstavnicami občine Novo mesto in PTT podjetja, ki je bil 29. 1. 1969 v Šmarjeških Toplicah. Podjetje PTT trdi, da so takrat ugotovili, da sta preselitev pošte Šmarjeta v Šmarješke Toplice in zgraditev avtomatske telefonske centrale utemeljeni in ekonomsko popolnoma upravičeni; da je

to tudi eden od pogojev za čim hitrejši razvoj turizma na tem področju; da so takrat sklenili, naj se prebivalstvo Šmarjete na sestanku krajevne skupnosti ali Socialistične zveze seznanijo s programom razvoja Šmarjeških Toplic in s potrebo, da pošto preselijo. Podjetje trdi tudi, da sestanka ni sklicala niti KS niti Socialistična zveza.

Predstavniki podjetja PTT pravi, da je nova lokacija ugodna za večino prebivalcev področja sedanje pošte Šmarjeta in sedanje pomožne pošte Bela cerkev. Hkrati pa naj bi omogočila večje prodaje ptt storitev, mehanizirane tuje valute, prodaje spominkov in drugo, kar je vsebinsko pomembno za turistični razvoj Šmarjeških Toplic in okoliških krajev.

Ta predstavniki sodi, da občani Šmarjete s preselitvijo pošte ne bi bili prikrajšani, če bo PTT uredil dostavno službo tako, da bo imelo prebivalstvo tega področja dostavo poštnih pošiljk vsak drugi dan namesto sedanje dostave dvakrat na teden.

Na zboru volivcev 6. in 7. septembra 1969 v Zburah in Šmarjeti so prizadeti občani, predstavniki družbeno-političnih organizacij in KS Šmarjete postavili predstavnikom PTT in Socialistične zveze Novo mesto naslednja vprašanja:

Zakaj ni nihče sklicel zborov volivcev, preden je začelo nekaj ljudi brez njihovega znanja odločati o novi lokaciji in preden so začeli graditi v Šmarjeških Toplicah novo zgradbo za pošto? Zakaj niso upoštevani mnenja predstavnikov krajevne skupnosti Šmarjete, ki niso soglašali s preselitvijo pošte? Zakaj naj bi ljudje, zaposleni s težkim kmečkim delom, zaradi dva do trimesečne turistične sezone in da bi ustregli turistom, hodili vse leto in ob vsakem vremenu na pošto v Šmarješke Toplice?

Ali pomeni pošta za pošteljskega človeka res samo dostavo in prevzem pisam, računov, paketov ali še kaj več? Zakaj so nas v časopisu Delo napadali, češ da smo trmast, namesto da bi pisali o nedemokratski metodi in trni tistih, ki so odlo-

čali brez sodelovanja volivcev?

Na seji občinske skupščine Novo mesto, na zborih volivcev v Zburah in Šmarjeti so sklenili, da mora podjetje PTT najprej zagotoviti redno opravljanje storitev na območju Šmarjete in šele nato preseliti pošto.

Po tem sklepu je podjetje PTT v začetku oktobra preselilo pošto iz Šmarjete v Šmarješke Toplice in tako postavilo prizadete občane pred izvršeno dejstvo.

Na sestanku predstavnikov prizadetih občanov, ki je bil takoj po preselitvi pošte, so predstavniki krajevne skupnosti in družbeno-političnih organizacij sklenili, da bodo bojkotirali vse delo, dokler ne vrnejo pošte v Šmarjeto oziroma dokler ne zagotovijo takega stanja in zveze med občani in pošto, kot je bilo pred preselitvijo pošte.

Zagrenjeni in razočarani občani ne morejo razumeti, da jim nekdo jemlje pošto, ki jo je postavila še bivša Avstrija, in da se lahko v socialistični Jugoslaviji, ki temelji na samoupravni demokraciji, dogajajo stvari proti volji vseh občanov. Ti občani, ki so organizirali politično delo, se 1942 tako hrabro borili proti okupatorju, dali prve bore v NOV, formirali prvi pionirski odred na Dolenjskem in osvobodeno ozemlje, občani, ki jih je okupator bombardiral, napadal, ubijal talce in jih množično vodil v internacijo in koncentracijska taborišča, so morali doživeti tak odnos pristojnih organov do svojih upravičenih sklepov.

Občani odpovedujejo dnevni tisk, ker ga zdaj dobivajo z nekajdnevniimi zamudami, pakete morajo zdaj nositi iz Šmarjeških Toplic na mesto iz Šmarjete, opravkov na pošti ne morejo opraviti istočasno, ko gredo njihovi otroci v šolo oziroma ko gredo sami v trgovino, na matični urad, na avtobus ali po podobnih opravkih v Šmarjeto. Podjetje PTT jim tega ne more zagotoviti, ker jim je izrgalo pošto iz naravnega središča, pa četudi bi jim omogočili dostavo pošte vsak drugi dan na dom, kajti do sedaj so imeli zvezo praktično vsak dan.

Občinska skupščina Novo mesto je določila po bojkotu krajevne skupnosti in družbeno-političnih organizacij Šmarjete 5-člansko komisijo, ki naj bi ugotovila sedanje stanje in o tem poročala pristojnim organom zaradi nadaljnjih ukrepov.

Nekaj pa ni in ne more biti občanom iz Šmarjete jasno pri tej zadevi. Več občanov in predstavnikov družbeno-političnih organizacij in krajevne skupnosti Šmarjete je dostavilo dopise uredniku našega tiska, vendar jih, razen nekaj kratkih informacij, ni nihče objavil. Čeprav so bili na sestankih prisotni tudi novinarji, so objavljali zelo malo ali pa so pisali, da zganjajo občani Šmarjete trmo, ker ne želijo, da bi pošto preselili.

Ce se je to dogajalo pred 6. sejo predsedstva ZKJ, je še razumljivo, ne morejo pa razumeti, da o tej zadevi tako malo in neobjektivno poročajo po šestih seji pred-

sedstva ZKJ, ki je odločno obsodilo tak način obveščanja javnosti, saj s tem skrivajo dejstvo pred javnostjo in škodo občanov v korist enega podjetja.

Občani Šmarjete se sprašujejo, ali so manj vredni od podjetja za PTT promet iz Novega mesta ali pa tiči zajec kje drugje?

Razočarani občani iz Šmarjete pričakujejo od pristojnih občinskih organov in republiških organov, da bodo upoštevali njihove upravičene zahteve in poklicali na odgovornost tiste, ki so krivi za tak nedemokratski odnos do njih in so napravili političen problem kljub resnemu opozorilu na zborih volivcev, naj pošte ne preselijo, dokler ne zagotovijo vsaj enake zveze med pošto in prizadetimi kot do sedaj, oz. naj je sploh ne preselijo.

MIRAN BERETIČ
Streliška 3,
Ljubljana

OPOMBA UREDNIŠTVA:

K pismu tov. M. Beretiča dodajamo, da DOLENJSKI LIST ni dobil od občanov ali predstavnikov organizacij iz Šmarjete nobenega pisma, ki ga ne bi bil objavil. Kolikor so bili novinarji našega tednika povabljeni na javne sestanke v zvezi s pošto v Šmarjeti, pa smo o tem doslej natančno in dovolj obširno poročali. Hkrati smo javnost sproti točno obveščali tudi o vseh ukrepih in stališčih občinske skupščine Novo mesto, ki o tej zadevi še vedno razpravlja.

UREDNIŠTVO DL

Krajevni odbor RK v Mirni peči je novembra priredil za voznike motornih vozil z območja krajevne skupnosti tečaj prve pomoči. Vodil ga je dr. Peter Kapš, ki je v desetih urah seznanil več kot trideset udeležencev s tem, kako na pravilen način pomagati ponesrečencu. Na sliki: udeleženci tečaja. (Foto: P. Pungercar)

NI NUJNO,

da se uredništvo Dolenjskega lista strinja z vsemi sestavki, ki so objavljeni na tej strani. — K prispevkom, ki jih pošiljate za objavo v našem tedniku, priložite svoj cel naslov, sicer ne pridejo v poštev za tisk. Na posebno željo pisca lahko ostane njegovo pravo ime za javnost tajno (podpisali ga bomo s kratkimi ali kako drugače), vsekakor pa je pred sodiščem za resničnost napisanega odgovoren predvsem sam.

UREDNIŠTVO DL

Resnica je drugačna

V predzadnji številki DL, ki je izšla dne 27. nov. 1969., je tov. Stefanija Kumer iz Bršlina napisala v svojem članku, da je delavec KZZ Novo mesto izjavil, da zanjo ni delovnega mesta. Nihče na zavodu ni dal take izjave niti je ne sme dati. Stefanija Kumer pa smo povedali, da takšnega delovnega mesta, kakršnega ona zahteva, nimamo (v administraciji v Novoteksu ali Krki).

Komunalni zavod za socialno zavarovanje ji je konec marca poslal vabilo (po kurirju), naj se javi pri zavodu zaradi zaposlitve. Prav tako smo ji ponovno poslali vabilo 27. 11. 1969 in ji priložili, naj se javi zaradi zaposlitve pri Novolesu v Straži. Obkraj je delo odklonila.

Bralci, presodite, kdo ima prav.

Svetovalec za zaposlitve
STANE ZUPANČIČ

Cviček je sok dolenske zemlje

Cviček je sok dolenske zemlje in dolenskega podnebnja. Mimo teh besed ne more nihče. Ze Valvasor je v svoji Slavi vojvodine Kranjske pisal, kako dobro vino da rodijo dolenski griči. Veliko zaslug za to je imel v posebnih bukvah napisan vinogradniški red — »gorska palica«, ki je v 52. členih določal, kako je treba ravnati v vinogradu in kleti. Zupnik Recelj z Rake ga je že v tistih časih prevedel v slovenski jezik. Vinogradniški red je pomenil pravo policijsko oblast in kazni si je nakopal vsak, kdor ni upošteval pravil.

V teku stoletij je dolensko vinogradništvo preživljalo različne padce in vzpone. Ko je bilo vinogradništvo skoraj na tleh, je prišla trtna uš in hudo prizadela že tako slabo oskrbovane vinograde. 95-letni Franc Jan iz Dolenjih Radulj pri Bučki se še spominja, kako izmozgani so bili nasadi za njegovih otroških let. »Nič čudnega ni,« je pripovedoval, »če jih je drobna živalca, ki se je naglo množila, tako hitro strla.«

Prva obnova, h kateri je veliko pripomogla takratna oblast (mnogi vinogradniki državnih posejil niti vrnil niso), je vrnila sloves dolenskemu vinu, toda od tistih let je minilo že toliko časa, da so trsi izčrpani, pridelki pa ponekod že za polovico manjši.

Dober cviček je danes najbolj iskano vino. Vprašajte kateregakoli vinskega trgovca! »Ob srednji letini se ga pridelala okoli 400 vagonov, prodaja pa desetkrat toliko,« ocenjuje inž. Darko Marjetič, ki utira pot modernemu vinogradništvu na Sremiču nad Krškim. »Prodaj ga kot zdravilo, že več let ne izpod 5 dinarjev za liter. Ni mi treba iskati kupcev, sami pridejo ponj,« se pohvali Avgust Unetič z Vinjega vrha. »Prodajmo ga vse več, samo dobiti ga dovolj ne moremo,« pravi Janez Smole, direktor podjetja Slovenija vino iz Ljubljane.

Cvičku je prinesla sloves prav njegova pomanjkljivost — kislost, zaradi katere je dobil svoje malo zaničljivo ime. Vinska kislina je v dobrem cvičku v pravilni kombinaciji z alkoholom in ob povsem povpretem sladkorju. To je tako imenovano suho vino, najbolj primeno za uživanje po jedi, takrat, ko je učinek alkohola najmanj škodljiv. Cviček, ki je nežveplano vino, blagodejno vpliva na prebavila, vzbuja tek in daje občutek telesne in duševne osvežitve. To so tiste lastnosti, zaradi katerih se širi njegov sloves.

Dolenski cviček je žlahtna mešanica sokov različnih vinskih sort. Prav pri tem se začno vse skrivnosti in težave. Osnovna sorta je žametna črnina — imenovana tudi žametovka, modra kavčina ali celo kavka, ki je po poreklu doma iz okolice Črnega morja. Po prepričanju vseh vinogradnikov, s katerimi sem imel priložnost govoriti, je ne more nadomestiti nobena druga sorta, čeravno ima žametovka nekatere slabe lastnosti, saj pozno dozori in ima v grozdih vmes tudi nedozorele jagode, ki jih najbolj vestni vinogradniki oberejo pred trgatvijo.

Franc Kerin, znani vinogradnik, nekdanji »kmetijski« poslanec v republiški skupščini, je pribil: »Res je, nenadomestljiva je. V dobrih legah daje odlično vino, v slabših pa precej slabše.«

Podlaga vsakega cvička je torej žametovka, razen nje pa uporabljajo še nekatere temne sorte. Taka je modra frankinja, ki ima to slabost, da se močno osiplje, če dežuje ob cvetenju, zatem šentlovrenka, s katero ponekod skušajo nadomeščati žametno črnino, vendar ne s posebnim uspehom, ter portugalka, ki daje znano novino.

Od svetlih sort, ki jih uporabljajo kot dopolnilo, so znane predvsem rumeni plavec, zeleni silvanec, ki daje poseben značaj bizeljčanu, rdeča kraljevina, laški rizling in traminec. Kerin je zaupal, da dela poskus z italijansko sorto barbero.

Razmerje žametne črnine in dopolnilnih sort je zelo različno. V Gadovi peči in drugih okolišnjih gorcih dajo dobri vinogradniki le petino belih sort, vse drugo pa je žametovka in frankinja. Razmerje se menja od gorice do gorice, od vinogradnika do vinogradnika.

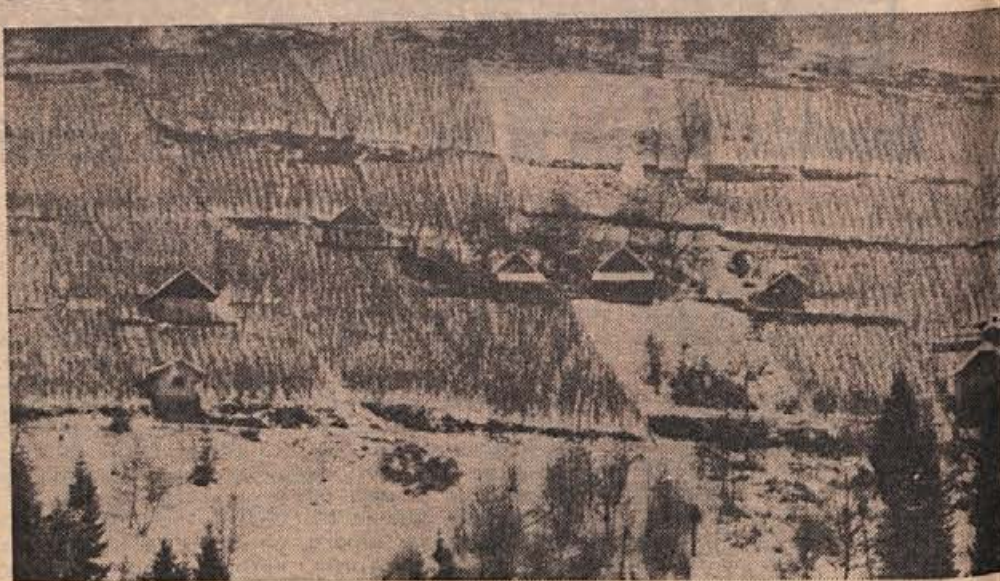
Na kakovost cvička zelo vpliva odstotek alkohola. Pod 8 maliganov ne sme imeti, dosti nad 9 pa tudi ne. O dodajanju sladkorja ne sme biti niti govora. Največja hiba je, kot pravi pisec knjige »Sodobno vinogradništvo« Tit Doberšek iz Novega mesta, da za cviček v naši zakonodaji ni predpisov, po katerih bi ga lahko zaščitili, čeravno je prav zaščita porekla osnovni pogoj za napredek vinogradništva. Do danes še ni nihče opravil zahtevnega dela, da bi natanko določil, kaj je cviček in kje so meje njegovega pridelovanja.

Brez vinskih kleti, ki bi cviček polnile tudi v steklenice, in brez zaščite porekla ni mogoče vse te pisane zmesi spraviti v red. Le če ima primešano šmarnico, lahko inšpektor izloči vino, vse druge

kombinacije spretnih vinskih kombinacijev pa so dovoljene, in veliko južnih vin, katerim dodajajo kislino, se prodaja na račun dolenskega kmetiča, ki od tega nič nima.

Cviček in bizeljčan pridelujejo v tako imenovanem posavskem vinogradniškem rajonu, ki premore skupno okoli 3500 ha vinogradov. Deli se na dva dela: na desni strani Save je krško-gorjanski okoliš in novomeško-mokronoški okoliš, na levi pa bizeljski, kjer pridelujejo bizeljčana, ki mu pravijo tudi bizeljski cviček, saj je po svojih lastnostih zelo podoben. Reka Sava sama po sebi pač ne more veliko ločiti dveh sosednjih območij. Pozabiti ne smemo tudi na belokranjski okoliš, kjer pridelujejo podobna znana vina, pri katerih pa je kombinacija sort nekoliko drugačna.

Zgoraj: Jože Ciuha — LISTOPAD, levo stara ilustracija: TRGATEV NAM PRINASA VELIKO VESELJE.

Podbočje v pozni jeseni.

Sedli smo za široko mizo, brzčas namenjeno mlatičem. Iz knjižne omare je FRANC KERIN prinesel obledele papirje, ki jih je prekrival prah. Niso bili običajni listi, marveč z vinjetami okrašene diplome, na katerih pa ni bilo izpisanih imen tistih najboljših vinogradnikov iz Podbočja, z Vinjega vrha in iz drugih krajev, ki bi zaslužili moralno priznanje za svoje delo.

Listi so tiha priča nerazumljivega početja v naši bližnji preteklosti. Nekdanji okrajni odbor je nasprotoval, da bi vinogradniki obnovili vinarsko zadrugo in tradicionalno podeljevanje priznanj na medzadružni vinski razstavi. V tistih povojnih letih ni bilo več toliko časa, da bi napisali imena najboljših vinogradnikov, pripravljalnemu odboru so pobrali celo štampljko. Tisti čas ni vedel nihče prav odgovoriti, kaj bo z vinogradništvom, ki je vse bolj priganjalo k obnovi. Povečala se je že tako velika zamuda let.

Minila so leta grenkih izkušenj in spoznanj, da na vasi ni mogoče graditi iz besed, tako kot se ne da postaviti trden grad iz kart. Pri vsem je potreben človek, ki bo ljubil pusto lapornato zemljo, ko jo bo obdeloval, ki bo jokal, ko bo ledeno zrnje klestilo trse...

V zanesenosti so bile narejene napake in zamujene priložnosti. Kaj pa zdaj?

Prof. Miran Veselič, vinogradniški strokovnjak, ugotavlja:

»Pred pol stoletjem smo bili med 40 vinogradniških deželami na 4. mestu, zdaj nas je večina prehitela. Za pol se je pri nas zmanjšala poraba vina in samo še 20 litrov ga naši ljudje povprečno popijejo na leto. Zato pa je strašno narasla poraba žganih pijač, ki so pravi strup za zdravje.«

Dandanes je tako, da se od vinogradništva in vina v obliki različnih dajatev veliko dobi, zelo malo pa

vlagamo v obnovo. Trenutno na trgu najbolj primanjkuje dolenskega cvička, bizeljčana in terana, torej najbolj zdravih vin. Vinogradništvo je najbolj nazadovalo na Dolenskem, kjer je bilo po končani obnovi ob prelomu stoletja 6000 ha vinogradov, zdaj pa jih je le še dobra polovica tega.«

Dvoboj Krško : Ljubljana

Dolenski vinogradi dajejo povprek zdaj le še 20 do 25 hl vina na hektar. 20 hektarov ob ročnem ko-

panju in škropljenju! To je izredno malo že v primerjavi s sosednjimi vinogradniškimi območji, na primer s Primorsko ali Štajersko, kjer pridelujejo 60 do 80 hl. Nič čudnega torej ni, če je »cvičkarija« med najbolj zaostalimi predeli v Sloveniji.

Vprašanje, kaj ukreniti, je že osvelo od let. Agrokombinat Krško in kmetijska zadruga Bizeljsko se dobro zavedata, da je nujna načrtna obnova vinogradov, vendar je na dlani, da brez javne družbene naklonjenosti ne bo mogoče v kratkem času

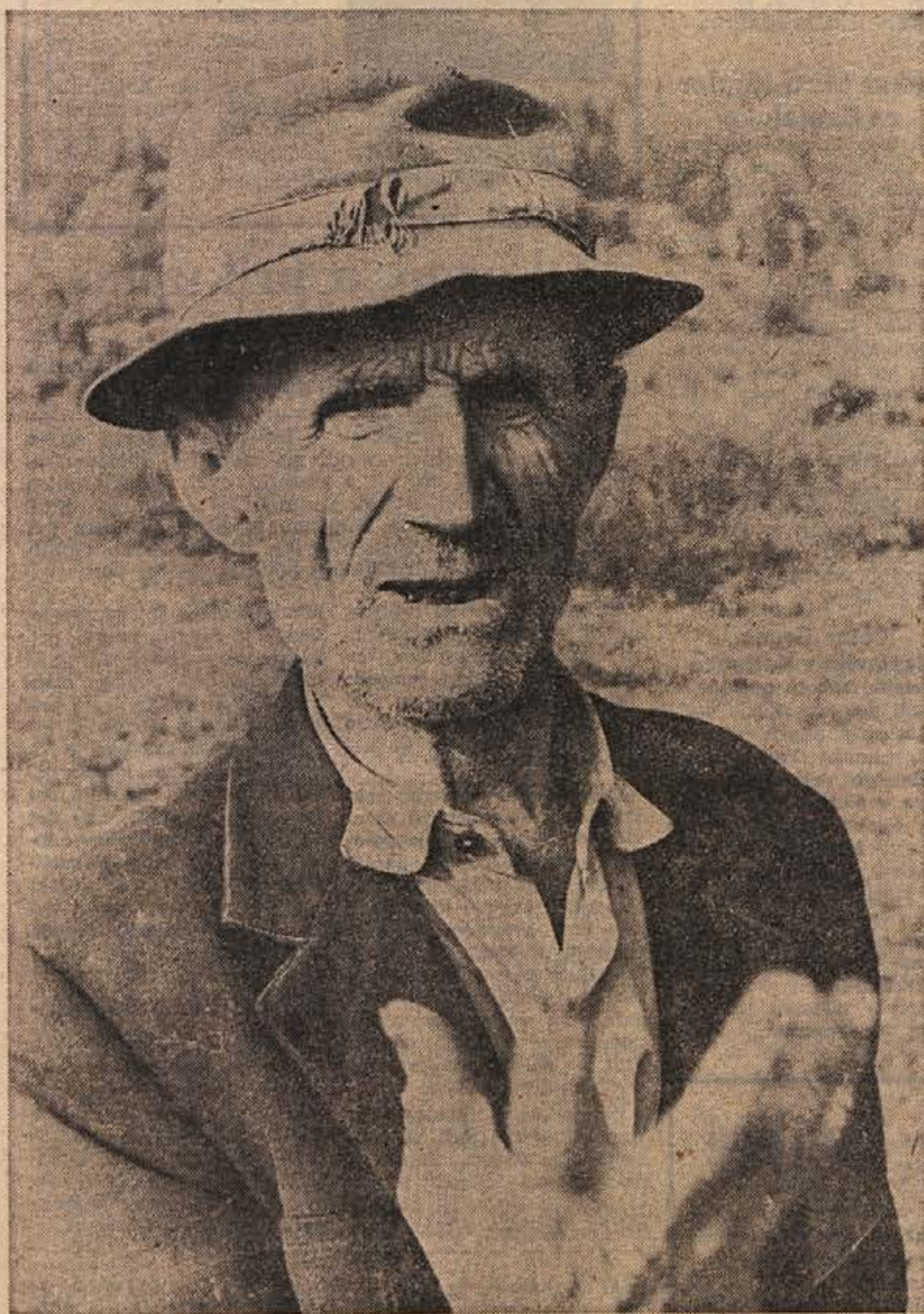

V VINSKEM HRAMU V GADOVI PEČI. K Avgustu Unetiču na Vinji vrh napotijo v kostanjeviški kleti tistega, ki povpraša za dobrega vinogradnika. »Vinogradništva in kletarjenja sem se naučil sam. Zadnja leta pomnim samo predavanja o gnitju, sicer pa smo brez strokovne pomoči.«

'Cvičkarija' pa čaka, čaka...

SAMO ROKE SO PREMALO. Da je cviček zelo iskano vino, samo po sebi dolenjskemu kmetu kaj malo koristi. V izčrpanih vinogradih se pridelek manjša. Treba bi jih bilo obnoviti, toda sam jih ne more. Ima samo roke, to pa je premalo. Čas se odmika, število zamujenih let se večja...

GADOVA PEČ: tu je, kot pravijo poznavalci, doma najboljši cviček.

veliko narediti, ker se večina kmetijskih organizacij že tako komaj prebija in nima denarja za vlaganja, ki bodo dajala dohodek šele v prihodnosti.

Trgovski nos je narekoval ljubljanskemu podjetju Slovenija vino, ki iz dneva v dan ugotavlja, kako raste zanimanje za lahka, kisla vina, da je ponudilo roko.

»Pripravljeni smo zagotoviti denar za obnovo 150 ha vinogradov na leto, pod pogojem, da bo obnova načrtna in da bo vinogradnik prek kmetijske organizacije prodajal svoj pridelek v predelovalno klet našega podjetja. Ugodno posojilo smo pripravljeno dati delno sami, večji del pa iz bančnih sredstev, za kar bi dali tudi poroštvo,« razlaga načrte podjetja Slovenija vino njegov direktor Janez Smole.

»Jok,« odgovarja Stane Nunčič, direktor Agrokombinata Krško. Z ljubljanskim podjetjem sicer sodelujemo, toda tega, kar nam ponujajo, ne moremo sprejeti. Ponudba nam nalaga samo obveznosti. Mi se ne mislimo prodati. Ponudba spominja na viničarske čase, ki so vsaj za nas že minili. Imamo svoje zamisli. Obnavljali bomo počasneje, toda bomo! Tudi 50 ha na leto je nekaj. Pritegnili bomo vinogradnike, ki bodo prek obnovitvenega odbora sodelovali s kombinatom. Naš načrt je, da bi sami stekleničili vina, da bi sami štčili naš cviček in ga obvarovali, da se ne bi utopil v drugih vinih, od česar bi imel nekdo korist, akaj bi drug posnel smetano?»

»To je lokalizem, ki razbija enotno akcijo. To je škodljivo zapiranje vase. Da ne bo očitka, češ da želimo monopolen položaj, dajemo dve možnosti: ali odkup grozdja po tržni ceni ali pa oddajo na odprti račun, pri čemer bi si po obračunu delili dobiček (in seveda tudi primanjkljaj, če bi bil) v

ni sodelavec ljubljanskega podjetja.

»Zakaj je potreben še posrednik? Zakaj ne bi obnove zaupali kombinatu? Zakaj mi ne moremo dobiti bančnega denarja, namenjenega za pospeševanje kmetijstva, v našem primeru vinogradništva? Zakaj bi imel trgovec prednost, če je že partijski kongres rekel, naj imajo proizvajalci prvo besedo. Dali smo svoj predlog podjetju Slovenija vino, vendar doslej nanj še odgovorili niso.«

OD KOD IME?

Poznavalci so različnega mnenja, od kod izvira cviček. Eni pravijo, da je nastalo po nemški besedi »zwicken«, ki pomeni ščipati, češ da je vino tako кисло, da ščiplje. Drugi trdijo, da ima beseda izvor po rastlini očetovec, ki ji v ljudski rabi pravijo cvič. Ker je ta beseda starejša od časov potujčevanja naših krajev, je verjetnejše, da ima beseda cviček v njej svoj izvor.

razmerju pol proti pol. Mislimo, da je to pošteno. Glede kleti pa naslednje. Za obstoječe tržne presežke vina sploh ni treba graditi kleti in razumljivo je, da nihče od strokovnjakov in finančnikov ne odobrava, da bi gradili celo več predelovalnih kleti. Komu bi koristilo tako gospodarjenje?» odgovarja dr. Miran Orel, strokov-

Ne moremo iz kože

Tako je obstalo. Medtem ko kaže, da bodo na Bizeljskem oziroma v brežiški občini vendarle nekako prišli skup, izostaja osrednje pridelovalno območje cvička. Čas hiti, vinogradniki pa kljub razmeroma visoki odkupni ceni živijo zelo slabo, ob tem pa delajo kot živina.

Ustavilo se je torej že pri začetku. Znova se je pokazalo, da nismo sposobni velikopoteznejših dejanj, ker odnose razjede nezaupanje in ker ne znamo najti skupnih besed. Vsakdo vidi najprej sebe, to je značilna slovenska bolezen, ki preprečuje, da bi na gospodarskem področju naredili kaj resnično velikega.

Obnova vinogradništva je strokovno zahteven posel, zlasti še, ker gre za zasebne vinograde, ki jih ni mogoče obnoviti vsakega posebej. Se zdaleč ni dovolj samo denar, z njim se lahko le začne.

Inž. MARJAN LEGAN
Fotografije: S. DOKL
M. LEGAN
M. MOSKON

PREMALO CEPLJENK. Če bi hoteli obnavljati vinograde tako, kot bi bilo treba, bi bile zmogljivosti trsnic kmalu premajhne. Redki so, ki se ukvarjajo s pridelovanjem cepljenk. Eden med njimi je Janez Colnarič (brez srajce) iz Slivja, ki ga vidimo ob poletnem pregledu nasada.

Doklej brez javnih priznanj?

Od ljudi, ki delajo brezplačno, ni mogoče zahtevati, da bi zapravili ves prosti čas v kulturno-prosvetnih organizacijah

Po večkratni preložitvi je bila v nedeljo, 7. decembra, v Novem mestu občinska konferenca Zveze kulturno-prosvetnih organizacij. Sneg, boleznin in drugi razlogi so zadržali doma veliko delegatov, pa tudi družbeno-političnih predstavnikov — razen izjem — ni bilo na konferenci. Tako se je konferenca začela več kot pol ure kasneje »ob vsakem številu navzočih«. Za začetek je pevski zbor DPD Svoboda »Dušan Jereb« zapel nekaj pesmi.

Čeprav je bila konferenca izvedena z veliko zamudo — zadnja je bila namreč poleti 1966, se sklicatelji niso niti toliko trudili, da bi gradivo poslali delegatom domov. Pa tudi poročilo o delu kulturno-prosvetnih društev ni bilo popolno. Prav to je bil razlog, da so delegati začeli razpravo najprej o točnosti podatkov, navedenih v poročilu.

V razpravi so poudarili, da je poročilo obšlo kulturno dejavnost v okviru mladinskih aktivov, gasilskih društev, pionirskih organizacij, saj je razveseljivo, da je kulturna dejavnost v okviru teh organizacij v zadnjem obdobju precej zaživela.

Na konferenci so ugotovili, da do vsega tega ne bi prišlo, če bi imelo vodstvo ZKPO boljše, predvsem pa večkratne stike z društvi. Novoizvo-

ljenemu predsedstvu so naročili, naj napako prejšnjega vodstva popravi.

V razpravi so ugotovili, da je treba do zdaj znanim razlogom, zakaj kulturi ne gre zadovoljivo — pomanjkanje

Koroški spored še za Dolenjsko

Koncert s katerim je pevski zbor DPD Svoboda »Dušan Jereb« sredi novembra nastopil pri koroških Slovencih bodo pozimi lahko slišali še poslušalci v Novem mestu, Straži, Metliki in Trebnjem. Zbor bo nastopil z istim sporedom kot pred občinštvom v Bilčovsu in Škofičah onstran Karavank.

Pevci pa se bodo pod vodstvom pevovodje Toneta Markija pripravili tudi na nastop pred slovenskimi rudarji v severni Franciji. Znani dolenjski rojak Jože Martinčič iz Pas de Calaisa je med letošnjim obiskom v Sloveniji povedal, da bi »francoski« Slovenci radi slišali novomeške pevce že v letu 1970. Za tako pomemben nastop denar ne bi smel biti glavna ovira kot do zdaj. Tudi pevci so prepričani da bodo tako prihodnje leto drugič peli v tujini.

Naqrade AVNOJ

Predsednik zvezne skupščine Milentije Popović je 5. decembra v Beogradu na slovesnosti izročil letošnje nagrade AVNOJ, ki so jih dobili: skopska univerza »Kiril in Metodij«, akademik dr. Makso Snuderl, akademik dr. Milan Pečinar, dr. Ivo Popović — Djani, akademik pisatelj Miško Kranjec, režiser Dušan Vukotić, akademik dr. Alija Košir in telovadec Mišlav Cerar.

Za Sevnico še Konjice

Rudi Stopar, tehnik in kipar iz Sevnice, primerja odnos občinstva v obeh krajih

Njegov svet so zvarjeni Krpani, strašila, ptiči, pohabljeni bojevniki... Narejeni iz kosov železa, žice, odpadkov in patinaste pločevine. V svojem ustvarjanju je izrazil samorast-

nik, ki je začel kipariti, ko je začutil možnosti oblikovanja s pomočjo varilnega aparata.

Beseda je o Rudiju Sto-

parju, Sevnčanu, tehniku iz JUGOTANINA, ki je te dni v čast dneva republike priredil svojo drugo razstavo — tokrat v Slovenskih Konjicah.

Rudiju smo zastavili samo eno vprašanje, kaj mu razstava pomeni in kakšen je bil odnos občinstva, oziroma kakšna je razlika med njegovo razstavo v domačem kraju in v Konjicah.

Slikar Miro Kugler za Banjaluko

Na povabilo društva likovnih umetnikov Bosne in Hercegovine, ki so se obrnili na umetnike po vsej državi, da bi s prodajo slik ter kipov pomagali blažiti gorje od potresa težko prizadete Banjaluke, je tudi brežiški slikar Miroslav Kugler poslal kot svoje darilo v Banjaluko dve svoji grafiki. Tako zbrana umetniška dela bodo v Bosni javno prodani in izkupiček namenili za obnovo mesta. Podarjeni grafiki tovariša Kuglerja sta vredni 2.000 Ndin, predstavljata pa Kmečki prapor in Punt — deli torej, ki smo ju videli na zadnji umetniškovi razstavi v Krškem. Tg.

Petar Grgec razstavlja v Karlovcu

Preteklo soboto popoldne so v mali dvorani »Zorin doma« v Karlovcu odprli razstavo slik samouka Petra Grgca, gradbenega delavca, ki živi stalno v Karlovcu in sodi v krog članov društva naivnih slikarjev Hrvatske. Dela nardarjenega slikarja-samouka smo videli še na junijski razstavi v trebanjski osnovni šoli, kot tudi na veliki razstavi naivnih slikarjev letos poleti v vili BLEB.

Grgčeva razstava bo odprta do 16. decembra.

Kaj predlagate vi?

Smo za skupnost štirih občin

Gost rubrike je Tone Žibert, predsednik KUD »Ivan Cankar« na Veliki Loki

■ Tovariš Žibert, za kakšno kulturno skupnost se navdušujete v trebanjski občini?

»Predlagamo, da bi kulturno skupnost ustanovili za štiri občine ožje Dolenjske: za novomeško,

metliško, črnomaljsko in trebanjsko občino.«

■ Pojasnite, prosim, zakaj?

»To zagovarjamo predvsem zato, ker je naša občina razmeroma majhna, prek organizacijskih oblik pa se želimo navezati na večje kulturno središče. Prepričan sem, da nam bo to lahko samo koristilo.«

■ Kako si ocenjujete pojem kulturne skupnosti?

»Kulturna skupnost bo omogočila bolj smotno izrabo sedanjih kulturnih ustanov in zavodov ter bo bolj povezala kulturnike in porabnike kulturnih dobrin. Zato menim, da bo kulturna skupnost koristna.«

Okorno, a prikupno

V Dolenjski galeriji so odprli razstavo likovnih del novomeških osnovnošolcev

Obiskovalci prireditve v Dolenjski galeriji so se 5. decembra zvečer zbrali na otvoritvi razstave likovnih del, ki so jih v zadnjih dveh šolskih letih napravili učenci šestih, sedmih in osmih razredov osnovne šole »Katja Rupena« iz Novega mesta pri likovnem pouku. Razstavo sta uredila Niko Golob in Ljubo Žagar, predmetna učitelja na tej šoli.

Razstava je prikaz obširne, pisane likovne dejavnosti novomeških osnovnošolcev, obsega pa risbe, slike s tempero in akvarelo, voščenske, grafike, plastično oblikovanje papirja, lesa, mavca in kovine.

Dela so tudi motivno zelo razgibana. V risbah po naravi se otroška domišljija sprosti z vsemi nerodnimi, pa zato nič manj prikupnimi spodrslijaji. Pravljični prizori živijo kot pravcato razkošje otroških predstav. Po svoje doživljajo otroci idilično dolenjsko pokrajino in jo upodabljajo z veliko strastjo. Lepoto življenja znajo odkriti tudi v najbolj preprostem cvetu ali drevesni veji.

Domiselnost so pokazali novomeški učenci tudi na področju uporabnega likovnega ustvarjanja. Sem sodijo osnutki za senčnike, knjižne ovitke, okensko ograjo, sten-

sko keramično oblogo, tapete, tekstil in drugi primerki, prikazani na razstavi. Ta zvrst likovnega dela pomaga otrokom ostriti čut za lepo, prikupno, skratka estetsko.

Na otvoritvi razstave je Niko Golob opozoril obiskovalce, da otroških likovnih del ne smejo presojudati tako kot dela likovnih umetnikov; dovolj bo, če se bodo poskusili vživeti v otroško domišljijki svet in s te ravni gledati vso to otroško prikupno likovno ustvarjanje.

Prihodnjič: »Bosonoga v parku«

Mestno gledališče ljubljansko bo 16. decembra gostovalo v Novem mestu — v okviru abonmajskih gledaliških prireditev — z N. Simonova vedro in sproščeno komedijo o mladem zakonskem paru »Bosonoga v parku«.

DREVORED (risba z lužino) — Narisala ga je 12-letna Vlasta Cvar, učenka 6. d razreda osnovne šole »Katja Rupena« v Novem mestu.

kultura in izobraževanje

Slabši obisk

V petek, 5. decembra zvečer, so v novomeškem Domu kulture nastopili pevci zabavne glasbe: Irena Kohont, Ni-no Robič in Damir Koren. Velikemu in malemu plesnemu orkestru JLA iz Ljubljane je dirigiral Ladislav Leško. Marjana Deržaj zaradi bolezni ni prispela v Novo mesto. Prireditve je bila znatno slabše obiskana kot druge te vrste v Domu kulture.

Knjiga na vasi

Nedavno je bilo v Novi Vasoči vsejugoslovansko posvetovanje na temo »Knjiga na vasi«. Prof. Milan Dodič, knjižničar v študijski knjižnici Mirana Jarca v Novem mestu, se je posveta udeležil kot edini predstavnik iz Slovenije. Na posvetu so ugotovili, da izpodrivata tiskano besedo na vasi tudi že radio in televizija.

Novo vodstvo ZKPO v Novem mestu

Delegati kulturno-prosvetnih društev iz novomeške občine so na konferenci v nedeljo, 7. decembra, v Novem mestu izvolili novo vodstvo občinske Zveze kulturno-prosvetnih organizacij: 23-člansko predsedstvo, iz vrst tega pa izvršni odbor, v katerem je 7 članov: predsednik Roman Čelensnik, tajnik Lojze Kastelic, blagajnik Franc Avsec, odborniki pa: Milka Bobnar, Ernest Jazbec, Alenka Bolč — Vrabec in Bogo Komej. Predsedstvo občinske konference ZKPO se bo moralo, kot določa novi statut, sestati vsaj dvakrat na leto.

Cerkljanski šolarji v ljubljanski Operi

45 učencev in učiteljev iz osnovne šole v Cerkljah ob Krki se je 7. decembra z avtobusom SAP odpeljalo v Ljubljano na predstavo Smetanove »Prodane neveste« v Operi. Glavne vloge v »Prodani nevesti« so peli: sopranistka Vilma Bukovec, basist Ladko Korošec, tenorist Rajko Koritnik in baritonist Ljubo Kopal. To opero so izvedli že štiristosedemdesetletje po vojni.

STANKO SKOČIR

Zapojte še »Regino«!

Pavel Kernjak, koroški ljudski skladatelj, avtor »Katrca«, »Mojceja« in drugih priljubljenih pesmi, ki jih že dalj časa prepevajo tudi zbori v Sloveniji, je bil na nedavnem koncertu novomeških jerebovcv v Škofičah onkraj Karavank eden najboljših navdušenih poslušalcev v dvorani. Posebno se je razživel, ko so Novomeščani zapeli »Katrca«. Cestital je domala vsem po vrsti in pri tem hvalil zlasti tenoriste.

Nedolgo zatem je prišlo v Novo mesto Kernjakovo pismo z notami in besedilom nove, do zdaj še ne zapete pesmi tega skladatelja; njen naslov je »Regina«. Kernjak je pesem posvetil novomeškemu zboru. V pismu je posebej zaželel, da bi rad, ko bi »Regino« prvi zapeli Novomeščani.

Pevski zbor DPD Svoboda »Dušan Jereb« pa medtem najnovejšo Kernjakovo skladbo že vadi. Pevel pravijo, da je »Regina« pisana prav tako očarljivo kot druge Kernjakove skladbe.

I. Z.

Mali kulturni barometer

■ SLOVENSČINA NA PLOŠČAH — Učbenik slovenskega jezika na ploščah in v knjigah je izdala pred kratkim Slovenska izseljenska matica. Ta učni pripomoček je namenjen tujcem, ki bi se želeli naučiti slovensčine, zlasti dobrodošel pa bo otrokom naših izseljencev, če bodo hoteli spoznati govorico svojih staršev.

■ MATEJ BOR V ANGLEŠČINI — Državna založba Slovenije bo v kratkem poslala na knjižni trg angleški prevod Borove pesnitve »Sel je popotnik«, ki ga je oskrbel naš rojak Janko Lavin. Zanimivost je v tem, da bo izšel prevod skupaj z originalom. Spremenjeno besedo knjigi, namenjeni angleško govorečemu kulturnemu svetu, je napisal Božidar Borko.

■ NOVA MINATTIJEVA KNJIGA — Z naslovom »Bolečina nedolžnega« bo izšel v Državni založbi Slovenije izbor pesmi pesnika Ivana Minattija. Pesnik je za to knjigo sbral zanj najznamenjeje pesmi iz svojih pesniških zbirk, le zadnji ciklus bo prinesel dela, ki bodo tokrat prvič natisnjena v knjigi.

■ UMETNISKE FOTOGRAFIJE Na 12. republiški razstavi umetniške fotografije v Mariboru je dobil zlato medaljo Dragica Modričnik, srebrno Ivo Čerle, bronasto pa Vlastja Simončič. Prehodni pokal Janeza Puharja so že drugič

zapored podelili mariborskemu foto-kino klubu.

■ SLOVAR PRED IZIDOM — Državna založba Slovenije bo še ta mesec poslala na knjižni trg prvo knjigo »Slovarja slovenskega knjižnega jezika«, ki obsega besede in izrazoslovje od A do H. Na knjigo, napovedano že pred meseci, tudi pri nas na Dolenjskem težko čakajo, zlasti naročniki.

■ POJOCI LABODI — Pisateljica Mila Malenšek je oddala DŽS v tisk zajetno delo »Pojoci labodi«. To je biografsko delo o življenju in delu Katje in Murna, pesnikov, ki sta iz velike četverice slovenske moderne najprej, komaj nekaj let, ved kot 20-letna, legla v grob. Pisateljica je opravila težko, a prepotrebno delo z namenom, da odkrije bralcem vso tragiko in praznino v slovenskem pesništvu z izgubo dveh izredno nardarjenih mladih slavistov.

■ POHVALE »NERETVI« filmski kritiki iz raznih evropskih držav so že napisali prve ocene o »Neretvi«, veliki jugoslovanski filmski epopeji, ki je delo režiserja Veljka Bulajića. Ocene so zelo spodbudne, nekateri uvrščajo film »Neretva« brez pridržka med svetovne dosežke. Zanimivo je, da jugoslovanska kritika še ni izrekla svoje ocene o tem Bulajićevem filmu.

O Gandhiju in o sebi

Joyant Gosalia je doma iz Bombaya, v Ljubljani pa študent strojništva — V desetih letih bivanja pri nas se je odlično naučil slovenščine

Ob 100-letnici rojstva velikega indijskega voditelja Mahatme Gandhija je mladini novomeških šol predaval Joyant Gosalia, Indijec, ki študira strojništvo na ljubljanski univerzi. Dopoldne je predaval gimnazijcem, popoldne pa dijakom ekonomske in gostinske šole. Po predavanju je prikazal tudi dvoje filmov: o stari indijski umetnosti in o sodobnem življenju Indije.

Po predavanjih je indijski gost zelo rad odgovoril na nekaj vprašanj.

■ **Povejte, prosim, nekaj podatkov o sebi!**

»Rodil sem se — pred pičlimi 30 leti — nedaleč od pristaniškega mesta Bombay. Osnovno šolo sem obiskoval v rodnem kraju. Nato sem se vpisal v gimnazijo. Na nadaljnje študije pa me je pot privedla v Evropo.«

■ **Zakaj ste se odločili za Jugoslavijo?**

»Lahko sem izbral: ali v Nemčijo ali v Jugoslavijo. Slovenija se mi je zdela lepša od Švice in Ljubljana najlepše mesto na svetu — seveda takoj za Bombayem. Nič več nisem pomišljal, kje naj se ustavim...«

■ **Ste imeli denar?**

»Zaposlil so me v LITOSTROJU, to podjetje pa mi je dalo tudi štipendijo in postal sem študent strojništva na ljubljanski univerzi.«

■ **Zelo dobro govorite slovenski. Vam je jezik delal preglavice?**

»Skoraj deset let sem že v Sloveniji, zato sem se moral nečesa naučiti. Seveda so bile v začetku težave, ko pa sem dobil prijatelje, so le-te kmalu odšle.«

■ **Kako ste se razumeli s slovenskimi študenti?**

»Zelo dobro. Skoraj vsako nedeljo smo šli skupaj kam na deželo.«

■ **Gotovo mislite tudi na prihodnost?**

»Najprej bom odpotoval k bratu v Nemčijo, nato pa za tri mesece v Bombay k staršem. Vrnil se bom delat diplomu. Potem se bom zaposlil v LITOSTROJU, da bom odslužil štipendijo. Kaj bo potem — o tem še nisem razmišljal.«

TONE OVEN

Polna usta besed, dejanj pa nič!

Kočevski mladini je bilo že večkrat obljubljen, da bo dobila prostore za klub, vendar jih še zdaj nima — V Ribnici je boljše

Mladina razne organizacije in organi že leta in leta obljublja, da bo dobila klub-ske prostore, vendar dalj od obljub nikakor ne gre. V zadnjih desetih letih so ji obljubili prostore med drugim v domu telesne kulture (še preden je bil zgrajen), v prostorih kjer je imel lakirnico INKOP (danes je tu Radioelektro servis), v starem muzeju in morda še kje.

Na nedavnem posvetu o borbi proti alkoholizmu so predstavniki raznih organov in organizacij ugotovili, da bi se alkoholizem med mla-

dino dalo omejiti, če bi mladini nekaj nudili za pametno izkoriščanje prostega časa (šport, kultura, zabava).

Kljub takim ugotovitvam za mladino ni prostorov in denarja, saj dobi občinska mladinska organizacija na leto le 6000 din dotacije, samo en mladoletni prestopnik v vzgojnem domu pa ve-lja občino petkrat več!

Torej: denarja ni in denar je!

... in v Ribnici!

Tudi tu je bilo precej obljub, vendar se prav v teh dneh izpolnjujejo. Mladina je,

kot so povedali njeni predstavniki dobila tri prostore v kleti novega gozdarskega doma. Delovne organizacije so tudi že obljubile, da bodo prispevale za ureditev teh prostorov (centralna kurjava, beljenje, oprema itd.), precej pa bodo mladinci napravili za ureditev svojih prostorov sami s prostovoljnimi delom. Se prej pa bodo povabili na obisk arhitekta, da jim bo svetoval, kako naj bi te prostore najprimerneje uredili in opremili.

Torej: Ribnica prehitava Kočevje!

Vihar okoli gimnazijskih „Stezič“

Prva številka »Stezič« prinaša na praznem listu zapisnik mladinskega aktiva, magnetoskopski zapis s ustanovnega sestanka novinarskega krožka, »igro klicajev in vprašajev« ter literarne prispevke

Vse se je začelo sredi novembra, ko je izšla 1. številka novomeškega gimnazijskega glasila »Stezič«. Dijaki so prišli v šolo in so »Stezič« že našli razdeljene na šolskih klopih. Nihče jih ni vprašal za denar, čeprav je dotlej veljal 1 izvod 1 dinar. »Stezič« dijakom očiten niso bile všeč, saj so jih nekateri trgali in jih ponujali za kurjavo, drugi pa so jih znosili na kateder. Posamezniki so spraševali, kdo je dovolil izdajati takšne »Steziče«, mnogi pa so prinašali prispevke za 2. številko »Stezič« kar mladinskemu komiteju.

Na novomeški gimnaziji je nastal pravi vihar med mladinskim komitejem in uredniškim odborom. Dosedanji 3-članski odbor je namreč trdil, da mora imeti pri svojem delu zagotovljeno samostojnost, ustvar-

jalno svobodo in da se nobena organizacija nima pravice vmešavati v njihovo delo, pač pa ga lahko samo ocenjujejo. Predsedstvu mladinskega komiteja so očitali, da vsako mnenje, ki je izraženo na straneh »Stezič«, proglašajo za nizkotno provokacijo in kvaliteten polom ter nihilizem, čeprav taka mnenja presegajo njihove zmožnosti dojemanja in mišljenja. Trdili so, da so jim člani predsedstva očitali, da so »tipi, ki so ušli iz norišnice«, »nihilisti«, »lažnivci« in »karikaturisti«. Člani uredniškega odbora niso dovolili, da bi dijaki z »dak« ali »ne« odločali o njihovi usodi, zato so skupno odstopili.

Člani mladinskega komiteja so njihovo ostavko sprejeli, ker so bili mnenja, da je uredniški odbor »Stezič« odgovoren za svoje delo mladinskemu komiteju, ki naj bi spremljal vse dejavnosti na gimnaziji. 1. številka »Stezič« je po kvaliteti po mnenju velike večine dijakov zdrknila pod povprečje. Na prvi sestanek niso povabili odgovornega in glavnega urednika, ki ni bil izvoljen za člana komiteja, pač pa vanj vključen zaradi odgovorne funkcije pri »Stezičah«. Zadolžen je bil, da stalno poroča komiteju o vsebini 1. številke »Stezič«. Svoje dolžnosti ni opravljal in mladinski komitej ni vedel, kakšna bo vsebina njihovega glasila. Dijaki mislijo, da so »Stezič« njihovo glasilo in da ga zato ne morejo voditi trije dijaki, ki jim vsiljujejo svoja prepričanja. Ne trdijo, da morajo nekomu voditi pero, pač pa menijo, da je treba v »Stezičah« objavljati sestavke, ki bodo zanimali večino. Silno jih je za-

bolel občutek, da niso zmogni mišljenja in dojemanja, saj je uredniški odbor tako pokazal podcenjujoč odnos do dijakov in do skupnosti, v kateri žive in se vzgajajo. Prav tako so odklonili tudi vse trditve, da so bili dogodki okoli »Stezič« zrežirani.

Prav te dni je izšla 2. številka »Stezič«, ki prinaša na prvih straneh v sestavku »Boj mnenja« vsa nesoglasja med prejšnjim uredniškim odborom in mladinskim komitejem.

JAZ (že?) Homo sapiens siti oblečeni vase zaljubljeni MLADOSTNIK PROTESTIRAM proti krivicam tega sveta

Ker me nihče ne razume, načentam birokratsko dušo šolskih klopi in v silnem (ne)znanju rezljam in kracam po njih. Poznam tudi utegnjeno ilegalo stranišč, kjer se v dragocenem nikotinskem duhu kalijo moji nazori! Protestiram doma, ker ima sosedov Bine tržaške cunje, jaz pa domače! Ti ozki, zaostali starši, ki ne razumejo, kaj je internacionalizem!

S prijatelji, v ritmu lamtamov in z visoko kvalitetnimi kretnjami prednikov, ki so živeli na drevesih, protestiram proti mlačnosti, ki pušča v nemar naše probleme.

PROTESTIRAM, DEMONSTRIRAM, SE UPIRAM...

Ko pa izpuhti dotacija ozkih, zaostalih staršev, ne protestiram, ne demonstriram, se ne upiram, ponižno rečem:

»Mama, mi daš za kavico ali čik?«

OGLE* DALO MLA* DIH

Vsem otrokom sveta kruha in miru!

Kadarkoli pomislim na kruh, mi je toplo pri srcu. Kadarkoli pomislim na mir, mi je pri srcu še lepše.

Jaz imam oboje. Kruh in mir. A tega drugi nimajo. Zakaj? Ker so temne polti.

Je to dovolj velik razlog, da jim nekdo, ki ima vsega preveč, vzame mir in kruh? Nikoli ne bi smelo biti tako.

Vedno se sprašujem, zakaj je tako. Tega nikoli ne bom razumela. Nikoli ne bom razozlala tega vprašanja, ki me muči.

Vse to me zelo teži. Tudi mnoge druge.

Zato naj bo vseh nas želja, prošnja, zahteva in grožnja:

»VSEM OTROKOM SVETA KRUHA IN MIRU!«

IKA

Mladina sebi in vam

Kočevska mladina bo organizirala v soboto, 13. decembra, ob 19. uri v »Škovek domu« zabavno prireditev »Mladina sebi in vam«. Na njej bo nastopilo več ansamblov (med drugimi kočevski »The five friends« in predvidoma tudi znani »Anno 2000 Dominio«), pevci, recitatorji in drugi. Domače podjetje TRIKON bo ob tej priložnosti izvedlo tudi modno revijo. Na programu so še spretnostna tekmovanja za poslušalce oziroma gledalce. Med presenečenji bo tudi nastop protestnega pevca Tineta Guzeja.

Drugič izšlo glasilo »Mi mladi«

Konec novembra je izdala občinska skupščina ZMS Trebnje drugo številko mladinskega glasila »Mi mladi«. Prva številka je bila bolj informativna, v drugi pa prav tako manjka literarnih prispevkov. Trebanjska mladina je dostej pokazala premalo zanimanja za svoje glasilo. Čeprav se posamezniki trudijo, da bi pridobili za sodelovanje čimveč mladih ustvarjalcev in da bi seznanili z delom mladinskih aktivov in vodstva mladinske organizacije čimveč mladine, se jim to še ni posrečilo.

L. R.

Na Preloki urejajo prostor

Preloška mladina je končno dobila prostor v praznem učiteljskem stanovanju poleg šole. Zdaj urejajo prostor s prostovoljnimi delom, usposobiti pa ga nameravajo tudi kot sobo za spremljanje televizijskih oddaj, ki bi jih gledali vsi vaščani. Mladina bo skrbelo, da bo prostor ogrevan.

Z JAVNE RADIJSKE ODDAJE »SPOZNAVAJMO SVET IN DOMOVINO«

Pri glasbi ne sreče ne znanja

Trebnje: mladinci se bodo pritožili zoper odločitev na sobotnem tekmovanju »Spoznavajmo svet in domovino« med šoštanjem in Trebnjem

Gledalci — bilo jih je okoli 400 — so na pol razočarani odhajali. Trebnje je vseskozi vodilo, nazadnje pa je vendarle zmagal šoštanj z eno samo točko prednosti. 22:21 je bil končni izid sobotnega tekmovanja v javni radijski oddaji »Spoznavajmo svet in domovino«, v katerem sta tekmovala Trebnje in šoštanj.

Sprva je šlo vse kot po maslu. Dvorana v Trebnjem je navdušeno pozdravljala pravilne odgovore 3-članske mladinske ekipe, ki so jo sestavljali Tone Oven, Nace Sila in Božo Zakrajšek. Njihovi odgovori o uspehih jugoslovanske atletike na evropskih prvenstvih in olimpijskih igrah so bili natančni do desetinke skunde.

Usoden nesporazum je hotel, da so izgubili točke prav pri odgovorih iz športa. Ko so dobili vprašanje o uspehih naših tekmovalcev na evropskem prvenstvu v Beogradu, je eden izmed Trebanjcev še posebej vprašal žirijo v Ljubljani, če gre samo za atlete ali tudi atletične. Dobil je odgovor, da se vprašanje nanaša samo na atlete. Ko so tekmovalci pravilno našli uvrstitev atletov, se je po etru oglasilo iz Ljubljane, da je odgovor nepravilen, ker ni upošteval tudi tekmovalke Olge Gere, ki je osvojila drugo mesto v skoku v višino. Ona pa je atletinja...

V nadaljevanju odgovorov celotne dvorane v Trebnjem ni bilo sreče. Obiskovalci oddaje so vedeli pravilen od-

govor iz literature, vendar jim je zreb dvakrat zapovrstjo naklonil vprašanja iz resne glasbe, na katera pa so obakrat narobe odgovorili.

Kakorkoli že: zaenkrat je resda šoštanj zmagovalec, v

Trebnjem pa vedo, da je pravica in s tem zmagala na njihovi strani. Prireditev je bila zanimiva, poučna in zabavna, da kaj takega v Trebnjem že dolgo ne. Na koncu se je predsednik občinske konference ZMS Trebnje Lojze Ratajč zahvalil vsem, ki so sodelovali, ter jim izročil šopke in darila destilacije DANE z Mirne, med njimi tudi predsedniku občinske skupščine Cirilu Pevcu, ki je bil pokrovitelj prireditve.

M. L.

Na proslavi za 29. november, dan republike, so ubrano zapele tudi mladinke iz sevniške »Jutranjke«. (Foto: Mirko Vesel)

Vse razmetal, denar odnesel

6. decembra dopoldne je neznanec vlomil v stanovanje Stojana Horvata v Ulici Majde Šilo v Novem mestu. V hišo je zlezal skozi odprto kletno okno. Preiskal je vse prostore in vse razmetal, dokler ni v dnevni sobi našel 3.500 din, jih stlačil v žep in jo odkuril. Preiskava je še v teku.

Sled je vodila h Krki

4. decembra zjutraj je Janez Stravs iz Stavče vasi med potjo proti Laščam zagledal avtomobilski sledove, ki so vodili v dolino h Krki. Šel je v dolino in našel nedaleč od Krke karamboliran volkswagen, v njem pa nezavestnega voznika Franca Suštaršiča iz Ljubljane. O nesreči je takoj obvestil pristojne organe. Suštaršiča so odpeljali najprej h krajevni zdravniški in v Zužemberk, od tam pa v novomeško bolnišnico.

Divjal je požar

4. decembra okoli 22. ure je izbruhnil požar na gospodarskem poslopju Jožeta Cimpriča iz Šalke vasi. Zgorelo je ostriže in okoli 10.000 din. Gospodarsko poslopje je bilo skupaj s hišo zavarovano le za 7.000 din.

DEŽURNI POROČAJI

ČEZ NOČ V PRIPORU — Črnomaljski miličniki so čez noč pripravili Leopolda Muhviča, Črnomaljščana, ki je začasno na delu v tujini, ker je v Suštaršičevi gostilni razgrajal.

PREPEČ V »GADOVI PEČI« V gostilni »Gadovo peč« v Novem mestu so se prejšnji teden stekli Rajko Bočirovič, Jože in Anton Murgelj ter Srbišlav Stojanovič. Miličniki bodo zanje predlagali ukrepe.

HUMOR IZ SPISOV

Nesporazum

Sodnik: Zakaj ste se peljali z mopedom, kljub temu da vam je miličnik, ker niste imeli izpita, to prepovedal?

Obdolženec: Tovariš sodnik! Mislil sem, da mi je miličnik prepovedal vožnjo naprej... Jaz pa sem se, res, odpeljal — nazaj...

Ne pije »kohola«

Sodnik: Zakaj ste pred vožnjo uživali alkohol?

Obdolženec: Ne bo držalo, tovariš sodnik! Kohola sploh ne pijem! Kakšno pivo ali vino — to že! Kohola pa ne!

Zelena barva

Sodnik: Trdite, da niste bili vinjeni. Kako je potem mogoče, da je alkoholičar ob preiskavi pozelenel?

Obdolženec: Ne vem, Morda zato, ker sem včeraj jedel — zeleno solato?

Vladimir Bajc

Doklej bo na Dolenjskem še strašilo to (neukrotljivo?) nasilje Ciganov?

Samo s policijskimi ukrepi ciganskega vprašanja ne bomo rešili — kaže, da brez medsebojnega sodelovanja prizadetih občin ne bo šlo, morda pa tudi brez ukrepov na republiški ravni

Na konferenci vodilnih delavcev javne varnosti Slovenije 3. decembra v Ljubljani je novomeška UJV sodelovala z razpravo o varovanju občanov in njihovih premoženj in še zlasti o problematiki Ciganov, ki je na Dolenjskem že leta in leta hudo pereča. Razpravo v skrajšani obliki objavljamo na tej strani našega tednika.

Na Dolenjskem ugotavljajo, da pravice občanov do osebnega življenja in razpolaganja z dobrinami, pridobitvenimi z delom, še niso popolnoma zavarovane čeprav ustava to zagotavlja. Organi javne varnosti sicer ukrepa-jo proti kršiteljem, ne morejo pa napraviti kaj več, ker se del občanov (Cigani) kljub ukrepom nočejo prilagoditi normalnim oblikam življenja. Zlasti nekaj teh občanov ne sprejema družbenih norm, ob tem pa izsiljuje vse pravice, ogrožajo varnost drugih in napadajo njihovo premoženje.

Problem ni samo lokalni, je širši, slovenski. Tako me-

nijo tudi drugod, kjer imajo ciganski živelj.

Na območju UJV Novo mesto živi ta čas okoli 970 Ciganov: 450 polnoletnih, 520 mladoletnih. Polnoletnih je zaposlenih komaj 20. Vsi drugi in mladoletniki se vdajajo brezdelju. Veliko jih živi v okolici Novega mesta, kar drugi prebivalci bridko občutijo, zato zahtevajo družbeno varstvo.

Tudi drugod so občani nezadovoljni, zahtevajo ureditev, pošiljajo delegacije na občino in pooblašajo odbornike, da govore o ciganski problematiki na sejah občinske skupščine. Odbornik iz Zužemberka je predsedniku novomeške občinske skupščine v dopisu med drugim navedel, da Cigani kradejo prebivalstvu živali, prideleke in krmo, čeprav (po njegovem mnenju) ne bi smeli imeti konj, ker tudi nimajo svoje posesti. Nerešeno cigansko vprašanje — je dostavil — vsi nad nemočnimi ljudmi kot Damoklejev meč.

16 odstotkov vseh prekrškov, storjenih letos, imajo na vesti Cigani; drzno vede-nje, pretepe, nošenje orožja brez dovoljenja, 10 vlovov, 5 ropov itd. Celotno do tega je prišlo, da se Cigani med seboj streljajo in ubijajo, grozijo z ubojem drugim, ki varujejo pred nimi svoje imetje. Še in še bi lahko naštevali. Storiteli so polnoletni in mladoletni Cigani.

Veliko prekrškov, ki so jih naredili Cigani sploh ne bo nikoli prišlo na dan, ker jih oškodovanci iz strahu pred Cigani sploh niso prijavili.

Novomeška občinska skupščina se, na primer, že več let ukvarja s cigansko problematiko, rešitve pa ni. Poskusi s preseljevanjem niso imeli pravega učinka. Tudi vsi drugi ukrepi niso rodili pričakovanih uspehov.

Zastavlja se vprašanje, ali morda reševanje ciganske problematike ne bi bilo uspešnejše, če bi pri tem sodelovalo več občin. Morda pa bo potrebno tudi reševanje na republiški ravni? Vsekakor drži, da vprašanje Ciganov ni samo vprašanje ene ali posamezne občine, marveč je širši družbeni problem.

V smrt namesto v Trst

Mlad voznik volkswagna je iz malomarnosti povzročil hudo prometno nesrečo pri Otočcu

Primer D.P., 20-letnega dijaka III. razreda gimnazije iz Beograda, je bil obravnavan na kazenski razpravi okrožnega sodišča v Novem mestu. Junija letos se je s volkswagnom in štirimi sopotniki namenil na izlet v Trst, medtem pa jih je pri Otočcu čakala smrt.

Smolo so imeli že med potjo, ko je kamen razbil prednje vetrobransko steklo, vendar se mladi voznik s komaj 4-mesečnim šoferškim stažem tega ni ustrašil. Vreme je bilo lepo in menil je, da lahko nadaljujejo pot.

Na poti iz Zagreba proti Ljubljani so nedaleč od Otočca z avtom nenadoma zavili na levo stran cestišča in trčili v naproti vozeči tovornjak. Volkswagen se je prevrnil na streho in se ustavil na pobočju ob cesti. Pri trčenju in prevračanju pa sta se dve sopotnici tako poškodovali, da sta takoj

umrli, druga dva sopotnika in šofer kamiona pa so dobili hude telesne poškodbe. Tudi mladi voznik avtomobila, ki je zakrivil nesrečo, je dobil tako hude telesne poškodbe, da bo najbrž vse življenje čutil posledice.

Ugotovljeno je, da je mladenič precenjeval svoje moči in sposobnosti ter da je nesrečo povzročil s lahkomiselno vožnjo.

Izlet v Trst se je končal na zatožni klopi sodišča, kjer so krivcu nesreče, dijaku iz Beograda, prisodili 1 leto zapora, pogojno za dobo treh let. S sodbo pa mu je bilo odvzeto tudi vozniško dovoljenje za dve leti. Sodba še ni pravno močna.

Neutemeljene govornice

Medtem ko so eni prepričani, da je Roman Zorko po nesreči v Prečni utonil v Temenici, trdijo drugi, da je voznik zastave 1300 gotovo še med živimi. Razne govornice, ki krožijo po Novem mestu, tudi namigujejo, da se Zorko skriva na dobro zavarovanem kraju in da se hoče tako izogniti odgovornosti za dve prometni nesreči: v Irči vasi in v Prečni.

Po podatkih, ki smo jih pred zaključkom redakcije še enkrat preverili na postaji milice v Novem mestu, pa o Romanu Zorku vse od nesreče v Prečni dalje ni novice, ki bi potrdilo, da se je voznik rešil iz narasle, kalne in mrzle Temenice. Sicer pa postaja milice prosi, naj ljudje, če imajo kaj povedati, to povedo na pristojnem mestu in naj ne razširjajo neutemeljenih govoric.

KRONIKA NESREČ

Breza: nesreča francoske družine

Ceh Maksimilijan Reichel je 5. decembra popoldne vozil tovornjak s prikolico proti Zagrebu. Pri Brezi je pripeljal naproti osebni avtomobil, v katerem se je peljal Jules Pahon z ženo in otrokom iz Francije. Francosko vozilo je pri srečanju tresčilo v tovornjak, ki se je po trčenju prevrnil na bok. Pahova žena in otrok sta bila ranjena in so ju odpeljali v bolnišnico. Skodo so ocenili na 30.000 dinarjev.

Novo mesto: avtomobil podrl pešca

Franjo Marovič iz Zabeje vasi je 5. decembra zjutraj prečkal Zagrebško cesto v Novem mestu, ne da bi se preprical, če je prosta. Ko je bil na sredini cestišča, se je pripeljal z osebnim avtomobilom Vinko Lampret iz Velikih Brusnic in Maroviča zbil na tla. Pri padcu si je Marovič zlomil desno nogo.

Čatež: Splitčana v tovornjak

Vožko Basič iz Splita je 5. decembra popoldne z ženo v osebnem avtomobilu potoval proti Ljubljani. Pri Čatežu pa je vozilo zaneslo v tovornjak BOSANKE iz Doboja, ki ga je vozil Mitja Krajina. Basič in žena sta se pri nesreči poškodovala, zato so ju nemudoma odpeljali v brežiško bolnišnico. Skodo so ocenili na 10.000 dinarjev.

Mačkovec: štirje ranjeni

Edo Segando iz Pulja je 5. decembra dopoldne vozil osebni avtomobil proti Ljubljani. Pri Mačkovecu ga je zaneslo na levo stran ceste, koder je vozil Franc Cepon osebni avtomobil ljubljanske ELEKTROMONTAŽE. Avtomobila sta tresčila drug v drugega, pri nesreči pa sta se poleg voznikov poškodovala tudi njuna sopotnika Ljivo Radovolović in Oto Božič. Skodo so ocenili na 6.000 din.

Pluska: neprijeten obrat

Bogomir Morović iz Zagreba se je 5. decembra popoldne vračal z osebnim avtomobilom iz Ljubljane. Pri Pluski je vozilo zaneslo v smernik, od tam ga je odbilo na levo polovico ceste, kjer se je obrnilo proti Ljubljani. Skodo so ocenili na 900 din.

Poljane: treščil v skalo

Milan Srketič iz Pulja se je peljal 5. decembra dopoldne z osebnim avtomobilom mimo Poljan proti Zagrebu. Na klanecu je vozilo zaneslo in je dvakrat udarilo ob skalo. Skodo so ocenili na 600 din.

Trebnje: tovornjak na boku

7. decembra popoldne je italijanski tovornjak, ki ga je vozil Angelo Tirone, v gosti megli pri Trebnjem zapeljal na bankino in se prevrnil na bok. Skode je bilo za okoli 600 din.

Je ostal v Temenici?

Ljudje so prepričani, da je Roman Zorko po nesreči utonil — Brat pravi, da ni znal plavati

Kaj se je zgodilo s 23-letnim Romanom Zorkom iz Družanske vasi potem, ko je 2. decembra zvečer z zastavo 1300 v Prečni prebil mostno ograjo in padel v Temenico, v času, ko to poročamo, še ni znano.

Ko so 3. decembra zvečeli s pomočjo gasilcev osebni avtomobil iz kalne in narasle Temenice, je bil le-ta prazen, vrata so bila odprta, sprednje (vetrobransko) steklo pa zdrobljeno.

Upanja, da se je Roman le kako rešil in se kam zatekel, ni več. Vse kaže, da ga je Temenica odnesla s seboj. Tako so prepričani tudi očividci, kakor tudi Stanislav Kobe in Ferdo Kočar, ki sta bila z njim v avtomobilu, ko je zgrmel v Temenico, pa sta se z zadnjimi močmi rešila. Reševal je pravzaprav samo Kobe; pri Kočarju je imel srečo, pri Zorku, ki je bil povrh vsega še neplovalec pa žal ne.

Tragična nesreča je globoko odjeknila med novomeško javnostjo in okoliškimi prebivalci.

Roman Zorko se je tega dne dopoldne s prijateljskoma Stanislavom Kobetom in Ferdodom Kočarjem zadrževal v Košakovi gostilni v Novem mestu. Popoldne so sklenili, da se odpeljejo v Stražo gledat novo trgovino z bifejem.

Avtomobil je z neprimer-no hitrostjo drvel po cesti iz Novega mesta. V Irči vasi je Zorko dohitel deset šolarjev. Ko jih je prehitel, je zbil Marjančo Može in Marjo Hribar, vendar vozila ni ustavil. Ker se je očitno zbal prometnih milčnikov, se je iz Straže v Novo mesto vračal po levem bregu Krke — skozi Prečno.

Zastavo 1300 so potegnili iz vode, voznika Romana Zorka pa je bržčas odnesla narasla kalna Temenica. (Foto: Slavko Dokl)

Več kot 70 odstotkov otrok ima neprimerno telesno držo

Te dni smo obiskali športno zdravnico Marijo Zoričevič, ki dela v novomeškem zdravstvenem domu. Ker že precej časa opravlja preglede športnikov in šolske mladine, nas je zanimalo njeno mnenje o telesni razviritosti ter rasti mladine in športnikov. Čeprav se ni posebej specializirala za to delo, uspešno opravlja športne preglede in so se športniki že na-

ju, pa mu je treba dati osnovno telesno vzgojo.
— Kaj so vam pokazali sistematski pregledi mladine?
»Ugotovili smo, da ima približno 70 odst. otrok slabo telesno držo ter da bodo imeli manjše fizične sposobnosti kot tisti, ki so normalno razviti. Vendar ni nič zamujenega, saj so do 16. leta da še maramajka ureditil. Čudim se, da nekateri starši podpirajo svoje otroke, ko se poskušajo zmazati od telovadbe.«

— Zakaj takšno stanje?
»Če ne bomo gradili telovadnic in mladini nudili urejene telesne vzgoje, potem ne pričakujemo, da bo kdaj bolje! Pozabiti ne smemo, da takšni ljudje ne bodo nikoli proizvajalci, kot jih želimo v naših delovnih organizacijah. Vemo pa tudi, kakšne mladence potrebuje JLA.«

— Kaj priporočate aktivnim športnikom?
»Sistematične in temeljite preglede ter posvet s športnim zdravnikom pred vsakim nastopom. Ker imamo osebne športne kartone, lahko točno spremljamo zdravstveno stanje vsakega športnika posebej ter ga lahko obvarujemo pred škodljivimi posledicami, ki jih lahko rodi pretiravanje.«

— Kako pa je z rednimi pregledi?
»Ni preveč načrtnosti med športniki; večini ni ob sobotah nobenega, drugič pa se jih nabere tudi do 50. Če nam sporočijo pravočasno večji obisk, še nekako uredimo, drugič pa je težko.«

— Vas mnenje o delavskih športnih igrah?
»Ker v glavnem ne gre za načrtno športno udejstvovanje, menim, da je več škodljivega koristi. Predlagam, naj bi športne igre zaposlenih tekla vsaj leto in naj bi športniki iz kolektivov imeli tudi obvezne zdravniške preglede.«

SLAVKO DOKL

vadili na svojo zdravnico. Nemalokdaj sploštvuje tudi športnim prireditvam.

— Kaj menite o koristnosti športa za človekov organizem?
»Če je vadba organizirana in so mladi ljudje v rokah strokovnjakov, smo lahko prepričani, da bodo takšni ljudje zrasli brez telesnih okvar. Z otroki je treba delati že v predšolski dobi, vendar prične mo naprej z igrami. Ko je mladi organizem v največjem razv-

Tudi v Črnomlju je zadnje dni zapadlo precej snega. Občani si želijo, da bi bile letos mestne ulice boljše in redneje pluzene, kot so bile lani. (Foto: R. Bačer)

NAMIZNI TENIS

Ob polčasu več kot odlično!

Prihodno soboto in nedeljo se bodo nadajevala številna tekmovalna za zelenimi namiznoteniškimi mizami. Razen v prvi sivi, venski ligi igrajo ekipe iz vse Slovenije, tudi v treh nekoliko manj zahtevnejših ligah. V drugi in tretji skupini igrajo tudi Sodržiča in Novo mesto. Po prvem delu tekmovalja sta obe dolenjski ekipi v vrhu. Sodržičani se bodo potegovali za sodelovanje v prvi republiški kvalifikativni ligi, Novomeščani pa za udeležbo v drugi. Medtem ko je napredovanje Sodržičanov še vedno negotovo — v tej ligi igrajo zelo močne ekipe, — so Novomeščani praktično že napredovali za en razred.

Levstici po prvem delu tekmovalja:

II. skupina:	Sodržiča	Maribor	Jesenice	Ujkanik	Hrastnik	Puzinar	Novo Gorica	Piran
	7 6 1	53:17	12	7 6 1	33:20	12	7 5 2	33:20
	7 5 2	33:20	10	7 5 2	33:20	10	7 3 4	24:22
	7 2 5	18:29	4	7 1 6	19:30	2	7 0 7	0:35
	7 0 7	0:35	0					

III. skupina:	Novo mesto	Bečigrad	Vrhnika	Logatec	Kondor	Idrija	Dolsko	Suha
	7 7 0	36:6	14	7 5 2	28:19	10	7 5 2	31:16
	7 4 3	23:17	8	7 3 4	22:21	6	7 3 4	23:27
	7 1 6	9:30	2	7 0 7	0:35	0		

Zdaj še športni delavci!

Športno uredništvo našega tednika je zaprosilo 50 znanih telesnovzgojnih delavcev z območja Dolenjske, naj pomagajo pri strokovni izbiri najboljših športnic in in športnika Dolenjske v letu 1969.

Za strokovno mnenje so zaprosili naslednji naši bralci: prof. Jože Glonar, prof. Igor Penko, Draža Mislej, Jože Mrzljak, Roman Doljak, Marjan Sonec, Janko Golč, Jure Pleček, Ruža Kovačič, Franc Pučko, Jože Pečnik, Zdenko Hlavaty, Marjan Spilar, Slavko Vidmar, inž. Niko Galeša, Marjan Kos, inž. Lado Kotnik — Novo mesto, Ciril Kosmina, inž. Peter Stor — Zuzemberk, prof. Vinko Crmšnik — Dol. Toplice, Janez Kuhelj — Sentjerne, Franjo Lacl, Rudi Iskra, Vlado Hartman, prof. Niko Zibret, Vladimir Zagar, Peter Markovič — Krško, Mirko Mikeln — Brestanica, prof. Ante Zutič — Mokronog, Anton Laterner, Stane Mavrin — Črnomelj, France Ljvstef, inž. Lojze Marolt — Ribnica, prof. Saša Bižal, Andrej Arko, Ivo Stanič — Kočevje, inž. Marjan Legan, Nace Bukovec, Alfonz Tratar — Trebnje, Boris Debelak — Krmeelj, Janko Blas in Drago Bizjak — Sevnica, Roman Sotler, Jaroslav

Merckx in Westermannova — svetovna športnika!

Ves svetovni športni tisk konec vsakega leta izbira najboljših športnike v preteklem letu. Izenačenih kandidatur je bilo tudi letos na pretek; vendar sta od vseh imela največ možnosti Belgijec Merckx in Nemka Westermannova, ki sta zasluženo tudi osvojila ta iskavni naslov.

Končni vrstni red: moški — 1. Eddy Merckx (Belgija) — kolesarstvo, 2. Rod Lever (Avstralija) — tenis, 3. Jackie Stewart (Anglija) — avtomobilizem, 4. Anatolij Bondarčuk (ZSSR) — atletika, 5. Hans Fassnacht (Zah. Nemčija) — plavanje itd.

Zenske — 1. Liesel Westermann (Zah. Nemčija) — atletika, 2. Liese Prokop (Avstrija) — atletika, 3. Debby Meyer (ZDA), 5. Nicol Duclos (Francija) — atletika, 4. Nadežda Čičova (ZSSR) — atletika itd.

Dolenjske za leto 1969 Najboljša športnika

Leto gre h koncu. Športna tekmovalja so v glavnem končana. Pravi je, da se spomnimo vseh naših športnikov, ki so nam pripravili v letošnji sezoni veliko lepih doživljanj.

Naše športno uredništvo spet objavlja glasovni listek, s katerim boste izbrali najboljšega športnika in športnico Dolenjske. Pri izbiri upoštevajte najboljšo, tako da bo desetletna res pravično izbrana. Opozoriti vas moramo, da bomo ob koncu leta objavili o njih tudi strokovno oceno naših znanih telesnovzgojnih delavcev in tako njihovo mnenje primerjali z rezultati glasovanja naših bralcev.

NACIN TEKMOVANJA: I. mesto — 5 točk, II. mesto — 4 točke, itd. Tako bomo tečkovali v moški in ženski konkurenci.

Vsak bralec ima pravico poslati uredništvu neomejeno število glasovalnih listkov, objavili pa jih bomo v dveh številkah Dolenjskega lista. Prosimo, da nam glasovalne listke pošljete najkasneje do 16. decembra na naslov: Dolenjski list, Novo mesto. Glavni trg 3, 2 oznaka »SPORTNA ANKETA«.

Najboljša športnika, ki ju boste izbrali, bosta dobila lep pokal Dolenjskega lista v trajno last, drugo in tretje uvrščena športnika pa darila. Izmed tistih, ki nam boste poslali anketo, bomo izbrali 10 bralcev in jih nagradili.

Navedli bomo samo imena nekaterih športnikov iz posameznih športnih vrst, o katerih smo največkrat brali:

ROKOMET: Polde Rovan, Slavko Bosina, Tomislav Svažič, Vito Lazar, Jože Silc, Franc Penkar, Marjan Zaman, Vladica Bužančič, Stanko Molan, Vlasta Mišič, Nikola Radič, Jože Jelen, Rudi Iskra;

NOGOMET: Zilka Maksimovič, Emil Gaser, Dušan Andjelkovič, Jože Logar, Vinko Weiss, Stanko Kovčič, Dobrivoj Petrovič, Boško Klajčič;

ODBOJKA: Lojze Babnik, Peter Stor, Samo Medić, Mirko Koruzar, Cveto Arko, Miran Simič, Franci Opara, Marija Fila, Silvana Mozar;

ATLETIKA: Igor Penko, Metod Žužek, Kostja Virant, Branko Suhly, Borut Hočvar, Ivica Jakše, Tatjana Gazvoda, Meta Zagorec, Stane Segar, Meta Pučko, Franci Kristan, Gabriel Popović;

SAH: Rudi Osterman, Igor Penko, Anica Praxnik, Tone Škerlj;

TENIS: Pavle Uhl, Jože Splihal, Samo Medić;

KOSARKA: Jože Splihal, Marjan Kopač, Marko Polojac, Stane Mrvar, Joško Setina;

KEGLJANJE: Tone Krušič, Jože Mrzljak;

SMUCANJE: Janez Novinec, Marjan Sonec ml.;

LETALSTVO: Adolf Suštar, Jože Uhan, Dušan Zupanec;

NAMIZNI TENIS: Marjan Somrak, Ivo Kaps;

SPEEDWAY: Ivan Molan;

KARATE: Stane Iskra, Peter Vukšinič;

STRELJANJE: Julka Bratuž, Marjan Kos;

AVTOMOBILIZEM: Tone Kump, Božo Zupan, Marjan Hrastar.

Glasovalni listek

MOŠKI:

Prilimek in ime panoga

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

ZENSKO:

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

Listek izpolnil: (navedite točen naslov) .....

ČUDNA ODLOČITEV SEKRETARIATA ODBOJKARSKE ZVEZE

Bodo Novomeščani res ogoljufani?

Sekretariat odbojcarske zveze Slovenije meni, naj bi se prekinjeno srečanje med Novim mestom in Mariborom ponovilo. Verjetno pa je pozabil, da so mariborski odbojkarji pred neizbežnim porazom zapustili igrišče

Sekretariat odbojcarske zveze Slovenije je ob prisotnosti zastopnika OK Maribor ter sodnika na tekmi Novo mesto—Maribor Roberta Romiha (zakaj so pozabili na zastopnika Novega mesta?) reševal pritožbo OK Maribor zoper odločitev tekmovalne komisije odbojcarske zveze. Odbojcarska zveza je odločila, da se tekmi Novo mesto—Maribor in Trebnje—Maribor registrirata s 3:0 za Novo mesto oz. Trebnje, ker so Mariborčani zapustili v odločilnem petem setu igrišče na Lokli. Po ponovni proučitvi celotnega materiala in soocenju uradnih predstavnikov na tej tekmi, je sekretariat odbojcarske zveze Slovenije razveljavil odločbo prve stopnje in sklenil, da se mora tekma Novo mesto—Maribor ponoviti, medtem ko

je tekma Trebnje — Maribor registrirala s 3:0 za OK Maribor. Ugotovljeno je bilo, da je zapisnik sporne tekme Novo mesto — Maribor pravilno zaključen in podpisani. Sekretariat zveze je moral upoštevati uradni dokumente te tekme.

S tom ima OK Maribor vse možnosti, da zasede v jesenskem delu tekmovalja drugo mesto, seveda če mu bo uspelo ponovljevo tekmo z Novim mestom odločiti v svojo korist... Takšno je uradno tolmachenje (šal samo po časniki), ki ga je posredovala republiška odbojcarska zveza.

Ne moremo mimo tega, da povemo na račun takšne odločitve precej grenkih. Želimo ostati objektivni, zato bomo opozorili samo na nekatere spodbudne sekretariata, ki jih ni upošteval pri tem spornem srečanju. Najbolj se čudimo, zakaj sekretariat ni k tej obravnavi povabil tudi predstavnika Novega mesta. Kaj ni njegova odsotnost takoj pokazala, kakšna bo končna odločitev? Ne dvomno sodijo k temu dejanju štiri stranke, zato se čudimo, kako je mogla odbojcarska zveza pozabiti na eno od prizadetih! Takšen postopek meče kaj čudno luč na ta proces.

V praksi je tako: kdor zapusti igrišče, avtomatično izgubi srečanje. To so storili igralci Maribora. Zakaj se potem sploh o tem še razpravlja? Čudna je tudi utemeljitev sekretariata odbojcarske zveze, ki trdi, da je bil zapisnik pravilno zaključen in da je s tem zadeva zanj rešena. Važno je namreč, da se srečanje ni končalo, ker so ga Mariborčani zapustili pred neizbežnim porazom!

Gotovo pa je, da novomeški odbojkarji, ki so se na tem srečanju borili pošteno in poštenovalno, ne bodo dovolili, da se jim ukrade v potu zaslužena zmaga. Z odlo-

čitvijo odbojcarske zveze se v nobenem primeru ne morejo strinjati!

Bo olimpijska znamka rešila naš šport?

Prejšnji teden smo na pismenke pošljike lepili olimpijsko znamko za 10 par in naši ljudje so to sprejeli z razumevanjem. Vendar se nam zdi čudno, da na ta način zbiramo sredstva za udeležbo naših najboljših športnikov na takih pomembnih športnih srečanjih, kot so olimpijske igre. Zakaj spet segamo v občanov žep? Kaj ne bi mogli pripraviti odločilnih ljudi v športu, da bi del sredstev, ki jih imajo nekateri športni preveč (npr. nogomet), namenili za vadbo in priprave naših olimpijcev?

ZUZEMBERK — Mojmstrski kandidat Tone Škerlj iz Novega mesta je odigral z zuzemberškimi šahisti šahovski simultanko na 16 deskah. Dosegel je 14 zmag in 2 remija. Remizirala sta inž. Janez Suhodolnik in Franc Brulce. (P. S.)

KRMELJ — V zadnjem kolu hitropoteznega turnirja za naslov prvaka Krmelja je na dvokrognem turnirju med 8 udeleženci zmagal Boris Debelak s 11 točkami in pol, sledijo Zvar 10, Sribar 9, F. Miri 7,5, Šibila 7, Kos 6 itd. Končni vrstni red je naslednji: 1. Debelak 82 točk, 2. Sribar 80, 3. Zvar 67, 4. Kos 58,5, 5. D. Perhaj 54,5, 6. Prosenik 50,5 itd. Skupno je na turnirju igralo 27 igralcev. (B. D.)

NOVO MESTO — Na hitropoteznem šahovskem turnirju za december je brez poraza zmagal Ivica Mihič, ki je zbral 10 točk. Presenetljivo visoko se je uvrstil mladi Janez Komelj, ki se bo razvil verjetno v zelo dobrega šahista. Končni vrstni red: 1. Mihič 10, 2. Komelj 7,5, 3. do 4. Božovič, Ščap 6,5, 5. Mladinec 6, 1. do 7. M. Pleček, Istenič 5,5, 8. Udir 3,5, 9. Poredoš 2, 10. in 11. Kobaš, Skandali 1 točka. (I. P.)

LESKOVEC — V počastitev 50. obletnice olimpijskega komiteja so imeli člani TVD Partizan Leskovec preteklo soboto namiznoteniški dvoboj z ekipo TSS iz Krškega. Gostje so bili boljše, saj so slavili zmago z 8:1. Edino zmago za Leskovecane je dosegel Marjan Radi. Rezultati: Gazvoda — Radi 2:0, Gazvoda — Arh 2:0, Gazvoda — Bizjak 2:0, Novinec — Arh 2:0, Novinec — Bizjak 2:0, Novinec — Radi 2:1, Zvan — Bizjak 2:0, Zvan — Radi 1:2 in Zvan — Arh 2:0. (A. S.)

KRSKO — Mladi plavalci in plavalkice Celulozarija trilateral tedensko v popoldanskem času obiskujejo vadbo v zimskem plavalnišču PK Mladost v Zagrebu. Vadbo vodi glavni klubski trener prof. Niko Zibret. Med zimskimi počitnicami bodo plavalci hodili v Zagreb vsak dan, vadili pa bodo do poldneva in popoldne. (L. H.)

MIRNA — Smučarska zveza Slovenije je zaupala prizadevnim mirnenskim smučarskim delavcem izvedbo smučarskega prvenstva Jugoslavije v skokih za mlajše mladince, ki bo 8. februarja na Mirni. (N. V.)

NOVO MESTO — Na združenem sestanku smučarskega društva Rog so sprejeli kolektor letošnjih tekmovalnj. Friscov memorial bo 18. januarja, od 19. in 20. januarja bo smučarski tečaj v Novem mestu in Črnomlju. Training novomeških smučarjev bo od 26. do 31. januarja v Črnomlju. Običajno šolsko prvenstvo v voleslalomu ter občinsko prvenstvo in prvenstvo SD Rog pa bo v Črnomlju 25. januarja. Padersičev memorial bo 1. februarja, teden dni kasneje pa bo občinsko sindikalno prvenstvo nove meške občine. V nedeljo, 14. februarja, bo še področno prvenstvo šol v voleslalomu, tekih in skokih. (M. S.)

SENOVO — Pred dnevi so v sindikalnem domu rudnika Senovo svečano zaključili letošnje dalavske športne igre zaposlenih v krški občini. Predsednik občinskega sindikalnega sveta Edo Komar je pozdravil predstavnike športnih kolektivov, ki so tekmovali na letnih in zimskih športnih igrah. Posebno je pozdravil idejo o zimskih športnih igrah, ki so jih v Krškem lani imeli prvič. Pohvalil je tudi izredno množičnost na delavskih športnih igrah, saj je tekmovalo na njih več kot 500 tekmovalcev in tekmovalk. Po predsednikovih besedah je Marjan Tuma, član komisije za šport in rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu Krško, razglasil rezultate igre in razdelil prehodne pokale, plakete in diplome zmagovalcem v posameznih športnih disciplinah. Sedem najboljših uvrščenih ekip je prejelo denarne nagrade v obliki naročilnice za nakup športnih rekvizitov. Med prijetnim razgovorom so udeleženci sprejeli sklep, da se športne igre v občini razmaknejo na daljše tekmovalno obdobje in da bodo pritegnili k sodelovanju še ostale sindikalne organizacije. Sklenili so tudi povabiti k sodelovanju čimveč senških ekip, saj sta letos nastopili samo dve. V končni razpravi je pri moških zmagal Celuloza, pri ženskah pa konfektarja LISCA — Senovo. (L. H.)

LESKOVEC — V prijateljskem šahovskem dvoboju sta se pomerili ekipi Leskovec in STS Krško. Kršani so bili nekoliko boljše in so slavili zmago s 4:3. Rezultati: Rupan — Erman 1:0, Radič — Klenovec 0:1, Znidarič — Pečavar 1:0, Sribar — Golvednik 1:0, Arh — P. Stegne 0:1, M. Zorko — Nose 0:1, J. Zorko — Trnietelj 0:1. (A. S.)

NOVO MESTO — Trejtjkatogorniški šahovski turnir gre h koncu. Presenetljivo je v vodstvu Zvan Klevišar, ki je zbral 7 točk in pol. Ker imajo nekateri igralci še več odloženih partij, trenutni vrstni red ne kaže pravilne slike. Vrstni red: Klevišar 7,5, Vidmar in Vene 7, Hrovatič 6, Rakočič 4,5, Poljanšek 4, Poredoš 3,5, Komelj, Pucelj, Božovič 3, Kobaš 2,5 in Skandali 2. (R. V.)

V DVEH MESECIH: ŽE PETO JAVNO OPRAVIČILO PRED NAROČNIKI!

Prava smola v tiskarni „DELO“ - a le za nas!

Naši naročniki v Trebnjem že četrty teden niso dobili Dolenjskega lista v roke v četrtek, temveč šele naslednje dni - Pritožbe tudi iz drugih pošt, najbolj nesrečne pa so bile vse tiste pošte, ki majo začetne črke Š, T, U, V, Z in Ž in ki dobivajo prvo izdajo Dolenjskega lista!

Cesar smo se najbolj bali, se je pretekli teden ponovilo: naročniki in bralci našega lista na področju vseh pošt, KATERIH ZACETNA ČRKA JE Š, T, U, V, Z in Ž in ki dobivajo PRVO IZDAJO ČASNIKA, so spet prejeli Dolenjski list z zamudo! Čeprav se je tiskarna potrudila, da je bil naš tednik pravočasno stiskan, se je tokrat zapletla stvar v ekspeditu lista: nekaj manj kot 2000 izvodov prve izdaje ni šlo v sredo zvečer iz tiskarne na pošto.

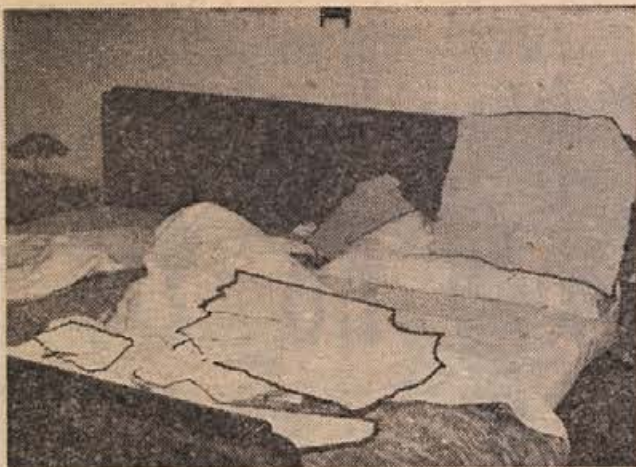
Naročnikom in bralcem DOLENJSKEGA LISTA v Trebnjem, Sentrupertu, Sentlovcu, Smarjeti, Skocjanu, delno Sentjerneju in drugod po trebanjski občini ter na Krškem polju se opravičujemo zaradi ponovne zagate, v katero smo prišli zaradi tiskarne DELO v Ljubljani. Vodstvo tiskarne se javno opravičuje zaradi nehotene in neljube zamude, potem ko smo se zaradi malomarnosti v oddelku za odpremo listov vodstvu tiskarne DELO ponovno ostro pritožili.

Tako je kot začarano - medtem ko v glavnem vsi časniki v tiskarni DELO (njihovi kot tuji) izhajajo brez zamud in neljubih zadreg, se nas Dolenjeci že nekaj tednov drži prava smola. Kaže, da zadeva ne bo urejena prej, dokler tiska našega tednika tiskarna ne bo preselila v DOM TISKA na nov rotacijski stroj. Vse kaže, da se bo to zgodilo konec januarja ali v začetku februarja 1970.

Verjemite nam, spoštovani naročniki in bralci, da na to že komaj čakamo! Zidaj tiskamo naš časnik v stari tiskarni, od koder ga s kamiončkom v velikih »košarah« prevažajo na drugi konec Ljubljane, od tam pa spet na pošto. Pri tem prenašanju se mimogrede lahko pripete različne nezgode - kot se je zgodilo tokrat, ko se je prav ob koncu tiskanja našega lista pokvarilo dvigalo...

Ker nismo za te zamude in za vso jezo naših spoštovanih naročnikov prav zares nič krivi, se v ljudno opravičujemo vsem prizadetim s prošnjo, da potrpijo z nami vred še nekaj tednov. Upamo, da bo naš list dotlej vendarle v redu izhajal - in posledaj tudi pravočasno prihajal v roke naročnikov in bralcev!

UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

V spalnici zakoncev Zupančič (druga stolpnica v Kočevju) se je odlučil precejšen kos ometa in padel prav na zakonski postelji. Čeprav je bila ura 22.30, zakonca na srečo takrat še nista šla spat, ampak sta v dnevni sobi gledala televizijski program. (Kose odpadlega ometa smo obkrožili s črno črto, da jih je klišeju laže ločiti). (Foto: Primc)

Smrt preži nad posteljami

Spet se je odlučil omet na stropu v enem izmed stanovanj v kočevski stolpnici in padel na zakonski postelji - Zakonca rešil televizor

2. decembra okoli 22.30 se je odlučil stropni omet v spalnici zakoncev Zupančič v drugi kočevski stolpnici (5. nadstropje) in padel na zakonski postelji. Na srečo sta zakonca takrat v sosednji sobi gledala televizijski program.

Omet se je odlučil na površini storaj dveh kvadratnih metrov (debel je bil od 13 do 16 mm). Največji kos, velik okoli 60 x 40 cm, je padel prav na blazino, se pravi, da bi enega izmed zakoncev zelo verjetno (če bi takrat spala v spalnici) ubilo ali vsaj hudo poškodovalo.

Ciril Zupančič, ki je vodilni instalater in dela v gradbeni stroki 20 let, meni, da je omet odpadel zato, ker je prešlaba vezava na heraklitni podlagi pred grobim ometom. Na heraklitni strop bi moral biti po njegovem najprej nanesen cement in šele nato groba malta. Tu pa je dan grobi omet naravnost na heraklitno podlago.

Povedal je tudi, da že vse od njegove vselitve v to stanovanje, se pravi štiri leta in pol, zamaža vod centralne kurjave v navpični steni približno meter ystran, od koder je padel omet. Na to je že večkrat opozoril hišni svet, vendar napake ni nihče popravil, čeprav so podobno napako popravili v stanova-

nju, ki je nad njegovim.

Nadalje je povedal, da se je podoben primer zgodil lani tudi v sosednji tretji stolpnici, kjer je odpadlo še več ometa na tri ležišča. Na srečo so tudi ti stanovalci takrat gledali televizijski program.

Stolpnico je pred približno šestimi leti zgradilo domače gradbeno podjetje ZIDAR. Pravi vzrok, zakaj je omet odpadel, še ni znan.

Otrok rojen v avtobusu

Marija Bizjak iz Vasi Fare je v avtobusu rodila deklico, težko 3,20 kg

Na avtobusu, ki je 1. decembra zjutraj peljal iz Osilnice v Kočevje, je Marija Bizjak iz Vasi Fare rodila hčerko. Na srečo je bila takrat v avtobusu tudi babica, ki je pomagala, da je porod srečno potekel.

Bizjakova, ki je začutila, da se bliža čas poroda, se je nameravala zapeljati z avtobusom do Kočevja od tam naprej pa z rešilcem v ljubljansko porodnišnico. Vendar jo je čas prehitel in je rodila že med potjo v avtobusu pri vasi Stalcerji. Na srečo je v Banja Loki prišla na avtobus domačinka Milena Jurkovič, ki je babica v Ljubljani. Po porodu so Bizjakovo in hčerko z avtobusom prepeljali v kočevski zdravstveni dom. Tu pa, kot smo zvedeli, z materjo in otrokom niso imeli več kaj posebnega dela.

Kočevska babica Latinka Belič nam je povedala, da so

Tudi na cesti smo ljudje...

Trdo, kaj?

Kmečki očka, z nahrbtnikom na rami in belo štruco pod pazduho, je prejšnji teden počasi podrsaval po uglajenem snegu v Jenkovi ulici. Ko je bil vstric Mladinske knjige in pekarije, ga je spodneslo, da je kot spodrezan padel na hrbet in z glavo udaril ob lončene črepinje pri zidu.

Ojoj!
Dva fanta in dekle v rjavih škornjih so šli mimo. Dekle je ob pogledu na moža, ki se je stokačič pobiral od tal in lovil štruco, dvignilo nos in se obrnilo vstran, manjši fant pa je za trenutek postal in se zarežal:

»Je trdo, kaj?«
In vsi trije so šli spet mirno svojo pot. Kaj to mar mladim Novomeščanom, če nekemu spodrsne in pade, da mu pokažemo kosti! Smešen prizor, nič drugega!

Tako sicer večina ljudi misli. In človeku se zazdi, kot da uživajo v nesreči.

Ali nas niso učili, da si moramo v nesreči pomagati? Padeč, pri katerem si ne zlomiš noge ali roke, sicer ni velika nesreča; toda ali more biti človek tak, da ne bi pomagal vsaj ostarelemu človeku ali vsaj pokazal, da mu ni vseeno...

Na vsakem koraku kažemo, koliko srčne kulture je v nas, tudi ob še tako smalenkosti naših dogodkih!

IVAN ZORAN

Adolf Vanič (na sliki), v ozadju splavi iz Savinjske doline.

Splavarji na

84-letni ADOLF VANIČ iz Krškega je prebivalec tega prijaznega mesta. Nje mu je v glavnem teklo v tla, ga ga vežejo posebni spomini, oni dan skušala izbrskati iz njene sane knjige. V njej se je našel nimivih spominov. Ko sem ga obiskal, je Adolf vendar je našel čas, da sva s škega mosta in obudila spomine terih se posebno rad spominja. Tekla o splavarjih na Savi, od njegovem šoferskem izpitu.

Splavarjev je bilo največ 4. maja

Splavarjev na Savi se Adolf Vanič dobro spominja. Saj so se posebno radi ustavljali pri njegovem očetu gostilničarju. Največ jih je bilo 4. maja, tedaj je bil namreč Florjanov sejem, ki je trajal ves teden. Splavov je bilo za časa sejma več deset; splavarji in kupci so barantali za les. Trgovina je še kar cvetela. Če pa je bilo čakanja in »gihanja« le preveč, so »trgovci« spet postavili splave in se spustili navzdol po Savi proti Beogradu. Glavno upristanišče je bilo pri starem krškem mostu, kjer stoji danes Vaničeva hiša. Razumljivo, da so se splavarji ravno tam najraje ustavljali in oddahnil; malo prej so imeli še težke preizkušnje na hudih savskih brzicah, nedaleč navzgor od Krškega. Ko so prestali teh sedem križev, je bilo nujno potrebno nekoliko privezati dušo.

Splavarji niso bili veseli in zabavni ljudje, bili so preveč zgarani. Znali so delati in krepko prijeti za delo, na vodi pa niso trpeli žeje. Zato so tisti, ki so šli navzdol po Savi, pri Adolfovem očetu včasih natočili 100-litrsko sode vina. Potem je šlo na prejš, kot namazano.

Štev. 24. V Novem mestu 15. decembra 1899. XV. letnik.

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 18. vsakega meseca. Cena jim je za celo l. 60 kr., za pol leta 30 kr. - Naročnino sprejema I. Krajec v Novem mestu, dopiše pa uredništvo.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ nastanitvi dati, plača za dvostopno peti- vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

17 vedrov vina izginilo

■ (VINO ZGINILO) - Posestniku Jožetu Aljašu iz Zalovč, občine St. Peter izginilo je 17 vedrov vina iz zidanice na Kogovu. Dne 6. novembra je bil sod še poln; ko je pa posestnik dne 12. novembra zopet v zidanico prišel, našel je sod prazen, če pa je lažal pred sodom, Zidanico je našel zaprto, in nič ni bilo premaknjene. Kako je vino zginilo, je težko soditi; nitiakor pa ni po tleh izteklo kajti 17 vedrov vina bi gotovo v enem tednu ne šlo popolno v zemljo, da bi tudi malo mokrote na tleh ne ostalo. Bodo pa žandarji kaj pozvedeli, kako je to bilo.

■ (NOVO POSTO) - so dobili s 1. decembrom v Dobrnica. Ista bo od sedaj prejemala in odpravljala pisma in zavoje, ter nabirala vloge za pošto hranilnico.

■ (IZVOZ ŽIVINE) - Meseca novembra se je izvozilo po postajah dolenjske železnice: Novomesto 1 bik, 12 krav, 13 telet, 532 prašičev; Straža: 132 prašičev; Trebnje: 183 prašičev in v Vel. Loki 13 krav, 14 telet, 339 prašičev. Krave in teleta so odposlali v Divačo in Sezano, prašiče pa na Češko, Primorsko, v Švico in na Tirolsko.

■ (SKRBITE ZA PTIČKE - Huda sima je nastopila, veliko snega imamo,

huda burja pa je tudi vsaki kotiček in vsaki grmiček s snegom pokrila. Ubogi ptički ne dobijo niti pod kozolci zrna, in vsi zbegani frčijo okrog hiš. Imejte usmiljenje z našimi dobrotniki ptiči, kateri nam bodo za hvalo pridno škodljive mrčese in gosenice pobirali. Vrzite v kako zavetje, kamor pa mačke ne morejo, vsaki dan nekaj zrna, bučnih pešek ali semen solnčnic, drobtinice kruha, žgance iz moke Oj, kako veselilo vas bo spomladi ptičje petje, ker boste v zavesti, da ste jim življenje rešili. Ne pozabimo, koliko ptičkov je minoli oveten teden sneg pokončal; še nekaj tacih zim, in ptičji rod je ugonobljen. Tedaj usmilit se ptičkov.

■ (BOLNISNICA V KRŠKEM - ktero je znana dobrotnica, gospa Hotschevarjeva ustanovila, bila je 30. novembra slovesno blagoslovljena.

■ (HUDODELSTVO) - Pred nekaj dnevi so ujeli in zaprli na Hrvaškem 2 cigana in ciganko, od katerih je en cigan utekel. - Preiskali so stranišče, kterelega je ciganka rabila, in našli so zlat prestan, uro, novo obloko, več robcev in žakelj, v katerem se je nahajalo dvojce glav 5 tednov in 15-ih tednov starih otrok. Tu bodo zopet grozne hudobije na dan prišle.

(IZ DOLENJSKIH NOVIC 15. decembra 1899)

Novomeški gasilci (na sliki) so v največjem snežnem metežu »z velikim navdušenjem« spet vlekli čoln iz Krke (Foto: S. Dokl)

ari krški most in mesto, kjer so pristajali veliki

odi niso trpeli žeje

ega je najstarejši ob Savi. Zivljenja kraju, na katere zato sva nekateri »debele nenapilno veliko lepih, za izdeloval ključev. Pila do starega krna doživljaje, ka glavnem je beseda anju ključavnic ter je bilo nekoč, spopelarje in njihovevedovanja gredo pozabo. Hrabri fanti-kože iz Savinjske ruih za svoje družičo meni Adolf Va-

pa bi bilo prav v postaviti obeležje, še kasnejši rodovi ali hrabrih splavarso se najraje ustavili stari krške-

ka ključavnica se ne da odpreti

ni Krčan Vanič slo- naokrog tudi kot boljših izdelovalcev in mojster za odpi- ključavnic. Odpre vsa- tudi vrata blagaj- ala odnehati pred zamisljivo, da je to po naročilu, ne pa roko. Ko sem ga, če je res takšen, kot pravijo ljudje, skomignil z rameni vrnil: »Titanove klju- vori!« Titanove klju- vori ključavnice Elzett alce pretrd oreh, tem do živega. Seve- nislino s tem delati za ti dve tovarni- lo. Krčan tudi sam- ključ in je marsi- rešil nevšečnosti; ni

edno pripravljene pomagati, pa nasedati potegavščinam!

omeški poklicni ga- vedno pripravljene pati človeku v nesre- bo to pri reševa- ljudskega in osebnega ozenja ali kje drug- o sedaj so se že več- kazali s pravočasni- hitrimi posegi, ta- so si pri ljudeh ust- že najboljšje mne- udje jih ključje, ker da jim bodo vedno pali. njo soboto pa so bi- klicni gasilci upravi- žaljeni! Nekdo si e neslano sposodil. mec jim je telefoni- je neka oseba sko- Krko na Loki. Ga- v najhujšem snež-

bilo treba razbiti ključavni- co ali pa celo vrata.

Šoferski izpit že leta 1907 na Dunaju

V nadaljnjem razgovoru sem se zvedel, da je Adolf že 1907 na Dunaju naredil šoferski tečaj in da je med prvimi v Krškem vozil osebni avtomobil. Seveda mi radovednost ni dala mira, vprašal sem ga za znamko avtomobila, vendar se je Adolf ne spominja več.

Se in še bi lahko klepetala, vendar sem imel obču- tek, da ga spet vleče nazaj v njegovo priljubljeno de- lavnico, kjer pri delu preži- vi pretežni del dneva. Nisem ga več zadrževal, zahvalil sem se mu za razgovor.

SLAVKO DOKL

Človeške ribice selijo

Na nedavnem sestanku ko- čevske sekcije jamarjev so se člani pogovorili o svojem do- sedanjem delu in načrtih za prihodnje leto. Več bomo o tem poročali v eni prihodnjih številik našega lista. Tokrat naj omenimo le, da so ja- marji začeli preseljevati člo- veške ribice iz jame v Mest- nem logu. V to jamo namreč vdirajo gnojnice in druge od- padne vode, zaradi česar so človeške ribice poginjale. Do- slej so jih preselili 13. Kam so jih preselili, ne povedo, ker bodo tako ribice bolj na varnem. Pred leti so bile namreč pogoste kraje teh redkih ribic.

IZŠLA JE

Letna knjižna zbirka Prešernove družbe 1969-70

1. PREŠERNOV KOLEDAR za leto 1970
2. Mimi Malenšek: BALADA O STAREM MLINU, povest
3. Kamen Kalčev: DVA V NOVEM MESTU, povest
4. Smiljan Rozman: LOV ZA UKRADENIMI MILIJONI, mladinska povest
5. Branko Božič: ZGODOVINA SLOVENSKEGA NARODA
6. France Verbinc: SLOVARČEK TUJK IN KRATIC
7. dr. Karl Šumenjak: DA BI OSTALI MLADI IN ZDRAVI

Vseh sedem knjig stane 35 din broširane, vezane v platno in tiskane na brezlesnem papirju pa 55 din.

Zbirke lahko kupite v vseh knjigarnah ali v upravi Prešernove družbe, Pražakova ul. 1, p. p. 41/1.

Metliški mladinci so se izkazali

Na večer pred dnevom republike je v Metliki mlada igralska skupina »Osip Sestri« nastopila v domu Partizana s pesnitvijo Gorana Kovačiča »Jama«. Pod vodstvom Cvete Jagodič in Tonija Gašperšiča je skupina devetih deklet in fantov dobro naštudirala pretresljivo poemo o žrtvi podivjanih ustašev. Delu je k še lepšemu uspehu pripomogla originalna scenarija Zorana Hočevarja, podprta z učinkovitimi svetlobnimi efekti in Kozinovo simfonično glasbo. Res, da vsi recitatorji kvalitetno niso bili čisto enotni, vendar je nastop zapustil vtis resne- ga prizadevanja mladih gledaljskih entuziastov, ki so s pretresljivo pesnikovo besedo prepričljivo našli pot do poslušalcev.

Proslavo, na kateri je v za- četku o pomenu dneva republike spregovoril predsednik občinske konference SZDL inž. Janez Gačnik in sta jo poživil domača god- ba in pevski solistični toč- ki, je obiskalo precej mladi- ne. Pogrešali pa smo lju- di, zaposlene v javnih služ- bah, mnoge prosvetne, zdrav- stvene, tovarniške in druge delavce. Lahko bi pokazali svojo državljansko zavest, kajti končno proslava ni bi- la prirejena v počastitev dne- va mladosti ampak dneva republike! —ar

Da ne bo pre- pozno!

Tudi letos bomo v kri- žišču pri PETROLOVI čr- palki v Novem mestu po- stavili novoletno jelko za prometne milčnike. Ze zdaj vabimo delovne orga- nizacije in občane, naj pre- mislijo, kako se bodo s skromnim darilom in če- stikto oddolžili milični- kom za njihovo celot- no vztrajno in odgovorno delo ter skrb za našo var- nost. Morda smo dolžni storiti to letos toliko bolj, ker nas je sneg iznenadil prej kot vsa leta doslej in razen nam povzročil mil- ličnikom veliko več dela, naporov in skrbi. Ne po- zabimo torej!

Nesreča na stra- nišču

7. decembra okoli 19. ure je v stanovanju Miheličevih v Kočevju, Podgorska ulica blok 5, potegnila gospodinja za vrvice pri straniščnem rezervoarju za vodo. Takrat pa se je rezervoar odtrgal od zidu, padel in na srečo obvi- sel na svinčeni vodovodni ce- vi. Med padcem se je obrnil, da je mrzla voda stekla na presenečeno in prestrašeno gospodnjo ter jo do kože namočila. Ta stanovanjski blok je bil dograjen šele pred dvema letoma.

PTT SVETUJE

NAJPOZNEJE DO 20. DECEMBRA!

Curriculum - vitae

Jerica, ki sem ji že tri leta zlopatal vrt kot predujem za izkazano hvaležnost, da mi bo priskrbela zaposlitev, takoj ko bo pri podjetju »Sraprom« kdo odnehal, se pravi, da bo katerega od pometačev ulic in cest po mestu povozil kakšen motoriziran Zemljan, se je ta večer skrivnostno muzala.

»No, kaj ti nsem rekla?« je prišla z besedo na dan, »da se bo to uredilo. Pa niti umreti ni bilo treba nobe- nemu pri našem podjetju, in te bodo kljub temu vzeli. Saj veš, kaj se pravi danes dobiti službo!« Najraje bi jo bil objel, vendar ji vsled svoje pritlikavosti ne segam dalj kot do pasu.

Sekretar mi je dal seznam dokumentov, ki jih moram predložiti prošnji. Ta naj bo napisana v štirih izvodih. Pod »a« komisiji za sprejemanje in odpustanje delavcev, pod »b« direktorju za njegovo osebno uporabo, pod »c« za personalno evidenco in pod »d« za sindikat. Vse to sem zbral že v dveh dneh, kakor mi je bilo osebno naročeno. Le dokumenta pod točko 8 še nisem mogel nabaviti. Pod točko je pisalo: »Curriculum vitae«.

Jerica, ki mi je šla kot stara uslužbenka — snažilka — v tem podjetju »na roko« mi je svetovala, kako se na- redi to in ono, je bila tu brez moči. Ker je bila enkrat na izletu v Celovcu (po sindikalni liniji), je vedela, da bi to moglo pomeniti nekaj »za nazaj«, ker je rečeno skoro tako, kot »curik« in ono zadnje so pa nedvomno »vitami- ni«. Zedinila sva se, da je to velikega pomena, ker je pri taki službi treba le tolmačiti: »Povrnjeni vitamini«. Iz iz- trebkov nastajajo nove rastline in to so zopet vitamini. Vendar sem se zaradi gotovosti obrnil na občino, čeprav mi tega Jerica ni svetovala. Ker pa tistega dne niso bili uradni dnevi, mi vratar ni dovolil priti v stik »z bilo ka- terimkoli referentom«, ki ima »čez« pojasnjevanje obča- nom o vprašanju »curriculum vitae«.

Vse moje dokazovanje, da bo čez dva dni, ko se začno uradni dnevi na občini, zame že prepozno, je bilo zastonj.

»Kar ni — ni!« je odločno pojasnil predstavnik te hi- še. V skrbeh, če le ne bom dobil zahtevanega dokumenta, kar bo imelo za posledico, da ne bo s službo nič, sem jo mahnil na sodišče. Tu so zaščitniki pravice in zagovorniki neveselih ljudi, sem si mislil.

Čeprav tudi tu ni bil uradni dan, so mi le šli na roko in izjemoma pojasnili, da to ne spada v njihovo kompeten- co, ker stvar ni pravnega značaja in ni vsled tega tolma- čenja sprožen pravni spor, kar pa da je treba najprej kol- kovati in »uradno dostaviti« itd.

Ves obupan sem nesel le enajst prilog k sekretarju in mu še preden sem mu jih izročil, pojasnil o manjkajoči prilogi ter z dvignjeno roko, kot v starih časih pod prise- go, obljubil, da bom, še preden bom dobil prvo plačo, pri- skrbel tudi to.

»Naj bo!« je pristavil sekretar in mi dal navodila za delo, ki naj bi ga začel opravljati prihodnji mesec.

Veselim sem se uniforme kot otrok v mestu kupljene igračke. Vedel sem, da sestoji ta uniforma le iz kape, na kateri je pločevinast napis: »CESTNI POMETAČ«. Pa sem bil še za to prikrajšan.

Na dvorišču, kjer so moji bodoči stanovski tovariši izbirali osnovna sredstva, kot samokolnice, greblje, lopate, krampe in metle, je »glavni«, kakor so rekli tistemu, ki je imel na kapi najbolj svetel napis »smetar«, rjovel: »Ste to kakšni patrioti, ko stresate konjske fige na najbližje vrtove, namesto da bi jih zvrnili po nasipu nad mlinom, da bi namesto kopriv udarile tam na dan raznovrstne ro- že, ki bi krasile naše mesto in poživile turizem...«

Ker je zame »rekvizitov« zmanjkalo in nisem mogel iti na sejmišče čistit iztrebke raznih živali, to se pravi iz- trebke raznih dimenzij in kvalitet, ter si tako pridobiti po- trebne izkušnje, mi je bila določena nočna služba čuvaja vsega orodja, ki je bilo na odprtem dvorišču.

»Pes se je nekam potepel, ker se psice drstijo,« je utemeljeval moj predstojnik potrebo po začasni službi kot nadomestnika čuvaja, ki si je kar sam vzel dopust.

Zvečer sem skušal zlesti v »izbo« svojega prednika, pa ni šlo, čeprav sem se zvil kot paragraf. Če je ponoči kaj zašumelo, sem samo zarožljajal s kosom verige, ki je visela tam odtrgana. Lajal nisem, pač pa premišljeval o nabavi dokumenta »curriculum vitae«. JOSO PODKAPNIK

(Honorar 100 din)

LASTNIKI MOTORNH VOZIL POZOR!

Vse rezervne dele, avto gume, letne in zim- ske, za vaša motorna vozila dobite po kon- kurenčnih cenah v naši trgovini

AVTOMATERIAL V BREŽICAH, Pod obzidjem 32!

Jutri bo peljal slavnostni vlak

Potnikom se obetajo hitreje in boljše zveze z električnimi vlaki

Elektrifikacija proge Zidani most—Dobova je končana. Jutri bo prispel slavnostni vlak in od tega dne dalje bodo zveze z vlaki boljše in hitreje kot doslej.

Sefa postaje v Brežicah Franca Hervola sem vprašala, za kdaj je napovedana uradna otvoritev ra novo elektrificirane proge Zidani most—Dobova.

»Za 12. december, ko bo to progo prevozil slavnostni vlak. Delo se bliža koncu. Trajalo je približno tri mesece. Morali so postaviti drogove, vozno omrežje, tirnice, menjati kretnice ter izravnati loke, da bodo električni vlaki lahko vozili z večjo hitrostjo. Na postaji v Dobovi so napravili precej novih tirov, ker se bodo tam menjale lokomotive,« je pojasnil tov. Hervol.

»Ali bi lahko našli izboljšave, ki jih je železnica dobila z elektrifikacijo?«

»Tega je precej. Vpeljanih bo nekaj novih vlakov, zjutraj za šolarje, prav tako opoldne po 13. uri in zvečer. Nove zveze bodo vpeljane po 15. decembru, maja prihodnje leto pa se bo število vlakov zelo povečalo. Na postaji predvidevamo v

kratkem asfaltiranje prostora pred postajnim poslopjem, za kar smo se sporazumeli z občinsko skupščino, da bo tudi ona prispevala svoj delež. Asfaltirali bomo tudi peron. Začeli smo delati odločni peron zato bodo od strani en tir. Potnikom bomo s tem omogočili nemoten vstop na vlake za smer Zagreb—Ljubljana. Kako daleč bo delo napredovalo, je odvisno od tega, kakšna bo zima.«

»Je bilo med preurejanjem proge veliko zamud?«

»Da, ker so opravljali delo na dveh, treh odsekih hkrati. Zaprti so bili tiri med eno ali celo med dvema postajama. Zaradi slabih zvez in zamud smo tudi izgubili del potnikov. Te pomanjkljivosti bomo z elektrifikacijo odpravili. Potniki so morali do sedaj prestopati v Zidanem mostu, a poslej to ne bo več potrebno.«

»Ali se bo potovanje v Ljubljano bistveno skrajšalo?«

»Kaj, pa zveze od postaje do mesta?«

»S podjetjem SAP smo se pogovarjali in obljubili so, da bodo prilagodili vozni red za odvoz potnikov od vseh dnevnih vlakov. Ponoči teh zvez do sedaj ni bilo in tudi za prihodnje zanje nimamo zagotovila.«

J. TEPPEY

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Preteklih štirinajst dni so v breški porodnišnici rodile: Teresija Volčanšek iz Okljukove gore — Borisa, Barica Kozlina iz Družniča — Vesno, Pavlina Jurčec iz Lada — Jasenko, Marija Korčinek z Bianco — Martino, Marija Gunčar iz Nove gore — Silvestra, Jožeta Salmič iz Brežic — Janka, Ana Bogovič iz Loč — dečka, Marija Drugovič iz Vel. Obreže — Irma, Majda Gerjevič iz Krške vasi — Jožeta, Slavka Krajec iz Dobenega — Roberta, Ivanka Pacek iz Krškega — Marjana, Olga Karničnik iz Bukovja — Olga, Neža Semenič iz Podgračenega — dečka, Marija Zorko iz Cerine — Aleša, Biserka Boranič iz Dobove — Roberta, Angela Rak z Laz — Janeza, Marija Gajski iz Sv. Križa — dečka, Anica Tičar iz Krškega — dečka, Marija Dvornik iz Vel. Mršavega — dečka, Jerica Plečerski iz Sremiča — dečka, Lucija Pirc iz Viner — dečka, Karolina Resnik s Sremiča — dečka, Stefka Pirc iz Krškega — dečka, Ana Vodeb iz Krškega — Metoda, Nada Rutar iz Krške vasi — dečka, Jožeta Popelar iz Zabajka — Antona in Marija Kus iz Poštene vasi — dečka. Cestitamo!

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Preteklih štirinajst dni so se ponesrečili in škali pomoči v breški bolnišnici:

Marjanca Kozamernik, gospodinja iz Ljubljane, si je pri prometni nesreči poškodovala glavo in vrat; Ivan Maričič, upokojenec iz Brežic, si je pri prometni nesreči poškodoval prsni koš; Albert Pinterič, delavec z Zg. Hotič, si je pri prometni nesreči poškodoval prsni koš; Ivan Bogovič, kmet iz Kraljevca, si je pri prometni nesreči poškodoval glavo; Drago Valentin, ključavničar iz Krškega, se je zaletel z motorjem in si poškodoval glavo; Jožica Bekal, hči kmetu iz Zagaja, je padla pri igri in si poškodovala levo nogo; Ivanka Debelak, gospodinja iz Sp. starega grada, je padla v stanovanju in si zlomila levo nogo v gležnju; Brigita Polovič, hči delavca iz Dobove, je padla skozi okno in si poškodovala glavo; Ana Primožič, gostilničarka iz Silovec, je padla na dvorišču, in si poškodovala desno nogo.

RADIO BREŽICE

PETEK, 12. DECEMBRA: 18.00 do 18.10 — Napoved programa in poročila, 18.10—18.30 — Nove plošče RTB, obvestila in reklame, 18.30—19.30 — Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

SOBOTA, 13. DECEMBRA: 19.45 do 21.30 — Direktni prenos zabavnoglasbenega sporeda z nagradnim žrebanjem hranilnih vlog KB Celje.

NEDELJA, 14. DECEMBRA: 11.00 — Domače zanimivosti — Prihodnji teden v republiški skupščini — Komentar seje občinske skupščine Brežice — Damjan Vahen: Ob 110-letnici rojstva ustavitelja esperanta dr. L. Zamenhofa — Za naše kmetovalce — Deset minut vedrih kajkavskih zvokov — Magnetofonski zapis s seje občinske konference ZK Brežice — Pozor, nimaš prednosti! — Obvestila, reklame in spored kinematografov, 13.00 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

Za jesen in zimo smo vam pripravili v poslovalnici

PLASTIKA — ČEVLJI

pri tržnici v Brežicah veliko izbiri vsakovrstnih čevljev in škornjev.

Pridite in zadovoljni boste!

Prporoča se kolektiv poslovalnice PLASTIKA — ČEVLJI!

Prireditev za slepe

Revija STOP prireja nočjo v Brežicah zabavno-glasbeni nastop, na katerem se bodo predstavili pevec Ivica Serfezi, humorist Božo Podkrajšek iz Maribora, mlada pevka Lada Kos iz Zagreba in vokalno-instrumentalni ansambli iz hrvaške prestolnice. Dobiček prireditve je namenjen za dograditev doma slepih v Skofji Loki.

Jutri žrebanje v Brežicah

Komunalna banka Celje priredi jutri veliko nagradno žrebanje hranilnih vlog v prosvetnem domu v Brežicah. Žrebanje bo združeno z zabavno-glasbenim sporedom. Na prireditvi bodo nastopili: ansambel Mihe Dovžana, pevka Ivanka Kraševac, vokalni kvartet Gorenjci in napovedovalka Jana Osojnik.

Zahtevajo izčrpno analizo

Svet za gospodarstvo pri občinski skupščini v Brežicah je na seji 4. decembra sklenil, da morajo strokovne službe pripraviti temeljit pregled poslovanja Čateških Toplic, ker je zdravilišče pomembno za občinsko gospodarstvo in ker so bila v njegov razvoj vložena velika družbena sredstva.

Začetje je narejeno

Bizeljancem se je posrečilo, da so zabetonirali zajetje za vodovod, še preden je zapadel sneg. Ljudi je bilo težko dobiti skupaj in tisti, ki so to vodili, so morali krepko zarohneti. To je pomagalo. Mudilo se jim je zaradi tega, da se bodo prepričali, če je dovolj vode za vse. Pravijo, da dobro kaže in da bodo čez zimo nakupili ves potreben material za spomladanski start.

Končno le po asfaltu

Tolikokrat grajena, tri kilometre in pol dolga cesta od železniške postaje v Brežicah do Pohance je dobila asfaltno prevleko 28. novembra. Cestno podjetje je po praznikih preselilo stroje in delavce na cesto skozi Brežino. Če vreme ne bo preveč nagajalo, bodo v kratkem dobili asfalt tudi na Catežu in na športnem igrišču v Artičah.

NOVO V BREŽICAH

KNJIGARNA IN PAPIRNICARNA sta si že nadeli veselo novoletno obliko. Na policah je bogata izbira okrasov za novoletno jelko in raznih daril. Prispele so tudi večje pošiljke slikanic za najmlajše, knjige za šolsko mladino in odrasle.

TURIST BIRO ČATEŽ vabi na enodnevni izlet v Trst v soboto, 13. decembra. Vse ljubitelje drsanja na ledu opozarja, da sprejema prijave za ogled drsalne revije Holiday on ice, ki bo decembra gostovala v Ljubljani in januarja v Celovcu.

V NEDELJO IN PONEDELJEK so v brežiškem kinu vrteli prvi del sovjetskega filma Vojna in mir, posnetega po istoimenskem romanu Leva Tolstojca. Občinstvo je do kraja napolnilo dvorano pri vseh predstavah. Film so predvajali tudi za šolsko mladino. Učenci višjih razredov brežiške osnovne šole so si ga ogledali v ponedeljek dopoldne. Drugi del filma bo na sporedu v nedeljo.

V POSLOVALNICI SAP smo zvedeli, da sneg ni povzročil za-

V brežiški in krški občini ves čas po praznikih gripa na veliko razsaja. Zanj oboleva staro in mlado. Na sliki: Mati z bolnim otrokom v čakalnici pediatrične ambulante v Brežicah (Foto: J. Teppey)

RAZŠIRJENA SEJA ZZB V BREŽICAH

Borci kot politični dejavnik

Borce čaka veliko dela pri ustvarjanju vseljudske obrambe, mimo njihovega odločilnega vpliva pa ne sme samoupravni razvoj

Razširjena seja občinskega vodstva ZZB Brežice v soboto, 6. decembra se je razvila v trezen pomenek resnih, starejših ljudi, ki jih je prekalila revolucija in so še vedno v središču dogajanja ter želijo v središču tudi ostati. V ospredju pomenka je bilo prav prizadevanje, kako po besedah predsednika Tita preobraziti ZB v organizacijo, ki deluje v družbi predvsem kot osrednji politični dejavnik.

Sekretar komiteja občinske konference ZK, podpredsednik občine, predsednik konference ZMS in predsednik konference SZDL, ki so seji prisostvovali in na njej tudi pozdravili borce ter z njimi razpravljali o nalogah ZB, so dali srečanju večjo vrednost. Na seji so ugotovili, da stoji pred ZB v občini več nalog. Ena najpomembnejših je gotovo usposabljanje občanov na vseljudsko obrambo. Največ prizadevanj pri prenašanju dragocenih izkušenj iz NOB bo treba v vseh organizacijah posvetiti mladini. Opozorili so, da se naša družba sicer razvija v demo-

kratično, samoupravno skupnost, da pa je kljub temu čutili tudi v njej gibanja in sile, ki takšnemu razvoju nasprotujejo. ZB je kot prva skupaj z ZK, SZDL in mladino poklicana, da se postavi po robu nezdravim hotenjem in se zavzema za večjo demokratizacijo, za poglobljeno samoupravljanje in proti raznim pritiskom.

Na seji je bilo pohvaljeno zavzeto in opazeno delovanje ZB ob spomladanskih volitvah. Omenili so kozjansko območje, ki je kljub izrednemu prispevku v času NOB ostalo še vedno revno in takšno kot pred vojno, ter menili, da bi bilo treba takšnim krajem pomagati. V zvezi s tem so pozdravili ustanovitev sklada za nerazvite v SRS.

Pohvalili so občinsko skupščino, ki je po svojih močeh oprostila kmete borce v hribovskih in revnih predelih plačila davkov ali pa jim davke občutno zmanjšala. Ob tem pa so ugotovili, da je namesto davkov postal zdaj

osnovni problem prispevek za kmečko zdravstveno zavarovanje, ker ga prav v hribovskih in odročnih krajih starejši kmetje, zlasti borci, niso zmožni plačevati. Menili so da bi bilo treba ta problem reševati v republiškem merilu.

Krvodajalci, danes je vaš dan!

V Brežicah se bo danes in jutri mudila ekipa transfuzijskega zavoda iz Ljubljane. Občinski Rdeči križ se obrača na vse zdrave občane s prošnjo, da se bolj številno kot doslej odzovejo klicu po darovanju krvi za sočloveka. Organizatorji akcije so tokrat zaprosili za pomoč vse sindikalne podružnice.

Samo 24 vpisnikov posojila

Železničarji tarnajo, da kljub dobri pogojem ni pravega razumevanja za vpis posojila za modernizacijo železnice. V brežiški občini je bilo med občani 24 vpisnikov. Občinska skupščina je dala 10.000 din posojila, Gozdno gospodarstvo 20.000 in Krka 2.000 din. Druga podjetja se še niso odzvala.

Sej železniške postaje v Brežicah Fran Hervol

»Računamo, da bo vlak prispel v Zidani most 25 minut prej kot do sedaj, voznika od Zidanega mosta do Ljubljane pa se bo skrajšala za 40 minut. Po novem voznem redu so predvideni vlaki, ki bodo od Ljubljane do Beograda vozili komaj 5 ur in 20 minut. Postanke bodo imeli le na največjih postajah.«

Novoletni vrtljak

Mladinsko gledališče iz Ljubljane je sprejelo povabilo Brežičanov za gostovanje pred Novim letom. Šolski mladini bo ta gledališki ansambel predstavil vesel »Novoletni vrtljak«. Zavod za kulturo računa 26. decembra na tri predstave: na eno v Dobovi in na dve v Brežicah.

Pogled na borce med zasedanjem razširjene seje občinske ZZB v Brežicah (Foto: M. Jakopec)

BREŽIŠKE VESTI

Vzgojiteljica Jožica Žerjav vzgaja in varuje najmlajše v otroškem vrtcu osnovne šole v Leskovcu pri Krškem. Čeprav otroška ustanova še ni uradno odprta, se v njej nahaja že 14 malčkov, ki se dobro počutijo. Zadovoljni so tudi njihovi starši, saj so se rešili skrbi, ki jih je morila. (Foto: S. Dokl)

Vodovodna pipa je zamenjala kapnico

Prizadevnega predsednika krajevne skupnosti na Rakl Slavka Bajca smo našli doma, v vasi Ardro. Ni ga težko najti, saj ga ljudje daleč naokoli poznajo. Zadnji dve leti je predsednik krajevne skupnosti; v tem času imajo on in njegovi sodelavci marsikaj pokazati. Podoba njegovega obraza in prizadetost živijo pričata, da se je predsednik KS živo zagrizel v reševanje komunalnih problemov, ki so pustili svojo sled tudi na njegovem obrazu.

— Kaj je zajel program krajevne skupnosti v zadnjih dveh letih?

»Uredili smo pokopališče (zanj smo porabili 7.500 din), vaška pota in tri mostove. Na Rakl smo rekonstruirali vodovod, razširili vodovodno omrežje v Cirje — seveda v glavnem s prizadevanjem tamkajšnjih ljudi. Tudi v naši vasi smo 26. oktobra dobili

vodovod v dolžini 1.800 metrov, zanj pa smo porabili 100.000 din. Dvajset gospodarjev je prispevalo v denarju in delu 78.000 dinarjev, ostali denar pa so primaknili občinska skupščina Krško in krajevna skupnost Rakl ter dve krški delovni organizaciji. Zgradili smo dva rezervoarja, črpalnice in strojnico. Prostornina rezervoarjev je 350 hektolitrov.

— So vsi ljudje dobili vodovod?

»Razen redkih izjem so se vsi priključili akciji.«

— Kdo vam je največ pomagal?

»Ne najdemo dovolj besed, da se zahvalimo vodstvu ObS Krško, ki nas je materialno krepko podprlo. Seveda so se ob tej priložnosti izkazali tudi nekateri posamezniki, vendar jih ne bom omenjal.«

— Kakšni pa so načrti za naprej?

»V programu imamo še marsikaj. Celo nekaj velikega, vendar se bomo o tem pogovorili kdaj drugič.«

Ko sem se poslovil od prizadevnega predsednika KS oziroma vodovodnega odbora, sem mu z obraza bral toplo zahvalo vsem, ki so pomagali vaščanom v tej gorski vasi, da so prišli do užitne vode. Čas kapnic je minil, zanje je napredek izražen z vodovodno pipo!

— SLAVKO DOKL

Piščanci namesto goved

V živinskih hlevih podjetja AGROKOMBINAT Krško so imeli še pred dvema letoma po tisoč pitalih goved. V krizi za prodajo so namesto njih začeli gojiti piščance in zdaj priredijo na leto po 300 ton kokošjega mesa. Število piščancev bodo še povečali, da bo prireja mesa narasla za 60 ton na leto.

KRŠKE NOVICE

■ **NEZADOVOLJNI ZAVARO. VANCİ.** Stališča komunalne skupnosti za socialno zavarovanje Novo mesto, da bo z novim letom povečala participacijo zavarovancem za nekatere zdravstvene storitve, občani ne odobravajo. Po novem letu bo potrebno odšteti za zdravlilo 4 din, za zdravnikov obisk na domu in za pregled pri specialistu 10 din, za medicinsko prekinitev nosečnosti pa 150 din. Povečali se bodo tudi prispevki za ortopedske pripomočke. V tolažbo zavarovancem pa se bodo povečale pogrebnine, in sicer na 600 din za umrlega odraslega zavarovanca. Kljub temu da ima socialno zavarovanje za vsa predvidena povzročila prispevkov predržljive utemeljive, občani menijo, da socialnega zavarovanja kmalu ne bodo potrebovali.

■ **SAP IN IZLETNIK** bosta organizirala ogled drsalne revije HO-LIDAY ON ICE, ki bo od 23. do 29. decembra v hall Tivoli v Ljubljani. Stroški prevoza in ogled umetnikov na ledu bodo 48 din.

■ **ZA 3 MILIJONE DOLARJEV** IZVOZA. V tovarni papirja so do

Borcem NOV posojila tudi za nakup novih stanovanj

Sredstva stanovanjskega sklada pri Zvezi borcev NOV v Krškem so od decembra dalje namenili z dopolnjenim odlokom tudi za nakup stanovanj. Tisti član, ki prosi za popravilo hiše, pa jo je že izročil v last otroku ali drugim najbližjim sorodnikom, lahko dobi kredit, če živi z novim lastnikom v skupnem gospodinjstvu in če novi lastnik z njim vred podpiše kreditno pogodbo. Kdor želi dobiti posojilo v prihodnjem letu, mora zanj zaprositi najkasneje do konca februarja 1970.

Združenje vinogradnikov

V dogovoru s kmeti, ki se ukvarjajo z vinogradništvom, je krški AGROKOMBINAT pred kratkim ustanovil združenje vinogradnikov. Skrbelo bo za smotno obnovo nasadov vinske trte, pa tudi za zaščito cvička. V pristojnosti združenja bo odločanje o kreditih za obnovo, o obrestni stopnji in rokih za vračilo posojil. Vsi pridelovalci cvička namreč želijo, da bi te vrste vina prodali res samo toliko, kolikor ga ljudje pridelajo.

Traktorje bodo popravljali

Strojna postaja kmetijskega podjetja AGROKOMBINAT Krško se bo preusmerila v servisno službo za popravilo kmetijskih strojev. V občini imajo zasebniki 81 traktorjev, zato je servisna delavnica nujno potrebna.

Zvišanje plač pri zasebnikih

Zaposlenim pri zasebnih delodajalcih se obetajo višje plače v vseh strokah. Tako mesečni osebni dohodki delavcev v kmetijstvu po priporočilu občinske skupščine Krško ne bi smeli biti nižji od 500 dinarjev. Najnižji prejemki gospodinjstev pomočnic so prav tako predvideni od 500 dinarjev na mesec, od česar se odštejeta hrana in stanovanje. Za nekvalificirane delavce v gostinstvu je minimalni osebni dohodek 600 dinarjev na mesec, za kvalificirane delavce 780 dinarjev. Skupščina je priporočila avtomatizacijo, naj nudijo kvalificiranim delavcem najmanj 850 dinarjev prejemkov, medtem ko mora minimalni osebni dohodek pri čevljarjih in frizerjih doseči vsoto 600 dinarjev.

Gluha ušesa za posojila?

Občinski sindikalni svet Krško poziva delovne organizacije in člane kolektivov, da bi vpisali vsaj nekaj posojila za modernizacijo železnic. Podpora tej akciji se bo gotovo obrestovala, saj si tako kot posamezniki in podjetja želijo, da bi bil promet na železnicah hitrejši in udobnejši.

Voda s cerkvene strehe

Osnovna šola na Zdolah je ena najslabše vzdrževanih šolskih poslopj v krški občini. Čez tri leta bo praznovala 110-letnico obstoja. Kljub temu še vedno nima prave pitne vode. Učenci pišejo vodo, ki priteče v cisterno s cerkvene strehe; črpajo jo z zračno črpalko. Srečo imajo, da še niso zboleli.

Za krompir ni kupcev

V kletih Agrokombinata Krško leži še trinajst vagonov krompirja. Od kmetov so ga letos odkupili 170 tisoč kilogramov. Večsah so skoraj ves pridelek prodali v južne republike, letos pa ga na jugu ponujajo po 45 par kilogram.

POPRAVEK

V 47. številki Dol. lista smo na krški strani v sestavku »Krški bralci o INFORMACIJAH« v uvodu poročali, da je izšla tretja številka tega glasila, ki ga izdaja občinski sindikalni svet Krško. Popravljamo napako: novembra je izšla še šesta številka tega glasila, te dni pa imajo bralci v rokah že 7. številko INFORMACIJ.

Uredništvo DL

V šolo morajo po zasneženih poteh

Otroci izgubijo veliko dragocenega časa za pot k pouku

Prosvetni delavci v krški občini so že nekajkrat opozorili na težke razmere učencev vozačev in tistih šolarjev, ki hodijo k pouku peš. Nekateri otroci prehodijo vsak dan v obe smeri tudi po deset kilometrov in celo več. Če je lepo vreme, ubirajo bližnjice, a pot do šole je še vseeno zelo dolga.

Pozimi si morajo sami utirati steze v sneg. Vstajati morajo še bolj zgodaj kot poleti. Med njimi so nekateri stari komaj sedem let. Toda to še ni vse. Nimajo niti prave prehrane. Zjutraj grede na pot na večkrat brez zajtrka. V šoli malicajo, kosilo pa jih čaka šele pozno popoldne, seveda postano.

»Tem otrokom bi družba morala brezpogojno pomagati!« je v Kostanjevici predlagal ravnatelj osnovne šole Krško Slavko Smerdel. Dejal je, da ne gre toliko za pomoč pri učenju, kot za ureditev prehrane in zmanjšanje napov, ki marsikdaj presega dopustne meje otrokovih zmogljivosti. Zaradi tega je predlagal, naj bi zdravstveni in pedagoški strokovnjaki v občini pripravili analizo, ki bi prikazala zdravstveno ogroženost teh otrok. Iz nje naj bi bilo nadalje razvidno, koliko so ob kosu kruha sploh sposobni slediti pouku in opravljati vse tiste naloge, ki jih od njih zahteva šola.

Ti hribovski otroci namreč izgubijo na poti veliko dragocenega časa, ki ga njihovi sošolci iz bližnjega okoliša lahko koristno uporabijo za pisanje domačih nalog in za učenje.

Kaj bi torej še morali napraviti v Krškem? Prosvetni delavci menijo, naj bi temeljno izobraževalna skupnost za-

gotovila potreben denar, za to, da bi oddaljeni otroci, predvsem socialno ogroženi, prejeli v šoli poleg malice tudi kosilo. Pa tudi to se ne bi smelo dogajati, da bi vozniki avtobusov puščali otroke na cesti, kot se je pri-

merilo pred nedavnim. Avtobus podjetja Izletnik, ki vozi na progi Zagreb-Krško-Senov-Celje, verjetno zaradi prenapoljenosti ni sprejel učencev posebne šole, tako da so morali peš iz Krškega do Senovega, od tam pa še skoraj dve uri do doma. Neko slabotno dekletce, ki poti ni zmoglo, je na srečo sošolec vzel domov. Prevozi bi vsekakor morali biti urejeni tako, da bi imeli na avtobusu otroci prednost.

J. T.

Pol šolam, pol za nadvoz

Odborniki občinske skupščine Krško so na zadnji seji sprejeli odlok o znižanju stopnje prispevka iz osebne dohodka od 5,20 na 4,53 odstotka.

Ta stopnja je bila zvišana po 28. februarju in ni v skladu z zakonom o prispevkih in davkih občanov. Ustavno sodišče je zahtevalo, naj občinske prispevke znižajo. Tega prispevka je bilo v Krškem blizu 46 milijonov starih dinarjev. Odborniki so menili, da bi ta denar namenili za ureditev najbolj perečih zadev v občini. Sem sodi gradnja nadvoza nad železniško progo, ki je pravzaprav nadaljšek savskega mostu. S tem bi se normaliziral promet, kajti zapornice na tem križišču so vsak čas zaprte.

V nekaj minutah se zbere kolona avtomobilov na obeh straneh. Ko bo na progi Ljubljana-Dobova začel voziti električni vlak, bo železniški promet še gostejši in zapornice še pogostejše spuščene.

Skupščina je predlagala,

da bi polovico teh sredstev odstopile delovne organizacije za nadvoz, drugo polovico pa za nakup učil v tistih šolah, ki so z učnimi pripomočki najbolj siromašne. Prosvetni delavci sami so se že odpovedali preveč vplačanemu prispevku za učila. Skupščina pričakuje, da bodo delovne organizacije z razumevanjem sprejele njeno priporočilo in namenile polovico denarja šolam, polovico za bodoči nadvoz.

J. T.

Peči za zimske dni

V trgovini ELEKTROTEHNA v Krškem imajo na zalogi veliko izbiro raznih peči. Posebno priporočajo trajno žareče peči GORENJE in francoske GODIN — 6.000 kal. Oljne peči imajo EMO, KON-TAKT, GIBO in druge. Tudi trajnožareči štedilnik KIPER-BUSCH lahko dobite v tej prodajalni, ki je založena z električnimi pečmi, kaloriferji, grelnimi blazinami in drugimi grelnimi pripomočki.

V tem času posebno priporočajo razne okraske in žar-nice za novejše jelke.

(PO-E)

Še za Banjaluko

Delavke in delavci obrata LISCA na Senovem so zbrali za Banjalučane precej prostovoljnih prispevkov ne glede na to, da je podjetje obljubilo 25.000 din pomoči. Prispevek delavcev s Senovega je 123.000 din. Bralce obveščamo danes tudi o deležu TRANSPORTA iz Krškega in Kleparstvo Kostanjevica. Podjetji sta prispevali vsaka po 1.000 din.

PRESKRBA KRŠKO

vam nudi v svoji prodajalni ZELEZNINA v Krškem vse vrste gradbenega, vodoinstalacijskega in elektroinstalacijskega materiala, steklo, porcelan, barve — lake, kemikalije ter lovske in športne potrebščine po konkurenčnih cenah.

Posebno ugodnost nudimo pri nakupu gospodinjstev in akustičnih aparatov ter emajlirane posode.

Za obisk se priporoča kolektiv

Prikaz filmov s stoletnice tabora

Za ponedeljek, 15. decembra, je ponovno sklicana letna konferenca krajevne organizacije Socialistične zveze, ki bo v domu TVD Partizan ob 18. uri. Po konferenci bodo sevniki kinoamaterji in fotoamaterji vrteli filme ter prikazovali diapozitive z letošnje proslave stoletnice tabora v Sevnici. Kinoamaterstvo se je v kraju zelo razmahnilo, saj se že kar 13 ljudi ukvarja z njim.

Kal: vendarle se je zganilo

Poročali smo že, da je občinska skupščina na zadnji seji sklenila, da mora biti v prihodnjem letu dograjena oesta Primštal-Kal, ki je v gradnji že toliko let. Za to cesto je zdaj tudi GG Brežice dodelilo 4.000 novih dinarjev, občinski cestni sklad pa 3.000 dinarjev, z zahtevo da je treba ta denar porabiti čimprej. Cesto je nujno narediti tudi zaradi prevoza otrok v šolo.

Januarja tečaj za podčastnike

3. dec. se je v Sevnici sestel odbor občinske gasilske zveze, seje pa se je udeležil tudi zastopnik republiške zveze Milan Vrhovec. Dogovorili so se, da bodo v januarju in februarju priredili tečaj za gasilske podčastnike, na katerem naj bi izšlo 30 ljudi. Zadnji tak tečaj je bil pred štirimi leti. Občinska gasilska zveza vabi k udeležbi. Tečaj bo ob nedeljah.

O programu Socialistične zveze

5. decembra je bilo v Sevnici sklicano posvetovanje predstavnikov občinskih konferenc SZDL spodnjeosavske in nekaterih kozjanskih občin. Razpravljali so o delu sekcij, o izvedbi letnih konferenc, predvsem pa o akcijskem programu za prihodnje obdobje.

Budna vas: majhni, toda prizadevni

Krajevna organizacija Socialistične zveze je ena izmed manjših, kar pa ne pomeni, da ne dela. Na nedavni letni konferenci so po obravnavi dosedanjih aktivnosti sprejeli načrte za nove akcije, ki naj bi jih vodil dosedanji odbor. Za predsednika so znova izbrali Ignaca Kebra.

SEVNIŠKI PABERKI

SPET ČAS PIJACE. Zadnje čase se je znova zelo povečalo število posredovanj postaje milice. V enem tednu jih je bilo kar 16. Vmes so bili tudi primeri, ko je opit mož tako pretepel svojo ženo, da ji je zlomil roko. Bilo je še več drugih grobosti — od razbijanja kozarcev v kolo-dvorski restavraciji do pretepa na postaji. To je tisti čas, ko alkohol povzroči največ gorja.

SPREJEM V PIONIRSKO ORGANIZACIJO. Za dan republike je bila v dvorani TVD Partizan slovesnost, na kateri so sprejeli v pionirsko organizacijo sevniki prvošolke. Pokrovitelj prireditve je bilo Trgovsko podjetje Sevnica. Poročajo nam tudi o prisrčnem sprejemu v pionirsko organizacijo v Boštanju.

SE VEDNO NEJASNO. Ponovno je bila zavrnjena prošnja sevnikiškega kina, da bi bil oproščen velikih dajatev, ki jih plačujejo samo kinematografi v večjih mestih. Tako je še vedno nejasno, kaj bo s predstavami v prihodnje, saj je gotovo, da bodo dajateve zelo povečale stroške predvajanja.

„Ne mislim na plačilo“

Med prvimi na pogorišču, med prvimi pri organizaciji gasilstva, tak je Tone Simončič

TONE SIMONČIČ

Bil je med prvimi, ki je na zavijanje sirene pritekel v gasilski dom in zatekel pomagati gasiti hud požar na Orehovem pri Sevnici, ko je ogenj pogoltnil pet kozolcev, ki bi jim gotovo sledile tudi stanovanjske hiše.

Bi, če ne bi imeli takih ljudi, kot je 31-letni Tone Simončič, mizar v Mizarški zadrugi, mož živahnega

fantovskega ponašanja, sposoben organizator, po veljnik občinske gasilske zveze, predan gasilec od nog do glave.

»Tone, na proslavah, prireditvah in ob drugih priložnostih ugotavljamo eno: gasilsko organizacijo držijo pokonci predvsem starejši zanesenjaki, mladina kot da ni za to zastarelo organizacijo. Ker ste mladi s tako dolgim gasilskim stažem, bi radi odgovor, kaj vas vleče v delo, ki ne pozna denarnega plačila.«

»Ne vem. To je v meni. Ne bi mogel zdržati, če bi videl, da gori ali grozi povodenj. Pomagal bi. Občutek, da sem pomagal in naredil vsaj tisto, kar človek mora, mi je zadostno plačilo.«

»Sest let ste bili pri zvezi referent za mladino. Se je posrečilo tudi v drugih zbuditi tak občutek. So vam sledili.«

»Svoje prizadevanje težko sam ocenjujem. Res pa je, da imamo zdaj v občini pet pionirskih desetlin. Eno veliko izkušnjo pa imam: mladi imajo za to veselje, to veselje je mogoče v njih prebuditi, žal je le premalo ljudi, ki bi hoteli z mladimi delati.«

M. L.

Boštanj: rešitev za spor

Nova izkušnja, kako pomemben je pristanek prizadetih — Občinska skupščina je dopolnila odlok

Od prvega januarja 1970 naprej bodo morali prebivalci Dol. Boštanja plačevati prispevek za uporabo mestnega zemljišča. Z zbranim denarjem bo gospodaril posebni 5-članski odbor iz vrst plačnikov prispevka. Odbor mora izdelati program porabe denarja, ki ga bodo potrdili na letnih zborih občanov.

Tako se v glavnem glasi dopolnitev odloka o prispevku za uporabo mestnega zemljišča, ki jo je občinska skupščina Sevnica z veliko večino sprejela na zadnji seji. S tem naj bi bil končan spor, ki je nastal, ko je 26 prebivalcev Dol. Boštanja vložilo pritožbo pri republiškem sekretariatu za urbanizem.

Kot je znano, so se prizadeti pritožili, češ da je Dol. Boštanj pretežno kmetijski, komunalno slabo urejen in toliko oddaljen od Sevnice,

da ne bi smel več spadati pod mestno zemljišče. Opazna je bila tudi bojazen, da ne bi zbranega prispevka uporabili tudi za Gor. Boštanj, ki spada v isto krajevno skupnost, vendar prispevka ni dolžan plačevati.

Potrebna je bila vrsta sestankov, na katerih so poudarjali, da se Dol. Boštanj zelo naglo razvija in da so ob tem nujne tudi komunalne naprave. Končno je bila sprejeta že omenjena dopolnitev odloka, ki zagotavlja, da bo denar porabljen tam, kjer bo zbran. Boštanjčani so med drugim še predlagali, naj bi Radna spadala pod njihovo krajevno skupnost, vendar je to že drugo vprašanje, ki ne zadeva odloka o prispevku za uporabo mestnega zemljišča.

M. L.

Loka: slovesnost ob prazniku

Na predvečer dneva republike je bila tudi v Loki pri Zidanem mostu dobro organizirana svečana proslava, na kateri so nastopili loški oktet, recitatorji in pevski zbor osnovne šole. Učenci so uprizorili tudi igrico »Domovina, ti si kakor zdravje.« Člani folklornega krožka so pod vodstvom Elice Kranjc zaplesali več narodnih plesov. Svečani govor je imel Branko Kranjc, vodja šole.

Predlog glede obrambe

Predlagano je bilo, naj bi v sevnikiški občini delovne organizacije prispevale za vsakega zaposlenega 50 novih dinarjev na leto za potrebe vse-ljudske obrambe. Tako bi se nabralo čez 150.000 dinarjev na leto, s čimer bi bilo mogoče precej narediti tudi na področju civilne zaščite. Če bi bil sprejet ta predlog, bi lahko načrtno urejali tudi obrambna vprašanja, ker stvari ne bi bile prepuščene delovnim organizacijam samim.

Preprečevati trenja in zaplete

Konferenca o vlogi organizacij ZK v kolektivih — Nov sklep o organiziranju — Za sekretarja komiteja ponovno izvoljen inž. A. Ješelnik

V petek je bila v Sevnici prva seja novoizvoljene občinske konference ZK, katere se je udeležil tudi član sekretariata CK ZKS Vlado Janžič. Na seji so sprejeli sklep o organiziranosti, poslovnik konference, poročilo o enoletnem delu medobčinskega sveta ZK za Posavje ter razpravljali o aktualnih družbeno-političnih problemih v občini.

Prvotni sklep o organiziranosti Zveze komunistov v sevnikiški občini je predstavljal oviro za učinkovitejšo delovanje, ker so bile, posebno v občinskih središčih Sevnici in Krmelju, organizacije zelo velike. Novi sklep o organiziranosti določa, da bodo krajevne organizacije delovale po krajevnih skupnostih, ponekod pa po delovnih organizacijah, v Krmelju in Sevnici pa bodo tudi mestne konference.

Na konferenci so kritično obravnavali razvoj samoupravnih odnosov v občini, predvsem dokaj pomanjkljivo izvajanje samoupravnih dogovorov. Napredek gospodarstva mora spremljati tudi skladen razvoj družbenega

standarda, kar je zahteval že vodilni program Socialistične zveze, sprejet letos spomladi. Nerazumljivo je, da se dogovori izvajajo le tedaj, če so dani v obliki občinskih odlokov.

Posebno letos je bilo očitno, da člani delovnih kolektivov večkrat niso bili najbolj obveščeni o sklepih samoupravnih organov, zato je prišlo do trenj in zapletov v nekaterih delovnih organizacijah. Družbeno-politične organizacije v teh podjetjih so začele delovati šele tedaj, ko so bile opozorjene na probleme, namesto da bi jih same poznale ali celo preprečile.

V razpravi so govorili tudi o informiranosti v Zvezi komunistov, pri čemer so po-

udarili, da so gradiva, pa tudi časniki s tega področja pisani v težko razumljivem jeziku, ki ga povprečni član organizacije ne razume. Govorili so tudi o idejno-političnem usposabljanju, ki je premalo načrtno. V prihodnje bo treba posvetiti več pozornosti usposabljanju mladih komunistov.

Opozorili so na premajhno pripravljenost članov ZK za delovanje v različnih društvih in organizacijah. Na konferenci se niso izdelali delovnega programa, pač pa bodo na podlagi bogate razprave izdelali načrt, ki naj predvidi le delo za krajše obdobje, saj vseh stvari ni mogoče predvideti za celo leto ali še več vnaprej.

Izvolili so 9-članski komitej, 3 komisije, častno razsodišče in člane medobčinskega sveta ZK. Za sekretarja komiteja občinske konference ZK je bil ponovno izvoljen inž. Albin Ješelnik.

A. ZELEZNIK

Z RAZŠIRJENE SEJE LJUDSKE TEHNIKE 27. NOVEMBRA

Poživitev ali ponovno životarjenje?

Brez večje pomoči ponovno ne bo mogoče drugega kot — životariti

Perspektiva niti malo ni rožnata. Vse kaže, da tudi v prihodnje ne bo mogoče uresničiti že tako skromnih načrtov. Organizacija ve, kaj naj bi počela, toda žal ne more mimo naslednje resnice: brez večje družbene pomoči znova ne bo mogla nič drugega kot životariti. To so ugotovitve prve razširjene seje sveta Ljudske tehnike, ki je bila sklicana po novembrski skupščini Ljudske tehnike v Sevnici.

V kakšnih razmerah delajo sekcije Ljudske tehnike? Fotoklub deluje v temnici, ki so jo vred leti izdelali mladinci iz Mizarske zadruge na podstrešju hiše v Šmarju. Da bi delo lahko nadaljevali, bi nujno potrebovali nov povečevalnik in še nekaj drugega materiala. Nič boljša ni temnica

na podstrešju taborniškega doma.

Tudi radioklub bi za normalno delo potreboval sorazmerno malo denarja. Največ bi stal nov oddajnik, ki velja 4.500 dinarjev, razen tega bi bilo treba kupiti tudi napravo, ki služi za učenje Morzerjeve abecede. Klub bi moral

imeti tudi 1.500 dinarjev za ureditev svojih prostorov na sevnikiškem gradu.

Na seji so med drugim ugotovili, da je v Sevnici najmanj 10 kinoamaterjev, ki imajo lastne smetalne kamere, nekateri pa tudi precej dodatne opreme. Doslej je vsak deloval po svoje, zdaj pa so nekateri že pripravljene sodelovati v sekciji, ki bi imela tudi svoj delovni program.

V okviru LT marsikje dobro delujejo kmetijske sekcije, ki pomagajo kmetovalcem pri izbiri kmetijskih strojev ter pravilnem oskrbovanju. V sevnikiški občini je tudi že več kmetov kupilo stroje, vendar so vsi prepuščeni sami sebi ali nasvetom enako neukega sosesa; zato ni nič čudnega, če so naprave uničene prej, kot je običajno. Svet LT bo skušal pritegniti vsaj nekaj kmetijskih strokovnjakov, ki bi hoteli pomagati pri delu te sekcije.

Novo vodstvo Ljudske tehnike se zaveda, da bo zelo težavno obuditi delo, zlasti če ne bo mogoče vsaj delno opremiti delavnic, v katerih naj bi delovale posamezne sekcije. Odločujoči bi morali razumeti, kakšen je položaj in kaj je treba ukreniti.

A. ZELEZNIK

Zakaj je gorel avto?

Ob štirih zjutraj je ogenj napol uničil tovornjak Antonu Klenovšku iz Šmarja pri Sevnici

Frančiška Klenovšek so silile solze v oči: »Ob dveh zjutraj sem še videla, da je vse v redu pred hišo, kjer je stal zaklenjen tovornjak, dve uri kasneje pa nas je dvignil ogerj. S pomočjo sosedov smo omejili ogenj, a nam je vseeno uničil tisto, od česar živimo. Ne vem, kako bo, nisimo ga imeli zavarovanega. Hišo imamo narejeno samo toliko, da lahko bivamo v njej.«

Tako je v četrtek tožila žena zasebnega avtoprevoznika Antona Klenovška iz Šmarja pri Sevnici, kjer se je dogodila čudna nesreča, ki do

časa poročanja ni natanko pojasnjena.

Dan pred tem je bil tovornjak na servisu, kjer je bilo ugotovljeno, da so naprave v redu. »Po vsej verjetnosti je ogenj podtaknil zloben človek. Ne vem, kako bi se moglo drugače vžgati,« je menila Klenovškova žena. Na postaji milice v Sevnici so bili drugačnega mnenja: »Ker so ljudje videli, da so najprej goreli sedeži, pod katerimi je bil akumulator, je verjetno, da se je vnela električna napeljava. Skodo smo ocenili na okoli 20.000 novih dinarjev.«

Frančiška Klenovšek pri zgorelem avtomobilu. (Foto: M. L.)

Kvintet BERGER s pevko Melito Avsenak bo nastopil v nedeljo, 14. dec., ob 14. uri na BLANCI, ob 19. uri pa v SEVNICI v gasilskem domu.

DA BI KRENIL PO POTEH DRUGIH OBRATOV. Iskrina tovarna Pržanj, kamor spada tudi obrat v Mokronogu, je kupila za okoli 600.000 dinarjev opreme za mokronoški obrat, katerega elektrolitski kondenzatorji gredo dobro v denar doma in v tujini. Pripravljajo tudi proizvodni program, po katerem bi obrat vendarle hitreje napredoval in sledil drugim Iskrinim obratom na Dolenjskem. Na sliki: delo v mokronoški Iskri. (Foto: Legan)

Koliko se je nabralo

Pretežni del zbranega samopriskpevka je oročen pri banki — Dosedanja poraba po programu

Mineva leto dni, odkar je bilo v trebanjski občini z referendumom podaljšano plačevanja samopriskpevka za šolstvo še za pet let. Ker plačnike zanima, za kaj je bil porabljen zbrani denar, objavljamo poročilo o njegovi uporabi.

Do 20. novembra se je zbralo skupno 441.119 dinarjev, kar je 73,6 odstotka denarja, ki naj bi se ga po programu zbralo v vsem letošnjem letu. Od tega je bilo za preureditvena dela v osnovni šoli v Velikem Gabru porabljeno 26.500 dinarjev, drugo pa oročeno pri Dolenjski banki in hranilnici z namenom da bo mogoče kasneje dobiti posojilo.

Občinska skupščina je na zadnji seji potrdila tudi ključni račun krajevnega samopriskpevka, ki so ga prebivalci občine plačevali od 1. julija 1966 do 31. decembra 1968. Skupno je bilo vplačano 1.356.191 dinarjev, kar je toliko, kot je bilo predvideno.

Denar je bil porabljen tako, kot je določal program. Največji del — 1.020.536 dinarjev — je bil porabljen za novo osnovno šolo na Mirni, 160.000 din za gradnjo šolskih stanovanj v Velikem Gabru, 154.110 din pa za osnovno šolo v Mokronogu. Preostali del je bil za plačilo stroškov SDK, 17.607 dinarjev pa še dodatno namenjeno za plačilo neplačanih obveznosti pri gradnji nove šole na Mirni.

Dobrava: zakaj vsak po svoje?

Stara želja vaščanov Dol. Dobrave pri Trebnjem je — imeti tekočo vodo v svojih domovih. Kaže pa, da bodo težave. Vaščani na levi strani avtomobilske ceste nočejo zgraditi svoje zajetje in dovajati vodo s hidrofori, prebivalci desnega brega pa hočejo isto po svoje. Vodovod bi bil precej cenejši, vzdrževanje pa lažje, če bi zgradili eno zajetje in en zbiralnik, ki bi napajal domove na obeh straneh ceste.

Veliki Gaber: sprejem pionirjev

Za dan republike so tudi v Velikem Gabru pripravili svečan sprejem prvošolčkov v pionirsko organizacijo. Na prireditvi je nastopil znani partizanski humorist Igor Križanovski, ki zna mlade poslušalce zelo dobro zabavati z zgodbami o partizanih, Italijanih in Nemcih.

V torek zbor v Trebnjem!

V torek, 16. decembra, bo v Prosvetnem domu v Trebnjem zbor volivcev, na katerem bodo volili nov svet krajevnih skupnosti ter obravnavali statut občine. Na dnevnem redu bodo tudi komunalna vprašanja, gradnja mrliške vežice ter ureditev avtobusne postaje.

Kmetijski šoli v Nemški in Knežji vasi

Prvi obisk v Knežji vasi in Dol. Nemški vasi, kjer sta se minul teden začeli večerni kmetijski šoli, presrega pričakovanja. V Knežji vasi, kjer se je za šolo prijavilo 18, po večini mladih kmetovalcev, se je predavanja udeležilo že tudi 25 ljudi, kar je za tolikšen kraj zelo veliko in spodbudno. Na šolah predavajo: inž. Miha Krhin, inž. Alojz Metelko, veterinar Cvetko Bunc in kmetijski tehnik Janez Lazar. 15. decembra se bo v Velikem Gabru začel drugi letnik večerne kmetijske šole kot nadaljevanje lanske, ki je bila zelo uspešna.

Mirna: »Sam sebi sovražnik«

Dramska sekcija KPD Dobro se je v nedeljo, 7. decembra, predstavila z igro »Sam sebi sovražnik«. V nedeljo sta bili na sporedu dve predstavi v prosvetnem domu. Z igro namenjajo gostovati tudi v drugih krajih.

Nujno je več sodelavcev

Izšla je druga številka informativno-literarnega glasila »Mi mladi«, ki ga izdaja občinska konferenca ZMS v Trebnjem. Izdajanje lastnega glasila, ki je sicer skromno po obliki in obsegu, je spodbudno, vendar je nujno, da uredniški odbor pritegne k sodelovanju več mladincev, da bo glasilo vsebinsko bolj pestro.

Volitve in imenovanja

Na prvi seji novozvoljene občinske konference ZK so člani izvolili tudi nov občinski komite in druge organe konference, kar smo že poročali. Za predsednika komisije za družbeno-ekonomske odnose je bil izvoljen Jože Godnjavec, za predsednika komisije za organizacijo in razvoj ZK Slavko Kržan, komisije za družbeno-politična vprašanja in mednarodne odnose inž. Ciril Lenardič, za predsednika častnega Alojz Krhin, predsednica revizijske komisije pa je postala Dora Dolinšek.

Sneg je preprečil obisk

V petek je hotel obiskati Trebeljansko Ludvik Zajc — Po prvem snegu so šolarji ostali doma

Da bi si ogledal šolske razmere na Trebelnem in Jelševcu, o čemer smo v našem časniku že večkrat obsežneje poročali, je v petek, 5. decembra, obiskal trebanjsko občino Ludvik Zajc, predsednik izbranskega odbora republiške izobraževalne skupnosti. Vendar je ta dan tako snežilo, da ni bilo mogoče na Trebelno, prenehal je voziti tudi šolski avtobus.

Predstavniki občine so ga v Trebnjem izčrpneje seznanili

z nastalim položajem v šolstvu v tem delu občine, ki terja gradnjo šole na Jelševcu in preureditev šolskega poslopja na Trebelnem. Kot čimprejšnji ukrep pa je treba zagotoviti reden avtobusni prevoz, kar bi bilo mogoče le z vozilom, preurejenim na pogon z vsemi štirimi kolesi. K prevozu je treba zagotoviti redno čiščenje ceste ter razširitev cestišča na nekaterih krajih. Prevoz učencev višjih razredov naj bi po ugotovitvah strokovne analize ostal, ker na Trebeljanskem ni otrok za popolno osemletko, njih število pa se še zmanjšuje.

V nedeljo je bil na Trebelnem sklican tudi zbor občanov, na katerem so predstavniki občine pojasnjevali, kaj je mogoče narediti na tem območju.

Izkušeni odhajajo, prihajajo novi...

Tudi v mladinski organizaciji v Trebnjem se stalno srečujejo z velikimi težavami. Stari izkušeni mladinski delavci odhajajo, na njihova mesta pa prihajajo mladi, ki se šele učijo. Tako se delo začne od začetka, kar ni v prid uspehu mladinske organizacije. Ob delavnem izkušenem in izobraženem mladinskem delavcu se resda učijo mlajši, ki nadaljujejo njihovo delo, uspeh pa ni vedno tak, kot bi si ga želeli.

V zadnjem času je odšlo iz vodstva občinske organizacije zveze mladine precej prizadevnih mladih aktivistov, na njihovo mesto so prišli mladi ljudje, prizadevni in pridni, toda še neizkušeni. Letos praznujemo 50-letnico mladinskega gibanja. Mnogih izkušeni aktivistov ni več, delajo na drugih delovnih mestih, za seboj so pa vendarle pustili številne uspehe in pionirsko delo.

Fičko v plamenih

5. decembra zvečer se je Alojzu Trkovniku iz Pušče pri Mokronogu med vožnjo vžgal osebni avtomobil Zastava 750. Goreti je začelo pri akumulatorju. Trkovnik je na vso moč gasil s snegom in naposled plamen zadušil, kljub temu pa je škoda za 10.000 din.

M. L.

JAVNA RAZPRAVA O OSNUTKU ZAKONA O KULTURNIH SKUPNOSTIH

Ni odgovora na bistveno vprašanje

Za republiško kulturno skupnost poskrbljeno, kako bo pa s temeljnimi? Težnji občin Metlika in Črnomelj ocenjeni kot kratkovidni

Kaj pomeni osnutek zakona o kulturnih skupnostih za razmere v trebanjski občini, ki spada med manj razvite, to so obravnavali na četrtkovi javni razpravi, ki jo je sklicala sekcija za kulturo pri občinski konferenci SZDL in katere so se udeležili tudi člani sveta za kulturo in izobraževanje, odbora kulturno-prosvetnih organizacij ter predstavniki republiške konference SZDL.

Vladimir Silvester, predsednik sveta za kulturo in izobraževanje, je dejal, da je osnutek zakona pomanjkljiv predvsem zaradi tega, ker ne ureja bistvenega vprašanja, kako bo s financiranjem medobčinskih ali občinskih kulturnih skupnosti. Zelo malo govori tudi o amaterski dejavnosti in je prilagojen potrebam in razmeram v večjih kulturnih središčih. Po njegovem osnutek ne nakazuje, kako kulturo iz večjih kulturnih središč približati večjemu številu ljudi, ki živijo zunaj teh središč.

Podobno je ugotavljal tudi Janez Gantar, ki je menil, da je nemogoče govoriti o regionalni kulturni skupnosti, če zakon ne določa tistega, kar bo take skupnosti združevalo, to je enoten način zbiranja denarja, namenjenega kulturi. Vprašal se je tudi, kaj sploh lahko občinska kulturna skupnost prinese za trebanjsko občino razen nove organizacijske oblike, ki sama po sebi še ne pomeni ničesar. Ponovil je zahtevo kulturnih delavcev, da bi bilo smotno ustanoviti kulturno skupnost za vse štiri občine ožje Dolenjske, saj le tako lahko živijo dejavnosti in kulturne

ustanove, ki so širšega pomena za vso Dolenjsko.

V razpravi v kateri so sodelovali še Frane Videčnik, Bojan Brezovar, Tone Žibert in predstavniki iz Ljubljane, so zato ocenili, da namen občin Metlika in Črnomelj, ki hočeta svojo kulturno skupnost, ni na mestu, ker po-

meni škodljivo zapiranje v občinske meje, v svojem bistvu pa siromašenje kulturnega življenja.

Na račun pomanjkljivega in ohlapnega osnutka je bilo izrečeno še več kritičnih besed z namenom, da bi pripomogli k takemu zakonu, ki bo pomenil resničen korak do sistemsko urejenega samoupravnega kulturnega življenja. Že na razpravi pa je bil izrečen dvom, kako bodo pobude in pripombe manj razvitih upoštevali pri oblikovanju dokončnega besedila.

M. L.

Ugodneje za graditelje

Po dopolnjenem občinskem odloku je mogoče graditi stanovanjske hiše še v 18 naseljih

Tudi trebanjska občina je sledila zgledu drugih in delno sprostila stanovanjsko gradnjo. V naseljih, ki so blizu prometnih zvez, je precejšnje zanimanje za gradnjo, vendar so po dosedanjih določilih občinskega odloka smeli graditi samo kmetje in ljudje, ki imajo v tistem kraju tudi zaposlitev.

Občinska skupščina je na zadnjem zasedanju sprejela dopolnilni odloka, po katerih bo razen v ureditvenih območjih mogoče graditi tudi v Sentrupertu, Slovenski vasi, Martinji vasi, Mokronogu,

na Trebelnem, v Brezovici pri Mirni, Dol. Nemški vasi, Gor, in Dol. Ponikvah, Sentlovrencu, Stefanu, Veliki Loki, Zagorici pri Bičju, na Catežu, v Velikem Gabru, Biču, Selih-Sumberku in Dobriču.

Gradnja v omenjenih naseljih bo za vse dovoljena le znotraj meja, ki bodo določene s posebnimi kartami, saj je le na ta način mogoče naselja komunalno urediti. Seveda bo potrebno lokacijsko in gradbeno dovoljenje.

Občinska skupščina se je tako zavestno izrekla za počasnejšo rast večjih naselij ter za počasnejšo komunalno urejanje. Po drugi strani pa daje sprostitev več možnosti graditeljem, ki bodo lažje prišli do stanovanj. Seveda ostane vprašanje, če je taka gradnja tudi cenejša, posebno če upoštevamo vse dejavnike, pomembne za urbanistično načrtovanje.

V dopolnitvah odloka je tudi določeno, za katere objekte ni potrebno lokacijsko in gradbeno dovoljenje. Vendar je tudi v teh primerih potrebno gradnjo prijaviti na občini, kjer izdajo potrdilo. Če pa je gradnja v varstvenih pasovih ali kako drugače vezana na pristanek drugih, je seve nujno poiskati potrebno soglasje.

M. L.

OBIŠČITE

BLAGOVNICO

Kmetijske zadruge Trebnje

v združenem domu, kjer vam nudijo veliko izbiro

TEKSTILA, GALANTERIJE IN POHIŠTVA na kredit

Odprto NON-STOP!

Vsem kupcem želimo ugoden nakup in srečno novo leto 1970!

TREBANJSKE IVERI

■ KROJACI SO SE IZKAZALI. Za ljudi, ki jih je najbolj prizadel novembrski potres v Banjaluki, je krojaško podjetje v Trebnjem prispevalo 8 moških in 7 ženskih plaščev v skupni vrednosti 4.930 dinarjev, razen tega pa še 200 novih dinarjev v gotovini. To je za 21-članski kolektiv zelo veliko.

■ PRILožNOST ZA TISTE, ki nimajo končane osemletke. Delavska univerza Trebnje bo v sodelovanju z občinsko konferenco ZMS organizirala večerno osnovno šolo. Že doslej se je prijavilo precej ljudi, ki nimajo popolne osemletke, dobro pa bi bilo, če bi se jih še več. Predavanja se bodo začela po Novem letu v prostorih DU v Trebnjem.

■ PRVCI OSTALI DOMA. Letošnja zima je prizadela tudi pok na šoli v Trebnjem. Sneg ob koncu tedna je preprečil, da bi odpeljal šolski avtobus otroke na Catež. Lani se je kljub precej hudi zimi to zgodilo samo nekajkrat in skorajda ni motilo rednega pouka.

■ PRIMRNJENE ZASTAVE. — Ko se je za praznik republike Trebnje odelo v zastave, si najbrž nihče ni mislil, da bodo dolgo ostale okrašene. Pritisnil je mraz, voda je primrznila droge, tako da jih ni bilo mogoče sneti. Zadevo so rešili tako, da so z drogov pobrali zastave, drogevi pa so ostali ...

■ ODGOVOR VODNE SKUPNOSTI. Svoj čas smo pisali o pritoževanju ljudi s Ponikve, da brezna Temenice niso očiščena, kar povečuje nevarnost poplave. Splošna vodna skupnost je odgovorila občinski skupščini, da ima za čiščenje ponikalnic sklenjeno pogodbo s Francem Gabrijelem iz Grma.

■ ZACASNO USTAVLJENO. — Zaradi hudih prekrškov v poslovanju in izgube je bila v podjetju Modni oblačil uvedena prisilna uprava. Na vprašanje predstavnika občine, kaj to pomeni za trebanjski obrat, je prisilni upravitelj odgovoril, da bo prisilna uprava naredila vse, da bo začeta investicija dokončana, zlasti še, ker je trebanjski obrat najboljši po svojih delovnih uspehih.

TREBANJSKE NOVICE

VOLITVE IN IME-NOVANJA

Na prvi seji nove občinske konference ZK Kočevje, ki je bila 3. decembra, so bili izvoljeni:

■ za sekretarja komiteja občinske konference ponovno Stane Lavrič,

■ za članke komiteja občinske konference: Dušan Figar, Jože Grabrijan, Janez Intihar, Jože Košir, Stane Lavrič, Jože Lavrič, Vukojec Mrdaković, Dragica Sercer in Peter Šobar ml.;

■ za predsednike komisij pri občinski konferenci in komiteju: revizijska komisija Janez Lunder, komisija za organiziranost in razvoj ter statutarna vprašanja Bruno Ciglič, komisija za idejno-politična in družbeno-politična vprašanja Alojz Petek, komisija za družbeno-ekonomske odnose in ekonomsko politiko inž. Zdravko Šaubah, komisija za mednarodna politična in ekonomska vprašanja Tone Sercer, komisija za koordinacijo političnega dela v občini Stane Lavrič, častno razsodišče inž. Savo Vovč, kadrovska komisija Božo Resinovič, komisija za pripravo vsesplošnega ljudskega odpora Janez Merhar (seveda pa so bili izvoljeni tudi člani teh komisij);

■ za člana medobčinskega sveta ZKS Ljubljana Dušan Figar.

Te dni v skupščini

Danes, v četrtek, 11. decembra dopoldne, bo sestanek direktorjev gospodarskih organizacij, na katerem bodo razpravljali o železniški prog, narodni obrambi in smernicah razvoja gospodarstva v prihodnjem letu.

Za ponedeljek pa je sklicana seja zborov delovnih skupnosti občinske skupščine, na kateri bodo razpravljali o preusmeritvi RUDNIKA. Na sejo so vabljene tudi predstavniki gospodarskega zbora republiške skupščine, republiškega rezervnega sklada in še nekateri.

Vložili so ščuke

Ribiška družina Kočevje je letos vložila v Ribnjo 3.900 ščuk ali 900 več, kot so planirali. V prihodnjem letu pa bodo vložili predvidoma 4.500 krapov, kar jih bo večjalo okoli 4.000 din. Razen tega bodo vložili, če bodo dobili, tudi okoli 1000 belih amurjev, to je rib, ki žro vodno rastlinje in bi torej čistile Ribnjo. O vsem tem se bodo podrobneje pogovorili na letnem posvetu ribičev 28. decembra.

DROBNE IZ KOČEVJA

■ **OBČINSKA KOMISIJA** za varnost v cestnem prometu in Avto-moto društvo sta razdelila nad 3000 listkov z navodili in opozorili na posebno težke pogoje za vožnjo pozimi. Listke so raznašali otroci. Običajno so jih zatikali za brisalce šip na avtomobilih, da jih vozniki nikakor niso mogli prezreti. Na listkih so bile tudi slike hujših nesreč. Ta akcija je bila vsekakor humana, vprašanje pa je, če bodo vozniki koristne napotke upoštevali.

■ **CENTRALNO OGREVANJE** v NAMI je urejeno. Žal pa je centralna kurjava, ki je vključena tudi ponovi, precej bučna. Oddaja take glasove, da se bližnji stanovanjci počutijo, kot da jim pred hišo vozi traktor, kar vsekakor ni prijetno. Prav je, da ima NAMA ogrevanje, vendar naj bi bilo tako, da sosedov ne bi motilo.

■ **PRESMENTANI PUST**. NI CAS je še daleč, priprave nanj pa že potekajo. Prvo vajo za pristen folklorni tepež so imeli predtekli četrtek v bifeju »Gajs«. »Petaljni boje se je končal brez hujših posledic, pripomogel pa je, da je lokalni apetit izgubil na svojem ugledu.

■ **VOZNIŠKE IZPITE** je

Prvi motel v kočevski občini in tudi v tem delu Dolenjske gradi na Jasnici SGP ZIDAR iz Kočevja. Dograjen bo predvidoma prihodnje leto, gradijo pa ga po sistemu za trg. (Foto: Prime)

S PRVE SEJE OBČINSKE KONFERENCE ZK KOČEVJE

Združevanje ni politična fraza, ampak je gospodarska nujnost

Nekatere delovne organizacije pridno izkoriščajo možnosti za združevanje, druge pa ne – Pred ukinitvijo železnice zgraditi cesto

Na prvi seji nove občinske konference ZK Kočevje, ki je bila 3. decembra, so sprejeli sklep o ustanovitvi medobčinskega sveta ZKS Ljubljana in poslovnik o njegovem delu, sklep o organiziranosti ZK v občini, poslovnik občinske konference in razpravljali o nekaterih aktualnih vprašanjih, ki so jih obravnavale volilne konference, ter o nalogah komunistov v sedanjem obdobju. Seje se je udeležil in sodeloval v razpravi tudi sekretar medobčinskega sveta ZKS Ljubljana Jože Dernovšek.

Komunisti so zelo konkretno obravnavali najbolj pereče zadeve v občini s področja gospodarstva, prometa, družbenih služb, občinske uprave in dela organizacij ZK. O večini teh zadev smo že pisali, zato jih ne bomo ponavljali.

Precejšen del razprave je bil posvečen razpravi o združevanju delovnih organizacij znotraj občine in izven nje. Poudarili so, da so v nekaterih delovnih organizacijah že spoznali, da je združevanje gospodarska nujnost in ne politična fraza (kemična tovarna, LIK, ITAS). V nekaterih delovnih organizacijah pa o združevanju še ne razmišljajo, oziroma se ga otepajo, čeprav bi bilo za

kolektive koristno (TEKSTILANA, TRIKON).

Menili so tudi, da niso koristna le združevanja podjetij iste panoge, ampak tudi združevanja podjetij iz različnih panog. Tako so nekateri poudarili, da bi na primer RUDNIK lažje izvedel svojo preusmeritev (izgradnja obrata keramičnih ploščic in lahkega gradbenega materiala), če bi se združil s kakšnim gradbenim ali drugim podjetjem, saj bi imelo novo, združeno in finančno močnejše podjetje več možnosti za najetje kreditov pri bankah in drugod.

Ko so razpravljali o prometu (železniški prog, ki ima zgubo in je pred dokončno ukinitvijo, ter o zahtevi za modernizacijo ceste Kočevje—Brod na Kolpi) je Jože Košir menil, da republiški izvršni svet zastavlja nerazvita območja v Slove-

niji in pomaga razviti. Za primer je navedel koprsko prog, za katere gradnjo je prispevala republika, hkrati pa morajo občine ob kočevski prog pokrivati polovico njene izgube, če jo hočejo obdržati. Opozoril je tudi, da se naša republika preveč zapira v svoje meje (zavlačuje z modernizacijo ceste Kočevje—Brod na Kolpi), podobno pa se zapirajo v svoje meje tudi druge republike (vse modernizirajo ceste le na svojem območju in v smeri sever-jug, ne pa vzhod-zahod), kar je škodljivo, saj je Jugoslavija enoten gospodarski prostor.

Kar se Janezek nauči, to Janez zna

Zdravljenje kroničnih alkoholikov je drago in ni uspešno – Raje plačujemo drago oskrbo za mlade prestopnike v vzgojnih zavodih, kot da bi jih odvrnili od alkohola in drugih slabih poti oz. navad

Pred kratkim je bilo v Kočevju posvetovanje o boju proti alkoholizmu. Udeležili so se ga predstavniki družbeno-političnih organizacij, občinskih skupščin in sodišča z območja kočevske in ribniške občine. Sklicali sta ga občinski konferenci SZDL občin Kočevje in Ribnica.

Na posvetovanju so ugotovili, da so primeri alkoholizma najpogostejši v socialno šibkih družinah, da je zdravljenje kroničnih alkoholikov drago in neuspešno ter da bi alkoholizem najuspešneje lahko preprečevali le s preventivno, o kateri pa žal le govorimo, a denarja zanjo ne damo.

Soglasna ocena je bila, da se starih alkoholikov ne izplača zdraviti, hkrati pa je treba najti denar, da bi mladino obvarovali pred škodljivimi vplivi alkohola. Pri tem so posebno poudarjali, da je treba mladini omogočiti zdravo in kulturno zabavo oziroma primerno izkoriščanje prostega časa. Denarja za to ne bi smelo manjkati, saj se bo vsak vložil dinar bogato obrestoval.

»Zdaj še vse preveč varčujemo tam, kjer sploh ne bi smeli,« je poudaril Alojz Petek, javni tožilec in predsednik občinske zveze za telesno kulturo Kočevje. »Tako dobi na primer mladinska organizacija kočevske občine na leto 6000 din dotacije, hkrati pa en sam mladinec v vzgojnem oz. pobiljševal-

ZAKAJ TAKO? Premalo strahu pred požarom

Nekatere delovne organizacije prispevajo za gasilstvo precej, druge pa skoraj ničesar

V Kočevju imata svoji industrijski gasilski enoti le delovni organizaciji RUDNIK in Lesna industrija. Seveda ju sami tudi opremljata in sploh vzdržujeta, kar precej stane.

Vse ostale delovne organizacije pa se preveč zanašajo le na to, da je v Kočevju prostovoljno gasilsko društvo, ki jim mora vsako minuto pomagati, če je treba. Tako je kočevsko prostovoljno gasilsko društvo pravzaprav industrijsko gasilsko društvo za vsa podjetja, čeprav ta podjetja za njegovo vzdrževanje in uspešno delo skoraj nič ne prispevajo (če izvzamemo občasne prispevke nekaterih delovnih organizacij, ki jih dajejo na prošnjo ga-

silcev, in skromno dotacijo iz občinskega proračuna).

Vse to pomeni, da za gasilstvo in s tem za varnost družbenega premoženja prispevata le dve delovni organizaciji, ostale pa nič oziroma skoraj nič, kot da se ne zavedajo, da je premoženje, s katerim upravljajo, vedno v nevarnosti. Tako delovne organizacije tudi z ozirom na gasilstvo niso v enakopravnem položaju, saj nekatere prispevajo zanj precej denarja, druge pa pričakujejo, da jim bo gasilstvo pomagalo zastoj, če bodo potrebne pomoči.

Jubilej Vodne skupnosti

10-letnico obstoja je 6. decembra proslavila Vodna skupnost Kočevje-Ribnica. Na slavlju je govoril predsednik delavskega sveta Alojz Ivančič, predsednik sindikalne organizacije Jože Hožjan pa je 6 članom kolektiva, ki so v delovni organizaciji vseh 10 let, podelil v znak priznanja ure. Nagrajeni jubilarji so: Jože Oberstar, Rudi Jaklič, Alojz Ivančič, Karel Colnar, Ana Šega in Fani Hočevar. Slavnosti so prisostvovali tudi predstavniki občinskih skupščin in nekaterih sorodnih delovnih organizacij.

Šah v Kočevju

Na pionirskem prvenstvu za mesec november je v finalnem delu tekmovalo 20 šahistov. Zmagala je Tatjana Šega in tako osvojila kar dva pokala: kot prva in kot najbolje uvrščena ženska. Vrstni red ostalih: 2. Bojan Mohar, 3. Mirko Čuk, 4. Toni Malnar, 5. Marija Rupnik, 6.—7. Franci Bartolme in Mirko Škof itd.

I. S.

ČE V VAŠEM DELOVNEM KOLEKTIVU NI POVERJENIKA PREŠERNOVE DRUŽBE, POSTANITE TO VI.

Pomoč foto-kino klubu

Temeljna izobraževalna skupnost občine Kočevje je foto-kino klubu na kočevski osemletki namenila 1000 din za delo in nakup opreme. S tem denarjem so člani kupili bliskovno luč, svetilomer in razvijalno dozo. V zahvalo za pomoč so izdelali pet večjih fotografij iz življenja in dela šolarjev in jih poklonili temeljni izobraževalni skupnosti, da bodo krasile stene njenih pisarn.

Spet več nočitev

Novembra letos so v HOTELU PUGLED zabeležili 754 nočitev (od tega 666 domačih), v istem mesecu lani pa le 516 (od tega 426 domačih). Skupno so v prvih enajstih mesecih prenočili turisti v hotelu 8.647-krat (od tega domači 6.943-krat), v istem obdobju lani pa 6.917-krat (od tega domači gostje 5.397-krat). Število nočitev je torej letos občutno poraslo (za 1.549), vendar hoče še vedno ne bo dosegel številke, ki jo imajo za cilj že več let, to je 10.000 nočitev v letu dni.

Uspeh mladih fotografov

Na razstavo »Pionirski foto 69« v Trzinu, ki je bila odprta v počastitev dneva republike, so poslali mladi člani foto kino kluba na osnovni šoli Kočevje 20 fotografij, od teh pa je bilo razstavljenih kar 9. Iz vseh krajev je bilo poslanih skupno 643 fotografij, razstavljenih pa je bilo 140. Kočevski šolarji so torej dosegli lep uspeh, saj je bila razstavljena skoraj vsaka njihova fotografija, medtem ko je bila od ostalih poslanih fotografij razstavljena komaj vsaka četrta do peta.

Občinski revež je dotrajaj še kot republiški gospod...

Zato predlagajo občani, naj bi del stroškov za gradnjo novega mostu med Dolenjo vasjo in Prigorico plačal republiški cestni sklad

Novi most med Dolenjo vasjo in Prigorico je v glavnem dograjen. Ko bo prestal še nekatere predpisane preizkušnje, bo dan v javno uporabo.

Stari most med Dolenjo vasjo in Prigorico, ki ga je poleti podri tovarnjak, je bil zelo obrabljen oziroma je dotrajaj nekako takrat, ko je bila dograjena nova cesta Škofljica-Kočevje, se pravi, ko je čezenj še vodila cesta III. reda (republiška). Nova cesta se je mostu in vasi izognila, stara glavna cesta pa je bila prekatégorizirana v cesto četrtega reda, se pravi v občinsko. Zato trdijo občani, da ne bi bilo prav, če bi vse stroške za gradnjo novega mostu plačala občina, ampak naj bi del prispeval tudi republiški cestni sklad. Občinski možje naj o tem predlogu občanov razmislijo.

Most je zelo pomemben za obe vasi, v katerih število prebivalstva narašča. Sem se doseljujejo ljudje iz ožnjice in daljne okolice.

Posebno je pomembno, da bo zdaj mogoče uvesti novo postajališče v sredini Dolenje vasi (pred krajevnim uradom). Tako šolarjem in odraslim ne bo treba več čakati avtobusa pod milim nebom na križišču za Rakitnico, kjer so izpostavljeni mrazu in drugim vremenskim neprilikam. Ta, nova postaja bo uvedena najprej predvsem za avtobuse, ki vozijo šolarje. Če bodo vaščani želeli, da se v vasi ustavlja še kakšen drug avtobus, bodo to povedali na prihodnjem zboru volivcev. Zelo malo pa je verjetno, da bodo skozi Dolenjo vas zdaj vozili vsi avtobusi. Verjetno bodo le tisti (če bo SAP željal občanov ustregel), ki jih Dolenjevaščani in okoličani najbolj uporabljajo.

Letos slabši uspehi

Kmetijska zadruga v Loškem potoku še vedno uspešno gospodarji, vendar pa letos le ni dosegla tako dobrih uspehov kot v preteklih letih. Glavni vzroki slabših letošnjih dosežkov so: manjši odkup in prodaja lesa, slabša prodaja kmetijskih strojev (predvsem kosilnic) in gradbenega materiala. Letos so opravili tudi manj storitev.

Divjad pred nabitimi puškami

V ribniški občini bo v tem lovskem letu padlo 11 medvedov in precej jelenov

O divjadi oziroma škodi, ki jo povzročata kmetom, je bilo na raznih sestankih in sejah občinske skupščine izrečenih že precej besed. Jelenjad in medvedji so se res precej razmnožili. To občutijo tudi ribniški lovci, ki bodo morali letos odšteti kmetom na račun škode okoli 5000 din.

Po sklepu občinske skupščine bodo morali letos odstreliti samo lovci ribniške lovske družine 18 jelenov. Lovci trdijo, da je plan odstrela prevelik. Strinjajo se da je treba število jelenov zmanjšati, vendar ne za toliko, da bi bil ogrožen njihov obstoj.

Podobno je tudi z medvedji. V tem lovskem letu naj bi padlo pod strel lovcev v ribniški občini 11 teh kraljev naših gozdov. Odstrelili naj bi medvede, ki so se navadili na bližino vasi, se pravi tiste, ki strašijo po Slemenih in Mali gori, druge pa naj bi pustili živeti. Medvedji prinašajo državni dragocene devize, lovske družini pa dohodek.

Mali oglas,

ki ga objavite v Dolenjskem listu — zanesljiv uspehi Prebere ga 150.000 gospodinj, vdovcev, kmetovalcev, dijakov, uslužbenk in vojskov doma in po svetu! Poizkusite!

Prvi sneg je prinesel otrokom tudi novo veselje. Tile mladi ribniški šolarji so po pouku zložili torbe na kup in izkoristili majhno vzpečino za drsanje. V ribniški občini je zapadlo že toliko snega, da ga je dovolj tudi za sankanje in smučanje. (Foto: Prime)

Ribničanje bodo spet krotili Bistrico

Desetletne vode ne bodo več nevarne, še vedno pa se bo treba varovati tridesetletnih — Mnenje strokovnjaka o nevarnosti poplavl vodovja Bistrice — Prihodnje leto bo precej dela — Sta mlinarja dvignila jez?

Reka Bistrica v ribniški občini je s svojimi pritoki v zadnjih letih vedno bolj muhasta in rada poplavlja. Ribničanje se je še posebno boje zaradi poplav v letu 1966, pa tudi pred kratkim (o tem smo pisali) jim je spet grozila. Občinski možje so zato zaprosili predstavnika Vodne skupnosti Ljubljana-Sava inž. Halerja, naj si ogleda del poplavljenih območij.

Po ogledu naraslih voda je inž. Haler povedal, kaj vse bi bilo treba v prihodnjem letu ukreniti, da bo nevarnost poplav zmanjšana.

Predvsem bo treba dokončati obnovo struge oziroma kanala, ki odvaja ob visoki vodi odvišno vodo v jamo Tenero. Ponovno bo treba tudi proučiti predloge občanov, da bi jez pri cerkvi znižali za 40 cm. Za preusmeritev voda, ki pritekajo iz smeri Zlebiča in čez stadion, pa bo treba zgraditi globlji odvodni kanal, ki bo ujel vodo že pred stadionom in je mimo opekarne odvajal v Bistrico.

Posebna komisija bo tudi pregledala, če sta mlinarja v Gorenji vasi (Lesar) in na Bregu (Rigler) res kaj dvignila svoja jezova. Krajevna skupnost Ribnica pa bo morala poskrbeti, da bo očiščena in preusmerjena kanalizacija iz ribniških žbenetk (Urbanova ulica) v Bistrico. Urediti in očistiti bo treba tudi strugo Bistrice od ribniške cerkve mimo Knola proti Goriči vasi.

Nadalje je izjavil, da bo z

»JE TO ZOBOTREBEC ALI VELIKA PROIZVODNA HALA?« je dejal Tone Andoljšek, vodja ribniškega obrata ŽICNICE. Gradnjo te hale smo namreč omenili le v »Ribniških zobotrebcih«, čeprav bo merila kar 420 kv. metrov. Gradi jo gradbena enota ŽICNICE. (Foto: Mohar)

vsemi temi ukrepi zagotovljena varnost za 10-letne vode, medtem ko bo treba še vedno računati, da bodo 30-letne vode nevarne. Doslej je namreč Bistrica občutneje poplavljala približno vsakih 10 let.

Nekateri občani so tudi

opozarjali, da je nevarnost poplav še večja, ker že vrsto let niso bile očiščene rupe (požiralniki vode). Vendar to ne drži. Rupe so bile očiščene, sicer res prvič po zadnji vojni, lani, vendar ne morejo požirati vse vode, kadar je je preveč.

Dosledno izpolniti programe

Komunisti občinske uprave so se pošteno in odkrito pogovorili tudi o svojih napakah

Aktiv Zveze komunistov upravnih organov občinske skupščine Ribnica je imel 2. decembra volilno konferenco, na kateri so komunisti kritično ocenili svoje delo v zadnjih dveh letih.

Predvsem so ugotovili, da je pomanjkljivo informiranje o delu samoupravnih organov kolektiva upravnih delavcev občinske skupščine in kolegija. Pošteno in odkrito pa so se pogovorili tudi o drugih svojih napakah.

Na koncu so sklenili, da bodo dosledno izvajali sklepe nedavne prve seje nove občinske konference ZK, program občinske skupščine in predvolilni program občinske konference SZDL. Zato so se tudi odločili, da bodo že na

prihodnjem sestanku aktivna proučili referat zadnje seje občinske konference ZK, ki se je nanašal na 8. sejo CK ZKS, in sklepe.

Na konferenci so izvolili za novega sekretarja svojega aktivna Franca Košoroka, za člana sekretariata pa še Stanka Rusa in Dragico Tanko.

Ure za zveste delavce

Združeno kmetijsko gozdarsko podjetje Kočevje je 6. decembra na slavnosti v hotelu PUGLED obdarilo z urami 22 članov kolektiva, ki so pri podjetju oziroma njegovih pravnih predhodnikih že 20 let. Na slavnosti je govoril glavni direktor podjetja Miran Smola, slavljenca pa je pozdravil tudi sekretar občinske konference SZDL Nace Karničnik. Zvesti delavci so zaposleni pri obratih Združenega KGP na območju občin Kočevje, Ribnica in Ljubljana-Vič-Rudnik.

Dedek Mraz prihaja

Učenci osnovne šole Ribnica že vadijo pravilno igrice, ki jo bodo zaigrali, ko bo šolo obiskal dedek Mraz. Praznovanje dedka Mraza bodo imeli po razredih, svoje praznovanje pa bo priredil tudi mladinski aktiv. Vrtec bo dedek Mraz obdaril s kolektivnim darilom (verjetno bodo igrače), za kar je svet šole nakazal dedku Mrazu 3000 din. Pred prazničnimi dnevi bo kino »Partizana« za šolarje in predšolske otroke vrtel brezplačno lutkovni film »Zvezdica zaspanka«.

Ustanovljajo pletilski obrat

Na pobudo občinske skupščine Ribnica je bil pred kratkim v Ribnici sestanek, na katerem so se pogovorili o ustanovitvi pletilskega obrata v Loškem potoku. Razen predstavnikov občinske skupščine so se sestanka udeležili še predstavniki družbeno-političnih organizacij, Zavoda za zaposlovanje delavcev Novo mesto, Delavske univerze Kočevje, podjetja RIKO in Loškega potoka. O sestanku in o pripravah za ustanovitev pletilskega obrata bomo več poročali prihodnjič.

Prvi sneg je prinesel otrokom tudi novo veselje. Tile mladi ribniški šolarji so po pouku zložili torbe na kup in izkoristili majhno vzpečino za drsanje. V ribniški občini je zapadlo že toliko snega, da ga je dovolj tudi za sankanje in smučanje. (Foto: Prime)

Prisilno izseljeni upokojeanci

Ribniški upokojeanci smo imeli 14 let svoj društveni prostor v hiši tajnika. Do nedavnega smo gostovali v prostorih družbenih organizacij (stara občina), ki so se zdaj preselile v novi gozdarski dom. Upokojeanci nismo šli z njimi, ker smo se ustrašili visokih najemnin, a tudi drugje nismo dobili skromne sobice. No, potem so nas prisilno izselili na hodnik stare občine, kot da smo nezaželeni in neupoštevani. Zdaj čakamo, da se nam bodo vremena zjasnila. Zal nam je le skromnega pohištva, ki ga bodo zidarji med prede-lovanjem stare občine uničili.

V. P.

Seja skupščine

V drugi polovici decembra bo seja občinske skupščine Ribnica. Na dnevnem redu bo poročilo, kako so v ribniški občini izvajali nekatera priporočila in sklepe, ki jih je sprejela republiška skupščina v obdobju 1967/69 in se nanašajo na usmerjanje družbenega razvoja gospodarstva, vzgoje, izobraževanja, kulture, socialnega zavarovanja, zdravstvenega varstva in notranje politike. Nadalje bodo razpravljali o politiki občine na področju splošne potrošnje, o predlogu delovnih in finančnih programov skladov občine za prihodnje leto in nekaterih drugih zadevah.

Nov ribiški raj

Ribiči z območja Sodražice, člani RD Ribnica, so obnovili jez na potočku Izver (Izber) v neposredni bližini Sodražice. V zajezenih del so že vložili postvri amerikanke, ki so namenjene ribičem za odlov. Lovopusta tu ni. Ko ribiči ribe odlove, vložijo nove, ki jih kupujejo v ribogojnici. Cena ribolovne dovolilnice za domače ribiče je 20 din, za tuje pa 30 din. Prodaja jih gostilničar Janko Mikolič. Ribiči dobro sodelujejo s turističnim društvom Sodražica, ki namerava v neposredni bližini Izvera postaviti vlečnico.

Če želite

odgovor ali naslov iz malih oglasov nam pošljite v pismu dopisnico ali znamko za 50 par.

UPRAVA LISTA

RIBNIŠKI ZOBOTREBECI

■ ■ ■ SLAB SPREJEM imajo lastniki televizijskih aparatov v Ribnici in okolici, ki uporabljajo peti kanal. Slika je slaba v večernih urah. Motnje menda povzročata neka nova postaja zagrebške televizije. Prizadeji lastniki televizorjev menijo, da bi bilo prav, če bi RTV Ljubljana to zadevo raziskala, in če bo potrebno, posredovala pri Zagrebčanah, da ne bodo več motili oddaj ljubljanske RTV. Ljudje menijo, da je televizijska naročnina dovolj visoka, zato zahtevajo tudi dober sprejem.

■ ■ ■ NEVSEČNOSTI na naših cestah so se začele, čim je prišla zima. Nobena skrivnost ni, da na lokalnih progah vozijo predvsem slabši avtobusi in tako je tudi v ribniški občini. Ze zdaj, ko je zima komaj rekla adobro jutros, so se začeli manjši zastoji, z večjim snegom in hušjim mrazom pa bo teh zastojev še več. saj se dotrajani avtobusi hitreje kvarijo kot novi. Ljudje pa morajo zaradi tega čakati avtobus v mrazu in še dobro je, če ga pričaka.

■ ■ ■ VZTRAJNO JE ZAHTEVALA ribniška mladinska organizacija od pristojnih občinskih organov prostora za svoj klub. Zdaj so mladi že dobili zagotovilo, da bodo dobili prostora v novem gozdarskem domu. Pomoč pri nakupu opreme so mladini obljubile tudi nekatere delovne organizacije. Vse torej kaže, da bo mladina kmalu imela urejene svoje klubske prostore.

■ ■ ■ NISO SE USTRASILI slabega vremena ribniški izletniki, ki so krenili 1. decembra na izlet na Doberdob. Prav so napravili, saj je bilo na Primorskem in v sosednjih italijanskih krajih lepo vreme. Najprej so obiskali »Andrejev semenjski«, ki je bil tistega dne v Stari Gori, kjer so Ribničani preizkusili svoje znane barantalske sposobnosti. Na Doberdolu so se poklonili pred spomenikom našim padlim fantom in močnem, nato pa so obiskali še slovensko šolo in gostilno. V Trstu jih je sprejela močna kraška burja.

ODLIKOVANJA PRESEDNIKA REPUBLIKE

Predsednik občinske skupščine Črnomelj inž. Martin Janžekovič je v imenu predsednika republike Josipa Broza-Tita razdelil odlikovanja sedmim udeležencem Kočevskega zbora. Red zasluge za narod s srebrno zvezdo so dobili: Peter Horvat s Sinjega vrha 13, Rozalija Ilenič iz Butoraja 12, Janko Grbun z Zilj 32, Nikola Milič iz Miličev 7, Janez Simonič s Stražnjega vrha 3, Marija Smrekar iz Kota 11 pri Semiču in Peter Miketič s Preloke 41.

Na istočasni slovesnosti v prostoru občinske skupščine je prejel za dolgoletno delo v pet stroki red dela s srebrnim vencem tudi Vinko Skof, upravnik pošte Črnomelj. Vsem odlikovancem iskrene čestitke!

Petrova vas želi svojo krajevno skupnost

V Petrovi vasi imajo več neresenih komunalnih zadev, kot so popravilne vaških poti, napeljava industrijskega toka, urejanje pokopališča, razširitev vodovoda itd. Zato nameravajo ustanoviti svojo krajevno skupnost. Doslej so vsa komunalna vprašanja reševali pod okriljem SZDL, ob novi vlogi te organizacije pa teh poslov ne bo več mogoče opravljati. Pač pa namerava Socialistična zveza sklicati sestanek vseh občanov, na katerem bi ustanovili krajevno skupnost za vasi Lokve, Rožanec, Gor. Paka, Mihelja vas, Ručetna vas in Petrova vas.

V spomin Šimčevi mami

Prejšnji teden je Črnomljetem stisnila srce vest o smrti Simčeve mame, dobre žene in ljubeče matere osmih otrok ter partizanske mame, ki je v življenju prenesla več kot marsikdo. Ko se je pred 60 leti Šimčeva družina naselila v Črnomlju in pričela skromno živeti z mizarstvo obrtjo, so hkrati v družini rasli tudi napredni politični nazori. Huda udarec je pokojnica doživela 1941, ko ji je umrl mož in je ostala sama s kopicco nepreskrbljenih otrok. Zlo usodo je prenašala z vso potrpežljivostjo tudi tedaj, ko sta bila dva njena sinova obsojena od okupatorja: eden na dosmrtno ječo, drugi na večletno robijo. Ob vsem tem jo je doletela še strašna vest, da je v 14. diviziji padel njen najmlajši sin Paule.

Šimčeva družina je izgubila svojo skrbno in nepozabno mamo, mi vsi pa enega najboljših sodelavcev v najtežjih dneh vojne. Do zadnjega doma v Vojni vasi je Ano Šimc meč spremilo veliko ljudi.

JANEZ VITKOVIC

ČRNOMALJSKI DROBIR

■ BELTOV SINDIKAT se že pripravlja na novoletno prireditve, ki jo vsako leto organizira za otroke svojih zaposlenih. Otroke od 6. mesecev do 10. leta starosti bo obiskal dedek Mrz, in kot pravilo, ne bo prišel praznih rok.

■ GRIPA JE ZACELA RAZSAJATI — Zaradi množične gripe med dijaki in profesorji gimnazije so morali na tej šoli za nekaj dni prekiniti pouk, verjetno pa bodo morali isto narediti tudi na osnovni šoli. Prav tako je začelo zaradi gripe prenehati delovati režiserski krožek.

■ KRAJEVNA SKUPNOST JE POSKRBEVALA, da so zelo valovite cestnice skozi mesto začeli popravljati. Pri spomeniku padlih iz prve svetovne vojne, kjer je bila cesta najslabša, so dela že končana. Zalostno je, da nikoli ni do-

Sneg je zapadel. Splet so zaživele bele poljane, ki najbolj navdušujejo najmlajše ljubitelje bele opojnosti. (Foto: S. Dokl)

ZAKAJ V KANIŽARICI TAKO MAJHNI ZASLUŽKI?

Nič čudnega, če v rudniku manjka delavcev

Zaradi majhnih osebnih dohodkov je med kanižarskimi rudarji vedno večje nezadovoljstvo — Letos je šlo iz kolektiva že 139 ljudi! Za 740 din na mesec noče več delati v jami

Slabi položaj v kolektivu je nastal zato, ker so se življenjski stroški občutno povečali, cene premo-ga pa so ostale enake, kot so bile 1965. V povprečju je kanižarski premog celo za 10 odst. cenejši od cen, ki so bile določene s podražitvijo po reformi.

Tudi z boljšim gospodarjenjem in naraščanjem storilnosti ne morejo povečevati plač, saj so v letošnjem drugem polletju že tako načeli sklade. Medtem ko se je storilnost od leta 1965 povečala za 71 odst., so zasluzki narasli samo za 55 odst. Primerjava med letošnjim in lanskim letom pove, da so se delovni učinki povečali za 12 odst., zasluzki pa samo za 10 odst., zato osebni dohodki niso realni in pomenijo nižanje standarda zaposlenih.

Nezadovoljstvo je udarilo na dan in delavci množično zapuščajo kolektiv ter odhajajo bodisi v tujino ali pa v druge kolektive, kjer jim nudijo boljše pogoje.

Letos je od 310 zaposlenih šlo iz kolektiva že 139 ljudi. Dobili so sicer druge delavce, največ iz Bosne, vendar je uvažanje nove delovne sile povzročilo precej težav. Proizvodnja je v drugem polletju 1969 močno upadla, in če so hoteli obdržati zasluzke vsaj na sedanjih, čeprav skromni ravni, so morali načeti sklade.

Kakšni so torej zasluzki ljudi, ki so bili že od nekdanj med najboljše plačanimi? V rudniku imajo 136 visoko kvalificiranih in kvalificira-

nih delavcev. Pri 48-urnem delavniku (ne 42 urah!) v jami zasluzijo na mesec 1100 din, medtem ko 139 pol kvalificiranih in nekvalificiranih delavcev v jami zasluzi le 740 din. Menda ni treba posebej poudarjati, da je delo v rudniku nekaj drugega kot proizvodnja v toplih in svetlih tovarniških prostorih. Zato se nihče ne čudi, če za 740 din ljudje nočejo več v jamo.

Ob teh nerazveseljivih podatkih smo vprašali direktorja rudnika inž. Gida Rozmana, kje vidi rešitev iz nastalega položaja.

Odgovoril je: — Izhod je v zaustavitvi porasta življenjskih stroškov in cen reprodukcijskega materiala, sicer ni druge rešitve kot povečati cene premo-ga. Ta ukrep pa nam ni niti najmanj všeč, ker ne vodi nikamor in storili bomo vse, da ga ne bi bilo treba uresničiti. R. B.

Spomnili so se tistih, ki so dolga leta v „BELTU“ razdajali svoje moči

Na prisrčni tovarniški slovesnosti so razdelili priznanja

Lepo slovesnost so v tovarni BELT pripravili v čast zaslužnim članom kolektiva. Ljudem, ki so že 10 let v kolektivu, so v znak priznanja podarili ročne ure, denarne nagrade pa so prejeli

Pri kmetih zmeraj manj denarja

Da ekonomska moč kmečkega prebivalstva močno upadla, dokazuje podatek, da ima v črnomaljski občini samo 69 odst. kmetov in 74 odstotkov kmetov borcev potrjene zdravstvene izkaznice, vsi drugi zaradi neplačanih davkov nimajo niti zdravstvenega varstva. Kmetje dolgujejo skladu za zdravstveno zavarovanje 520.000 din od skupne obremenitve 970.000 din. Zaradi tega je bilo v občini že odpisanih 19 odst. obveznosti za zdravstveno zavarovanje, medtem ko znaša povprečen odpis v komunalni skupnosti samo 9 odst. Odpise so morali napraviti zaradi neizterljivosti in elementarnih nesreč.

delavci in uslužbenci, ki so v podjetju nad 20 let, in tovariši pred upokojitvijo.

Priznanja za več kot 10-letno delo so dobili: Marjan Miler, Jožefa Zupančič, Jožefa Adlešič, Peter Zalta, Tihomir Tomo Marija Lozar, Ivan Božičević, Paško Bilič, Jože Detela, Jože Starešinič, Vinko Segina, Francka Saje, Amalija Dornič, Kazimir Kolbezen, Stefan Vajs, Ivan Jančkovič, Albin Stipančič, Zofija Vajs, Leopold Trdič, Katarina Vajs Jože Vlašič, Janko Vrbečič, Vinko Zunič, Božidar Piškurič in Anton Simonič.

Več kot 20 let pa so v Beltu Jože Kump, Ivanka Mirt, Anton Panjan, Drago Plevnič, Amalija Polak in Pavel

Nobenih pregrad med vojsko in prebivalci

22. decembra, dan narodne obrambe, bodo v Beli krajini počastili z vrsto prireditev

Predstavniki družbeno-političnih organizacij in garnizije so sestavili obširen program praznovanja ob dnevu narodne obrambe. Prireditve bodo trajale od 9. do 22. decembra, vrstile pa se bodo na območju vse Bele krajine. Rekli so, da bo tako sodelovanje postalo stalno. Mladina, borci in vojniki bodo sodelovali na partizanskih večerih, imeli pa bodo tudi več športnih tekmovanj. Sklenjeno je, da bodo tekmovanja med mladinskimi ekipami in moštvom garnizije v nogometu, rokometu, šahu, streljanju, kegljanju in odbojki. Vsako leto nameravajo zmagovalce športnih srečanj nagraditi s prehodnimi pokali, ki jih bodo podeljevali 22. decembra in 25. maja.

Po osnovnih šolah, v gimnaziji in poklicni kovinarstvi šoli bodo učenci pisali domače naloge o narodni obrambi, od katerih bodo najboljše nagrajene. V garniziji bo organiziran množičen obisk mladine, kjer se bodo zvrstili kulturni programi, obenem pa bodo vojniki seznanili mlade ljudi z

življenjem v garniziji.

V decembru bodo oficirji JLA obiskovali domače gospodarske organizacije in se seznanjali z njihovimi uspehi in težavami, več razgovorov pa bodo imeli tudi s prebivalstvom na terenu.

Predvidenih je še nekaj sprejemov in tovariških srečanj, na praznični dan pa bo v črnomeljstem prosvetnem domu tudi akademija.

Socialistična zveza vabi na konference

Vabimo občane na letne konference krajevnih organizacij SZDL in hkrati na zbornice volivcev, kjer bo tekla razprava o delu Socialistične zveze, o uresničitvi programa javnih del ter o stanovanjskih posojilih borcev. Sprejemali bodo utdi načrte za bodoče delo SZDL.

13. decembra bodo konference in zbori volivcev ob 18. uri v osnovni šoli Črnošnjice pri Bukovcu v Kotu in v prosvetnem domu v Semiču.

14. decembra bodo sestanki ob 9. uri: v zadružnem domu Adlešič, v zadružnem domu Dragatuš in v osnovni šoli Dobilče, v gasilskem domu Stražnji vrh, v osnovni šoli na Štrekļevcu in v gasilskem domu v Tribučah. Ob 10. uri na Sinjem vrhu v osnovni šoli.

15. decembra ob 18. uri bo konference v Črnomlju, v prosvetnem domu.

19. decembra ob 18. uri s bodo sestali občani Kanižarice v samskem domu.

Kultura je premeta

V črnomaljski občini je končana javna razprava o osnutku zakona o kulturnih skupnostih in financiranju kulturnih dejavnosti. O tem so razpravljali v zavodu za kulturno-prosvetno dejavnost, v zvezi kulturno-prosvetnih organizacij, v občinskem svetu za kulturo, v ljudski knjižnici, na predsedstvu občinskega sindikatskega sveta, v izvršnem odboru občinske konference SZDL ter končno na občinskem posvetovanju, kjer so sodelovali tudi predstavniki gospodarskih organizacij, šol in družbenih organizacij. V glavnem je bil osnutek zakona dobro sprejet, predlagali pa so sedem dopolnil oz. sprememb.

SZDL sprašuje, kaj je z združitvami

Na odboru mestne organizacije SZDL v Črnomlju so razpravljali o delu v prihodnjem letu ter sklenili, da se bo organizacija bolj ukvarjala s kulturno dejavnostjo, z olepšavo mesta in organizacijo predavanj o narodni obrambi. Precej so govorili tudi o dosedanjih integracijskih procesih v gospodarstvu ter postavili zahtevo, naj občina pripravi izčrpano analizo o uspešnosti dosedanjih združitvev pri podjetjih. Predlagali so tudi delo v več sektorjih tako za področje gospodarstva, komunalne dejavnosti, turizma in kulture. Na ta način nameravajo pritegniti k delu širši krog ljudi.

Kot vsako leto razprodajamo tudi letos v mesecu decembru razno tekstilno blago in konfekcijo po znatno nižjih cenah.

O tem se prepričajte pri

„Deletekstil“ ČRNOMELJ

NOVICE
črnomaljske komune

Dedek Mraz zbira denar

Občinska zveza društev prijateljev mladine v Metliki se že pripravlja na organizacijo noveletnega slavlja za otroke. Denar so začeli zbirati pri domačih delovnih organizacijah in pri podjetjih izven občine. Zbrana sredstva bodo razdelili po vseh šolah, kjer bodo priredili noveletne prireditve z dedkom Mrzom. Kupiti nameravajo kolektivna darila, manjšim otrokom pa bodo pripravili tudi skromna darila in pogostitev.

Zaostriti osebno odgovornost komunistov

Na občinski konferenci Zveze komunistov v Metliki so 27. novembra sklenili, da bodo od vseh članov zahtevali, naj vsak na svojem delovnem mestu dosledno uresničuje sklepe organizacije

Po uvodnem poročilu sekretarja občinske konference Zveze komunistov Martina Štefaniča in po poročilih kontrolne ter revizijske komisije so razpravljali o dosedanem delu in kritično ocenili tista področja delovanja, kjer bi lahko več dosegli.

Ugotovili so, da je bilo v sestanku političnega aktiva. Pri tem se je izkazalo, da praksa ni zmeraj dohajala načel. Prav zato je bilo sklenjeno, da je treba zaostriti osebno odgovornost komunistov, zlasti vodilnih, da bi vsak na svojem delovnem mestu uresničeval sprejete

sklepe. Prav tako so menili, da je treba doseči večjo idejno-politično enotnost.

Konferenca je bila mnenja, da so naloge pri uresničevanju smernic in resolucij dolgoročnega pomena, medtem ko je v domačih razmerah najbolj potrebno preiti k odločnemu obravnavanju težav.

V preteklem času so komunisti večkrat razpravljali tudi o težavah v gospodarstvu in s tem v zvezi o nelikvidnosti, ki v nekaterih podjetjih povzročajo precejšnje preglavice.

Posebno poglavje dela pa je sprejemanje novih članov v ZK. V zadnjih dveh letih je bilo v vsej občini na novo sprejetih 47 ljudi. Med temi so večinoma mlajši in sposobni ljudje. Istočasno pa je bilo zaradi nedelavnosti in kršenja statutarnih določil izključenih 30 komunistov. Pri sprejemanju novih članov sta imeli največ uspeha metliška osnovna organiza-

cija, ki je pridobila 27 članov, in osnovna organizacija ZK v Beti, kjer je bilo na novo sprejetih 17 zaposlenih. V drugih akcijah pri sprejemanju novih članov niso opravili svoje dolžnosti. Tako v nekaterih številno močnih kolektivih, ki vključujejo precej mladih ljudi, niso pridobili prav nobenega novega člana v ZK.

Konferenca je spregovorila tudi o težavnem položaju kmetov borcev.

Rekli so, da je krivično določati priznavalnino po finančni moči posamezne občine, ker se borci niso borili samo v občinskih mejah, temveč za vso jugoslovansko skupnost. Ob primerjavi, da v Celju znaša najmanjša priznavalnina 200 din, v Metliki pa 60 din, so ljudje užaljeni.

Izvoljena je bila tudi nova konferenca, ki šteje 41 članov, ter 11-članski komite, v katerem je pet novih ljudi. Ker se je konferenca precej zavlekla, so zaradi pomanjkanja časa pooblastili komite, naj na prvi seji izvoli sekretarja, političnega sekretarja in komisije.

Šahisti bi radi svoj klub

Metliški šahisti pripravljajo ustanovitev lastnega kluba, medtem ko so doslej delovali v sekciji TVD Partizan. Ustanovni občni zbor predvidevajo v začetku decembra, še pred novim letom pa bodo povabili enega vidnejših slovenskih šahistov (verjetno popularnega Albina Planinca) na predavanje in simultanko. Nedavni šahovski dvoboj med Metliko in Crnomljem pa je bil le uvod v samostojno delo metliških ljubiteljev šaha.

Gripa tudi v Metliki!

Ze kakih 10 dni metliški občani obolevajo za gripo, ki se zaenkrat javlja v lažji obliki. Bolezen se loteva otrok in starejših, medtem ko ostareli ljudi na srečo še ne napada. Zdravniki v zdravstvenem domu imajo vsak dan opravka s približno 10 obolelimi za gripo.

64 prošenj za odpis davkov

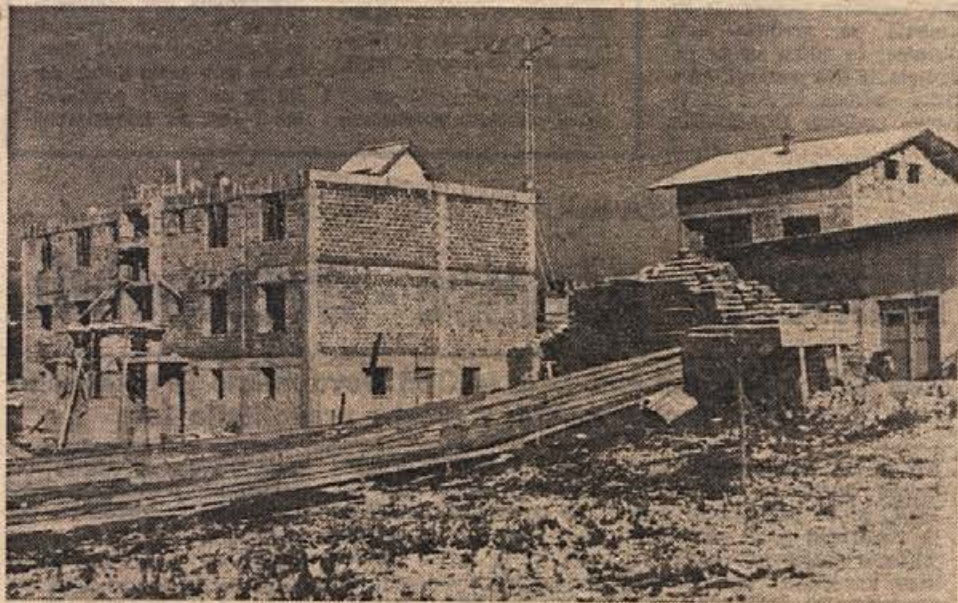
Medtem ko so letos na metliški občini prejeli samo 2 pritožbi zoper odmero na dohodke od kmetijstva, pa je do konca oktobra kar 64 občanov vložilo prošnje za odpis davkov. Prosilci v glavnem navajajo nezmožnost plačila zaradi težkih življenjskih razmer, polovica pa je takih, ki že več let prosijo za davčni odpis. Zadeve bo reševal svet za gospodarstvo in finance.

Tudi v Metliki podpora železnici

Na metliškem območju doslej ni bilo nobenega odziva navpisu posojila za jugoslovanske železnice, zato sta občinska konferenca SZDL in občinski sindikalni svet sklenila podpreti prizadevanja za modernizacijo železnice. Te dni bodo na posvetu z direktorji podjetij in predsedniki delavskih svetov obravnavali možnosti za vpisovanje posojil. Kot kaže, prideje v poštev predvsem kolektivna posojila.

Dragatuš: RK se je izkazal

Odborniki krajevne organizacije Rdečega križa v Dragatušu so prizadevno pobirali denarno pomoč za Banjaluko. Na območju organizacije so zbrali kar 1051 din, medtem ko je večji del zaposlenih žrtvoval enodnevni zaslužek. Zbiralna akcija bi lahko še bolj uspela, če bi imeli v nekaterih hišah in vaseh več socialnega čuta. F. B.

Komunalno podjetje gradi v novem naselju 9-stanovanjski blok za trg. Večino stanovanj so odkupila podjetja, nekaj pa tudi zasebniki. Blok bo vseljiv jeseni 1970, pod streho pa ga nameravajo spraviti čimprej. Tudi prvi sneg del ni prekinil.

PIŠE INŽ. JULIJ NEMANIČ:

Vinogradništvo ima največ možnosti za razvoj

Metliško kmetijstvo išče poti za napredek in razvoj ter možnosti, da bi kmet za svoje težko prigarane pridelke dobil ustrezno plačilo — Strokovni prispevek inž. Julija Nemaniča bo gotovo koristen napotek vsem, ki se ukvarjajo z vinogradništvom

Od kmetijskih kultur na področju občine Metlika ima najboljše pogoje za obstoj in razvoj vinogradništvo. Kakšni so ti pogoji? Predvsem zelo ugodne podnebne in talne razmere, metliško vino je zelo iskano na slovenskem tržišču, velike kletne zmogljivosti, bodisi v zasebni ali družbeni lasti.

Zaščita porekla vina, ki je v letu 1969 tudi v Sloveniji možna, zagotavlja vinogradniku, da bo sam dobil plačilo za svoj trud, in ne kdo drug, ki je doslej zlorabljal ime proizvajalčevega vina. Da pa bi zagotovili obstoj te pomembne kmetijske panoge, moramo čimprej začeti z načrtno obnovo ostarelih vinogradov po določenem sistemu:

VELIKE PARCELE IN SORTNE TRTE

Novi nasadi morajo biti zasajeni z glavnimi sortami trsnega izbora za belokranjski okoliš. Priporočamo modro frankinjo, žametno črnino, modro portugalko, kraljevino in laški rizling. Dopustno bi bilo saditi tudi šentlovenko, ki je bila v zadnjih petih letih odlična.

Vinogradi naj bodo enosortni, le velike parcele imajo lahko dve vrsti grozdja. S tem bi poenostavili obdelavo, zmanjšali bi število delovnih ur na hektar in dobili izenačeno grozdje, ki dosega večjo ceno. Mešanica različnih sort grozdja, ki ne dozori istočasno, ni tako zanimiva niti za tujca niti za kletarjenje v lastni režiiji, ker

daje slabše vino. Vsaka sorta grozdja ima svoje značilne lastnosti, ki pa jih lahko razvije le, če temeljito dozorijo.

Stroške obnove lahko zmanjšamo, če hkrati rigolamo več parcel različnih lastnikov, ki so se odločili za obnovo. Po končanem rigolanju se zemlja razmeri posameznim lastnikom. V zvezi s tem pa je nujna zlozba zemljišč.

Vsako kmetijstvo v svetu je enkrat pred vprašanjem komasacije. To je prinesel razvoj tehnike, in kdor hoče napredovati in ne preveč zastajati za razvojem industrije, mora komasacijo uveljaviti. Ako to zanikamo, se odrekamo razvoju kmetijstva. Takega primera v svetu ni in tista družba, ki se tolaži z mislijo, da lahko živi samo od industrije, bo zanemarjala kmetijstvo in bo pisala sebi, zlasti pa bodočim generacijam, smrtno obsodbo.

PREDNOSTI ZLOZBE ZEMLJIŠČ

Zlozba zemljišč daje rezultate, ki jih samo slepec noče videti:

1. zmanjšajo se proizvodni stroški in večja pridelek;
2. dosežemo večji učinek strojev ali vprege;
3. imamo prihranek na semenu in boljši izkoristek površine pri trajnih nasadih;
4. dolžina poti se skrajša, medtem ko storilnost narašča.

Kje je vzrok, da se parcele belokranjskih kmetov ne zlagajo, temveč še drobijo? Dejstvo je, da ni bilo dovolj

močne in vztrajne pobude s strani družbe, da bi kmete prosvetljevala. Kmetje so že večkrat dokazali, da so za napredek, potreben jim je samo dober zgled. Tudi v tej zadevi bi bil zgled najbolj prepričljiv in bi premagal starokopitno miselnost kmeta, ki brani, da bi ljudje pristajali na zamenjavo parcel.

Tudi zakon o zemljiškem maksimumu je že zastarel. Čas ga je prehitel, tako da na nekaterih področjih že zavira napredek. Nisem za to, da bi se kmetje razvijali v specializirane vinogradniške kmetije, lepo pa bi se dopolnjevale vinogradniško-živinorejske kmetije. Zemljišča v strmini, ki so za vsako drugo kmetijsko kulturo neuporabna, zasadijo z vinsko trto. Dokazano je, da dobimo na enoto površine in strmini večji dohodek kot v katerikoli kmetijski kulturi v ravnini. Na njivah v ravnini pa lahko pridelujemo krmo za živino v obliki travnokrmnih mešanice in detelj. Ti dve dejavnosti bi zahtevali od kmeta manj delovnega časa. Na spomlad, ko je v vinogradih največ dela, nimamo na travniku kaj iskati, prav tako ne jeseni, v času trgatve. Taka specializiranost bi razbremenila kmeta raznolikih opravil, lahko bi si organiziral redno prehrano in urejen delovni čas. Za ti dve dejavnosti bi si kmet lahko tudi izpopolnil znanje, medtem ko ena oseba ne more biti dobro podkovana v poljedelstvu, sadjarstvu, vinogradništvu, vrtinarstvu in živinoreji.

(Nadaljevanje prihodnjič)

„Do solz smo bili ganjeni“

Pri Ani Črnugelj, eni izmed nagrajenk tovarne BETI za desetletno delo

Leta 1959 je Ana Črnugelj iz Rosalnic začela delati v BETI, toda v prostori, kjer je zdaj KOMET. Sedanje tovarne še ni bilo. Kot je povedala, so takrat delali še bombažne izdelke, svilo in zavese. Šele 1960 so se preselili v novo tovarno.

— Sprva sem bila administratorica v tehnični pisarni, — je dejala. Zdaj že sedmo leto delam kot blagovni knjigovodja.

— Kako se počutite v kolektivu?

— Prav dobro. Tovarna mi je že pred leti dala stanovanje v bloku. Družine nimam, in če ne bi bila rahlega zdravja, se ne bi prav nič pritoževala. Naš kolektiv pa je že tolikšen, da se med seboj sploh ne poznamo. Zdaj je BETI povsem nekaj drugega, kot je bila.

— Ali imate v službi veliko dela in kako uporabite prosti čas?

— Dela je precej in rada ga opravljam. Ob popoldnevih ali večerih pa mi je najljubša zabava pletenje.

— Ste pričakovali, da se

vas bo kolektiv spomnil ob 10-letnici?

— Vedeli smo, da nekaj pripravljajo, a nismo mislili, da bo slovesnost tako lepa, in tudi takih da-

ril nismo pričakovali. Ko so nam, dolgoletnim delavcem, na proslavi govorili in se zahvaljevali, smo bili vsi po vrsti do solz ganjeni. R. B.

Slamna vas na tsnem z denarjem

Področje krajevne skupnosti Slamna vas ima več krajevnih problemov, ki jih ni mogoče rešiti s pičlimi sredstvi iz dotacije občinske proračuna. Začeli so popravljati staro vaško hišo, kjer imajo sestanke, imajo kup slabih potov, vas Boldraž bi rada vodovod itd. Za skupna dela so se odločili vaščani za samoprispevek, izkazalo pa se je, da ga davčna uprava na občini ni izterjala od nekaterih posameznikov, ki niso hoteli plačati. Na sestanku SZDL so ljudje zahtevali, naj na občini to stvar čimprej uredijo.

Srečno novo leto želi

SPREHOD PO METLIKI

LEPO, RAZMEROMA TOPLA VREME je letos držalo vse do konca novembra in so ljudje takrat našli celo zrele jagode. Zadnji dan v mesecu pa se je vreme sprevrglo v sneg. Nato je pritisnil mraz in v noči na 5. decembra je začelo snežiti. Sneg je naletaval tudi naslednje dni. Tako se je letos sicer pozno, a vendar krepko napovedala prava zima.

ZA AMERISKO DRVALNO REVUJO, s katero bodo od 23. do 29. decembra gostovali v Ljubljani priznani umetniki na ledu — med njimi so nacionalni, olimpijski in svetovni prvaki! — je tudi v Metliki precejšnje zanimanje. Prijave za obisk revije sprejema tukajšnja turistična pisarna.

AKADEMSKI PEVSKI ZBOR »TONE TOMSIČ« iz Ljubljane je pred kratkim gostoval v Metliki. Na žalost dvorana ni bila tako zasledena, kot so pričakovali prireditelji, vendar je med poslušalci

in pevoji takoj nastal prisrčen stik, ki je trajal vse do konca kvalitetnega programa.

MLADINSKA IGRALSKA SKUPINA »OSIP SEŠT« in foto-kino klub Fokus sta s programom zares navdušila gledalce. Recitacije so se prepletale s lepimi barvnimi diapozitivi in tremi kratkimi filmi, od katerih so vzbudili zanimanje zlasti »Vrvanje«. V tem etnografskem zapisu je bil prikazan običaj prebivalcev Bušinj vasi nad Metliko, kjer je še danes navada, da na pustni terek pletejo konopljene vrvi.

PRI NEKATERIH VISOKA AMORTIZACIJA. Podjetja Beti, Komet, Komunalno podjetje in Metlikatrans odvajajo največ amortizacije za osnovna sredstva, zato so že v 9 mesecih letošnjega leta skoro v celoti uresničili letni plan amortizacije. Pri Kometu in Komunalnem podjetju je ta plan celo prestežen.

Danes seja skupščine

Danes bo zasedala občinska skupščina na 7. skupni seji obeh zborov. Na dnevnem redu je razprava o izobraževanju in vzgoji, o obrambnih pripravah v zvezi z zakonom o narodni obrambi in o preimenovanju kmetijske šole Grm. Skupščina rešuje danes tudi več premoženjsko-pravnih in upravnopravnih zadev.

Novi komite konference ZK

Na prvi seji nove občinske konference ZK v Novem mestu so bili izvoljeni v komite: za sekretarja komiteja Boris Gabrič, za člana pa: Rudi Berger, Pavel Car, Jože Falkner, Janko Gregorič, Miha Hrovatič, Jože Pekolj, Rudolf Piškur, Drago Reba, Ludvik Simončič, Marjan Somrak, Joža Skufca, Jože Štok, Janež Šuštar in Miroslav Vuče.

Del davkov za otroško varstvo

V prihodnje bo tudi del prispevka od dohodka iz kmetijstva namenjen za otroško varstvo. Občinski skupščini bo predlagano, naj bi namenila za otroško varstvo 10 odst. od prispevka od dohodka iz kmetijstva, kar bi znašalo okoli 140.000 din na leto. Ta del prispevka bo lahko uporabljen kot osnova za najemanje kreditov iz republiškega sklada za otroško varstvo.

Kako pritegniti člane zveze

Na prvi seji komisije za organizacijo in razvoj ZK nove občinske konference ZK so razpravljali o tem, kako oživiti delo te komisije in poseči v delovanje organizacij ZK s stvarnimi predlogi. Osnovna ugotovitev v razpravi je bila, naj bo komisija jedro, okoli katerega bo treba zbrati delavoljne komuniste iz organizacij. V okviru komisije bodo razdelili delo po posameznih pomembnejših vprašanjih in pripravili delovni program, k programskemu delu pa bodo spodbujali tudi organizacije.

Novi predsednik: Franci Cvelbar

Prejšnji četrtek zvečer je bila v gimnaziji letna krajevna konferenca SZDL Novo mesto—I. teren, na kateri sta prof. Dušan Modic in do sedanjega predsednica Ria Bačar poročala o delu organizacije v zadnjem obdobju. O razgibani dejavnosti krajevne skupnosti v mestu je govoril Pavle Ajdič, razprava pa je med drugim opozorila zlasti na pereča vprašanja, ki tišče prebivalce v podaljšku Koštalove ulice. Tam ni ne urejene ceste ne kanalizacije; zlasti zavoljo slednje pa je med lastniki hiš in občani v tem predelu čedalje več jeze in upravičenega negotovanja. O zadevi bomo v našem listu v kratkem obširneje poročali.

Članom SZDL sta na konferenci odgovarjala tudi odbornika ObS Jože Fabjan ter inž. Peter Ivanetič, pri volitvah pa so za novega predsednika krajevne organizacije predlagali Francija Cvelbarja, pravnika pri ObS.

Gorelo je

V torek, 9. decembra dopoldne, so novomeški poklicni gasilci pogasili ogenj, ki je zajel drvarnico, svinjake in svinjsko kuhinjo, last Janeza Sekule iz Režerč vasi 55. Požar, ki je nastal iz ognja pod kotlom v svinjski kuhinji, ni povzročil posebne škode.

Pod Trško goro - za preskrbo

Pod Bajnofom bo zrastle center za preskrbo Novega mesta - Tudi to najpomaga, da bo Trška gora ostala vsaj takšna, kot je zdaj

Pod Trško goro, malo pod nekdanjo graščino Bajnof, že stoji obrat Ljubljanskih mlekar, KZ KRKA Novo mesto pa tam pravkar dokončuje sodobno petritinarsko klavnico. Ljubljanske mlekarne so že asfaltirale dovozno cesto od avto ceste do svojega obrata in njegovo okolico. V prihodnjih letih bo tu zrastle pravi preskrbovalni center za Novo mesto: tu je v načrtu tudi gradnja nove klavnice za živino.

Načrti za to so najnovejši: porodila jih je nuja zaradi hitre rasti industrije in prestavitve novomeške obvozne ceste. Prvotno je bil namenjen prehranbeno predelovalni industriji prostor v Ločni. Zlasti prestavitve bodoče novomeške obvozne ceste je nekaj teh načrtov podrla.

Tako bo pod Bajnosom nastal majhen preskrbovalni center, v katerem bo razen za že omenjene obrate še dovolj prostora za kmetijsko srednjo šolo Grm in za veterinarsko postajo. Kmetijska srednja šola Grm se mora seliti zaradi potreb IMV, veterinarska postaja pa bo prav tako morala zaradi razvojnih potreb tovarne zdravil KRKA iz dosedanjega prostora.

Zamisel ima dve dobri plati: prva je ta, da bodo dijaki kmetijske srednje šole imeli tik ob šoli več obratov, v katerih bodo lahko dobili stvarno predstavo o tem, kar se bodo učili (mlekarne, klavnice, veterinarska postaja). Druga dobra stran pa je tudi v tem, da bo s tako za-

Premalo zastav

Pred dnevom republike smo opozorili na dolžnost obežanja zastav po občinskem odloku o hišnem redu. Tokrat je viselo po mestu več zastav kot sicer, še vedno pa je bilo precej hiš, ki zastav niso obesile. Po uradnih ugotovitvah v središču mesta niso vse zastave: na Ljubljanski cesti na hišah št. 1, 26 in 30, na Cesti kom. Staneta na hišah 1, 3, 4, 5, 8, 14, 19 in na stavbi, v kateri je prodajalna ALPINA, na Glavnem trgu na hišah št. 1, 4, 5, 8, 12, 13, 15, 16, 22, 31, 32 in na stavbi v kateri sta Mladinska knjiga ter ELEKTROTEHNA, na Partizanski cesti na hišah št. 1, 2, 3, 4, 8, 9, 11, 12 in 13. V uradništvu smo prejeli nepodpisano pismo, v katerem je pregled hiš, ki niso imele zastav, iz 17 ulic in trgov. Pisni (občani I. terena) obsojajo malomarnost lastnikov hiš in zahtevajo kazen. Pisma žal ne moremo uporabiti, ker je nepodpisano. Upamo, da bo tokrat proti kršiteljem občinskega odloka, ki so uradno ugotovljeni, sprožen postopek

Tako ne sme ostati!

V Novem mestu menijo, da bo treba zakonska osnutka o zdravstvu in zavarovanju spremeniti

Občinska konferenca Socialistične zveze in občinski sindikalni svet v Novem mestu sta priredila 4. decembra popoldne razpravo o dveh novih slovenskih zakonskih osnutkih: o zdravstvu in zdravstvenem zavarovanju. Razprave se je udeležilo pre malo zdravstvenih delavcev.

Zakonski osnutek o zdravstvu je obrazložil dr. Albin Pečavar, direktor Zavoda za zdravstveno varstvo, o novostih zakonskega osnutka o zdravstvenem zavarovanju pa je govoril Franci Gričar, načelnik v Zavodu za socialno zavarovanje v Novem mestu.

V razpravi so se med drugim zavzeli za to, da bi zdravstveni centri še nadalje obstajali, tako tudi center v Novem mestu, ker zakonski osnutek o zdravstvu ne predvideva organa, ki bi skrbel za programiranje zdravstvenega varstva.

Več pripomb so imeli k zakonskemu osnutku o zdravstvenem zavarovanju. Predvsem so poudarili, da osnutek ne daje nobenih možnosti, da bi naposled uredili zdravstveno zavarovanje kmetov, ki je že leta in leta do vratu v dolgovi. Če bo pri tem tudi ostalo, bodo v kmečkem skladu še nadalje vdrili vsi tisti mali posestniki, ki že do zdaj niso mogli plačevati prispevkov.

Tudi z določilom, da je število prebivalcev merilo za obstoj skupnosti zdravstvene

ne ceste. Prvotno je bil namenjen prehranbeno predelovalni industriji prostor v Ločni. Zlasti prestavitve bodoče novomeške obvozne ceste je nekaj teh načrtov podrla.

Zamisel ima dve dobri plati: prva je ta, da bodo dijaki kmetijske srednje šole imeli tik ob šoli več obratov, v katerih bodo lahko dobili stvarno predstavo o tem, kar se bodo učili (mlekarne, klavnice, veterinarska postaja). Druga dobra stran pa je tudi v tem, da bo s tako za-

Kako uresničujemo sklepe?

13. in 14. decembra bo v Bohinju seminar, na katerem bodo razpravljali predsedniki mladinskih tovarniških aktivov o uresničevanju stališč s problemske konference o mladini v delovnih organizacijah. Seminarja se bodo udeležili tudi vsi predsedniki mladinskih aktivov iz večjih delovnih organizacij. Seminarja se bodo udeležili tudi vsi predsedniki mladinskih aktivov iz večjih delovnih organizacij iz novomeške občine, ki bodo spregovorili o tem, koliko mladine je v samoupravnih organih in na kakšne težave naletijo pri svojem delu.

Tako ne sme ostati!

V Novem mestu menijo, da bo treba zakonska osnutka o zdravstvu in zavarovanju spremeniti

ga zavarovanja, zdravstvenih domov, bolnišnic in drugih ustanov, se v razpravi niso strinjali. Povedali so, da bi morala biti edino merilo za ustanovitev in obstoj omenjenih institucij je gospodarska moč občine. S tem bi bila zagotovljena tudi samoupravna pravica, da občani lahko ustanovijo svojo zavarovalno skupnost, če jo bodo sposobni vzdrževati.

Tovariško srečanje kot še nikoli

Kakšno bo tovariško srečanje med novomeškimi srednješolci in pripadniki JLA 22. decembra, je zdaj že znano. Posebna komisija, ki so jo sestavljali starešine JLA in vodstvo mladinske organizacije, je že izdelala natančen program. TIS bo razpisala natečaj za najboljši spis na temo sodobnega življenja JLA, občinska konferenca ZMS pa nagrade za najboljše opremljene stencas ob dnevu JLA.

22. decembra bo več kot 1000 srednješolcev obiskalo vojake v Bršlino. V vojašnici bodo poslušali predavanje o JLA in gledali filme, potem pa bodo prisostvovali vojaški svečanosti. Ogleдали si bodo učilnice in kabine, v katerih delajo in se učijo mladi vojaki, potem pa bodo z njimi tekmovali v šahu in streljanju. V vojašnici si bodo srednješolci

mišljeno uporabo dokaj obsežnega območja pod Trško goro morda le zaustavljena gradnja počitniških hišic, s katerimi je prvotna naravna podoba Trške gore že dokaj skazena.

Denar, ki bo potreben za preselitev kmetijske srednje šole Grm in za gradnjo njenih novih prostorov bo prispevala IMV, za prestavitve veterinarske postaje pa tovarna KRKA. Odprto je samo še vprašanje investitorstva za novo klavnico.

Razen Mesno prehranbenega podjetja Novo mesto, ki ne kaže kakšnega posebnega zanimanja za gradnjo nove klavnice, se lahko za to potegujeta še dve podjetji: kmetijska zadruga KRKA in trgovsko podjetje DOLENJKA.

M. J.

KMETIJSKA ŠOLA GRM SE BO PRESELILA

Namesto pšenice - avtomobili

Med IMV, kmetijsko šolo Grm in ObS Novo mesto je podpisana pogodba o obveznostih v zvezi s preselitvijo šole

Ko je bil letos predlagan občinski skupščini v odobritev zazidalni načrt industrijskega rezervata za IMV, je to povzročilo precejšnje presenečenje. IMV je razgrnila pred skupščino svoj obsežni in velikopotezno zasnovani načrt razvoja, ki je terjale preselitev kmetijske srednje šole Grm. Ze na tej seji so predstavniki IMV dali zagotovilo, da bodo grmški šoli našli drug ustrezen prostor in prevzeli vse stroške zaradi premestitve šole. V sorazmerno kratkem času so ti obeti že pred uresnitvijo.

Na zadnji seji 25. novembra je skupščina že pooblastila predsednika, da podpiše menjalno pogodbo, ki jo sklepajo IMV, kmetijska srednja šola Grm in občinska skupščina Novo mesto. Preden je bil dosežen sporazum o menjavi zemljišč in o drugih obveznostih, ki izhajajo iz preselitve šole, je bilo več pogovorov in zasedanj samoupravnih organov IMV in KSS Grm. Zaradi obojestranskega razumevanja in uvidevnosti obeh prizadetih je prišlo sorazmerno hitro do sporazuma.

Po pogodbi, ki jo je občinska skupščina potrdila s svojim sklepom, se kmetijska srednja šola Grm obvezuje prepustiti v uporabo Industriji motornih vozil zemljišča v izmeri 446.100 m² z vsemi stavbami na njih. Ta zemljišča so na območju katastrske občine Kandija. Na teh zemljiščih in stavbah se vknjiži družbena lastnina IMV slednja pa tega premoženja ne sme odtujiti ali obremeniti brez dovoljenja šole do

Občinska skupščina je na eni izmed jesenskih sej sprejela sklep o likvidaciji komisije trgovine v Novem mestu. V obrazložitvi predloga je bilo povedano, da ustvarja komisijška trgovina sorazmerno majhen promet, da zato njen prodajni prostor na Glavnem trgu ni najboljše izrabljen, da so njeni prostori potrebni za preselitev ASTRE zaradi predvidene gradnje podhoda za pešce in da komisijška odjava sorazmerno majhne družbene datave ter da je poslovodkinja dala odpoved. Povedano je bilo tudi to, da komisijška vztraja pri prodajalni na Glavnem trgu, da pa ustrezne prodajalne na Glavnem trgu ni mogoče najti.

Ob toliko dejstvih pa so nekaj pozabili: komisijška

trgovina je imela veliko težav zaradi preselitve iz prejšnjega lokala v začasni lokal na Glavnem trgu. V tem času je poslovodkinja prejela zelo majhen osebni dohodek, nekaj časa pa se mu je celo odpovedovala. Po preselitvi v obljubljeni lokal (v nekdanjo »Suhorobor«) se je promet spet povečal. Ko je poslovodkinja poleti letos prejela od oved tega lokala, je bila po več preselitvah (ki komisijški niso bile v korist!) tako prizadeta, da je dala odpoved. In še nekaj je nerešeno: vprašanje, kje bodo revni ljudje, ki so doslej kupili v komisijški trgovini prenekateri kos ponošene obleke in obutve, kupovali takšno blago odslej. Morda bi se z malo dobre volje le dal najti primeren lokal tudi za komisijško?

KMETIJSKA ŠOLA GRM SE BO PRESELILA

Namesto pšenice - avtomobili

Med IMV, kmetijsko šolo Grm in ObS Novo mesto je podpisana pogodba o obveznostih v zvezi s preselitvijo šole

Ko je bil letos predlagan občinski skupščini v odobritev zazidalni načrt industrijskega rezervata za IMV, je to povzročilo precejšnje presenečenje. IMV je razgrnila pred skupščino svoj obsežni in velikopotezno zasnovani načrt razvoja, ki je terjale preselitev kmetijske srednje šole Grm. Ze na tej seji so predstavniki IMV dali zagotovilo, da bodo grmški šoli našli drug ustrezen prostor in prevzeli vse stroške zaradi premestitve šole. V sorazmerno kratkem času so ti obeti že pred uresnitvijo.

Na zadnji seji 25. novembra je skupščina že pooblastila predsednika, da podpiše menjalno pogodbo, ki jo sklepajo IMV, kmetijska srednja šola Grm in občinska skupščina Novo mesto. Preden je bil dosežen sporazum o menjavi zemljišč in o drugih obveznostih, ki izhajajo iz preselitve šole, je bilo več pogovorov in zasedanj samoupravnih organov IMV in KSS Grm. Zaradi obojestranskega razumevanja in uvidevnosti obeh prizadetih je prišlo sorazmerno hitro do sporazuma.

Po pogodbi, ki jo je občinska skupščina potrdila s svojim sklepom, se kmetijska srednja šola Grm obvezuje prepustiti v uporabo Industriji motornih vozil zemljišča v izmeri 446.100 m² z vsemi stavbami na njih. Ta zemljišča so na območju katastrske občine Kandija. Na teh zemljiščih in stavbah se vknjiži družbena lastnina IMV slednja pa tega premoženja ne sme odtujiti ali obremeniti brez dovoljenja šole do

la na Grmu pred preselitvijo zaradi proizvodnje v IMV (zaradi saj in odplak ter podobnega).

Občinska skupščina Novo mesto se po tej pogodbi obvezuje, da bodo zemljišča, ki jih prepušča kmetijska šola v uporabo IMV na Grmu, uporabljena samo za namene, predvidene v okviru zazidalnega načrta industrijskega rezervata IMV.

Odborniku, ki je na seji vprašal ali bodo prizadeti lastniki, ki so jim bila sedanja zemljišča kmetijske šole odvzeta po nizki ceni ob zložitvi zemljišča na gotenskih njivah, dobili zdaj kakšno razlago, je bilo pojasnjeno, da ne gre za prodajo zemljišč, ampak za menjavo med kmetijsko šolo in IMV, in da torej ne morejo pričakovati kakšne razlike. Drugemu odborniku, ki se je zanimal, kako, da bodo zemljišča pod Trško goro, ki so bila obljubljena na občini nekaterim lastnikom za menjavo, zdaj dala kmetijski šoli, pa je bilo pojasnjeno, da takšnih obljub na občini nihče ni mogel dati, ker so bila ta zemljišča do zdaj v posesti KZ KRKA Novo mesto.

Oddelek za upravnopravne zadeve občinske skupščine Novo mesto

obvešča lastnike in uporabnike motornih in priklonih vozil na območju občine Novo mesto, katerim poteče veljavnost registracije 31. decembra 1969. leta, da bo

PODALJŠEVANJE PROMETNIH DOVOLJENJ ZA LETO 1970

od 5. do 16. januarja 1970 vsak dan od 7. do 15. ure in v sredo od 17. do 19. ure - razen ob sobotah, v prostorih Uprave javne varnosti - Novo mesto, Jerebova ulica 1, po sledečem abecednem vrstnem redu lastnikov motornih in priklonih vozil:

- 5. 1. 1970 od črke A - B
- 6. 1. 1970 od črke C - D
- 7. 1. 1970 od črke E - G
- 8. 1. 1970 od črke H - J
- 9. 1. 1970 od črke K - L
- 10. 1. 1970 od črke M - N
- 11. 1. 1970 od črke O - R
- 12. 1. 1970 od črke S - U
- 13. 1. 1970 od črke V - Z
- 14. 1. 1970 od črke Z - Z

Vse potrebne tiskovine in informacije dobite v Novem mestu, Jerebova ulica 1. V času registracije bosta pošta in zavarovalnica poslovali na sedežu registracije.

Tisti lastniki ali uporabniki, ki ne nameravajo zahtevati podaljšanja veljavnosti prometnega dovoljenja za tekoče leto, morajo vrniti evidenčne tablice tukajšnjemu oddelku najpozneje do 30. januarja 1970.

Oddelek za upravnopravne zadeve NOVO MESTO

OBVESTILO O VRAČILU KOMUNALNIH TAKS

Občinska skupščina Novo mesto je na svoji seji dne 23. oktobra 1969 razpravljala o vračilu taks na cestna motorna vozila, plačanih za leti 1968 in 1969.

Ugotovljeno je bilo, da je na osnovi odločbe zveznega ustavnega sodišča skupščine SR Slovenije v aprilu 1969 odpravila zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o komunalnih taksah. V zvezi s tem je tudi občinska skupščina Novo mesto odpravila tiste določbe odloka o komunalnih taksah, s katerimi so bile uvedene takse na cestna motorna vozila.

Glede na navedeno je skupščina sprejela sklep, da se vrnejo takse na cestna motorna vozila, plačane za leti 1968 in 1969, in sicer proti predložitvi potrdila o plačani taksli.

Nadalje je bilo ugotovljeno, da so takse na cestna motorna vozila, plačane za leto 1968, v celoti porabljene za modernizacijo cest, zaradi česar skupščina priporoča vsem, ki so plačali komunalno takso za leto 1968, da se vračilo le-te odpovedo.

Istovrstno obveščamo vse, ki so plačali komunalne takse na cestna motorna vozila, da bo davčna uprava občinske skupščine Novo mesto vračala komunalne takse v uradnih prostorih v Novem mestu, Novi trg 9, vključno od 15. 12. 1969, vsak dan, razen ob nedeljah, od 7. do 14. ure, ob sredah pa tudi od 17. do 19. ure do vključno 26. 12. 1969.

Opozarjamo vse, da bodo sredstva zaradi izteka proračunskega leta na razpolago le do 31. 12. 1969.

SKUPŠČINSKA PISARNA
OBČINSKE SKUPŠČINE NOVO MESTO

Vsaj četrtek DOLENJSKI LIST

LOVSKE
SPECIALITETE
v novomeškem
hotelu
KANDIJA

Za
sladokusce:
jelen, srna
divji prašič
in druga divjad
POIZKUSITE!

V naložbah je premalo kreditov

Pri naložbah v gospodarstvo so bila udeležena sredstva delovnih organizacij z 80 odst., krediti pa z 20 odst. Zlasti v večjih delovnih organizacijah je slišati kritike, da težko dobivajo kredite pri bankah. Po drugi strani pa je res tudi to, da so naše delovne organizacije skušale kar se da hitro uresničevati svoje razvojne programe, da pa pri tem ni bilo ne dovolj pobud in tudi ne možnosti za združevanje denarja v gospodarstvu.

Klavnica - da ali ne!?!...

Resno vprašanje: kako bo s preskrbo z mesom na tistih območjih, ki bodo po novem letu ostala brez klavnic?

Z novim letom bodo vse klavnice in predelovalnice v novomeški občini prenehale obratovati. Nobena namreč ne zadošča predpisom pravilnika o minimalnih higienskih in tehničnih pogojih za obratovanje klavnic, mlekarn in drugih obratov, za predelavo mesa, mleka, rib in jajc, katerih proizvodi so namenjeni za notranji trg.

Mesnice bodo lahko obratovale še naprej, le da bo treba meso in mesne izdelke, ki jih bodo prodajali v njih, voziti od drugod. Konkretno iz klavnic in predelovalnic, ki zadoščajo predpisom pravkar omenjenega pravilnika.

Ob tem se v novomeški občini postavlja več vprašanj: prvo in osnovno je vprašanje, zakaj po tolikih letih govorjenja in obljub o novi klavnici te klavnice še nimamo. Vmes je bilo nekaj objektivnih vzrokov v zvezi z lokacijo, ki je bila večkrat spremenjena, najbrž pa je bilo tudi premalo zavzetosti, da bi novo klavnico zgradili. Zadeva z lokacijo je zdaj končno rešena in lokacija je dokončno določena na Bajnofu pod Trško goro.

Drugo vprašanje sta oskrba z mesom in denar za klavnico. Gotovo drži, da so bila zadnja leta z omejenim izvozom mesa in nizkim odkupnimi cenami slaba spodbuda za živinorejce in zlato obdobje za mesarje. V tem času so lahko mesarji (ne samo naši!) zbrali precej več denarja kot včasih. Trditve, ki jo zdaj ponavljajo v republikli, pa kljub temu ne držijo v celoti. Pravijo, da tista mesarska podjetja, ki niso bila sposobna v minulem zlatem

obdobju zbrati dovolj denarja za gradnjo novih klavnic in jih zgraditi (predpis o klavnicah in predelavah je bil objavljen že pred poldrugim letom), ne zaslužijo, da bi živela še naprej. Zato bi bilo treba pa so že zgradili v razvitih območjih, tam, kjer nimajo v svojem zaledju dovolj živine. Zgodilo se bo to, kar je običajno: od nas bomo živino vozili tja, od tam pa k nam meso in mesne izdelke. Ustvarjali se bodo monopoli, mi pa bomo od teh monopolov imeli zelo malo. Kvečjemu veliko mesa, kadar bo izvoz zaprt, in zelo malo ali nič mesa, kadar bo izvoz odprt. Izbira in kvaliteta mesa, ki ga bomo dobili, pa bosta gotovo slabši. Posebno vprašanje bodo ob tem cene, ki jih bodo prevozi gotovo precej obremenjevali.

Ob vsem tem bi bilo le prav, ko bi v republikli razmislili, ali res moramo trmoglavo vztrajati pri uveljavljenem predpisu o klavnicah z novim letom. Morda bi kazalo narediti izjemo in ne zapirati tistih klavnic, ki so pripravljene prihodnje leto začeti graditi. Pri stvari gre namreč za zelo občutljivo vprašanje preskrbe z mesom; ta pa je najmanj rešljiva s centralizacijo.

MILOŠ JAKOPEC

Na zadnji volilni konferenci krajevne konference SZDL na Prevolah v Suhi krajini so spet prišla na svetlo težka vprašanja, ki jih občutijo vsi Suhokranjci na svoji koži (škoda zaradi divjačine, nezaposlenost, revščina ter starčki).

Člani SZDL na konferenci so ugotovili, zakaj je tako slab obisk. Odgovor je bil kot na dani: ljudem je že vsega čez glavo. Ne verjamejo več; zastoj pa ne bodo hodili nikamor! Zato, ker se v teh krajih težka življenjska vprašanja rešujejo tako po poljevo, da so potrpežljivi in drugače žilavi prebivalci tega našega pasivnega področja že skoraj obupali.

Najtežja vprašanja so: škoda, ki jo napravi divjačina na borskih suhokrajinskih njivah, pomanjkljiva (nobena) možnost zaposlitve, neizmerena revščina in neugodna starostna sestava ljudi. Nekdo je omenil: »Mi žanjemo pšenico pozimi: to so naši zobotrebci. Če teh ne bi bilo, bi se morali živiti udreti v zemljo!« Ljudje niso brez idej. Predlagajo: naj končno zginejo vsakoletni prepri o škodi in divjačine, naj lovci vzamejo vse suhokrajinske posevke v zakup! V primeru, da so njive uničene, plačajo lov-

ci, če pa ni škode, so rešeni plačati Natezanja okoli tega, ali je škoda manjša ali večja, samo razburjajo ljudi in ustvarjajo vročo kri. Predlog je dan v premislek. Morda ni najboljši! Vendar je treba do spomladi najti ustrezno rešitev, drugače bo v Suhi krajini še huje, kot je sedaj.

V Suhi krajini ni denarja. Vsi vedo, da tam ne bo nikoli večjih industrijskih obratov. Navdušujejo pa se za nekaj strojev znane tovarne RASICA, ki je baje pred te-

ti bila pripravljena odpreti v Zvirčah manjši obrat. Želijo pa si tudi delo na domu. Ljudjem bi prišel vsak dinar prav, zlasti ker ga potrebujejo za vzdrževanje starčkov, ki s svojim socialnim stanjem trkajo na našo vest! V zgoraj omenjenem delu te pokrajine je že zdaj več starih ljudi, za katere je vprašanje, kako bodo preživeali letošnjo zimo. Otroci so odšli v dolino, rešili so se skrbi zanje, stari ljudje pa životarijo in čakajo na tragičen konec...

SLAVKO DOKL

Bolj suha je, kot sem mislila!

Majda Herič, 23-letna biologinja, uči prvo leto v Suhi krajini. Prvo delovno mesto je dobila na prevolski šoli, kamor prosvetni delavci v glavnem prihajajo za eno leto, potem pa jo po najkrajši poti mahnejo v dolino. Zanimal nas je primer prosvetne delavke Majde, ki je zapustila razgibano okolje in prišla v te kraje, katerih se vsak že od daleč izogiba.

— Kako to, da ste prišli ravno v Suho krajino?

»Ni bilo drugega delovnega mesta, zato sem morala priti sem.«

— Kaj menite o Suhi krajini?

»Bolj suha je, kot sem si kdaj mislila; ljudje so dobri kot malokje, razočarana sem samo nad alkoholizmom, ki razjedaja suhokrajinske družine od znotraj in od zunaj.«

— Kako pa ste kaj zaposleni?

»Sem vodja mlečne kuhinje na šoli, razen tega pa so me še »potunkali« za tajnika KK SZDL. Čas mi krajša tudi televizija, brez katere bi bilo hudo.«

— Kakšna pa bo vaša nadaljnja pot?

»Rada bi šla v dolino, čeprav sem se tukaj že privadila. Ne skrivam želja, da bi diplomirala na II. stopnji biologije in kemije.«

— Imate kakšne težave pri učenju?

»Čeprav učim šele prvo leto, jih z moje strani ni. Otroci se kljub čezmerni domači zaposlitvi bolje učijo, kot sem pričakovala.«

SLAVKO DOKL

NE POZABITE! Zastrupljanje!

V času od 15. do 30. decembra bodo ekipe poslovne enote KEMOCID Zavoda za zdravstveno varstvo iz Maribora opravljale v Novem mestu in bližnji okolici deratizacijo — uničevanje glodalcev (podgan in miši). Prebivalci so dolžni predtem odstraniti iz kleti, skladišč in dvorišč smeti, navlake in zlasti odpadke hrane. Ker je strup, ki bo nastavljen glodalcem, zelo nevaren, morate preprečiti otrokom dostop do mest, kjer bo nastavljen, zavarovati domače živali in opozoriti na to tudi vse morebitne obiskovalce! Skrbno preberite vsa javna opozorila in obvestila o deratizaciji, ki je objavljeno v današnji številki na 30. strani!

Kako bo s podhodom za pešce?

Načrti za podhod za pešce na začetku Ceste komandanta Staneta v Novem mestu so izdelani. Podhod se bo začel v sedanji prodajalni: Astre in končal pred zelenico nasproti stavbe KZ KRKA. V njem bo več izločb in dve manjši prodajalni. S tem bodo pešci rešeni nevarnosti med hojo po zelo ozkem pločniku na levi strani Ceste komandanta Staneta. Ker lastniki stavb na Cesti kom. Staneta 1 in 3 zahtevajo preveliko odškodnino, je sprožen postopek za pridobitev potrebnih površin. Prodajalna ASTRA se bo selila v prostore Komisijske trgovine.

Za vrtec v naselju Majde Šilc

Sredstva, za katera se je potegovala novomeška občina za gradnjo, namenjeno otroškemu varstvu, je republika v celoti odobrila. Za gradnjo otroškega vrta v Kandiji je odobreno 1 milijon din in za ureditev prehrane šolskih otrok 700.000 dinarjev. Kandijski otroški vrtec ne bo zgrajen v naselju Nad mlini, kot je bilo prvotno predvideno, ker tem lastniške zadeve glede zemljišča še niso rešene. Po enakem načrtu ga bodo gradili v Naselju Majde Šilc.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Vida Maroš iz Drenovca — Branka, Ivanka Gorjan iz Krškega — Majo, Ana Klobočar iz Prečne — Andreja, Angela Strajner iz Zdinje vasi — Dijano, Ana Zagorc iz Doinjega Vrhopolja — Silvestra, Milka Hren iz Sadinje vasi — Jožeta, Justina Lebe iz Brusnic — Jožico, Ljudmila Jevnikar iz Slovenske vasi — Romana, Marija Piškur iz Čužnje vasi — Vido, Ana Cemas iz Crnomolja — Dušana, Jožefa Brulc iz Vinje vasi — Alenka, Milena Zlogar iz Podloga — Matejo, Marija Matkovič iz Metlike — Marjana, Milka Hribar iz Podbočja — deklico, Vida Mikec iz Sentjerneja — dečka, Anica Cesar s Kamne gore — deklico, Ivanka Krenc iz Goriške vasi — dečka, Marija Starič iz Ormuške vasi — deklico, Milena Hudelja iz Crnomolja — dečka, Slavka Bregar s Pristave — dečka, Martina Zupančič iz Cerovega loga — dečka in Silva Zupančič iz Podtuma — dečka, — Cestitamo!

Novomeška kronika

■ PLESNI KLUB so pred kratkim ustanovili v Dijaškem domu Majde Šilc. Včlanili se bodo lahko gojenci in tudi dijaki, ki ne stanujejo v domu. Plesa jih bo učil učitelj Boris Vovk.

■ ALY KHALLIL, direktor zveze združenja za ZNJ, je pred kratkim pisal vodstvu občinske konference ZMS in se zahvalil za tako uspešno delo klubov OZN. Iz Beograda so Novomeščanom poslali tudi precej slikovnega materiala, ki ga bodo člani klubov OZN koristno uporabili. Za prihodnji teden napovedujejo novomeški klubi OZN ustanovno konferenco.

■ SNEG, ki je zapadel zadnje dni prejšnjega tedna, se je trdovratno obdržal na pločnikih in cestnih prehodih. Ker je zvečer in jutraj močna poledica, marsikomu spodravnje. Otroci so snega najbolj veselji; skoraj za vsako hišo so naredili sankarsko stezo.

■ OTROŠKIH SKORENJCKOV ni moč kupiti v nobeni novomeški trgovini čevljev, ker so zaloge pošle. Starši se jezijo, saj bi svoje malčke radi toplo oblekli in obuli, da bi jim mrz ne mogel do živca.

■ NEOKUSNO SALO so si pred nedavnim privoščili mladoletniki. Na škaflo, ki je bila zavita kot paket, so navezali tanko najlonko nit in jo postavili na cesto, sami pa so se skrili za skladišnico drv. Ko so mimo prišli nič hudega sluteci pešci in hoteli paket pobrati, se jim je škaflo pred nosom izmuznila. To igro so mladoletniki ponavljali v svoje veliko veselje nekaj časa, potem pa se je vendarle znešel pred njimi nekdo, ki je škaflo dovolj hitro in močno zagra-

bil. Fantje so se mu postavili po robu, eden izmed njih ga je med prepričeval o plačilu s kolesno verigo po obrazu. Razumljivo je, da se bodo mladoletniki zaradi tega zagovarjali.

■ NA TRGU so bile cene take: grozdje 4, solata 5 in 6, jabolka 1,6 in 2, banane 6, kislje zelje 2, paprika 5, hruške 4,5, limone 7, pomaranče 5,8, cvetača 4,5 din. Jajca so bila po 90 par.

■ RODILI STA: Slavka Turk s Partizanske 29 — Janca in Zlata Ambrožič iz Ulice Majde Šilc 9 — Karmen.

Ena gospa je rekla, da je stranski vesela, ker je zdaj končno rešen problem preskrbe mesa v Novem mestu. Mesar v samopostrežnici na Glavnem trgu je namreč starejši ženski, ko je pri njem kupovala meso, rekla, naj gre po furice in naj si nariše takšnega, kot bi želela...

SGP GROSUPLJE SE PREDSTAVLJA

Teško je na nekaj listin opisati vse tisto, kar je bilo doseženo od takrat. Obnova porušjenih stavb na podeželju in gradnja združenih domov so bile prve ter velike stavbe, o kakršnih si s šest krampov, 12 lopatami in eno samokolnico še sanjati niso upali.

Delavci ne bežijo

Kolektiv se je odpovedal temu, kar bi ob mnogih slabih zgledih sicer lahko porabil zase. Razumno in gospodarno je ob pravem času namenjal ustvarjeni dinar za rast podjetja. Znana je resnica, da skupni boj s težavami poveže ljudi. Pri SGP Grosuplje se lahko pohvalijo s stalnostjo svojih delavcev in strokovnjakov. Izmed vseh do zdaj zaposlenih inženirjev in tehnikov je le sedemica zapustila podjetje, vsi drugi pa so ostali. Niso samo osebni dohodki tisto, kar naveže človeka na podjetje. Skrb zanj se lahko kaže na sto drugih načinov. Pri SGP Grosuplje so med

Nova, letos dograjena šola na Mirni, izdelana po načrtih inž. arh. Franca Knavsca, je Mirni v okras, gradbenemu podjetju Grosuplje pa v ponos (slika levo). Pridružila se je mnogim novim šolam, ki jih je SGP Grosuplje že zgradilo na Vinici, v Kravavi peči, na Ilovi gori, v Ribnici, Grosupljem, Sentvidu pri Stični, Velikih Laščah in Ljubljani. Na sliki desno je stavba fakultete za matematiko, fiziko in mehaniko v Ljubljani, med gradnjo. SGP Grosuplje gradi razen te fakultete v Ljubljani še stavbo gradbene fakultete in stavbo fakultete za strojništvo

Začetek, skromen kot vsi začetki naših podjetij, sega dobri dve desetletji nazaj. 27. avgusta 1946 je bilo SGP Grosuplje ustanovljeno kot obnovitvena baza takratnega OLO Grosuplje. Šest krampov, 12 lopat in lesena samokolnica je bilo premoženje, s katerim so začeli. Edina strokovnjaka med 32 zaposlenimi sta bila prvi direktor (ta uspešno vodi podjetje še danes) višji gradbeni tehnik Alojz Nebec in gradbeni poslovodja Anton Božnar.

prvimi začeli graditi samske domove za delavce, 1954, ko je bilo v podjetju 460 zaposlenih, so imeli v prvem samskem domu že 120 ležišč. Danes imajo v samskih domovih že 800 postelj. Ti domovi so zgrajeni po hotelskem sistemu, v njihovih kuhinjah pa lahko pripravijo 2.000 obrokov za delavce. Zgradili so jih v Grosupljem in v Ljubljani, kjer gradijo največ. V Ljubljani se odvijata dve tretjini gradenj, ki jih opravi SGP Grosuplje. Tudi počitniški dom v Izoli je namenjen človeku; delavci si v njem v času dopusta nabirajo novih moči za delo.

Ne pozabljajo niti na vaje. Letos jih je pri podjetju 138. Zanje imajo posebne inštruktorje in vzgojitelja, vsi vajenci pa prebivajo v enem samskem domu. To omogoča boljši pouk in lažša kontrolo nad mladimi ljudmi, iz katerih naj postanejo gradbinci.

Niso delili

Kmalu po ustanovitvi začne podjetje še vedno pod okriljem OLO Grosuplje že prevzemati večje gradnje:

šole, tovarne, stanovanjske stavbe, veliko pa gradi tudi za potrebe JLA.

Po velikosti peto največje gradbeno podjetje v Sloveniji uporablja samo preizkušene materiale in sisteme ter je zato znano po kvaliteti del in po kratkih rokih gradnje

1952 se pojavi SGP Grosuplje v Ljubljani. Gradi prve stanovanjske bloke v znamenem stanovanjskem naselju Kanižarici pri Črnomlju, pri gradnji BELSADA v Črnomlju in tudi v Metliki.

Za obdobje 1950-1960 je značilna počasna, toda vztrajna rast vrednosti, ki jo ustvarjajo. Še bolj značilna pa je proti koncu tega desetletja za SGP Grosuplje gospodarnost pri delitvi presežne vrednosti. Niso je pretirano uporabljali za osebne dohodke. Dajali so jo na stran. Tako so ustvarili pogoje, da je podjetje 1960 kot prvo gradbeno podjetje v

Sloveniji zgradilo s svojim denarjem objekt in že zgrajenega prodalo naročniku. To je bila 120-stanovanjska stavba v Einspillerjevi ulici v Ljubljani.

Sodobna oprema

Obilica naročil za gradnje v obdobju po 1960 podjetja ni uspavalo. Razmišljali so o tem, kako čim laže in čim učinkoviteje graditi in ustrezni zahtevam naročnikov. Zato so se odločili za sodobno gradbeno opremo. S prispodarjenim denarjem so 1962 brez kreditov kupili za 300 milijonov Sdin naj sodobnejših gradbenih strojev in opreme.

Sodobna oprema terja sodobne organizacijske prijeme in večjo ekonomičnost poslovanja. Zato je tudi v organizaciji dela v SGP Grosuplje pustila ugodne posledice.

Ker so jo kupili brez kreditov, jim kreditov ni bilo treba vračati. Ustvarjeni denar je ostajal v podjetju in lahko so ga namenjali za vedno bolj uveljavljeno gradnjo za trg. To jim je pomagalo, da so se še laže usidrali na tržišču v Ljubljani. Sodobna strojna oprema pa je skupaj s sodobnimi načini gradnje, ki so jih uporabljali, podyojila in podeseterila količino in vrednost njihovega dela. Nato, ko preskoči SGP Grosuplje prvič mejo milijarde, vrednost tega, kar ustvarjajo, iz leta v leto skokovito raste.

Manj kot 10 odstotkov

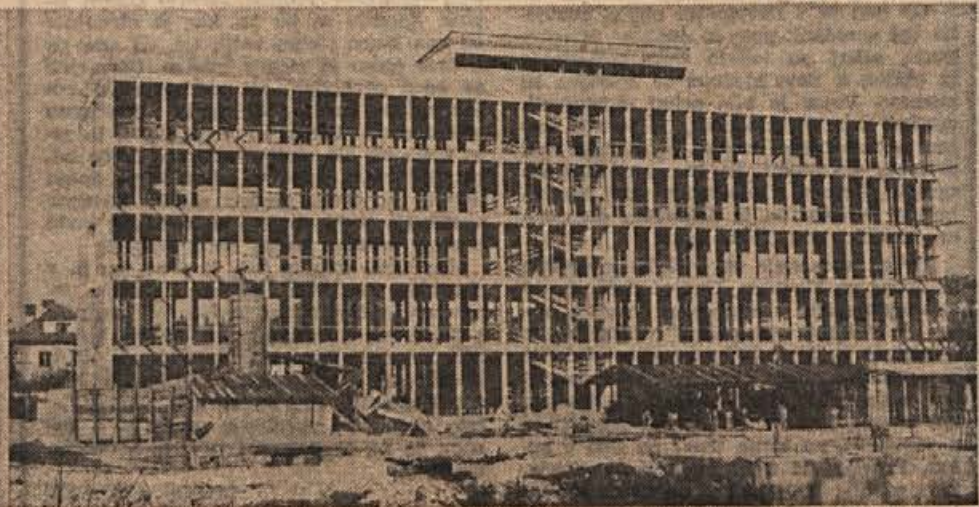
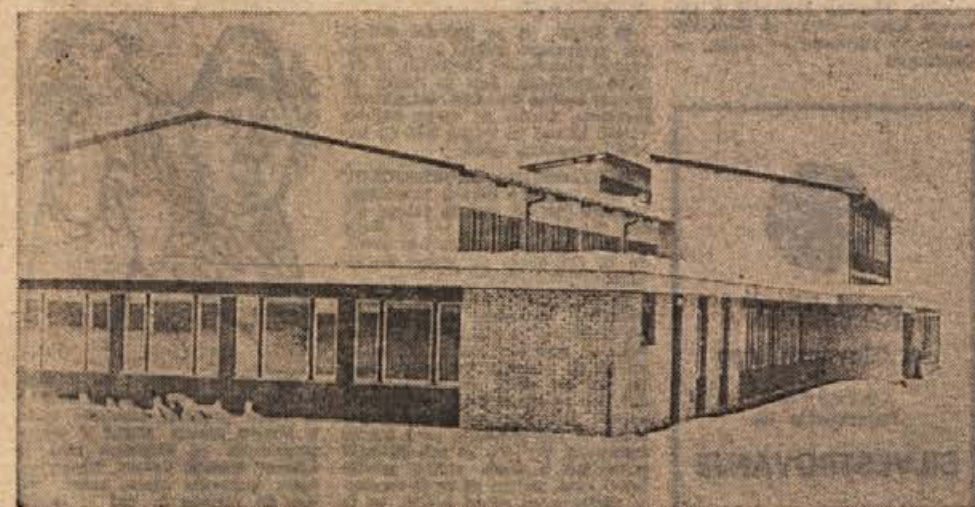
Reforma jih ni iznenadila. To, da so imeli denar za gradnje za trg in sodobno opremo, jim je pomagalo, da so dobo prvega leta po reformi, ki je bila za vse gradbeništvo sušna doba, prešli brez težav in skrbi.

V času rasti podjetja so v njem nastajale razne enote, ki so glede na potrebe tudi odmirale. Danes imajo 8 sektorjev: 5 gradbenih, centralne obrate v Grosupljem, projektni biro in počitniško skupnost. Centralni obrati so bili pastorek vse do 1962, ko so nakupili sodobno gradbeno opremo. Ta oprema je zahtevala boljše in sodobnejše vzdrževanje in centralni obrati so danes že podobni tovarni. Opremljeni so z naj sodobnejšimi napravami in težkimi obdelovalnimi stroji. Izdelujejo tudi jeklene konstrukcije, razno strojno opremo in vse podporne elemente za gradbeništvo.

In še nečesa ne smemo pozabiti: med 1364 zaposlenimi dela v upravi SGP Grosuplje samo 125 delavcev. Mednje so šteti tudi projektanti, strokovno osebje in pomožni delavci. Skupaj z vsem drugim so namreč sproti posodobljali tudi upravno poslovanje.

KOLEDAR SGP GROSUPLJE

- 1946. začetek z 32 delavci
- 1950. ima podjetje že 8 diplomiranih gradbenih tehnikov in ustvari 24 milijonov Sdin vrednosti
- 1953. ustvari 87 milijonov Sdin vrednosti
- 1957. v podjetje pride prvi gradbeni inženir
- 1960. zgradijo prvo gradnjo za trg v Sloveniji
- 1962. kupijo brez kreditov za 300 milijonov Sdin sodobnih strojev
- 1963. ustvarijo 3.806.000.000 Sdin vrednosti
- 1964. ustvarijo 5.785.000.000 Sdin vrednosti
- 1968. ustvari podjetje s 1.364 zaposlenimi in 16 inženirji ter 52 gradbenimi tehniki in s sodobno opremo 11.682.000.000 Sdin vrednosti

ALPINA iz Žirov misli na vse...

Na tej strani predstavljamo svetovno znano tovarno iz Poljanske doline

Pravkar povečujejo proizvodne prostore. Z najsoodobnejšimi stroji in tehnologijo bodo dosegli raven, pri kateri bodo izdelki tudi v tujini prehiteli marsikaterega tekmeča.

Tovarna že dolgo uporablja eno uho samo za

Morda pa to ime že poznate.

Ce vam je žena rekla, da ste dobro izbrali in z okusom, skoraj gotovo nosite čevlje ALPINA.

V žirovski tovarni so mislili tudi na vas, vašega sorodnika, prijatelja, znanca.

V tovarni nenehno mislijo, kako bi kupcem še bolj ustregli, jih še bolj zadovoljili.

prisluskovanje utripom trga.

In ne brez uspeha.

Morda je prav to razlog, da je dandanes v trgovinah velika izbira čevljev ALPINA: od gojzerjev in drugih smučarskih čevljev do ženskih salonarjev in otroških škorenjčkov.

Tovarna ALPINA ima v vsej Jugoslaviji 41 svojih prodajaln, marsikje pa jih še namerava odpreti.

O kvaliteti čevljev ALPINA čisto na kratko. Poleg

kupcev so se o njej pričali tudi obiskovalci modnih sejmov. Znano je, da je dobila ALPINA na mednarodnem sejmu v Beogradu nekaj največjih priznanj.

Tovarna je zrasla iz tradicije žirovskih čevljarjev

Malokdo ali pa sploh nebeden, ki nosi čevlje ALPINA, ne ve, da so obutev izdelali na samem koncu Poljanske doline, v tisti lepi dolini, ki jo je v svojih povestih poveščal Ivan Tavčar.

V Poljanski dolini je čevljarstvo tradicija. Ze v prejšnjih stoletjih so možje radi tolkli s kladivi po kopitih in vlekli nasmole no nit skozi skrojeno usnje in platno. Čevljarji so bili tudi že dokaj zgodaj organizirani. Ze izpred pr-

le smučarje, alpiniste in druge športnike, ampak tudi vse druge ljudi, moške, ženske in otroke.

ALPINA je žarišče Žirov

Včasih je v Žiri vodila prašna cesta. Danes se pride v ta kraj po asfaltu. Zrasle so nove hiše, ustanove, vikendi. Poljanska dolina je napredovala.

Pri napredku je veliko pomagala tudi tovarna ALPINA.

Čeprav imajo delavci v tovarni dela čez glavo, so našli čas za kulturno in športno dejavnost. Pevci so se združili v pevskem zboru, pod imenom ALPINA nastopa godba na pihala, smučarji so združeni v smučarskem klubu, judoisti pa v judoklubu.

Tovarna izdaja tudi glasilo, v katerem obvešča delavce o vseh zanimivostih. Zelja po še večjem napredku je združila zaposlene v eno samo družino, v kateri ima vsak član svoje pravice, pa tudi dolžnosti.

ve svetovne vojne je znana čevljarska zadruga.

Sprva so delali vse na roke. Zlagoma so uvajali stroje.

Po drugi svetovni vojni ustanovljena čevljarska zadruga je poznala samo obrtni način izdelovanja čevljev.

Leta 1948 so čevljarji dobili tudi svojo stavbo. V njej so sprva delali samo športne čevlje.

Iz te zadruge se je razvila ALPINA, tovarna, ki preskrbuje z obutvijo ne

Pri nas kupujejo ljudje, ki hočejo nositi lepe, udobne in modne čevlje, pravi poslovodja novomeške prodajalne ALPINA, Karel Florjančič

ALPINA je pripravljena!

Prodajalna ALPINA ob Cesti komandanta Staneta v Novem mestu je edina trgovina žirovske tovarne na Dolenjskem.

Prav te dni minevajo štiri leta, kar so jo odprli.

Te dni imajo v njej tudi največ dela.

»Pozimi oziroma pred zimo je zmeraj tako, da komaj zmoremo,« je povedal poslovodja Karel Florjančič.

»Kakšna obutev gre trenutno najbolj v denar?«

»Zimski čevlji vseh vrst in copate. Ljudje povprašujejo tudi po smučarskih čevljih, vendar jih nimamo veliko na zalogi. Lahko rečem, da smo trgovino za zi-

mo dobro preskrbeli in da kupci niso razočarani.«

»Sprašujejo tudi po obutvi po znižani ceni?«

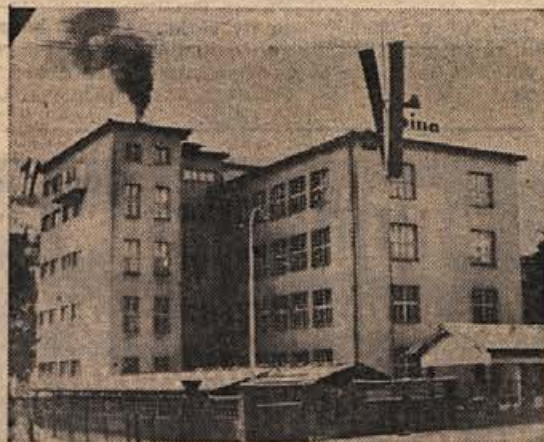
»Tudi, vendar takih čevljev nimamo veliko.«

»Kako pa je z otroško obutvijo?«

»Izbira je majhna, ker smo odvisni od drugih izdelovalcev. Tovarna ALPINA sicer tudi izdeluje otroške čevlje, vendar pa v majhnih količinah, tako da pride do nas res malo.«

»Kdo kupuje pri vas?«

»Ljudje, ki hočejo nositi lepe, udobne in ne malokrat tudi modne čevlje. Zanimivo je, da hodijo k nam kupovat tudi kmečki prebivalci.«

Pogled na tovarno obutve ALPINA v Žirov

- 1.000.000 parov čevljev,
- od tega 70.000 parov smučarskih,
- bo izdelalo 1.100 ljudi
- v dveh izmenah
- do konca leta 1919.
- 66 odstotkov vseh izdelkov bodo pokupili Jugoslovani,
- 44 odstotkov - predvsem smučarsko obutev - pa bodo prodali v tujini:
- v ZDA, Kanadi, Švedski, Nemčiji, Švici, Japonski, Avstraliji ter v Sovjetski zvezi, Čehoslovaški, Nemški demokratični republiki, Poljski in v drugih državah.
- Lani so iztržili v tujini 2.158.000 dolarjev. Letošnji iztržek bo še večji.
- S temi podatki je žirovska tovarna obutve ALPINA na kratko že predstavljena.

V prodajalni ALPINA na Cesti komandanta Staneta v Novem mestu je vedno živahno

NOVI VELIKI AUDI 100 KOMFORTNO POSLOVNO VOZILO

sprednji pogon — majhna poraba — hitri pospeški — visoka potovalna hitrost — odlična lega na cesti

AUDI 100 AUDI 100 S AUDI 100 LS

1760 ccm	1760 ccm	1760 ccm
80 KM	90 KM	100 KM
0-100 km/h v 13,5 sek	0-100 km/h v 12,2 sek	0-100 km/h v 11,9 sek
potovalna hitrost 156 km/h	potovalna hitrost 165 km/h	potovalna hitrost 170 km/h
8,9 l na 100 km navaden bencin	8,9 l na 100 km super bencin	8,9 l na 100 km super bencin
serijska oprema	special oprema	luksuzna oprema

varna in ekonomična vožnja

INFORMACIJE IN PREIZKUSNE VOŽNJE PRI AUTOCOMMERCE

Generalni zastopnik za Jugoslavijo Audi, NSU Auto Union, AG za avtomobile AUDI

LJUBLJANA, TRDINOVA 4

in pri predstavništvih Autocommerce:

Beograd, Kataničeva 18 — Zagreb, Varšavska 4 — Sarajevo, Kralja Tomislava 19 — Novi Sad, Bul. M. Tita 9 — Skopje, Orce Nikolov 29 — Rijeka, Račkog 28 — Split, Ulica prvoboraca 101 — Koper, Verdijeva 2

Pogovor z zdravnikom

Kaj lahko povzroči hrup

Hrup je vsak nezaželen glas kakršnekoli jakosti. Vedno povzroča motnjo pri poslušanju običajnih zvokov, ki jih človeško uho dojema. Hrup je lahko za človekov sluh usoden, odvisno je seveda od njegove pogostosti, jakosti, trajanja, pa tudi od spola, starosti in privajenosti človeka, ki ga posluša.

Človeško uho je zelo komplicirana naprava. Da bi slišali prostorno in da bi se lahko orientirali, imamo dvoje ušes, ki sprejemata slušne valove in posredujejo vtise naprej v možganske centre. Slišimo lahko vse zvoke v jakosti od 0 do 150 decibelov in od 16 do približno 16.000 tresljajev v sekundi. Jakost čez 150 decibelov je že tako močna, da grozi počenje bobniča v ušesih. Ker je vsak zvok sestavljen iz različnih tonov, lahko prav iz teh razlikuje uho različne zvoke.

Kakšen hrup obdaja civiliziranega človeka lahko vidimo iz nekaterih primerov. Letališča imajo približno 120 decibelov hrupa, mestni promet do 90 decibelov. Pri stalnem poslušanju hrupa okrog 85 decibelov pa že lahko nastopi tako velika okvara v slušnih organih, da postane človek stalno naglušnen. Zanimivo je, da en sam motocikel napravi toliko hrupa kot sto avtomobilov skupaj. Iz tega sledi misel, da tovarniški hrup že dolgo ni več edini vir hrupa, pač pa se je hrup preselil prav v najbližjo okolico naših domov.

Poleg naglušnosti povzročajo hrup še druge neprijetnosti. Posebno nizko število tresljajev in močna jakost povzročata spremembe v dihanju, prebavi, kroženju krvi po telesu, mišični napetosti, ravnotežju in v še nekaterih dejavnostih v telesu. Res je, da se to večinoma popravi, ker ima človek velike sposobnosti, da se prilagodi različnim situacijam. Hrup seveda vpliva tudi na čustvenost in povzroča lahko različne čustvene reakcije.

Ali je mogoče uteči nevarnostim, ki jih povzročajo hrup? To vprašanje je trenutno po vsem svetu zelo pogosto. Znanstveniki se trudijo, da bi skušali preprečiti odločilne dejavnike, naj bi z ustreznimi ukrepi zmanjšali hrup na tako mero, da ne bi bil več nevaren. Nedvomno je to najpraviša pot za doseg postavljenega cilja. Eden takih uspehov v prizadevanju za zmanjšanje hrupa je tudi zakonjen v najnovejšem zakonu o cestnem prometu, kjer je hrup iz izpušnih cevi avtomobilov in drugih vozil omejen in se ne sme prekoračiti. Ustrezni predpisi veljajo seveda tudi za hrup v industrijskih obratih.

Na mestih, kjer je hrup premočan in človeku prenevaren, so predpisana ustrezna varovalna sredstva, ki večinoma pokrivajo ušesa, da ne bi bila zaradi hrupa prizadeta. Taki nausniki pa morajo biti opremljeni z napravami, ki dovoljujejo sporazumevanje in pravočasno ter pravilno dojetje varnostnih signalov.

Vata, ki jo nekateri dajejo v ušesa, da bi jih hrup ne motil, ni priporočljiva, ker ne daje dovolj zaščite in lahko povzroča vnetje in druge neprijetne spremembe v sluhovodu.

Dr. BOŽO OBLAK

DOBAVA: 6 DNI PO VPLAČILU

DOLENJKA
Vas pričakuje v svojih
trgovinah na Dolenjskem
* in v Beli krajini *

46

Obraz patra Jurija je še vedno sijal v sladkem nasmehu, ko je pogledal za njo.

»Ukloniti se morava. Castivredna devica odklanja cvetje z oltarja Brezmadežne.«

»Sema!« je šepnila Marija s pogledom nanj proti Katki. Posmehljivo je pogledala v patrove vodene oči, ko sta se srečala pred oltarjem. A ténobna, slutnja nečesa groznega, ji je stisnila srce, ko je opazila, kako je ob njenem posmehu patrovo obličje posinjelo, kako je za trenutek okamenel sladki nasmeh in je iz vodenih oči švignil strup.

Toda takoj se je umaknila strahotna maska s patrovega obraza in sladka dobrotta je zopet sevala z njega. Lahno se je priklonil in odšel s patrom Hieronimom.

Grajzar je stopil z lestve; njegova roka se je tresla, ko je segel po vejici, ki mu jo je podala Marija. Za trenutek so se njegovi prsti oklenili njenih in zašepetal je:

»Za Boga vas prosim, Marija, hodite previdni! Ne posmehujte se mi! V tem človeku —«

»— je sam hudič, vem,« mu je pogledala v oči in se prezirljivo nasmehnila... Ali se boji zame?

»Zver je v človeški podobi. Pravijo, da je bil kot urarski pomočnik zaljubljen v neko dekle, ki je bilo sezgano kot čarovnica na obtožbo nekaterih uglednih meščanov. Sel je v samostan in prisegel osvečo vsem Krčanom. Kogar le more, spravi na morišče. Na vesti ima že petnajst nedolžnih žrtev. Dvanaest čarovnic je bilo umorjenih vsled njegove ovadbe in trije meščani so umrli na natezalnici.«

Preziral se ni umaknil z njenih ust.

»Ne bojim se umreti.«

Izmaknila mu je roko, čeprav je v njej ostala

vročja želja, da bi jo vso oklenil z močnimi rokami in bi se skrila na njegovih prsih.

VIII.

Marija je previdno odgrnila svileni posteljni zastor — baron je spal. Hropeče dihanje je bil edini življenjski znak, ki je prihajal od njegovega koščene-ga, zelenkasto bledega obraza.

S tresočo se roko je zagrnila zastor. — Koliko časa še, koliko dni, morda le ur — in baronovo življenje ugasne. Potem ostane sama na svetu.

Sama?

Jasen, mrzel občutek ji je pretresel dušo. V trem trenutku je spoznala, kaj ji je bil Valvasor. Bil je edini človek na svetu, ki je poznal njeno dušo. Od njega ji je prihajala zgolj ljubezen in dobrotta ter globoko razumevanje.

Če baron umre — kaj ji ostane potem?

Dolžnost! Le dolžnost do očeta-rednika, do dobrega skrbnega starca, ki za vso svojo očetovsko ljubezen pač ni zaslužil krutega udarca v obraz. Ne, ne.

Njena sveta dolžnost je, da ohrani skrbnemu možu edinega otroka — sebe samo...

Vrata so se neslišno odprla in svetloba, ki je planila v temno bolniško sobo, je zbudila Marijo iz razmišljanja. Tiho je vstopila kuharica Mica, v roki s trtjem ovito košarico, polno najlepšega grozdja. Smeje je pomežiknila Mariji, ji pomolila košarico in zašepetala:

Tole je prinesel sluga gospoda pristava zate. Gospod pristav se ti priporočajo.

V blede Marijina lica je stopila rdečica, obrvi pa so se ji stisnile, ko je sprejela darilo.

Odhajaje je Mica stresla z glavo:

»Tak imeniten in lep gospod, pa dekletu ni všeč! In bogat je. Lepo hišo ima na trgu in velike vinograde na Sremiču in — denarja. Nespametno dekle! Na koga pa čaka? Grofje in baroni ne bodo vprašali zanjo.«

Mica, ki si je še vedno lastila nad svojo nekdanjo varovanko vse pravice materinske varuške, je sklenila, da o prvi priliki popravi dekletovo pamet. In spomnila se je na Marijin blede obraz in stopila resolutno v sprejemnico, da je gospa baronica neravno poskočila v svojem naslanjaču.

»Njihova milost! Prosim, naj pošljejo Marijo spat, sicer nam res še ona zbolí. Od včeraj zjutraj ni zatislila očesa.« In zaprla je vrata za seboj in trdo odštokljala v kuhinjo.

»Kmet zarobljeni. Dvajset let je pri hiši, pa nima nobene olike.«

Z globokim vzdihom je položila baronica vezeno ino iz rok.

Mica, ki je v kuhinji pristavljala ponev z mastjo k ognju, je zadovolj prikimala, ko je začutila lahen korak na hodniku. Pomolila je glavo skozi kuninjsko okno:

»Pridi sem, Marija!«

OSKAR WILDE (1856—1900), slavni angleški dramatik, pripovednik in pesnik, je tudi pri nas dobro znan, zlasti po svojem romanu Slika Dorian Gray (v zbirki Sto romanov) in knjigi Pravljice (zbirka Konkor). Izreden stilist, duhovit in očarljiv. Tenkočuten umetnik, pa bodi to v pravljicah, dramah ali satirah. Te odlike njegove umetnosti najdemo tudi v njegovi prikupni in očarljivi zgodbi CANTERVILLSKI DUH, katero je sam označil kot »idealistično romanco«. To je humoristična pripoved o skrivnostnem strašilu v starem angleškem gradu, obenem pa duhovita satira tako na angleško praznoverje kot na »trgovski smisel« Američanov, med tem ko je konec zgodbe, torej prigode z grajskim duhom, že kar čista poezija in malone pretresljiva pravljica. Za naše bralce bo Cantervillski duh spričo vsebine kot toplega humorja in miselne iskrivosti gotovo zanimivo branje. Zgodbo je prevedel Severin Šali, podoživljajo pa jo številne humoristično domiselne ilustracije.

Ko je ameriški poslanik Hiram B. Otis kupoval grad Canterville, mu je marsikdo dejal, da počenja veliko neumnost, saj je vendar povsem jasno, da v tem gradu straši. Celo sam lord Canterville, prav pikolovsko pošten, je menil, da mora to dejstvo povedati gospodu Otisu, ko sta se pogovarjala o kupčiji.

»Veste, mi sami sploh zelo neradi živimo v Cantervillu,« je rekel lord, »že od tedaj, ko je moja prateta, vdova vojvodinja boltonsko, duh tako prestrašil, da je dobila živčne napade, od katerih si nikoli več ni povsem opomogla. Ravno se je bila oblačila za večerjo, ko sta ji legli na rame koščeni roki. In opozoriti vas moram, gospod Otis, da je tega grajskega duha videlo tudi nekaj še živečih udov moje družine,

prav tako pa tudi naš župnik, spoštovani oče Avgust Dampier, član Kraljevskega kolegija v Cambridgeu. Po neljubi nezgodi, ki jo je bila doživela moja prateta vojvodinja, noben mlajših služabnikov ni hotel ostati pri nas, moja soproga pa se je pogosto premalo naspala, ker so ponoči s hodnika in iz knjižnice odmevali skrivnostni koraki in ropot.«

»Milord,« je odgovoril poslanik Otis, »vaš grad kupim z vsem skupaj, torej s pohištvo in s strašilom. Doma sem v moderni deželi, kjer imamo vse, kar človek lahko dobi za denar. In ker imamo toliko brhkkih mladeničev, ki prekrokujejo v marsikaterem kotičku Starega sveta in vam odpeljejo vaše najboljše igralko in primadone, sem prepričan tole: če bi res bilo kje v Evropi kako strašilo, bi ga mi prav hitro imeli pri nas v Ameriki v kakem

Vojvodinji sta legli na rame koščeni roki

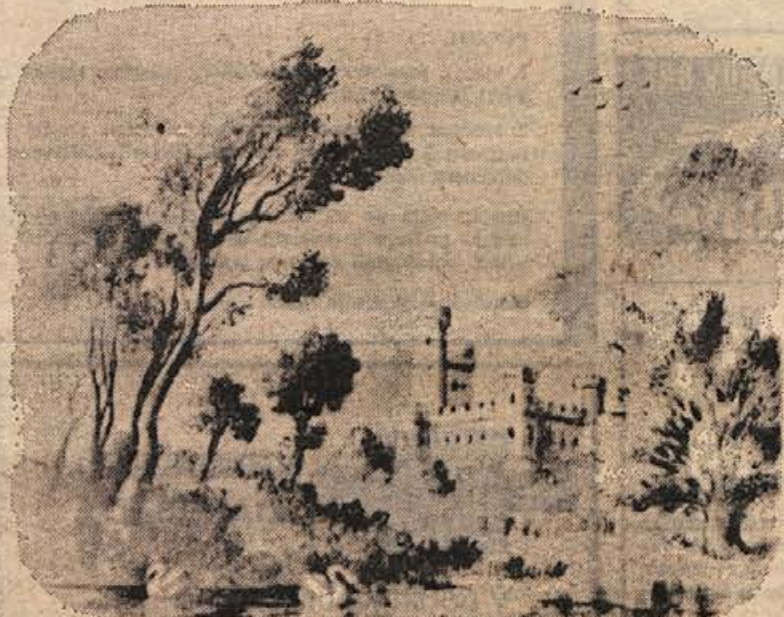
javnem muzeju ali pa kot ulično atrakcijo.«

»Veste,« je rekel lord Canterville, »bojim se, da to strašilo res obstaja, čeprav je ušlo pozornosti vaših domiselnih impresarijev. Strašilo je znano že tristo let, natanko od leta 1584, in se prikaže vsakokrat, preden umre kak ud naše družine.«

»Saj se družinski zdravnik tudi prikaže, lord Canterville, pa nič zato!« je pripomnil poslanik Otis. »Vendar mi verjemite, da na svetu ni nobenega strašila ne duha. In prepričan sem, da v Angliji naravni zakoni ne izgubijo svoje veljave niti aristokraciji na ljubo.«

»Američani živite kajpak naravno življenje,« je odgovoril lord cantervillski, ki zadnje pripombe gospoda Otisa ni povsem razumel. »In če vas prikazen v hiši res ne moti, je torej vse v redu. Vendar ne pozabite, da sem vas opozoril.«

Nekaj tednov kasneje je bila kupčija sklenjena in proti koncu poletja se je poslanik Otis z družino naselil v cantervillskem gradu.

J. RIHTER:

ZAMENJAVA

Povejte mi, bi bili presenečeni, če bi vaša žena odšla na delo v enem, vračala pa bi se v drugem plašču?

Seveda bi bili presenečeni. Jaz pa ne. Navadil sem se, da moja žena strašno rada menjava. Kot otroci, ki menjavajo znamke. Le da je njen krog operacij precej širši.

Nekoč, ko sem se vrnil iz službe, sem opazil, da so nam iz stanovanja odnesli postelje.

— Veš, dragi, — mi je pojasnila žena, ne da bi se zmedla, — zamenjala sem jih za tistole čudovito nemško preprogo... Toda zakaj se razburjaš? Razen tega sem na boljšem še za petnajst rubljev.

— Na čem pa naj spiva? Na teh petnajstih rubljih?

— Na preprogi... Dokler ne najdeva česa, kar nama bo bolj odgovarjalo.

Nekoč sem se vrnil s službenega potovanja in sem v stanovanju našel popolnoma neznane ljudi.

— Kaj nič ne veste? — so se začudili, — vaša žena je zamenjala vaše stanovanje za naše.

Prijatelji in znanci se mi dostikrat posmehujejo:

— Pojasni nam, prosim, zakaj tako: ti si črn, tvoja žena je kostanjeva, heči pa plavolaska? No, nikar se ne jez! Deklici bodo lasje pozneje nemara potemneli!

Saj se ne jezim. Kar zadeva to reč, sploh ničesar ne sumim. Mislim, da je žena zamenjala otroka že v porodnišnici...

Nedolgo tega, prav ko sem v novem stanovanju gledal televizijski prenos

hokejske tekme, je zapel telefon.

— Dragi, — mi je priliznjeno rekla žena, — res je imenitno, da si doma! Prosim, nikamor ne hodi!

Čez dvajset minut je v stanovanje prišla neka ženska. Z njo je bil neki moški s kovčkom.

Oblekel sem se in odšel. Bilo je popolnoma jasno: zdaj je zamenjala še mene...

LJUDSKA MODROST

Breg brega ne more srečati, a ljudje se srečavajo.

Ce golob med orle zajde, gotovo smrt najde.

Brez dela ni jela.

Ce glava ni zdrava, so vsi udje bolni.

Brezdelnost je mati vseh pregreh.

Ce dolgo sekaš, mora pasti tudi najdebelejši hrast.

Brez enega človeka bo lahko semenj.

Ce bogatina količkej zadene, kakor jesihar hrup zažene.

Brez glave storjeno, gotovo skaženo.

Čast je boljša ko mast.

Brez kvasa kruh ne vzhaja.

Ce bi nevoščljivost gorila, bi ne bilo treba drv.

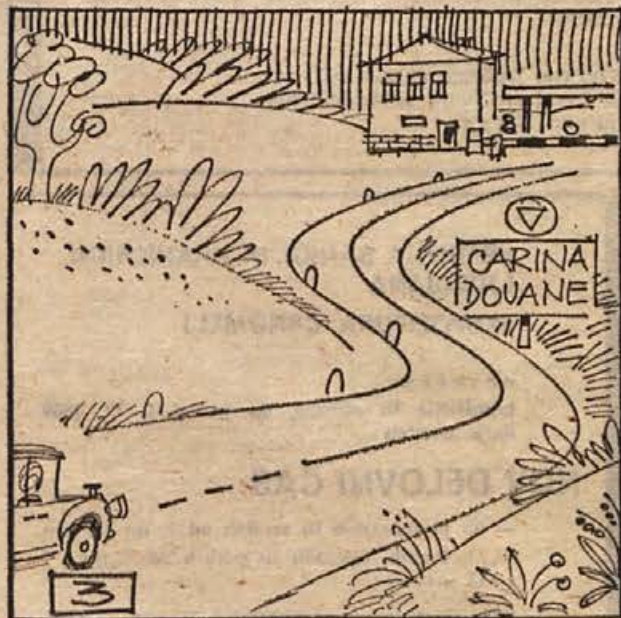
Ce bi ne bilo tatov, ne bi trebalo ključavnic.

Brez moške glave pri hiši je težko življenje.

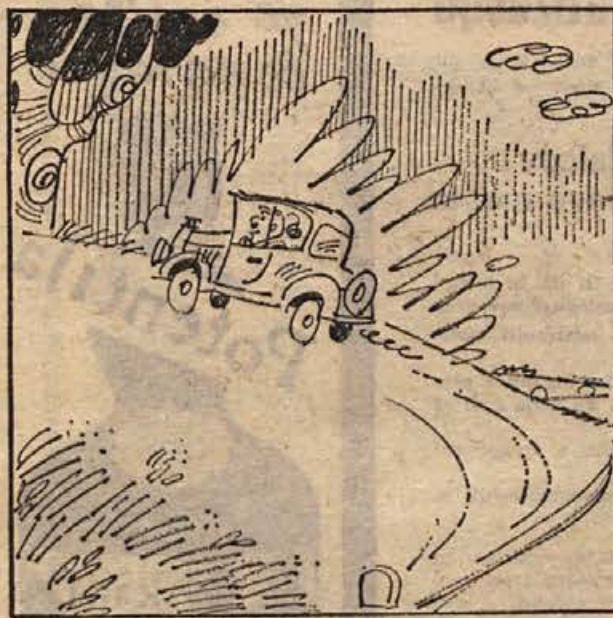
— Ne bi raje jutri nadaljevali?

skok v zameystvo

3. — Sonce na modrem nebu, bela cesta pred nosom, v prtljažniku, med krofi, bedrci in vloženi gobici pa zeleni dolarji! Kaj hočemo lepšega?

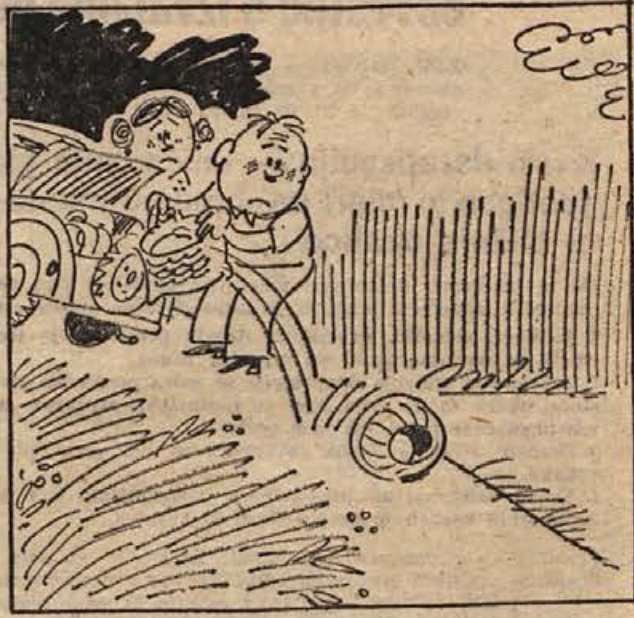
Cesta se je ljubko vila čez našo zeleno domovino, kabriolet je žrl kilometre in kaj kmalu smo bili tam, kjer prično vsa srca hitreje utripati — bodisi zato, ker tu zapuščamo rodno zemljičo in se podajamo v neznana obzorja

tujine, ali pa zgolj zato, ker imamo v čevlju zložen bankovec in nas je strah, da bo uniformirani možak ob rampi zapičil svoje sokolje oko v naša kurja očesa...

Bili smo pred državno mejo!

Tu, na poslednjem koščku očetnjave, sta Paradižnikova sklenila še enkrat vdihniti domači zrak in se pred veliko avanturo malce

okrepčati s sendvičem in krljevo vodo. Zavozila sta na travnat griček nad cesto.

Paradižnik je odprl prtljažnik. Potegnil je na svetlo okorni cekar — in glej nerodnost — iz cekarja je poskočil veliki rumeni kolač. Zakotalil se je po travi in zbežljajal po gričku navzdol!

Zgodilo se je to v enem samem drobnem hipu!

**GRADBENO
INDUSTRIJSKO PODJETJE
GRADIS
LJUBLJANA
CENTER ZA IZOBRAŽEVANJE**

razpisuje

30 prostih mest za dvoletno šolanje
(priučevanje) za poklic

**STROJNIK
TEŽKE MEHANIZACIJE**

POGOJI ZA SPREJEM:

Kandidati morajo imeti najmanj 6 razredov osnovne šole, po možnosti odslužen vojaški rok ter veselje do gradbenega poklica.

Kandidati bodo delali po posebnem programu Centra za izobraževanje. Šolanje traja 2 leti.

Kandidati bodo v času teoretičnega in praktičnega dela prejeli osebni dohodek polkvalificiranega delavca. Poleg tega so upravičeni do 1 delovne obleke letno.

Prošnje z življenjepisom, opisom dosedanjega dela in dokazili o šolski izobrazbi sprejema **CENTER ZA IZOBRAŽEVANJE PODJETJA GRADIS, LJUBLJANA, KORYTKOVA ULICA ŠT. 2, do 15. decembra 1969.**

**LABOD – tovarna perila
Novo mesto**

razpisuje

JAVNO LICITACIJO

za prodajo

**dostavnega avtomobila
KOMBI TF Fiat 1300**

leto izdelave 1963, vozen, izklicna cena 4.000 din.

Licitacija bo v ponedeljek, 15. decembra 1969: za družbeni sektor ob 8. uri, za zasebni sektor pa ob 9. uri na sedežu podjetja.

Ogled avtomobila je mogoč vsak delavnik od 8. do 14. ure na sedežu podjetja.

Komisija za delovna razmerja pri
Obrtnem kovinskem podjetju

**KOVINOPLAST
JESENICE NA DOLENJSKEM**

razglašja prosto delovno mesto

DIREKTORJA

z naslednjimi pogoji:

1. višja šolska izobrazba kovinarske stroke;
2. strojni tehnik s 5-letno prakso na vodilnem delovnem mestu.

Osební dohodki po pravilniku podjetja.
Stanovanje ni zagotovljeno.

Prošnje pošljite kadrovske službi podjetja.

INDUSTRIJSKO PODJETJE »PETA«

PETA - Radeče

objavlja
prosti delovni mesti:

VODJE PRIPRAVE DELA

Za to delovno mesto se zahteva višja šolska izobrazba — lesna s prakso ali srednješolska izobrazba — lesna smer z najmanj 5-letno prakso v lesni industriji. Družinsko stanovanje je takoj vseljivo, osebni dohodki po pravilniku oziroma po dogovoru.

DELOVNO MESTO V FINANČNI SLUŽBI

Za to delovno mesto se zahteva ekonomska srednja šola, po možnosti s prakso. Osební dohodki po pravilniku.

Objava velja do zasedbe delovnih mest.

**PUTNIK
motel TREBNJE**

razpisuje
prosto delovno mesto

**NATAKARJA –
NATAKARICE**

Prijave do 1. 1. 1970.

**Delovna skupnost
osnovne šole
Podbočje**

razpisuje
prosto delovno mesto

TAJNIKA ŠOLE

Pogoj: srednja ekonomska šola ali izkušnja na podobnem delovnem mestu. Nastop službe 1. 1. 1970.

Kandidati naj vložijo prošnje v 15 dneh po objavi razpisa.

ZZV Maribor

PE „KEMOCID“

SLOVENSKA BISTRICA,

izvaja po odloku občinske skupščine Novo mesto (Ur. vestnik Dolenjske 4/64) načrtno deratizacijo Novega mesta in bližnje okolice. S tem v zvezi izdaja »KEMOCID« naslednje

obvestilo o izvajanju deratizacije

ZZV Maribor — PE »KEMOCID« Slovenska Bistrica, je pooblaščen, da s svojimi strokovnimi ekipami v dneh od 15. decembra do 30. decembra 1969

**izvrši deratizacijo — uničevanje glodalcev
(podgan in miši) na območju mesta Novo mesto
in bližnje okolice**

Da bi bil uspeh uničevanja škodljivih glodalcev čim večji in da bi hkrati preprečili morebitne nezgode, je treba obvezno upoštevati naslednja navodila:

1. Iz kleti, skladišč, dvorišč in drugih prostorov je treba odstraniti razne smeti in navlako, zlasti pa odpadke hrane.
2. Za ves čas trajanja deratizacije se mora preprečiti otrokom dostop v prostore, okolje in do mest, kjer so nastavljene strupene vabe. To velja tudi za vse nepoučene in za vse tuje osebe.
3. Domače živali je treba zavarovati in jim preprečiti dotik s strupenimi vabami.
4. Vsako dotikanje ali prestavljanje zastrupljenih vab po nepooblaščenih in nepoučenih osebah je prepovedano in kaznivo.

Prebivalstvo opozarjamo, da zaradi lastnih in skupnih interesov strogo in dosledno upošteva gornja navodila, ker bo v nasprotnem primeru trpel morebitne posledice vsak posameznik zase in za svoje nedoletne otroke.

Istočasno obveščamo bralce Dolenjskega lista, da bo »KEMOCID« izvajal lokalno deratizacijo na področju mest

**Metlika in Črnomelj — in naselij Gradac ter
Semič v času od 1. do 15. januarja 1970.**

Pred pričetkom deratizacije bodo občani o obsegu in času deratizacije še posebej obveščeni s plakati.

»KEMOCID«, SLOVENSKA BISTRICA

*marsikoga
je rešila
le naravna*

**obogatite praznike
s skodelico**

Upravni odbor

BETI — Metlika

razpisuje prosto delovno mesto

VODJE PRIPRAVE DELA

POGOJI:

1. visoka strokovna izobrazba iz tekstilne stroke in 2 leti izkušenj v stroki,
2. srednja strokovna izobrazba tekstilne stroke in najmanj 6 let izkušenj na vodilnem ali vodstvenem delovnem mestu.

Razpis velja do 25. decembra 1969. Interesenti naj vložijo prošnje z dokazili o strokovni izobrazbi in praksi splošnemu sektorju podjetja.

Stanovanja podjetje nima.

**GRADBENI
MATERIAL!**

V DOLENJKINI PRODAJALNI

GORJANCI — ŠENTJERNEJ

že sedaj zbirajo naročila za dobavo gradbenega materiala v prihodnjem letu. Priporočajo graditeljem, naj si že sedaj zagotovijo CEMENT, BETONSKO ŽELEZO, OPEKO VSEH VRST, OBLOŽNE PLOŠČICE, PARKET, STAVBNO POHISTVO IN DRUGO.

Obiščite trgovino GORJANCI, ki je vedno založena z vsemi živilskimi potrebščinami, tekstilom in tehničnim blagom!

**KREDITNA BANKA IN HRANILNICA
LJUBLJANA**

EKSPOZITURA ČRNOMELJ

obvešča

komitente in občane, da je od 1. 12. 1969 dalje uveden

NOV DELOVNI ČAS:

- ob ponedeljkih in sredah od 7. do 16. ure
- ob torkih, četrkih in petkih od 7. do 13. ure.

Delovni čas v poslovalnici v Semiču ostane neizpremenjen (vsak ponedeljek od 13. do 16. ure).

Priporočamo poslovnim sodelavcem, da se poslužujejo ugodnejšega delovnega časa za stranke in se še nadalje priporočamo za vse vrste storitev in poslovnega sodelovanja.

KREDITNA BANKA IN HRANILNICA
LJUBLJANA

EKSPOZITURA ČRNOMELJ

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

■ PETEK, 12. DECEMBRA: — 8.04 Operna matineja. 9.35 Z ansambliom Atija Sossa. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasvet — inž. Slavko Gliha: Ali je treba menjati zemljiški maksimum. 12.40 Koncert zborov iz Sveč na Koroskem. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Napotki za turiste. 16.00 Vlak dan za vas. 17.15 Koncert po željah poslušalcev. 18.15 Rad imam glasbo. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Beneški fantje. 20.00 Na odru z zborom Roberta Shawa. 20.30 »Top-pops 13«. 21.15 Oddaja za morje in pomorščake. 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih.

■ SOBOTA, 13. DECEMBRA: — 8.04 Glasbena matineja. 9.35 »Cez travnike zelenes 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasvet — inž. Slavko Cepin: Oblike usmerjanja kmetij na pitanje govedi. 12.40 Z ansambli domačih napevov. 13.30 Priporočajo vam... 14.25 Lahka glasba za razvedrilo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vlak dan za vas. 17.05 Gremo v kino. 18.15 Dobimo se ob isti uri. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Dorika Sko. berneta. 20.00 Zabavna radijska igra — Joško Lukeš: »Senca preteklosti. 21.15 Glasba ne pozna meja. 22.15 Oddaja za naše izseljence.

■ NEDELJA, 14. DECEMBRA: 6.00—8.00 Dobro jutro! 8.04 Radijska igra za otroke — Ivana Brčić-Mažuranić-Duško Car: »skratke Tintillanček in njegovih 9.05 Kon-

cert iz naših krajev. 10.05 Se pomnite, tovariši... Ivan Ivančić: Napad o polnoči. 10.25 Pesmi borbe in dela. 10.45—13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — vmes ob 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 11.50 Pogovor s poslušalci. 13.30 Nedeljsko športno popoldne. 15.30 Humoreska tega tedna — H. G. Felsen: Vesoljski potop. 15.50 Z novimi ansambli domačih napevov. 16.30 »Po domače«. 17.30 Radijska igra — Giles Cooper: »Napad na Badajaz«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 »V nedeljo zvečera. 22.15 Plesna glasba.

■ PONEDELJEK, 15. DECEMBRA: 8.04 Glasbena matineja. 9.20 »Cicibanov sveta in »Pesmica za najmlajše. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasvet — inž. Mileva Kač: Varstvo črnega ribeza. 12.40 Majhen koncert pihalnih orkestrrov. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vlak dan za vas. 17.05 Operni koncert. 18.15 »Signal«. 18.35 Mladinska oddaja »Interna 46«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Fantje treh dolin. 20.00 Skupni program JRT — studio Beograd. 22.15 Za ljubitelje jazza.

■ TOREK, 16. DECEMBRA: 8.04 Operna matineja. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasvet — inž. Stojan Vrabl: Bolezni in škodljivci na breskvah in njihovo zatiranje. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam... 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vlak dan za vas. 18.15 V torek na svidenje! 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Mihe Dovžana. 20.00 Prodajalna melodij. 20.30 Radijska igra — Roger Leigh: Izbira je težka. 22.15 Jugoslovanska glasba.

■ SREDA, 17. DECEMBRA: 8.04 Glasbena matineja. 9.20 Iz glasbenih šol. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasvet — dr. Tika Krivic: Zlahčenje domačih hibridnih trdnjak za boljše kakovost. 12.40 Prijubljeni pevci slovenskih narodnih pesmi. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Koncert za odhiti. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vlak dan za vas. 18.15 Rad imam glasbo. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 »Ti in operas. 22.15 S festivalov Jazza.

■ ČETREK, 18. DECEMBRA: 8.04 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo — Pristanke brez morja. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasvet — Aleksander Siftar: Rigolanje vrta — delo za zimo. 12.40 Čez polja in potoke. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 »Pesem iz mladih grle. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vlak dan za vas. 18.15 »Morda vam bo všeč. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Jožeta Privška. 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Večer s slovensko pesnico Ado Skerl. 21.40 Glasbeni nokturmo. 22.15 Iz vrst naše povolne skladateljske generacije.

TELEVIZIJSKI SPORED

Nedelja, 14. dec.

9.00 KMETIJSKA ODDAJA V MADZARSKINI (Beograd)

9.35 POROČILA (JRT) — (Ljubljana)

9.30 PO DOMAČE Z ANSAMBLOM LOJZETA SLAKA — (JRT) (Ljubljana)

10.00 KMETIJSKA ODDAJA (Zagreb)

10.45 PROPAGANDNA ODDAJA — (Ljubljana)

10.50 OTROŠKA MATINEJA: Nove dogodivščine Huckleberryja Finna, Stan in Olio (Ljubljana)

11.35 TV KAZIPOT (Ljubljana) SPORTNO POPOLDNE

18.25 TRETJI GLAS — ameriški film (Ljubljana)

19.45 CIKCAK (Ljubljana)

20.00 TV DNEVNIK (Beograd)

20.30 3—2—1 (Ljubljana)

20.35 HUMORESKA (Beograd)

21.20 VIDEOFON (Zagreb)

21.35 SPORTNI PUREGLED (JRT)

22.05 TV DNEVNIK (Beograd)

samo rože rdeče (JRT) — (Ljubljana)

19.45 TV PROSPEKT (Zagreb)

20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)

20.30 3—2—1 (Ljubljana)

20.35 ZA VSE OTROKE SVETA — prireditelj Gala Unicef (Ljubljana)

22.05 THULA — oddaja iz cikla Človek s kamero nizozemski dokumentarni film — (Ljubljana)

22.30 POROČILA (Ljubljana)

Ponedeljek, 15. dec.

9.35 TV V SOLI (Zagreb)

10.30 NEMSCINA (Zagreb)

10.45 ANGLESCINA (Zagreb)

11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)

14.45 TV V SOLI — ponovitev — (Zagreb)

15.40 NEMSCINA — ponovitev — (Zagreb)

15.55 ANGLESCINA — ponovitev (Zagreb)

16.10 FRANCOŠCINA (Beograd)

16.45 MADZARSKI TV PREGLED (Beograd)

17.45 TIKTAK: Mala čarovnica — (Ljubljana)

18.00 PO SLOVENIJI (Ljubljana)

18.25 RESEVANJE IZ RUSEVIN — oddaja iz cikla Da ne bo prepozno (Ljubljana)

18.50 DOKUMENTARNO GLASBENA ODDAJA (Zagreb)

19.20 NE SAMO ZARADI TISOČERIH JEZER (Finska) — (Ljubljana)

19.45 CIKCAK (Ljubljana)

20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)

20.30 3—2—1 (Ljubljana)

20.35 Karel Capek — UZALJENI LJUDJE — TV drama (Ljubljana)

Kruno Cipel: KONCERT ZA OBOO IN ORKESTER (Ljubljana)

POROČILA (Ljubljana)

Drugi spored:

17.30 VEČERNI ZASLON (Sarajevo)

17.45 TV VRTEC (Zagreb)

18.00 MALI SVET (Zagreb)

18.20 ZNANOST (Zagreb)

18.50 GLASBENA ODDAJA — (Zagreb)

19.20 TV POSTA (Beograd)

19.45 TV PROSPEKT (Zagreb)

20.00 TV DNEVNIK (Beograd)

21.00 SPORED ITALIJANSKE TV

Četrtek, 18. dec.

9.35 TV V SOLI (Zagreb)

10.30 NEMSCINA (Zagreb)

10.45 ANGLESCINA (Zagreb)

11.00 FRANCOŠCINA (Beograd)

14.45 TV V SOLI — ponovitev — (Zagreb)

15.40 NEMSCINA — ponovitev — (Zagreb)

15.50 ANGLESCINA — ponovitev (Zagreb)

16.10 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (do 16.40) (Beograd)

17.45 VESELI TOBOGAN — JRT (Ljubljana)

18.15 PO SLOVENIJI (Ljubljana)

18.40 REPORTAŽA O TITOGRAJU (Beograd)

19.10 GLASBA VATROSLAVA LISINSKEGA (Zagreb)

19.45 CIKCAK (Ljubljana)

20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)

20.30 3—2—1 (Ljubljana)

20.35 Thomas Mann — BUDDENBROOKOVI — nadaljevanje (Ljubljana)

21.10 RAZGOVOR S PRIMOZEM KOZAKOM — oddaja iz cikla Kulturne diagonale (Ljubljana)

21.55 SHENANDOAH — serijski film (Ljubljana)

22.20 POROČILA (Ljubljana)

Drugi spored:

17.25 POROČILA (Zagreb)

17.30 KRONIKA (Zagreb)

17.45 VESELI TOBOGAN (Ljubljana)

18.15 NARODNA GLASBA (Zagreb)

18.40 REPORTAŽA — Titograd — (Beograd)

19.05 GLASBENA ODDAJA (Zagreb)

19.45 TV PROSPEKT (Zagreb)

20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)

21.00 SPORED ITALIJANSKE TV

Petek, 19. dec.

9.35 TV V SOLI (Zagreb)

11.00 ANGLESCINA (Beograd)

14.45 TV V SOLI — ponovitev — (Zagreb)

16.10 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)

16.45 MADZARSKI TV PREGLED (Beograd)

17.45 NOVE DOGODIVŠČINE HUCKLEBERRYJA FINNA — serijski film (Ljubljana)

18.15 NARODNA IN ZABAVNA GLASBA (Skopje)

19.00 V SREDIŠČU POZORNOSTI Slovenija v letu 1969—70 — (Ljubljana)

19.50 CIKCAK (Ljubljana)

20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)

20.30 3—2—1 (Ljubljana)

20.35 MOJSTRI BESEDE NA FILMSKEM TRAKU: Alberto Moravia: DEZELANKA — italijanski film (Ljubljana)

SREČANJE V STUDIU 14 — (Ljubljana)

POROČILA (Ljubljana)

Drugi spored:

17.25 POROČILA (Zagreb)

17.30 KRONIKA (Zagreb)

17.45 ODDAJA ZA OTROKE (Skopje)

18.15 GLASBENA ODDAJA (Skopje)

19.00 PANORAMA (Zagreb)

19.50 TV PROSPEKT (Zagreb)

20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)

21.00 SPORED ITALIJANSKE TV

Sobota, 20. dec.

9.35 TV V SOLI (Zagreb)

17.45 PO DOMAČE Z BENESKIMI FANTJI (Ljubljana)

18.15 VELIKI POTEPUH — nadaljevanje mladinske igre — (Ljubljana)

19.15 SPREHOD SKOZI ČAS (Ljubljana)

19.40 PET MINUT ZA BOLJŠI ŽIVLJENJE (Ljubljana)

19.45 CIKCAK (Ljubljana)

20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)

20.30 3—2—1 (Ljubljana)

20.35 TV MAGAZIN (Ljubljana)

21.35 REZERVIRANO ZA SMEH — (Ljubljana)

21.50 NOVI ROD — serijski film (Ljubljana)

22.40 TV KAZIPOT (Ljubljana)

23.00 POROČILA (Ljubljana)

Sreda, 17. dec.

9.35 TV V SOLI (Zagreb)

17.15 MADZARSKI TV PREGLED (Beograd)

17.45 TRAPOLLO HH 33 — nadaljevanje mladinske igre — (Ljubljana)

18.30 PISANI TRAK (Ljubljana)

18.45 ČLOVEK — serijski film — (Ljubljana)

19.15 Marjakovski: OBLAK V HLAČAH — oddaja iz cikla Niso

NOVO! NOVO!

AUSTIN-IMV 1300 SALOON SUPER DE LUXE
CENA: 29.850 dinarjev

NA KREDIT!

dobavni roki:

- 90 dni po vplačilu polnega avansa pri prodaji na kredit
- 45 dni po vplačilu polne cene pri gotovinski prodaji
- za devizna sredstva **DOBAVA TAKOJ!**
cena v devizah: 7.694 DM ali 2.102 US \$, 1.313.750 Lit., Lstg 876

Za vplačila v decembru garantiramo cene in dobavne roke.

Obiščite poslovalnico IMV, oglejte si vozila in zahtevajte ponudbe:

LJUBLJANA, Titova 172 a, telefon 341-125

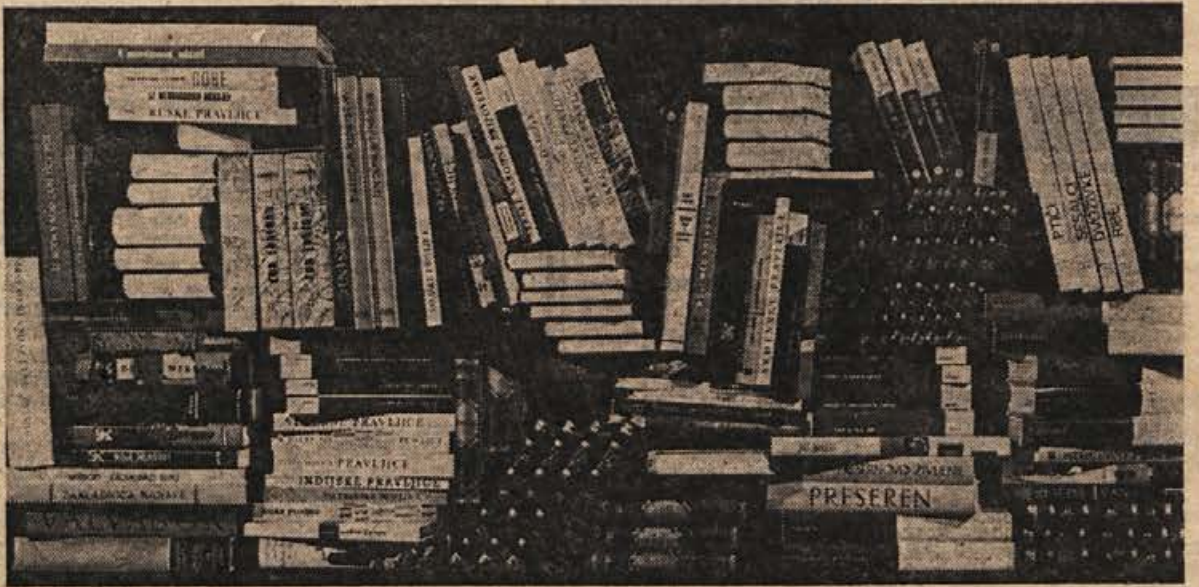

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL
NOVO MESTO

ČISTI TON IN JASNA SLIKA — samo z antenami ELRADA!

V DECEMBRU NE POZABITE:

najlepše darilo je knjiga založbe Mladinska knjiga

Pripravljen je bogat izbor iz zakladnice domače in tuje književnosti za otroke, mladino in odrasle.

Zahtevajte v knjigarnah in pri založbi najnovejše BARVNE KATALOGE, ki jih je pripravila založba MLADINSKA KNJIGA z željo, da bi vam pomagala pri vaši odločitvi, s čim in kako boste koga obdarovali.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 12. decembra — Aljosa Sobota, 13. decembra — Lucija Nedelja, 14. decembra — Dušan Ponedeljek, 15. dec. — Kristina Torek, 16. decembra — Albin Sreda, 17. decembra — Lazar Četrtek, 18. decembra — Rado

Decembrsko vreme v pogovorih

Ce v grudnu bliska, grmi, za drugo leto vetrove budi. — Ce je na Barbaro mraz, bo trajal ves zimski čas. — O Tomažu vetra suho petje, suha pomlad, sušno poletje. — Zelen božič — bela velika noč. — Božič na trati — velika noč za pečko. — Ce Stefana burja prinese, vinogradniku pridelek odnese. — Tepežni dan oblačen, k letu ne boš kruha lačen.

LUNINE MENE:

16. 12. ☾ ob 02,09
23. 12. ☽ ob 18,35
31. 12. ☾ ob 23,52

KINIO

Brežice: 12. in 13. dec. franc. barv. film REDOVNICA. 14. in 15.

dec. ruski barv. film VOJNA IN MIR. 16. in 17. dec. ital. barvni film DIVJE OKO.

Kočevje — Jadran: od 12. do 14. dec. amer. barv. film JOE IZ NAVAHE. 15. dec. amer. barvni film POTRGA ZAVESA. 16. in 17. dec. franc. barv. film SHE-HEREZADA. 18. dec. amer. barv. film TRAPER.

Kostanjevica: 14. dec. ameriški barv. film NAJLEPSI SPORT ZA MOSKE.

Metlika: od 12. do 14. dec. franc. barv. film EDEN MOSKI IN ENA ZENSKA. Od 12. do 14. dec. amer. film DR. STRANGELOVE. 17. in 18. dec. amer. barv. film AGONIJA IN EKSTAZA. Od 17. do 21. dec. amer. barv. film CUDOVITI SVET BRATOV GRIMM.

Mirna: 13. in 14. dec. ameriški film IZGUBLJENA PATRULJA.

Mokronog: 13. in 14. dec. amer. barv. film SIERRA CHARIBA.

Novo mesto: od 13. do 15. dec. amer. barv. film CISTINA. Od 16. do 18. dec. franc. barv. film MANON 70. Potujoči kino Novo mesto: od 12. do 16. dec. angl. barv. film GOLDFINGER.

Ribnica: 13. in 14. dec. japonski film UPOR.

Sevnica: 13. in 14. dec. amer. film VELIKASTNI NORCI V LETECIH STROJH. 17. dec. nemški film SMRTNI ŽARKI DR. MABUZE.

Sodražica: 13. in 14. dec. ital. film SEDEM ZLATIH MOZ.

Trebnje: 13. in 14. dec. amer. barv. zgod. film KLEOPATRA.

17. dec. amer. western NEUSTRAŠLJIVI JEZDEC.

CRNOMELJ: 11. in 12. francoski barvni film »Kaster z zahoda«.

Od 13. do 14. 12. italijanski barvni film »Dober, grd, slab«.

16. 12. ameriški barvni film »Jahač masčevalec«.

18. 12. ameriški barvni film »Potovanje v dvojce«.

ČESTITKE

Dragi mami in stari mami Mariji Goršak, Zadovinec 8, iskreno če-

stitamo za 43-letnico življenja in god in ji želimo še mnogo zdravih in srečnih let. Hčerka Majda in sin Toni z družinama.

PREKHECI

Jože Štukelj, Kot 24, Semič, prepovedujem vožnjo po moji njeni pri Pečaverjevem trgu v Kottu pri Semiču vsem tistim, ki niso plačali. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Fanka Lavrič, Stare žage, n. h., Dol. Toplice, opozarjam Jožeta Lavriča iz Starih žag, da neha širiti lažne govorice o meni. V nasprotnem primeru ga bom sodno preganjala.

OBVESTILA

Gostilna »Cugelj« na Odrgi pri Trebnjem vabi kolektive na silvestrovanje. Sprejema tudi rezervacije za Silvestrovo. Pridite, prijetno boste silvestrovali!

POLAGAM zidne tapete. Soboslikar Gvido Hren, Mala Bučna vas, Novo mesto.

Nujno obvestilo novomeške bolnišnice

Zaradi gripe obiski na ginekološko-porodniškem, otroškem in pljučnem oddelku

NISO DOVOLJENI.

Prosimo, da tudi na druge oddelke bolnišnice ne prihajajo na obiske občani, ki bolujejo za gripo ali pa so jo pravkar preboleli.

Uprava Splošne bolnišnice Novo mesto

Oglašujte v Dol. listu!

Prav je, da zveste:

Vsak teden za stalne naročnike, kaj pa za nesrečne zamudnike?

■ DALI SMO JIM ZADNJO PRILOŽNOST, da popravijo svoje odnose do uprave našega lista: te dni jih bo njihov pismonoša poslednjikrat obiskal s položnico — kdor tudi zdaj ne bi poravnal zaostanka neplačane naročnine za 1969, mu bo moral DOLENJSKI LIST takoj ustaviti. Smo tik pred koncem leta in če kdaj, naj velja zdaj: »Čisti račun — dobri prijatelji!« V novo poslovno leto moramo stopiti z urejenimi knjigami.

Vsak teden: stalna mladinska in sodna stran!

■ ZE DVAKRAT SMO TISKALI v zadnjih 14 dnevih MLADINSKO STRAN, ki bo poslej vsak teden namenjena številnim vprašanjem mladega rodu v naših 9 občinah. Na ponovne želje naročnikov in številnih bralcev uvajamo danes tudi novo, stalno sodno stran, ki smo jo poimenovali z okencem »POTA IN STRANPOTA«. Skušali bomo doseči, da ne bo le »črna kronika« slabih dogodkov v pokrajini, temveč stran z zanimivimi vzgojnimi in drugačnimi sestavki, pri katerih nam bodo pomagali tudi razni strokovnjaki, javni delavci, pedagogi in drugi.

Kaj še pripravljamo?

■ BRALNA STRAN je danes spet dobila staro domovinsko pravico: nad slikanico z našima prikupnima Paradižnikoma boste začeli brati napeto zgodbo o grajskih strahovih. — V načrtu imamo tudi stalno VZGOJNO STRAN, ki jo bomo vpeljali v kratkem, posebej pa bomo eno stran v domačem tedniku namenili številnim vprašanjem GOSPODARSTVA V POKRAJINI. Da je več kot potrebna, o tem ni nobenega dvoma, saj smo sredi pravega gospodarskega vzpona in burno kipenje v številnih delovnih organizacijah terja svoj stalni prostor tudi v domačem listu: naši proizvajalci bodo imeli tu glavno besedo. Dobri EKONOMSKI PROPAGANDI, ki je hkrati tudi obveščanje, bo treba prav tako posvetiti poslej več prostora.

■ Vse naštetu pa vam hkrati tudi že odkriva skrivnost, ki smo jo hranili za novoletno napoved oz. za vstop v naše jubilejno leto: februarja 1970 bo poteklo 20 let, odkar je DOLENJSKI LIST začel izhajati. V novo poslovno leto nameravamo stopiti pred bralce in naročnike s poglavljenim uredniškim načrtom za vsestransko še bolj razgiban domači tednik, ki bo hkrati povečal svoj obseg

na stalnih 32 strani

v dveh pokrajinskih izdajah, kar pomeni: vsak teden po 36 strani DOLENJSKEGA LISTA. S tako povečanim obsegom bomo kos vedno zahtevnejšim nalogam, ki jih družba in čas postavlja pred nas kot časnik, ki je na področju 9 občin najbolj razširjeno redno, stalno branje.

Več o tem v prihodnjih številkih, medtem pa vse naročnike in bralce lista lepo pozdravljamo!

UREDNIŠTVO IN UPRAVA LISTA

Kroniko nesreč boste poslej lahko našli v prvi polovici lista na naši novi »sodni strani«, ki smo ji dali naslov »POTA IN STRANPOTA«.

ZAHVALA

Ob prerani in tragični smrti našega dragega moža, očeta, sina in brata

FRANCA KALČEVIČA

iz Učakovce

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom in vsem, ki so nam v tako bridkem času stali ob strani in nam izrekli sožalje. Zahvaljujemo se tudi medicinski sestri tov. Hudeljevi in dr. Mihelcu za nudenje zdravstveno pomoč, vodstvom krajevnih in občinskih družbeno-političnih organizacij za organizacijo pogreba, govornikom za izrečene poslovljne besede, darovalcem vencev in vsem številnim udeležencem pogreba. Se enkrat vsem iskrena hvala!

Zalujoči: žena Marija, sin Franca, hčerka Nada, mama Katarina, sestra Barica, brat Stanko in sestra Marica z družinama ter brat Jože

Ob bridki izgubi naše ljube mame, sestre in stare mame

ALOJZIJE BRULC

iz Gor. Kronovega pri Otočcu se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom, znancem in vsem, ki so na kakršenkoli način pomagali. Posebna zahvala kolektivni hotelu »Grad Otočec« in gospodu župniku za spremstvo ter poslovljni govor. Vsem se enkrat najlepša hvala.

Zalujoči: sinova Nace in Lojze z družinama, hčerke Marija, Slavka, Ani, Joža in Zinka, sestri Franca in Pepca in drugo sorodstvo

Ob težki nenadomestljivi izgubi dobrega sina, brata, nečaka, bratrance

JAKOBA JERČINA

iz Smihela pri Novem mestu se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjene vence in cvetje ter vsem, ki ste ga spremlili na zadnji poti do mnogo preranega groba. Posebno se zahvaljujemo sosedom Jerzmanovim za nesebično in požrtvovalno pomoč v težkih trenutkih, dr. Zoričevi za obisk na domu in organizaciji v bolnišnici, splošni bolnišnici, dr. Staričeviču in strežnemu osebju, kolektivni LA-BODA za pomoč in venci, TSS Novo mesto za ganljiv govor ter duhovščini, ki ga je spremljala na zadnji poti.

Zalujoči: oče, mati, sestra, brat in drugo sorodstvo

Ob bridki izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta in brata

JOŽETA ŠINKOVCA

iz Zaloga 2 pri Skočjanu

se iskreno zahvaljujemo borcem XII. brigade, organizaciji ZB, kolektivni ZK Novo mesto, EE Sentjerneje ter vsem znancem in sorodnikom za podarjene vence in izrečeno sožalje. Posebna hvala za ganljiv govor tov. Jožetu Lužarju ter za vso požrtvovalnost sosedu, vaščanom ter duhovščini Skočjan.

Zalujoči: žena Marija, sin Jože z družino, hčerka Marija z možem ter sestre Tončka, Marija in Ivana

Ob bridki izgubi našega ljubelega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

LOJZETA MIKCA

z Rateža

se najiskrenejše zahvaljujemo vsem, ki so ga tako številno spremlili na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, sosedom, ki so nam pomagali v najhujšem času, posebno pa lovski družini Brusnice in Gorjanci, ki sta mu tako lepo izvedli poslednji lovski pozdrav. Zahvaljujemo se tovarni zdravil KRKA za podarjene vence ZB Brusnice ter govoznikom za ganljive besede ob odprtju groba.

Zalujoči: žena Jožeta, sin Jože in hčerka Ema z družinama ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega moža in očeta

JOŽETA KOŠIČKA

upokojenega mesarja iz Novega mesta

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so ga tako številno spremlili na zadnji poti in mu poklonili cvetje in vence. Še posebej pa se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom ter tov. Petančiču.

Zalujoči: žena Marija, sinovi Marjan, Jože in Stanko ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob težki izgubi, ki nas je doletela s smrtjo našega dragega očeta

ANTONA RUPENA

se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremlili na zadnji poti in počastili njegov spomin, posebno Zvezi borcev za pomoč pri organizaciji pogreba, gasilec, lovcem, pevcem in godbi iz Novega mesta, govornikom za tople besede ob slovesu, vsem darovalcem vencev in cvetja ter dobrim sosedom, ki so nam stali ob strani v težkih trenutkih. Se prav posebno zahvala dolgotrajno zdravnikom novomeške bolnice za pljučne bolezni za njihovo prizadevanje in človeško razumevanje, ki so ga ob težki in dolgotrajni bolezni izkazovali pokojniku in svojem, posebej primarju dr. Smrečniku, dr. Zakrajškovi in dr. Trobišu, pa tudi dobrim sestram, posebno Ivanki in Albinici, in drugemu bolniškemu osebju.

Se enkrat vsem skupaj prisrčna hvala.

Zalujoči: žena Jelka z otroci in drugo sorodstvo,

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konferenice SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tona Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Rita Bačar, Slavko Doki, Miloš Jakopec, Marjan Legan, Marija Padovan, Jože Primo, Jožica Teppey in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA VSAK ČETRTEK — Posamezna številka 70 par (70 starih din) — Letna naročnina: 32 Ndin (3200 S din), polletna naročnina 16 novih dinarjev (1600 Sdin); plačljiva je vnaprej — Za inozemstvo 62,50 novih dinarjev (6.250 Sdin) oz. 5 ameriških dolarjev — Tekoči račun pri podr. SDK v Novem mestu: 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal: 33 — Telefon: (068)-21-227 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska ČGP »Delos« v Ljubljani

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

GOSPODINJSKO pomočnico, dobrasčno, sprejme takoj 3-članska družina. Ponudbe na naslov: Jospina Mačus, Rutarjeva 5 d, Ljubljana.

ISCEMO gospodinjstvo pomočnico k 3-članski družini v Ljubljani za varstvo 5-letnega otroka. Lahko začetrnica. Nudimo hrano, stanovanje, plačo. Ponudbe na naslov: Jazez Škulj — Gregoričeva 11, Ljubljana.

PRIJAZNA TRICLANSKA DRUŽINA išče preprosto kmečko dekletje za službo v gospodinjstvu. Lahko je tudi začetrnica. Ugodni delovni pogoji. Oglasite se pri Boštjančiču, Turku, Trg OF 14, Ljubljana (nasproti železniški postaji).

MIZARSKEGA pomočnika za stavbna in pohištvena dela sprejemam takoj. Plača po dogovoru. Stanovanje in prehrana v hiši. Jože Peternej, strojno mizarstvo, Grajska pot 14, Skofja Loka.

STAREJŠA HISNA POMOCNICA — vdova, upokojenka — dobi službo takoj pri Mariji Černe, Brežice, Zakot 33. Pošljite pisмено ponudbo ali se osebno oglasite na naslov!

STANOVANJA

NA STANOVANJE sprejemam možkega kot sestanovalec. Naslov v upravi lista (2308/69).

PRODAM STANOVANJE (velika soba in kuhinja). Kamna gora 6, Trebnje.

ZAMENJAM novo dvoobno stanovanje — v bloku (I. nadstropje) v centru Ljubljane — Siška za enako v Krškem. Ponudbe pod »Zelim se zaposliti« — uslužbenkav.

MOTORNÁ VOZILA

KUPIM ZASTAVO 750 ali 850, največji letnik. Ponudbe z navedbo cene, prevoženih km in letnika pošljite na upravo lista pod »Dobro ohranjeno«.

PRODAM oseben avtomobil R.4. Zoran, Avto servis Pionir, Novo mesto.

PRODAM

PRODAM ALI ZAMENJAM za osebni avto ali kombi novo motorno kosilnico, stroj za izdelavo strešne opeke (400 modelov) Dieslov motor, grablje kombinirane, šivalni stroj, traktor in harmoniko. Naslov v upravi lista (2306/69).

PRODAM traktorsko enosono kipe prikolico. Stane Felko, Obrh 1, Dolenjske Toplice.

PRODAM visoko kuhinjsko kredenco, desni štedilnik Gorenje (na drva) in televizor. Božo Klepac, Kočevje, Ljubljanska cesta, n. h. UGODNO PRODAM nov 14—15 col-

POSEST

PRODAM košenico in god v velikosti 1 ha pri Sv. Križu nad Mayriemom. Anton Sterbenc, Saečič vrh 2, Crnomelj.

V BLIZINI Kostanjevice na Krki ugodno prodam 36 arov zemlje, ki je primerna za sadovnjak, nji-vo ali vinograd, kakor tudi za gradbeno parcelo. Ponudbe pošljite na naslov Franc Vivot, Celje, Koobekova 5.

KUPIM hišo v okolici Brešic ali Krškega. Naslov v upravi lista (2319/69).

V CENTRU SENOVEGA prodam gradbeno parcelo s hišo, narejeno do prve plošče. Na parceli elektrika in vodovod. Marjan Brinovec, Senovo 218.

PRODAM HIŠO z lepim obdelovalnim vrtom 10 arov, 5 minut do glavne ceste — avtobusna postaja, šola, trgovina. Prodaj po zelo zmerni ceni. Interesenti si lahko ogledajo vsak dan. Mirko Sešek, Slovenska vas 24 pri Kočevju.

RAZNO

ISCEM DEKLE, ki bi želela v družbi praznovati novo leto. Naslov v upravi lista (2309/69).

CE BOLEHATE na žolodcu ali na jetrih, žolču ali črevesju, če vas muči zaprtje ali hemoroidi in vam umetna zdravila ne pomagajo, se posvetujte z zdravnikom in poizkusite zdravljenje z učinkovitim naravnim sredstvom: rogaškim vrelcem DONATI! Zahtevajte ga v svoji trgovini, ta pa ga dobi v Novem mestu pri HMEJLNI-KU, STANDARDU (MERCATORJU) in DOLENJKI.

CE ZELITE osrečiti in razveseliti svoje dekletje, ženo ali nevesto, ji kupite lep prstan! Dobite ga pri Otmarju Zidarju, malarju v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze).